

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 03335

TSVEY BERYOZES BAYM TRAKT

Elhanan Vogler



THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION



NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

אַלְחָנָן וּאֱגָנָלָעָר

צְוֵי בָּעֵדִי אֹזֶם

בִּים טְרָאָקָט

פָּאָעָמָע

אֲרוֹסְגָּעָבָן דָּוָרָךְ דָּעַם יִדִּישָׁן לִיטָּעָרָאָטָן = פָּאָרָאַיִן
אוֹן פָּעָן-קָלוֹב אַיִן וּוְילְגָּעָן

וּוְילְגָּעָן - 1939

ביכער-סעריע פון דער שביבער
און קינסטלער גראפע יונגע-זילגע

הילע געצייכנט — רחל סוצקענער
קָרְעַקְטוֹר — לִיבּ סְטְרִילְגּוֹסְקִי

A. Wogler — Cwej beriozes bajm trakt
P o e m a t
Wydane przez związek Literatów
i Pen - Club Żydowski w Wilnie
Printed in Poland
„Drukarnia Wydawnicza“, Wilno, Kwaszeln 23

א סטעוּשָׁע צוֹם שְׁלִיאָן

די אַנטוֹרֶן פָּן דָּועֵר פָּאַטְמָע האָב אַיך גַּעֲצִיכְנָת אֵין פָּאַלְד.

די פּוּעָרִים האָבָן מִיר נִיט אֵין מָאֵל גַּעֲפּוֹנוּן לְגַנְדִּיך הַינְטָעָר
אַ וּרְבָּעָהָסָט אֵין מִיך גַּעֲפּוֹנָט:

— אַיִינָעָר אַלְיִין?

— אָ, גַּרְוִיעַ פְּרִידִיז מִינְעָ, אַיך בֵּין נִיט אַלְיִין. מִיט מִיד
אֵין דָועֵר פְּרִימָאָרָן, די גַּעֲזָדְפָּטָע שְׁבָאַלְדָּע וּוַיְסָע שְׁאַל אֵן דָאָס
שְׁאַרְנְפְּאַלְד — מִינְזָבְּלָאָן בְּלָאַנְדָּע אַרְעָמָע טָמָע.

מִיר אֵין נִיט אָוּמָעַטָּק. אַיך חַבָּר זַיְמָט בְּלִיעַנְדִּיקָע עַפְּלָסְנְדָרָע.

אַיך בֵּין בָּאמָת נִיט אַיְנָאָם, וּוי עַס מִינְגָּעָן מִינְעָ שְׁוֹפְּטִים — די
לְיִעְנָעָר, וּוֹאָס האָבָן מִיר אָוּמָגָעָן צָו אַיְנָאָמְקִיעַט פָּאַרְמָשְׁפָּט. אַיך
הָאָב אָוִי פִּיל שְׁטוּמָע פְּרִינְט צְוִישָׁן די בעַלְ-חַיִּים אֵן גַּעֲוִיכָּן. זַיְיָ
שְׁפִּיגְלָעָן זַיְיָ אֵין מִינְעָ אוּגָן בֵּין טָאגָן, אֵן בֵּין נִאָכָת קַוְשָׁ אַיך זַיְיָ
אֵין מִינְעָ בְּלוּעָ חַלְוָמוֹת. אַיך בֵּין נִיט עַלְנָת אֵן אַיך נִיט אַרְעָם,
וּוֹיָל — די אַרְעָמְקִיעַט אֵין מִינְזָבְּלָאָן. אַוְיָב אַוְיָט דָועֵר וּוּעָלָט אֵין
פְּאַרְאָן זַיְיָ אֵן מְוִיָּק — בֵּין אַיך רְיִיך... צָו מִיר גַּעֲהָעָרָן די
רוֹיסְטִיעָע טְבוּרְקָוְלָאָע פְּלִינְגָּעָן, די האַרְעָבָאָטָע זְיִדְעָדִיעָע טְרָאָטָן,
די לְיִנְטִיעָע, זִיסָּע אַיְעָרָעָס אֵן די בְּלִינְדָּע פָּאַרְזְּוִיְפְּלָטָע כּוֹטָאָרָן,
די וּוּסְרָסִישָׁע מִינְעָטָ-לְאָנָקָעָס אֵן די פָּאַסְיְעָקָעָס מִיט פָּאַעָטָע
קָעָס וּמִינְעָן מִינְעָ, די יְוָגָעָנוּ נְסֻוּעָלְדָעָלָעָד אֵן די קִילָּעָ. בָּאַלְאָמָע
סָאַסְנָאָקָעָס — מִינְעָ. אֵן דָאָס לְיִד וּוֹאָס אַיך יְוָגָעָ, אֵין אַיך פָּמָעָס
מִינְזָבְּלָאָן לְיִד. אַיך הָאָב עַס פָּן קִיְּנָעָס נִיט גַּעֲהָרָט, אַחוֹז פָּן
דָּעַס אָוּמָעַשָּׁקָעָן גַּעֲרָוִישָׁ פָּן די לִיטְוּוִישָׁ גַּרְוִיעַ טִיכָּן אֵן פָּן די צְוִוְישָׁעָרָן-
דִּיעָע פָּאַרְיְוּמָטָע שְׁוֹאָלָבָן... יְהָ, אַ גַּרְוִיעַשָּׁ הַשְּׁפָעָה האָבָן אַוְיָט מִיד
גַּעֲהָאָט די פְּיִיגְלָעָן. בֵּי... זַיְיָ הָאָב אַיך גַּעֲנוּמָעָן דָעַס נִיגָּוֹן. אַבְעָר די
וּוּרְשָׁטָע צָוָם לְיִד וּמִינְעָן, דָוָס וּזָקָן. מִינְעָן אַיִּגְעָנָע. דָאָס וּוֹאָס די
פְּרוּמָע סָאַלְאָוִיְיִעָן אֵן די גַּרְאָנָקָע שְׁאַנְאָרְעָבָלָעָן האָבָן פָּאָר מִיד
גַּעֲוָנָגָע, וּוּלְאַיך פְּרוּוֹן פָּאַרְטִּישָׁן אַוְיָט וּוַיְסָן, טְרִילְנְדִּיעָן יְדִישָׁ.
כִּיוּעָל עַס פְּרוּוֹן אַבְעָרְגָּעָבָן אַוְיָט מִינְזָבְּלָאָן, בִּידָנָעָם לְשָׁן.

איך וווײַס, או מײַן געזאג איז ניט קײַן פֿרִילָעכְבָּר. מײַן לֵיד
האָט אָפָּשׂ נִיט דַּעַם קֶלְאנְגָּפָּן גָּאָלָד, אָן דַּעַד קֶלְעָד, גָּוֹנְעָד קֶוְאָל —
דַּעַד רִישָׁעָמָן פָּן מִינְן פָּעָרוֹ — פָּאָרְטְּשָׁעְפָּעָשׂ זָךְ וּוּ-נִיטְ-וּוּ אָן דִּי לִימְעָנָע
הַיְּזָעָלָעָד פָּן דַּחֲחוֹת, אָן דַּעַד קֶרְאָפָּעָוּוּ וְאָסָס וְאָקָבָט אָן אָונְדוּעָר גָּאָרְטָן...
אָן סָקָאָן גָּוִילָעָד זִיְּן, או עָרְפָּלִיסְטָן בְּכָל קָעָגָן דַּעַם הַיִּסְן שְׁתָרָאָס
פָּן אָונְדוּעָר צִיְּט. צָום בָּאָדוּעָר, קָאָן אָיךְ נִיט אָוּעָכְפָּלִיעָן פָּן מִינְן
גַּעֲפְּוִירְ-לָגָאנְד — דַּעַם שְׁוֹאָרְצָן טְרוּעָר, קָרְדִּין אָיךְ נִיט אָרוֹס
דִּי נַעֲפְּלָדְיקָע טִיפְּעָנִישָׁן פָּן מִינְן אִיגְעָנָעָם צָעָר אָן נִיט אָלָע מָאָל
חוֹם אָיךְ צָום לִיְּעָנָרָס גַּעֲמִיט מִיטָּדִי בְּרִיטָעָס גַּאֲסְצִינָעָן פָּן
גַּעֲדָאנְג אָן אִידָּעָע, נָאָר אִיבָּעָרָן אָפְּגָרָוּס פָּן בְּלִיעָן גַּעֲפָל אָן
מִינְן פָּאָרְבָּאָרְגָּעָנָעָם דְּוִיטָן וּוּיְתָאָג — פְּרוּווֹ אָיךְ פָּאָרְוָאָרְפָּן צָו אִים

אַ בְּרִיך — דִּי מַעְטָאָפָּאָרָע.

אָכְבָּעָר גַּלְיְּשִׁיכָּע זִיְּנָעָן דִּי בְּרִיךְן פָּן דִּי מַעְטָאָפָּאָרָן, זִיְּן האָבָּן
נִיט קְיַּיְּן פָּאָרְעָנְטָשָׁן, אָן סְאָיָן מַעְגָּלָעָן, אָן אָיךְ בֵּין שְׁרָטָעָרוֹוִיָּן גַּעַ-
שְׁטוּרְוִיכְלָט גַּעֲוָאָרָן : אָנְשָׁטָטָט צָו דָּעְגָּרִיכָּן דַּעַם צִיל, דַּעַר לִיְּעָנָר
וְאֵל אִין מִינְן לְדִי דָּעְשָׁפְּרוֹן אָיךְ זִיְּנָעָלְיָד אִין פְּרִידִין, אָיךְ זִיְּנָעָל
אִיבָּעָרְלָעְבָּוּנָגָעָן — קָאָן זִיְּן, אָן אָיךְ בֵּין פָּאָרְוָנוֹגָעָן אִין הַהּוּם פָּן
אִיגְעָנָעָר אִיבָּעָרְלָעְבָּוּנָג, אָן כִּיוֹלָאָיךְ אִם מִיטְשָׁלָעָפָן אָהָן, פְּדִי עָר
וְאֵל מִינְן דָּעְשָׁפְּרוֹן.

דָּאָס אִין מִינְן אָוּרְטִילָאָ אִיבָּעָר זִיְּן, אָן וּוּיְתָאָג — זְאֵל דַּעַר
לִיְּעָנָר מַשְּׁפָּטָן אָלִין.

*

מִיט דַּעַר פָּאָעָמָע בֵּין אָיךְ אָוִיסָן צָו דָּעְרִצְיַּילְן אַ מַעְשָׁה וּוּעָנָן
שְׁלַיאָק אִין זִיְּנָעָלְיָד טְעַמְּטָר, דִּי בְּעַרְאִיעָס, וּוּעַלְבָּעָה האָבָּן זִיל
פָּאָרְקָנָסָט מִיטָּן גִּיסְטָן פָּן דַּעַר וּוּעָלָט — מִיטָּן צְלָם. אָיךְ ווּיְסָס, אָן
דִּי בְּיִמְעָר אָן שְׁלַיאָקָן לְעָבָן. אָן זִי אָיךְ אָפָּשׂ אָיךְ בְּעַסְטָר פָּן
אָונְדוֹ אָפִילָאָ וּוּיְדָר טְרוּעָר אִין גָּוִיָּן, וּוּיְדָר בְּעַנְשָׁאָסָט — בְּלִיְּוָן. דִּי
פְּלִינְגָּעָן אָן דִּי טְאָפְּאָלִיעָס האָבָּן דָּאָן נִיט אִיבָּעָר זִיל קְיַּיְּן רִיכְטָר.
וּוּיְדָר סִיוּעָר, טְוִיבָּעָר טְאָשָׁע — זִיְּן מַאֲיְסָטָעָס דַּעַר לְאָנְגוּיָּל — אָן

זיעור בלינדע, געלימיטע מאמע — די שטאלצע גאנטען איביג'יט — זיינען גוט צו זי. נאטע די איבערגינצעית פון עובר-בטלדיקע עלטערן איין, ווי מיר דענק, פאר די קנדער — אויך אן עול. נאטע דער גראסטער שבך פארן געבורט איין: מ' אונז זאג, אונז די שווארטשע שטראָפַּה — אויב איך בין זיך ניט טועה — איין: ר' אונז זאגלאָק'יט. געוויס, די בעריאָויס אונז די שפְּלָע גראָעלאָען — לאבען, אונז איך זאָלט וועלן, או זי זאלן אויך אַטְּעַמְּעַן צוישן די שאָרַע טאָולען פון מײַן פִּיאָלָעַן דושענס ספְּלָע, אַבְּעַר פִּין — לֵיבָע, רָאוּז מזוע מײַנְעַ — זאג צי וועט עם מיר געלינגען? —

כ'מו זיך מודה זיין: מײַן מושֶׁל — דער הערד צוּיִיפֶּל האָט מיר נאָך לְעַנְנָעָר פֿאָרְטוּיט. אויך בין ניט פֿאָרוֹפֶן צו לְיִיְזָן קְיִיְזָן פרָאָפְּלָעַמְּעַן בְּכָל אָונ בְּפֶרְשַׁת דָּעַם פֿרָאָבְּלָעַם פָּן קְרִיְּז. אָונ דָּעַם צְלָם — דָּעַם גְּעוֹוִיסָן פָּן דָּעַר עֲרֵך, דָּעַם הַעֲלָד פָּן דָּעַר פֿאָעַמְּעַן — נָעַם אויך זוּי זָאָנָעַטָּן חֲרֹב פָּן וּוּאָל, פֿיְגָל אָונ אויך זוּי אַסְמָאָל פָּן עִינְיוּים, גּוּרָאַכְּתִּיכְּיִיט אָונ פֿאָרְחוּמְשִׁיכְּיִיט. אָונ דַּעְרָפָר, וּוּיל אָיך נָעַם אָן, או דָּעַר שְׁלַיָּאָד אָין אַיְז. הַאָב אָיך זִין אַיְזָעָס זיך גַּעַלְאָטָם מג'יר זִין.

אָונ דַּעְרוּוּיל, אַיְדָעָר דָּעַר לְיִעְנָעָר וּוּעַט זיך אלְיִז בְּאַקְעָנוּן מִשְׁת די פֿעָרָסָנָאָשָׁן פָּן דָּעַר פֿאָעַמְּעַן אָונ זיך מִיט זי אַיְנָלָבָן — זָאָל עַד נִיט נָעַמְּעַן פָּאָר אָוָנוֹגָט די אַעֲטָלָעַבָּע סְמִילָקָעַנְדִּיקָע וּוּרְטָעַר מִינְעַ זָאָס זָאָל אִים בָּאָטָש אַקָּאָפָל בְּאַלְיִיכְּטָן די פֿינְצָשְׁעָר, קְרוּמָע זָוָעָן, וּוּלָעַבָּע פִּירָן צו מײַן פֿאָרָלָאָזָעָן, מְרָה-שְׁחוֹרָהָדִישָׁן גּוּוֹעָן לְאָנָד אָונ שְׁטִילָן וּוּאַרְקָעָנִידָּן לְיִד:

נִיט צְוָפְּלִיק אָין אָין דָּעַם בּוֹן פֿאָרָאָן דָּעַר קְאָפִיטָל: «דָּעַר אַלְטָעַר וּוּינְט אָונ דָּעַר יְוֻגָּדָר וּוּינְט» (יע, לִיבָּע פֿרִיּוֹת, עַם זִיינְעַן ذָא צְוּי וּוּינְט). די בִּידָע וּוּינְטָן הָאָכְן גָּאנְצָן בְּאָוֹנוֹדָעָר דָּאָלָן אָין די וּוּיְתָעַדְקָע צְעַנְעָס פָּן דָּעַר שְׁפִּיל. אוֹי, לְמַשְּׁלָח, אָין דָּעַר אַלְטָעַר בְּרוּנְיָה וּוּינְט, דָּעַר פֿרָעָשָׂר אָונ זְוִיְּבָרָנִיך — אָכְבָּר אָונ אָכְבָּר בְּיִיעַר מְלָמָד. ער בְּאָגָאָבָט אָונְזָעָר בְּיַדְנָע מְאַמְּלָעָן, אָונ פָּוֹן זִיְעָץ מְצָבָות — לְעָרָנְט ער מִיט אָונְדוֹן קְמַץ-אַלְפַּ — אָ. אַכְעָר אֲפִילָו

איך דער יונגער, לינדען ווינש (דעם שליאכט לאקי) — אונדזער חלום אין האפענוןג, דער וואס דארף אונדי נאשיזן פון די געווישערס — אונדזער השונזידער וואך; דער וואס דארף אויסטרינגען די טראערן פון אונדזערע אפלען אין אונדי ברענגען דעם ריח פון יונגנט, פריהייט אין גליך — איי פאלש אין האט אונדי אַפְּגָנֵעָהָרֶת. ער האט מיט וייז שטיפוריי דערפֿרִיטַט די בעריאוועס צו שאנד אונ פַּאֲרָדָהָט. דעם פרילינג — צו אומלאום, אונ דעם מחבר — צו עצבות אונ פַּעַטְמִים. איי קאָפִּיטַל: "דער פרינץ אונ די יהומָה" ווועט גענאנט, או די בעריאוועס טראגן הייט — בראנעם, אונ די פַּעַדְעָרָן פון זיירע היט זיינען די בוטשאנעם. פַּאֲרָ וְוָאָס הָאָב אַיך מִינָּע אַומְּשִׁיעָע, צניעותדייקע בימער אַוְיָ אַוְיָסְגָּעָפּוֹצָט, זי געמאכט פַּאֲרָ גַּרְאַנְדָּאַמְּטָס?

דער תירוץ: אונדזערע וויסטוםישע בוטשאנעם זיינען אייזל, קאָפִּירִינְע אַונְ האָבָן האָלָט באָקְוּעַטְלָעְכְּבִּיט. זיִי האָבָן אַ טְבָע צו מאָבָן זיירע נעסטער אויף בראנעם (אַדער אַיך אויף רעדער), וויל דער שטח פון דעם האָרְעַפְּאַשְׁנִיכָּס פְּלִיְּזִין איי גענוג ברישט צו בויען אַ דְּרִיה פון עַטְלָעַכְּעַ קָאָמָרָעָן, אַונְ אַונְדָּזָעָרָעָלְעָן פִּיעַרְמִילְעָן זיינען גוֹשָׁהָאָרְצִיכָּע אַונְ אַיבְּרוּגְּלִיבְּיִיכָּע. זיִי האָבָן מִיטְלִידָאָפָּרָה די פִּיגְלָ — די ווַיְסַע נְשָׂמוֹת פָּוּן די קָרָאַנְקָע ווּוְרָבָע אַונְ יונגען קָאָרְשָׁנְבִּינְמִילְעָן — אַונְ גְּלִיְּבָן, או די צָרְטָעָה באָשְׁעַנְפְּנִישָׁן ברענגען גליך. דער בְּעֵדֶר שְׁלָעֵן וְיִ אַרְוִיפָּאָוִיפָּה די בִּימְעָר זַיְעָר גְּעוּוֹר — די בראנעם, ווָאָס מאָבָן נִיט חָרוֹב קִיְּזָן ווּלְטָן, נָאָר — נְעַמְּעָן אַרְאָפָּה די שְׂטִיְּנָעָר פָּוּן אַונְדָּזָעָר הָעָרְצָעָר אַונְ גַּרְיִיטָן אַיך צו מִיט זִין די פָּונְדָּאַמְּעָנְטָן פַּאֲרָ די פִּיגְלָשָׁע פָּאַלְאָצָן.

איי קאָפִּיטַל: "דעם שליאכט יהוֹס" וווערט דערציילט, או דער וועג איי אַמְּאָל גְּנוּוֹעָן אַ וְוּוֹלְעָע אַוְיָ אַפְּיָאַנְיָעָם, אַונְ איי פָּוּן זִין מַאמְעָן — דער שְׁטָאָט ווּלְנָע — אַנְטָלָאָפָּן צו זִין קָאַלְיָקָעָר מַומְעָן — דער שְׁטָעַטְעַלְעָה קָאִיאָן. דער שליאָאָר אלְיָזָן זָאָט, או ער האט אוֹיסְגָּעָזִינְגָּן פָּוּן דער רְזַיְּדָעָן צּוֹלִיב וְיִנְבַּע צו דער שְׂיִינְעָר גַּעַלְעָר מַאֲדָם — דעם ווַיְצַנְפְּעָלָה, נָאָר דער מַחְבָּר קָלְעָרָת — או צּוֹלִיב נָאָר אַונְדָּזָעָר סִיבָּה.

איך וויס ניט, ווי אלט עם איז אונדזער ליבער נאַסצינעץ (ויז
 צעפֿלִיקְטָעּ מעטרְקָעּ — דעם מאַכְיָקּן, צעפֿלְעָנָעּם פָּאמְנִיכּ נאָכְנָ
 פָּאָרְשָׁאָטָן גַּעֲוֹאָרְעָנָעּם פָּאָנִיעּ, ווֹאָסּ הָאָטּ דַעַם ווּגּ אַוְיְגָעְטְּרָאָטּ אָוּן
 גַּעֲלִיגְטּ — האָבָן די ווִינְטָן שְׂוִין לְאָנוּגּ אַפְּרָעְמָעָטּ אָוּן פָּאָרוּוִיטּ), נָאָר אַיךְ
 נָעַם אָן, אָוּן די פְּלִיטָה אַיז גַּעֲשָׁעָן אִין יָאָר נִינְצָן פִּינְפִּינְ אַדְעָר נִינְצָן זִיבְעָצָן,
 די הַיְסָפְּאָרִישָׁעּ דָאָטָעּ וַיְיַעַן דָאּ וַיְכַטֵּב אַיךְ צְוִי פְּלָ. אַוְיָפּ ווִילְפּ
 דַעַר מַחְבָּרָה הָאָטּ גַּעֲוֹאָלָט פְּרוּווּן מַאְלָן די שְׁתָאָטּ (נִיטּ נָאָר ווִילְנָעּ
 אַלְיָעּ) פָּונּ פָּאָר דַעַר מַלְחָמָה אָוּן אַיךְ אִין אָ צִיְּטָ פָּונּ אָ מְרִידָה.
 אַיךְ ווִילְ מִטּ אַונְדוּרָה הַירְשָׁעָלָעָס דְּרִיסְטָן, בְּלוֹטְהָעָן שְׁפָאָן — דַעַם
 גַּעֲוֹוָלְעָס גַּילְדָּעָנָעּמּוּס מַכְשִׁיר — אַוְיְגָרִיצּ אִין זְפָרוּן פָּונּ דַעַר ווּעָלָט,
 אָוּן דַעַר שְׁלַיאָק אִין אָ גַּעֲוֹזְעָנָעּר בּוֹנְטָאָוּשְׁטָשִׁיךּ, עָרָה הָאָטּ גַּעֲשְׁפִּילָטּ
 אָ גַּרְוִיסָעּ רַאֲלָעּ אִין שְׁטוּרִיטּ קַעַנְנָעּ צָאָר. עָרָה הָאָטּ וַיְיַעַן טָאתָן — דַעַם
 המָנוּ — גַּעֲהָאָלָפּן בּוּרְעָנָעָן די פְּרִיהִיטּ אַוְיָפּ דַעַר עָרֶד. אָוּן אַוְיָבּ
 דָאָס אִין אִים נִיטּ אִין גַּאנְצָן גַּעֲרָאָטּ — אִין דָאּ דַעַר ווּגּ גַּעֲוָוִיסּ
 נִיטּ שְׁוָלְדִּיךּ. וַיְיַלְלָ דַעַר צָאָר הָאָטּ גַּעֲבּוֹנְדָן דִּינְעָ העָנָטּ אָוּן פִּיסּ מִיטּ
 שְׁטָעַבְּיָהּן דְּרָאָטּ אָוּן גַּרְעָנָעָטָפָּאָטּ, אָוּן די טְוִיעָרָן צָוּם אַרְאָנְשָׁעָעוּזָעּ
 מְלָכוּתּ פָּונּ גַּלְעָךְ דִּינְעָן בְּאַכְשָׁעָם אַיךְ פָּאָרָן נַאֲסִינְעָץ פָּאָרְדִּיגְלָטּ,
 ... אָ, זָאָלָ בָּאָטָשָׁ מִיְּן בָּאַרְגִּינְקָעָר גַּעֲדָרִיטָעָר דַעַר טְרָאָטּ, מִיר,
 דַעַם יְוָנָגָן פּוֹסְגִּיעָר, נִיטּ פָּאָרְפִּירָן צָו די בְּלוּעָ נַעֲפְּלָעָן, אַדְעָר
 צָו קְוִיְּשָׁטָאָלָעָנָעּ רְאַוְוּוֹעָ כִּישְׁוּן-שְׁלָעָסָעּ — מִיְּן וֵיתּ-עַלְמָיִן, נָאָר מִיר
 בּוּרְעָנָעָן בְּשָׁלוּם צָו מִיְּן. חָלוּם אָוּן ווִוְיָטָן צִיל — צָו שִׁינְעָנִיטּ אָוּן
 אַמְתָה. אַוְיָפּ יְעָזָן טְרָאָטּ דִּינְגָּלָעָן מִיד אָרוּם די סְטָאָעָס ווּלְעָפּ —
 מִינְעָ שְׁגַּעַונְדִּיקָעּ בּוּיְזָעָסָפָּקָותּ. וַיְיַרְשָׁעָן אָוּסּ פָּונּ מִיְּן הָאָרֶן די זָוּן
 אָוּן וּוְאַיְעָן אִין קָאָלָטָן אָוּסּ — מִיְּן שְׁבָטִיכּ אַוְיְגָעְשָׁטָעָרָנָן גַּעֲמִיטּ :
 — אָפְּשָׁר אִיז נָאָר קִיְּנָעָם נִיטּ פְּדָאִי צָו הָאָרְעָוָעּ אַיבָּעָר
 דִּינְעָ שְׁוֹאָרְצָעּ שְׂוּרוֹתּ, צָו פְּלָ נִיטּ אַיְבָּעְקָלָעָרָן וַיִּ: דַעַר אַמְתָה אִיז —
 נָאָר מַעַן קָאָן אִים נִיטּ אַנְטָלָעָן, בָּאָטָשָׁ דַעַר הָאָנְגָּרָאָר פָּאָר אַרְבָּעָטּ
 קָאָן טִילְ מַאְלָ וַיִּ: גַּעַנּוּס, שִׁינְקִיּוּתּ אָוּן אַוְצָרוֹתּ פָּעָרָלָ, אַבְּנָר דַעַר
 לְוִין פָּאָר דַעַר מִי צָו זָוְבָּן אַוְצָרוֹתּ, קָאָן אַיךְ זִיְּן — אַנְטָוִישָׁוֹגָן.

און איצטער בעט איך דער צניעותדיינער מוטערל יידיש מוי
 מוחל זיין פאר די צו פיל סלאויזמען, וואס מיט זי האבן זיך אויסגעציגרט
 און עס אטערען מײַנע הייעזעדיינער, ברייטע שטאָפֿן. איך פֿאָרְשֶׁטִי אָז,
 או לאָקָאַלְיָזְמָעַן זײַנען שטיינער אויף די זילבערניע וועגן פֿון לֵד. אָבער
 זאָל די מאָמע — לְשֹׁוּן-צָעֵר, אונדזער טְרִיסְטֶן אָז גוּטַע באַשְׁצָעַן,
 מיר ניש פֿאָרְדָּעַנְקָעַן — די פֿאָעָםַה האָט זיך דָאָן אויסגעכָּאָוּעַט אָז טְוִילַעַט
 זיך צו די היַסְעַ אָרְעָםַה פֿון דער אלְטָעַר בְּלִיעַר ווילְגַע אָז ווילְ אָיז
 אַרְוָמָאָרְעָמָעַן אַרְעַע אַרְוָמִיקָע בְּלִזְדָּעַן ווִיסְטוּרִישָׁע שְׁטָעַטְעַלְעַךְ, אָז צְוִילְבַּן
 סְפָּעַצְיִיפִּשְׁן בְּיַ-הַשְּׁמָשָׁתְדִּיְקָה אַלְאָרִיסְטָפָן, אָונְדָזְעַר שְׁאַרְעַר לְאַנְדְּשָׁאָפָט, קָעַן
 אָיך לְיִדְעַר די פֿרָאַסְטָע גְּרוּיעַ קָרְעַנְצָע סְלָאוּזְמָעַן — לאָסָה האָרְצָע אָז נְשָׁמָה פֿון
 מִין זָרַד אָז אַסְטָיַגְנָס פֿון מִין שִׁיד — פֿון מִין פְּרָעָרָן נִיש אַרְוִיסְרִימָן
 אָז אַוְיפְּ אַנְדָּרָע אַיְזָלָע, פֿערְלְדִּיקָע ווּוְרְטָעַר — זַי נִיש פֿאָרְבִּיטָן.
 צו אַטְיַל לְאָקָאַלְיָזְמָעַן נִיש די פֿעַן, די עַלְנַטָּע פֿלְאַפְּלַעַרְקָע —
 דָעַם מְחַבְּרָס פֿיַּז, זַיְן בְּזִינְעַ בְּלִינְעַ בְּאַשְׁעַטְעַ — אַוְסְטִיְישְׁוֹנוֹגָע, אָבעַר
 די נְעַמְעַן פֿון די לְיִתְוִוִּישָׁע שְׁטָעַטְעַלְעַן, פֿון זְיוּרָעַ טְיִיכְלָעַן אָז פֿון די
 ווילְנָעַר זָאוּוּלְגָעָס אָז גָּסָן — קָאָז נָאָר די שְׁטָאַמְלָעַנְדִּיקָע בְּאַבְעָשִׁי
 לְיטָעַ אָז אִיר אַיְינִיכָּל — די שְׁטִילָעַ לְעַרְעָרָן ווילְנָע — אַלְיַיְן פֿאָרְטִיְישָׁן...
 בַּיְּ דָעַר גַּעֲלָעָנָהִיט ווילְ אָיך פֿאָרְשָׁטְעַלְעַן פֿאָר דָעַר גַּעֲשָׁעַטְעַר
 מְאָדָם עַפְנְטְלַעַכְיִיט דָעַם פְּרִינְטָפָן אִיר בְּלִיכְנָן דִּינְנָעַר — מְשָׁה
 מְאַבְשִׁי. ער אַיְן עַס דָעַר, וואס האָט אַרְאַפְּגָעַנוּמָעַן פֿון מִין שְׁאַטְנְדִּיכָּן
 זְיַאלְקָן גַּעֲמִיט דָעַם שְׁוֹעָרָן, טְלַעַנְדִּיכָּן זִיכְן עַולְ, אָז מִיר עַס גַּעֲהָאַלְפָן
 אַרְוִיסְשְׁלָעַפָּן אִיפְּטָן קָאָלָטָן, הַפְּרָדִיכָּן סְפָּרִים-יְרִיד. אָיך ווּיְסָ נִיש אַבָּעַד, צַי
 אָיך ווּעַל מִיט מִין סְוִמְנָעַם ווּרְעַךְ גַּעֲפִינְעַן אַפְּצִיל אָרט אִיפְּטָן עַנְנָן,
 טוּמְלַיְיכָן בְּכֻרְמָאָרָה. אָז נָאָשָׁשָׁת אַיְן תְּבַת אָז אָונְדָזְעַר לְעַבְנָן —
 האָפָּא אָז נִיש, אָז מִין קָאַפְּרִינְעַז האַרְינְטָע — די מְאַסְעַ — ווּעַט זַי
 דָעַרְוָאַרְעָמָעַן אִיר פֿאָרְפֿאַרְעָנָה האָרְצָה מִיט מִין פֿיְכָנָה בְּעַרְיָאָועַס,
 אַדְעַר לְכָל-הַפְּחוֹת — אִיבָּעַס ווּעַט ווּעַן עַס אָז קָוְמָעַן אָונְדָזְעַר תְּמוּן —
 קָאַנְעַן שְׁטִילָן אִיר דְּאָרְשָׁט מִיט מִין בְּשְׁטוּלָעַבָּן, גַּרְיָעַם גַּעֲוִיִּין.

א. ווּאָגָלָעָר

דער זיינונג

א

צוווי בעריאָזעס, צוווי שוועטטער, – דער דיבטער וואנט
אנרעהָן זיַּי בחולות, וואָס וואָרטן אויף אַ מאַן;
נָאָר אַרבְּעַטְסָלָאָז אִין זַיְצָר טָאָטָע – דער טָרָאָקָט –
פָּאָר דֵּי גַּרְעָמִינָס ער האָט נַעֲבָעָךְ נִיט קִין גָּזָן...

פָּאָר דֵּי פָּאָרְשִׁיְינָעָן גִּיט אֹוִיס דער בִּיעָזֶר מְלָךְ – דער פָּרָאָסָט,
זוּ זַיְדָּכָנָט זַיְדָּ אַוִיךְ דָּפָר אַלְטָעָר, בְּרוּינָעָר ווַיַּנְטָ;

נָאָר דֵּי בִּימָעָר הָאָבָן דֵּי גַּעֲקָרְיוֹזְטָעָ קָעָפְ אַרְאָפְגָּעָלָאָזָט
אוֹן שְׂרֵיבָן בְּרוּיוֹן זַיְדָּ חַתְּנִים מִיט שָׁאָטָן – בְּלוּעָן טִינָט:

– מִיר דָאָרָקָן נִיט דֵי שְׁנִיְעָן, דָעַם הַעֲרָשָׂר זַיְלָבְּעָרָנוּ רִינְגָּעָן,
אַוִיךְ דָעַר גַּעֲוִיטָעָר, דָעַר לְגִינְגָּר, אִין אָנְדוֹז נִיט גַּעֲטָעָלָן – – –
... אוֹן אַיבָּעָר דָעַר גַּעֲנָנָט דֵי קוּקָאָוּקָעָשָׂעָ תְּקִילָוֹת נַעֲמָעָן קַלְיָנְגָּעָן –
דָאָס צְעוֹוִיְינָעָן זַיְדָּ דֵי בָּעָרְאָזָעָס, דֵי קָאָפְרִיזָעָן מַאָדָמוֹאָזָעָן.

דָעַר קָאָרְגָּעָר מִיְּגָּאָנָעָר, דָעַר בְּלָאָנְדָעָר וּבִיסְטוּסִישָׂעָר פְּרִימָאָרגָן,
אִין אַוִיךְ פָּאָרְלִיבָּט אִין דֵי פִּירְשְׁטִינָס, נָאָר זַיְיָ גַּעֲטָצָלָט זַיְצָר שְׁכָן –
דָעַר גָּלָם, וואָס האָט דֵי יִסְרוּרִים – זַיְנָעָן אָזְרוֹת – אִין הַאָרְצָן
פָּאָרְבָּאָרגָן,
אוֹן כָּדי נִיט צַוְּזָעָן דֵי זַיְנָד פָּוֹן דָעַר וּוּלָט – זַיְדָּ דֵי אוִיגָּן
אוֹיסְגָּעָשְׁטָאָקָן.

דָעַר פָּאָרְנָאָכָט – דָעַר קָרָאָנְקָעָר בָּאָנְקָיָר – הָאָט אַפְּיָלוֹ פְּרוּבִירָט
נַעֲמָעָן זַיְדָּס לְעָבָן צָוְלִיב דֵי בְּלָאָנְדָעָר פְּרוּיָעָן דֵי הַאָנְגָּרָאָזָעָס;
נָאָר דֵי בָּעָרְאָזָעָס הָאָבָן מִיט זַיְנָד בְּלוֹט – מִיט פָּאָטְשָׁעָרְקָעָס
רוּוּיטָע – זַיְדָּ אָוִיסְגָּצְצִירָט,
פָּדָי צַוְּגָּעָנָעָן חָנָ בְּיִם גָּאָוָן, דָעַם לְיִידְנְדִיקָן נְבָאָ.

דער יונגער קיניג – דער פרילינג, באָנְגַּלִּיַּיט פֿון די
שוואָלְבָּן – זִין סוֹוִיטָע,

אי אַנוּמָלֶט זִיךְ דָּוְרְכְּגַעְטָאָרֶן אַיבָּעָרֶן אַרְעָמָעֶן לְאָגָּד,
און פֿאָר די בעריַּאָזָעָס – דעם שְׁעַנְשְׁטָן צוֹוְילְנְגְּפָאָר פֿון לִיטָּע –
דעם רְעַגְּנְבוֹיגָן – זִין גַּילְדְּעָנָם רְיִתְוֹאָגָן – אוַיסְגַּעַשְׁפָּאָנט.

סְּהָאָבָּן זִיךְ גַּעֲנִיְּגָט פֿאָרָן קִיסְּרָה די שְׁטָאָכָּע בְּוַיְמָעָר,
און דער האָט זַיִּיר אַרְמָגְּנָזְמָעָן מִיט זִין הַיִּסְּנָן אַרְעָם ;
נָאָר זַיִּיר וַיְיַיְן פֿאָר אַחֲתָן דעם צָלָם, דעם אַיְדִּיעָן טְרוּמָעָר –
וּוַיְיַלְּעַל שְׂטִיטִית הַעֲכָר פֿון אַלְעַזְּ קִיסְּרִים...

פֿאָר די בעריַּאָזָעָס האָט דָּעֵרְצִילְּט דָּעֵר שְׁדָקָן, דָּעֵר קָאָרְשָׁוֹן,
אוֹ זַיִּיר גַּעֲפָעָלֶן אוֹיְיכָן דעם קִרְיָיִז, דעם הַיִּלְיָיקָן מָאָן ;
נָאָר בִּים אַרְעָמָעֶן שְׁלִיאָךְ זִיןְעָן מִסְתָּמָא דָּעָרָוָן
אוֹיְיכָן שְׁטָעָרָן צוֹוִי טִיכָּעָן קְנִיטָּשָׁן פֿאָרָאָן ...

דָּעֵר טָאָג דָּוְרְכְּגַעְטָאָרֶן די גַּעֲנִינְטָאַן אַיִּינָן אַבְּלוּיְעָן פֿאָעָטָאַן אַיִּינָן,
מִיטָּן רְעַש טָוָט דָּעֵר הַיּוֹעָרְקָעָר וּוְעָג אַזְּפָעָן אַזְּהָוָסָט,
און די וַיְיַיְץ, זִיןְעָן דִּיקְעָן מִיוֹחָדְקָעָן אַישָׁה די צְדָקָנִיות,
הַאָלָט אַונְגָּטָעָר דעם גְּרָאָבָן – זִין אַיְנְגַּעַשְׁפָּאָנטָעָר בְּרוּסָט.

אַ קְוָרָאָפָּאָטוּעָ קוֹוִיטָשָׁעָט אַוְן פֿאָלִיט אַרוּסָן פֿון תְּבָוָאָה=פֿאָלִיד –
און מִיט אַנְגָּוֹן
צְעִיעַנְטָשָׁעָט זִיךְ די וַיְיַיְץ צָוָם וּוְעָג, דעם יִשְׁוֹבָנִיק דעם גְּרָאָבָן :
– טָאָטָעָ, די בעריַּאָזָעָס זִיןְעָן קְרוּוָה=וּבְלוּוָה – אַוְן וּוּ וּוּעָלָן
מִיר קְרִיגָּן
פֿאָר אַונְדוּעָרָעָ פֿירְשְׁטִינָס חַתּוֹנָה=גַּאֲרְדְּעָרָאָבָן ? ! –

אַ וּוַיְיַס לְעַמְּלָעָלָע בְּלְאַנְדוֹזְשָׁעָט אַרוּס אַיִּיף דָּעֵר לְאָגָּנָע,
זַיִּירְנִיגְט אַרְבִּין אַיִּינָן תְּבָוָאָה – אַוְן די צְוֹוִיטָעָ פֿרָוִי
פֿון שְׁלִיאָךְ – דָּעֵר קָאָרָן – די הוֹיכָעָ, מַאֲגָעָרָעָ פֿאָנְקָעָ
שְׁוִידְעָרָט אַיִּיף אַוְן בְּרַעְכָּת זִיךְ די פֿינְגָּר – דעם שְׁטוּרִי :

– אונדזער קינטיקער אידעם איז איבער יסורים דער קייזער,
דעט שכר פאר גערעטען קיט – אַ דערנערגען קרוין –
ער טראנט אויף זיין קאָפּ דעם געלאָקטן
נאָר ווּ נעמֶט מעַן אַ נײַעַס גָּרְנִיטָר פֵּאָר אָונְדְזָעַר דערלייזער ?
מעקָעַט די לְאַם אָן דער קָאָרְן פֿרְעָגַט מִיט אַ גָּעוֹיַּן אַ פֵּאָרְצָאנְטָן.

דער פְּאָרְנָאָכָט פֵּאָרְט אָרְבִּין אַין דער גַּעֲגָנְט אַין אַ רְוִיְּטָר
מִיטָּן גַּעֲרוֹיִשׁ – דער שְׁלִיאָץ וּוּגָנְן יְהָוָם דַּעַט צְלָם נְעַמֶּת רַיְּדָן :
– ער טְרָאָגַט אַ שִׁימְלָגַע, גַּעַלְעַ, צַעַלְלִיקְטָעַ רָבוֹאַשָּׁעַ,
אוֹן מעַן דָּאָרְךָ אִים לְמַעַן-הַשְּׁם טָאָקָעַ בָּאַקְלִיְּדָן ...

עס דאגהט דער גָּאַסְצִינְעַץ, נָאָר דָּאָס צְוִילִינְגְּפָאָרְל טָוָת אַ זִּיסְן צִיטָעַר,
אוֹן גִּיט דַּעַט הַיְּלִיקָן מְאַנְצְּבִּיל אַין קָאָפּ אַ קּוֹשׁ,
עס פְּאָרְנִיגְּט זִיךְ פֵּאָר דִּי זְאַמְעַן דער בָּלָאָסְטָר, אַיְּדַעַלְעַר וִיטָּעַר,
אוֹן טָוָת אוִיס דַּעַט מָאָר – זִיןְ גַּרְינְעַם קָאַפְּעַלוּשׁ.

עס דאגהט דער גָּאַסְצִינְעַץ – נָאָר דִּי בָּעַרְיָאַזְעַט
הַאָבָן זִיךְ אַנְגְּלָעָנְט אַן הַיְּמָלוֹזִים, זִיכְרָעַ פּוֹרְפּוֹרְנָעַם דַּיוֹזָאן ;
... אוֹן אָוּנְטָעָרָן פִּיעַן – דַּעַט בָּאָרוּוּסָן פָּסּ פָּנוּנָעַם צְלָם – מִיטָּן
אַ בָּאוֹאַקְסְּעַנְדָּר קָבָר פָּוּן לִיְּמָן פֵּאָרָאָן . [גָּרָאָן אַיְּוֹ]

פְּלֹצִים שְׁטִיטַת אוִיפּ קָבָר אַ בְּלִיְּכָעַר מְאַנְצְּפָאַרְשָׁוִין –
ער גִּיט, אוֹן דַּעַט וּוּגְלִיכְבָּט צְוּנוֹףּ קָוּן זִיןְנָעַ פְּאָרְוּוֹנְדָעַטָּע
קִיסִּים דִּי סְלִיאָדָן ,
אַ רְעַבְדָּל אַיְּזָעָר שְׁפָאָן פָּנוּנָעַם גַּעַקְוִילִיעַטָּן וָוּן פָּוּן פְּרָאָסְטָן הַמוֹן –
אוֹן נְדוּן וּוּלְעַן הַאָבָן דִּי בָּעַרְיָאַזְעַט, דִּי פְּאָרְלִיבְּטָעַ מְאָדָן .

עס שְׁטִיטַת אוִיפּ קָבָר דַּעַט הוַיְכָעַר כְּלֹאָפּ
אוֹן פְּאַלְטָ אָרְבִּין אַין דִּי אַרְעָמָס קָוּן קְרִיְּצָן זִיןְ בְּכוֹר ;
דַּעַט דָּעַרְלִיְּזָעַר נְעַמֶּט אַרְוָם דִּי לְבָנָה, זִיןְ בָּאַטְקָעַס קָאָפּ
אוֹן וּוִישַׁט אַפּ דָּאָס בְּלִוִּיט קָוּן דִּי וּוּאַקְנָס – זִיןְנָעַ בָּלְאַנְדָּעַ האָרָא .

דעָר טאגטע קושט דעם שעמצעוֹדיַּקְן אומבאָקאנטן
גואָל – און וויינט. פֿון לְבָנָה=שְׁיִין – די טערן פֿון דער מאָרדעטען
איוֹאַנקען –
שְׁלִיכֶּת אוֵיס דער צְלָם פֿערְל און דִּיאָמָּאנְטָן –
פֿאָר די בְּצָרְיאָזָּעַס חֲתּוֹנָה=מַתְנוֹת אָן פֿלהָגָעָשָׂאַקְעָן...

אַ מִילְכּוּוֹג – אָן אַרְעַמְבָּאנְד אַ לְּיִלְיָאוֹן –
טוֹט אָן יַעֲדָן בּוּם דער יַוְנָגָעָר חָתָן –
דָּאָס אַיּוֹ אָן אַנְדָּעָנְקָן פֿון זִין פֿאָטָעָר דעם יְוָוָן
וּוֹאָס מַהָּאָט אִין זַכְּצָנְטָן יָאָר דַּעֲרָשָׂאָסָן...

פְּלַאֲטִינְגָּעָן מַעַדְאַלְיָאנְעָן – לְבָנָה=שְׁטְרָאָלָן –
טוֹט אָן דער בְּחוֹר יַעֲדָעָר פֿרוֹי אַ קְמִיעָ –
אַ פְּרַעְזָעָנְטָן פֿון שְׁוֹעוֹר, וּוֹאָס אַיּוֹ גַּעֲפָאָלָן
איַן קְרִיגָּה פֿאָר דער מַאְטָוּשָׂקָעָ רְאַסְיִיעָ...
— — — — — — — — — — — — — — — —

בְּיַיְמָן שְׁלִיכָּן גַּלְאָנְצָן די אַוְיִגְּן – די לְזֹשְׁעָס אִין די גְּרִיבָּעָר,
אוֹן עָרְגִּיט אָפּ דעם קְרִיִּיךְ זִינְגָּעָן צְנִיעָותְדִּיקָּעָ בתְּלוּתָה,
עָרְבָּאָחָלָט זִינְגָּעָן אִימְפְּרִירָאָלָן – די שְׁפָוָרָן פֿון צְמַזְוִיקָּטָן גְּבוֹר –
אוֹן וּוֹיִנְטָ פֿאָר פְּרִיְּד – מִיטָּן סְקִרְיְּפָעָן פֿון וּאַנְדָּעָרָעָס
הַלְּצָצָרָגָן קוֹלְיִיעָס...

די וּוֹיִיךְ בְּעַט גָּאָט פֿאָרָן צְדִיק אָן וּוֹיִנְטָ אַיְבָּעָרָן חַזָּות –
אוֹן דער טְרָאָקָט וּוֹצָט מִיט די טְרִיטָּה קְדוּם קְדוּשָׁה בְּאַשּׁוֹכוֹן,
בָּאַקְלִיְּדָן זִינְגָּעָן אַרְעַמְעָקָן קִינְדָּעָר,
פֿאָר די בְּצָרְיאָזָּעַס בְּאַשְׁטָּלָן אַטְלַעְסָעָנָעָ קְלִיְּדָעָר אָן זִינְגָּעָן
שָׁאָלָן גְּרִינְגָּעָן
אוֹן פֿאָרָן צְלָם – אַ שָּׁאָטָן – אַ פְּרָאָקָה, אוֹן פֿון מָאָךְ – אַ גְּעָלָן
צִיְּלִינְדָּפָר...

דעך מידער גאָסצינעץ האָט דעם שטיין – זיין גרויען
כאָפּ אַנגענשפֿאַר אַוִיכּן ווַיְצִנּוּ עַלְלָד – זיין בלינדער, דיקער יונטש;
און די לְבָנָה ווַיְלָ מֵיט אַיר שְׂיִין צְרוּיקָ אַוְיכּבוּעָן
די כוֹטֶעֶרְלַעַץ קוֹן די מִילְחָמוֹת אַפְּגַעֲבַרְעַנְטוּ...

די בלְאַנדָע קְרִיסְטִין – דעם קָרָן – האָט דער אלְטַעַר שְׂלִיאַץ
אַרְוּמְגַנּוּמָעַן מֵיט די שְׁטָעַגָּן – זַיְנָעַ מַאֲגַעַרְעַ העַנְטָ –
און דער לְבָנָה-אַוְונָת האָט אַיִיךְ אַ הַבְּיֻקָּעָשׁ שְׁטוּרְיַעַנְעָם דָאָן –
אוּפּ זַיְנָן ווַיְבַּסּ גַּעַלְן קָאָפּ זַיְךְ אַנְגַּעַלְעַנְטוּ...

עס שְׂלִיאַץ זַיְנָן אַלְמָנָה, די כָּאַלְוָעָ, די זְקָנָה...
און קוֹן מַזְדָּ – דָאָס בְּלוֹט קוֹן זַעֲלָנָר ווֹאָס מַהְאָט דְעַרְשָׁאַכָּטָן –
הָאָט די רַאֲבִינָע – די יְוָנָגָעַ צִיְגִינְיוֹדִין די שְׁיַינָעַ –
רוֹיטַע קְרָעַנְץ קָרָעַלְן אַוְיְגַעַלְעַלְאַכָּטָן...

עס שְׂמִיכְלַט די לְבָנָה, דָאָס גַּעַשְׁטָאַלְט קוֹן דְעַרְהַרְגַּעַטָּן פּוַיְעָר,
און זַיְנָן אוֹיג – דָעַר אַוְונְתְּשָׁעָרָן – הָאָט זַיְךְ צַעַעַנְטָ – צַעַגְלִיט –
און אַוְנְטָעָר זַיְנָן בְּלִיקָה האָבָן בְּיַם מִבְּוּיִם, דָעַר בלְאַנדָע יְהָה-תָאָר,
איַרְעַ לִילְיאָוּעַ ברִיסְטָן – דָעַר בָּעָז – זַיְךְ צַעַבְלִיט...

דָעַר לְבָנָה-אַוְונָת צַעַקְוּשָׁת זַיְךְ מֵיט זַיְנָן טַאַכְטָעָר דָעַר מִיעּוּשָׁע,
און די ווֹעֲרָבָע, זַיְנָן מַאֲמָע, הָאָט פָּאָר אִים אַירָעַ אַרְעָם
קוֹנָאַנְדְעַרְגַּעַשְׁפְּרִיטָן,
און זַיְנָן גַּעַלְיבְּטָע, די סָאַסְנָעַ, די שְׂלִיאַקָּעַ מוֹיד די גַּרְאַצְיְעָז –
נִיְמָט קוֹן שְׁטָעַרְבָּשִׁין אַ נְמִיעָ, רָאוּעַ קְלִיָּד...

די לְבָנָה האָט זַיְךְ צַו דָעַר עַרְד אַרְאַפְּגַעְבּוּגָן,
גַּעַוְעַקְט קוֹן דְרִימְלַעַט די כָּאַטְקָעַלְעַט, די גַּעַלְיִימְטָעַ גּוֹיַע,
און קוֹן די שְׂיִיבַעַלְעַץ – איַרְעַ בלְיַינְדָע אַוְיגָן –
טַרְפְּקָן טַוְיעָן – טַרְבִּעַ טַרְעָרָן בְּלוֹעַץ.

די לבנה לאָזֶט זיך אַראָפּ צוֹם פִּיאָלְעַטּן הַימְלָאָנֵד
און ס'פֿאַלְטּ פָּאָר אַיר אוֹיףּ די קְנִי די נִידְעָרִיקָע הַמִּזְקָעּ די לְאָמָעּ
דאָס גַּעֲשְׁטָאַלְטּ פָּוּן מַת טָאָפּטּ זיך אַן מִיטָּן דָּאָרְן – אַיר האָגָּנָטּ
– אַ, אַיר מאָן אִיז צְרוּרִיכָּגָעָוּמָעּ פָּוּן דָּעַר מִילְחָמָה...

לְרַמְעָר

ווען דער מות האט מיטן מאָרגנשטיין – זיין בּלויען אויג
דען קאָסאָקן –
געוֹאָרֶן אַ בלִיך אַוִיכֵן חֲרוֹבֵן הוּא – זיין אַין נִיוּעָז
געגָאנְגָעָנֶר פֿרְאַצְעָז,
הָאָט אַ זִיסְן צִיטָפָר גַעַטָּאָן דָעָר אַקְעָר, דָעָר גַעַלְיִימְטָעָר וְקָוָן,
אוֹן סְקָרִיפָעָן – הַירְוָשָׁעָן הָאָט גַעַנוּמָעָן דַי סְמָאָדָלָע –
די בְּלִינְדָעַ קְלִיאַטְשָׁע...

די עגונה די דְרָאָבִינָעַ הָאָט צָו אִים אַ הָאָלָאָבְּלִיעָ –
אַ האָנָט אַוִיסְגַעַשְׂטָרָעָקָט,
אַ טְרַעַשְׁתָשָׁ, אַ פֿרְיִידְגַעַשְׁרִיָּ אַרְוִיסְגַעַלְאָזָטָהָט דָעָר טָאָרִי –
דָעָר גַעַלְעָר פֿאָסְטָעָץ דָעָר שְׁטוּמָעָר,
סְהָאָט גַעַמְוָרְמָלָט דָעָר סְיעָרָפָ צָו דָעָר מַאֲגַעַרְעָר גּוּיעָ, דָעָר
גְרָאָבְּלִיעָ, גְזּוּעָקָט
זי פֿוֹן דְרִימְלִי: – שְׁטִי אַוִיכֵן, סְאַיְזָן צְרוּיקָנְגָעָמוּן אַונְדוּעָר
לִיבָעָר הַאָסְפָאָדָאָר – דָעָר זְמָעָר...

די פֿאָרָעְבָקָעָס די זְעַלְבָסְטָמְעָרְדָעָר – די לְאָפְטָשָׁעָס אַוִיכֵן פֿלְאָנְקָעָן,
זַיְנָעָן אַרְאָפָ פֿוֹן די תְּלִוּוּת אַוְן גַעַלְאָפָן אַנְטָקָעָן דָעָם זְמָעָר,
זְיִיעָר הָאָר דָעָם טְרִיבְיָעָן.
די גַעַלְעָט טְלַעַעַצָּעָס אַוְן די בְּרוּינָעַ זְשָׁרָעְבָכָעָס דְרָוְקָאָנָט הָאָבָן
אַוְוָאָנָקָעָן
אוֹן גַעַלְאָפָן קוֹשָׁן דָאָס גְרִינָעַ גְרָאָזָ – די טְרִיטָ פֿוֹנוּם כָּזְוִיאִיעָן...

פֿוֹן קַאֲטוּךְ זִיְנָעַן אַרוּיסָגֶלְאָךְן דִּי אַלְמָנוֹת – דִּי עַופָּה
אוֹן גַּעֲטָאנְצָטְסָ – אַין מִיטָּן קַאֲרָאָחָד אֵיזָ
אַרְיִינְגַּעַשְׁפָּרוֹנוֹגָעַן זַיְעַד יְתוֹם, דַּעַר הַאֲגָן, אוֹן אַוִּיסְגַּעַרְיִיטְסָ:
הַ אָסְפָּאָד אַרְגָּן
גַּאֲרָסְאַיְזָן פְּאָרְשָׁוּוֹנוֹדָן דִּי לְבָנָה – דַּעַר קַאֲפָן פֿוֹן בּּעַלְ-מוֹתָה אַוְן קְדוּשָׁן
וּוְעַלְכַּעַד אֵיזָ גַּפְּאָלָן אַין קְרִיגָּן פְּאָרָן גְּרוּיזָאָמָעָן צָאָרָן.

דַּעַר טַוִּיטָעָר מִאן הַאֲטָט אַוִּיסְגַּעַטָּן זִיְן מַאֲסָקָעָ – דִּי לְבָנָה
אוֹן בָּאוֹזִין זִיְן אַמְתָּן שִׁינְגָּעָם פְּנִים – דַּעַם זְנוֹאַיְלְגָּאָגָּאָגָּאָ
פֿוֹן שְׁלָאָךְ הַאֲטָט זַיְךְ אַוִּיסְגַּעַכָּאָפְטָ – דִּי מִידָּעָ זְקוֹנָהָלָעָ – דִּי בְּרָאָגָן
אוֹן אֵיזָ אַרוּיסָן פְּעַלְדָּ – אַיר הַאֲרָבָּן בְּאַגְּעָגָעָן מִיטָּ גַּעֲזָאָגָן...

דַּעַר בְּלִיְכָעָר כִּישְׁוּףְ-מַאֲכָעָר הַאֲטָט גַּעֲטָאָן אַ פִּישְׁוֹףְ, בָּאוֹזִין
נְסִים וּנְקָלוֹותָן:
אַרְאָפְגַּעַקְוָקָט אַוִּיךְ דַּעַר עַרְד אַוְן זַיְךְ סְוָמָגָעָ צְלָאָכָט ;
אוֹן אַוְנְטָעָר זִיְן וּצְעָרָמָעָן בְּלִיְקָהָאָבָן דַּעַם יִשְׁוֹבָסָ – דַּעַר גּוּיָעָ –
זִיְן אַלְמָנִיהָס בְּלִינְדָּעָ אַוִּיגָּן – דִּי פְּעַנְצָטָעָרְלָעָ זַיְךְ אַוִּיסְגַּעַמְאָכָט...

דִּי עַרְלְטָעָהָאָט דַּעַם נַעַפְלָ – אַיר זַיְדָעָנָעָם חֻוְהָה-שְׁלִיְיעָרָ –
אוֹיְקָן קַאֲפָן אַגְּנָעָטָאָן
אוֹן דִּי לְאַנְקָלְעָן מִיטָּ רַוְמִיאָנָעָ – אַירָעָ נִבְיָעָ שִׁיךְ דִּי גַּעַלְעָ,
אוֹן אַיר וּוּבִישָׁעָ חַתּוֹנָה-קְלִיָּד – דַּעַם גַּאֲרָטָן מִיטָּן צְעָבְלִיטָן מַאֲזָ –
אוֹן סְאַיְזָן וּוּדְעָרָ אַ פְּלָה גַּעֲזָוָאָרָן דַּאָס הַיְּקָעָרָלָ, דִּי יַעֲדָגָאָסְעָלְיָעָ...

מִיטָּ אַ זְוַנְשְׁטָרָאָלָ – אַ קוֹשָׁ גַּעֲטָאָן הַאֲטָט אַיר דַּעַר חַתָּן דַּעַר גַּבָּרָ,
מִיטָּ זִיְנָעָ שְׁטָאָרְקָעָ אַרְעָמָס – דִּי דַּעַמְבָעָנָעָ פְּלוּיָטָן – זַיְךְ
אַרְוּמָגְעָנוּמָעָן ;
אוֹן דִּי צְעָרָקָוּעָ אַוִּיקָּן בָּאָרְגָּ – דַּעַר הוּיְכָעָר פְּאָפָ אַוִּיקָּן אַלְטָאָרָ,
הַאֲטָט זַיְךְ צְעָלְגָּאָגָּעָן – מִיטָּ זַיְיכְ פְּאָטְשְׁעָרָעָס גַּעֲזָאָגָט מִיטָּ אַ נִּגְוָן
אַ פְּרוּמָעָן.

און דער אסוויר – דער סוכאָטנייק, דער מאָגערער קַלְעָזָעָר
 דער בּוֹנְדָעָר
 האָט אַ פֶּאֱקָע אַיְתָגָעָשְׁפִּילָט אוֹיף זִין פְּדָל – דעם הַילְצָרְנוּם
 עַמְּעָר,
 ס'הָבָן גַּעֲטָאנְצָט דֵּי מְחוֹתָנוּם – דֵּי אַלְטָע בְּעֵק מִיט דֵּי גַּרְאָבָע
 רַינְדָעָר
 אָונְ גַּעַמְעָקָעָט, גַּעַוְנְגָעָן אֵין כָּאָר הָבָן דֵּי זַאֲקָעָס, דֵּי יְוָנָגָע לְעַמְעָר...

דער קַאְטָשָׁעָר – דער פֶּאֱנִיעָה האָט מִיט זִין הַיִּסְן אַרְעָם דעם קַלְיָגָל
 אַרְמוֹגָעָנוּמָעָן דֵּי גַּאֲלָאַשְׁיִקָּע, דֵּי דָּאָרְכָּסְמוּיד, דֵּי יְוָנָגָע לְטַוְוִינְקָע,
 אָונְ דֵּי קָאָץ – דֵּי גַּרְוִיסְטָאָטִישָׁע דְּצָמָע, האָט גַּעֲפָזָט זִיךְ אֵין
 לְוָוָשָׁע – אַיר שְׁפִיגָּל,
 זִיךְ בָּאַלְעָקָט מִיטָּן בְּלוֹט פָּוָן פָּאָצָוק – אַירָע לִיְּפָן גַּעַטְאָרְבָּן מִיט
 שְׁמִינִיקָּע...

אַבָּעָר פְּלוֹצִים האָט דער גַּאֲלָאַגָּסָעָר הָאָן, דער וּוּיסְרוּס, דער
 יְוָנָגָעָר מְחוֹתָן
 זִיךְ צַעַשְׁלָאָגָן מִיטָּן קַאְטָשָׁעָרְלָ צַוְּלִיב דער גַּעַנְדוֹל – דער שִׁינְעָר
 בּוֹרְלָאַטְשָׁקָע;
 דער דָּאָן וּשְׂוִיאָן האָט מִיטָּן שְׁנָאָבָל דעם קַעְגָּנָעָר צַעַשְׁטָאָכָן בֵּיו בְּלוֹט אָונְ
 עַס האָט זִיךְ צַעִיאָמָעָרט דֵּי פֶּאֱנִיכָּע, דֵּי אַלְטִינְקָע מַאמָּע, דֵּי קַאְטָשָׁקָע.

וּוּעָן דַּעֲרוֹעָן בְּלוֹט האָט דער אַינְדִּיק – דער רּוּסִישָׁעָר גַּרְאָף, דער
 בּעַלְגָּאוֹהָה מִיטָּן רּוּטָן צִילְדָעָר,
 אַיז עַד אֵין שְׁגַעַטָּן אַרְבִּין אָונְ בָּאַפְּאָלָן דעם בְּגִילְוָוְנְדִּיקָן סַאֲלְטִיטִיס –
 דעם גַּאֲנָעָר,
 מִיטָּן שְׁפִיּוֹ אִים אָן אוֹיג אַוִּיסְגָּשְׁטָאָכָן, הַלְמָצִי דער בּעַלְמָאָוָה
 אָונְ זִינְדָעָר
 האָט זִיךְ גַּעַקְוָשָׁט מִיט דער אַינְדִּיטְשָׁקָע – בָּאַלְיִידִיקָט זִין
 פְּרִיצִישָׁן האָנְצָר...

געקוואקטשעט, געקזאגט אוינַן אומנַגְיך האט אויך דאס הינדַלַן,
אוּן ווועָן אוּף די לִיְמַעְנֵע בְּצֶרְגֶּלֶעָן – די טישַן – האט פָּאָר די
צְעוֹוַיְיקָטָן בְּרוּיט אוּן גַּעֲרַשְׁטָן – פִּיבּוֹד – דָּעַרְלַאֲגַנְגָּט די
בָּאַלְעַבְּאָסְטָע – די הַיְקָעָדִי קְרוּםְפָּאָר
הָאָבָן זִיך צַעְמִיתָט די כְּאָמָעָ – די צַוְּפוֹת אוּן צַוְּגַעַפְּט די
חַלְקִים פָּוּן די פְּרִיצִים די נָאָרָאַנִּים...

נָאָר רַאֲפָטָם אַיְזָן גַּעֲלַאֲפָּן דָּעַר זְשָׁאנְדָּעָר – דָּעַר שְׁטוּמָעָר פָּאָסְטוֹן
אוּן דָּעַם שְׁרָה – דָּעַם אַיְנְדִּיק אַיְן קִיְּטָן גַּעַשְׂמִידָט – פָּאָרְבּוֹנוֹן
די פִּיס מִיט אַ בְּעַנְדָּלַן,
אוּן דָּעַם הָאָן דָּעַם רַוְּצָה אַיְן תְּקִיסָּה פָּאָרְשָׁפָאָרָט – אַיְן טְוַלְלָעָן קָאָטוֹן,
אוּן סְהָאָט זִיך צַעְקִירִיט – צְעוֹוַיְינָט דָּעַם גַּעַנְגַּעַנְעָםָס
ברַוְּדָעָר – דָּעַר יוֹגָעָר הָעַנְדָּל.

דָּעַר בָּאָרָאַן – דָּעַר קָאָזָק, אוּן דָּעַר בָּאָק – דָּעַר סְטָאָרָאָוִוִּיעָר
דָּעַר גְּרוּוֹיְעָר
הָאָבָן אוּיך זִיך צְעַשְׁלָאָגָן אַיְבָּר אַ גַּרְעַסְטָרָעָר פָּאָרְצִיעָא אַכְּלִילָה ;
סְהָאָט זִיך בִּיְדָן צְעַמוֹיְקָט דָּעַר אָקָס – דָּעַר גַּעַזְוֹנְטָעָר לִיטְוּמִישָׁר פּוּיעָר,
נָאָר די שְׁלַעְגָּעָר פָּוְנָאָנְדָּעָרְגָּעָרִין האָט די פָּרוּמָעָן וְקָנְהָלָע – די קָאָבִילָע.

אוּף אַ פְּעַטָּן בֵּין – זִין פִּינְיָאָל – האָט דָּעַר אַלְטָעָר וּוּפְכָטָעָר –
דָּעַר הָוָנְט
גַּעַבְוָרְטָשָׁעָט – אַ דִּינְגָּעָנָשְׁפִּילְטָט. אוּן דָּעַר בָּאָק, דָּעַר בָּאָרָאַן
אוּן דָּאָס שְׁעַפְסָל
הָאָבָן זִיך אַיְבָּרְגָּעְבָּעָטָן. אוּן פָּאָר חַתְּנָן-פְּלַהַס לְעַבָּן, גְּלִיק אוּן גַּעַזְוֹנָט –
גַּעַטְרוֹנְקָעָן וּוּאָסָעָר פָּוּן די קָאָרִיטָעָס – גַּעַמְאָכָט אַ שְׁנוּפְסָל...

דָּעַר הַיְמִישָׁר קְלַעְזָמָעָר – דָּעַר גְּרָאָבָּר דְּבִרְ-אָחָר דָּעַר גַּעַלְעָר
הָאָט גַּעַכְרִיוֹקָעָט – אַ וּוֹאָסָ אוּף זִין הַיְזָרִיקָן טְרָאָמְבָּאָן גַּעַלְלָאָן

און פון צ'הבר, זיין גרויסן, זילברגראם טעלער
געפֿרָעַס פִּירָאָג מִיט מאָקָאָרָאנְגָּעַס – בּוֹלְבָּעַס מִיט צַעַשְׁנִיטָעַג גֶּרְאָזָן.

נאָכָהָעָר האָט דָּעַר זָאָטָעָר מְחוֹתָן אֵין זַיִן גִּילְדָּעָנָר בְּעַט –
אֵין קוֹפָעַ מִיסְט –
אֲמִידָעָר גַּעַטָּן זַיִךְ אֲוֹצְלִיעַ אָן גַּעַנוּמָעַן שְׁנָאָרְכָן – רַיְיָזָן פָּוּן שְׁלָאָף ;
דָּעַר קָאנְגָּרִיקָּל האָט זַיִךְ צַעַוְנוּגָּעַן – דָעַם חַתָּן דָעַם זָוְמָעָר באָגְרִיסְט,
און דָעַר כָּאַלְוָפָעַ – דָעַר הַיְנָקָעְדִּיקָּעָר, בְּלֹאָנְדָעָר פְּלָה – צַוְּגָוּגָנְטִישָׁן
מוֹלְגָטוֹבָ...

דער אלטער וויבט אוֹזֶן דַעַר יְוָבֵשֶׁר וּוְיִבְטֶה

א

א קריישטאלענער פאלאץ – א בית=עלמין. זיין טויער אוֹזֶן אָוִינְגָעָלְעַנְעָר מְצָבָה – א טיש פון מירמלשטיין, בַּיִן אֲנִינְגָעָלְעַנְעָר מְצָבָה – א טיש פון מירמלשטיין, דָאָרט זִיצְט דַעַר בִּיזְעָר אַלְמָן, דַעַר בָּרוּגָעָר וּוִינְטָן דַעַר אַלְטָעָר אָוֹן טְרִינְקֶט בְּלוּיְעָן שָׁאָמְפָאָנְעָר – א מָאָמָעָס גְּעוּוֹן.

זיין גַּילְדָעָנָעָר שְׁטוֹל – דַעַר קְבָּרָ פָּוּן לִיְם אַיִן, אָוֹן וּוְעָרָעָם – פְּעַטְעַ לְאַקְשָׁן אַוִּיפָּ אַנְבִּיסָּן עַר פְּרָעָסֶט, אָוֹן עַס יָאָמָרָן אָוֹן קְלָאָגָן דִּי קְלָאָרְגָּעָט – דִּי יְתּוּמוֹת, וּוֹאָס קוּמָעָן אַוִּיפָּ קְבָּרָ=אָבָות צָו גַּעַסְט.

דַעַר גְּעוּוֹיטָעָר אַוִּיכָן גְּרָאָז – אַוִּיפָּ זַיִן וּוַיִּכְן פָּאָטְעָל שְׁפָאָרָט זַיִךְ אָן – אָוֹן הַעֲרָט דִּי יְלִילָה פָּוּן יְעַטְוּזָעָר יְעַטְוּזָעָר, יְעַדְעָר וּוְיסְטָעָר אַלְמָנָה – דִּי יָאָמְרָנְדִּיקָע פִּידְלָעָן, דִּי כְּלִיפָּעָנְדִּיקָע פְּלִיטָן, דַעַם קְרָעָצְנוֹדִיקָע בָּאָרִיטָאן – וּוֹאָס שְׁפִילָן פְּאָר אִים אַוִּיפָּ בְּעַתְהָאָוּוֹעָנָס צָעַט עַסְמָאָנְיָע...

דַעַר אַלְטָעָר וּוִינְטָן אוֹזֶן מְלָא=שְׁמָחָה אָוֹן שְׁטָאָרָק בְּגִילְוָן, אָוֹן שִׁיקְטָן זַיִן סְפִּירְטָנְגָעָם מְשֻׁרָת – דַעַם שְׁוֹאָרָצָן זְשָׁוָק, עָר זָאָל צָוָם קְאָנְצָעָרָט אָוֹן הַיְלִיקָן מְאַלְצִיבָט רְוָפָן, דָאָס יְוָנָעָ, גְּרִינָע וּוְינְטָעָלָע, דַעַם בִּיסְטָרוֹק.

נאר דער יונגער ווינט האט פֿאָרְלַאָזֶט דאס הויא,
ער זיצט אציננד אין בלויין בּוֹמַען-גָּאוֹרטָן,
ער קושט אַפְּלִילִין, אַ פֿוֹרְפּוֹרְ-רוֹיטָעַ רְוִיוֹ
און שפֿילְטַ מִיט אַיר אַין שְׁטוֹרָאַן - קָאָרטָן.

דער אַלְטָעַר ווינט אֵין אַ גַּעֲרוּעוֹעַר, אַ פֿעַסְן, אַ פֿאָרְשַׁטְּעַלְטָעַר לְמַדְןָן,
דער יונגער - דינט בעים קִינִּיג - דעם פֿרִילִינְג - אַין קָאָוּאַלְעִידִיעַ;
כאָפְּטַ דער רְבִי זִין קָאנְטְּשִׁיק - אַ הוֹוֵן זָאָמְדָן
און פֿלִיט אַין בלויין קלּוֹב - אַין אַרְאָנוּשְׁעִירִיכְ.

דער יונגער ווינט גִּיט זִינְעַר גִּילְדָּעַנְעַ קָאָרטָן אַ טָּאַש
און פֿאָרְטִּיְּטַ זַי צְוִישַׁן דַי שְׂאַנְקָעַ פֿרִינְצְּעַסְּינַס דַי בּוֹמַעַן,
און פֿוֹן וּאָסְעַר-קָאנְטָאן - זִין וּלְבָעַרְנָעַר פֿלְאַש -
בְּאַשְׁפְּרִיצַּת עַר דַי אַיְדְּעַלְעַ דָּאַמְּעַן מִיט פֿאָרְהַוּמָן.

ער, דער הַוְּלְטִי שְׁפֿילְטַ אַן אַיִּין אַן צְוָאַנְצִיךְ
און פֿאָרְשְׁפֿילְטַ דַעַם זְוָאַיְקָאנְגָּגַגְ בְּיַיְדַעַם טְוַלְפָאָן;
... נָאָר פְּלוֹצִים וּוּרְעָן דַי אוּגִּינְגְּ גְּרוּיס אַן גָּלְאָנְצִיךְ
בְּיַיְדַעַם קִינִּיגִין - דער וּוּיסְצַּרְ שְׂוֹאָן.

עס ווינט דַי שְׂוֹאָן, זַי זִיכְּצַּט אַן זַי שְׁרִיבַּט -
דער יונגער ווינט קוּקָט אַין סָאַוְשָׁקָעַ - אַיר בלויין שְׁפִיגָּל -
אַ, ער פֿאָרְשְׁטִיְּטַ שְׁוִין וּוּאָס אַיר גַּעַשְׁרִי בָּאַטְּבִּיטַ
און קושט אַירְעַ הַיִּסְעַ, וּוּיכְעַ פֿלִיגְ.

ב

דַאָס ווינטַה האט דַאָס פֿאָרְמַעְגַּן זִינְס, דַעַם בָּאַגְּינְעַן, גַּעַשְׁטַעַלְעַט
ווען סָאִין אוּף אִים אַנְגַּעַלְאָהָן דער ברוּנְגָּעַר גַּעַוּוּטַעַר,
און דַי יְוָנְגָעַ, פֿאָרְשְׁטִיטַע צִיגְּיִינְגְּרִין, דער רְוִיטָעַר מָאָן -
פֿאָר זִין דּוֹךְ גַּעַנְעַבְן האט אַ צִיטַעַר.

די שטאלצע גרעפינט – די געלע מימאון – האבן פארבייגן זיער כהוד,
זיך אַנגעלאָנט אָן די פֿאָדפֿאָרט, זיער לְאָקִיעָן, די קְרָעָטִיקָע,
און פֿאָר גּוֹרִיס אַיִמָּה אָוָן בְּהָלָה, נְעַבָּע, זיך פֿאָרְכָּאוּעָט [בְּחָוּרִים],
אין שאָטָן פּוֹן אֵ דְעַנְקָמָּאָל – זיער בְּרָאָגּוּזָנָם טְוֻרָּעָם.

ס' האָבָן די הענט פֿאָרְבָּאָךְן די אָרְעָמָע שְׁטוּבְּמִידְלֶעֶץ – די
צִיבָּעָלְעָס וּוּאָזָאנָעָס,
די רְוִיּוֹן האָבָן די שְׁפִּינְוּוּבָס אַוִּיסְגַּעֲטָאָן – די בְּלוּעָ שְׁלִיעָרָס –
און אָרְאָפְּגַּעַלְעָאָזָט די קָעָפָט.
און די רְאַזְיְּנָקָע מְאָרְגָּאָרְטִיקָעֶץ – די בְּלָדָנוּ יְוִינְגְּנָקָע אַלְמָנוֹת,
הָאָבָן זיך אַין שאָטָנס אַנְגַּעַטָּאָן – אַין טְרוּעָרָס שְׁוֹאָרָצָן קְרָעָפָט.

ווען בְּיִידָּע וּוּינְטָן זְיִינְגָּעָן אַרְוִיס אָוִיף אַדוּעָל,
הָאָבָן די פֿיְּאָלְקָעָס זיך פֿאָרְטּוּלִיעָט אַין די בְּלָעָטָעָר, זיער
זְיִידָעָנָע שְׂאָלָן,
פֿאָר שְׁרָעָק אִיז די בְּאָרְעָמָה אַרְצִיקָע שְׁוּוּסְטָעָר – די רְוִיְּמִיאָנָע –
און דָּעָר רְיִזְוָן אִיז אָוִיף די קָנִי גַּעֲטָאָלָן.

ס' האָט זיך גַּעַשְׁאָקָעָט דָּעָר רְיִזְוָן – דָּעָר הַוִּיכָּר בְּלָאָנְדָעָר בְּאָרָאָן,
גַּעַזְגָּט אַ תְּפִילָה פֿאָר זְיִין חְבָּרָא, דָעָם כִּיטְרָעָן דָּאָן זְשָׁוָאָן ;
און די פֿרְינְצָעָסִין – די לְיִלְיָע, האָט אַין טְבִיר, אַין אַיר רְאָזָן סְאָלָאָן,
זיך פֿאָרְשָׁטָעָלָט מִיטָּן נְעָפָל, – דָעָם בְּלוּזָן פֿאָרָאָוָאָן.

דָעָר רְוִיְּטָעָר מִאן האָט זיך די שְׁוֹאָרָצָע הָאָר פּוֹן קָאָפָט גַּעַפְּלִיקָט,
די בְּלוּעָ קְאָרְנְבָּלִילְמֶלְעָ – די אַוִּיעָרָן מִיט וּוּאָטָע זיך גַּעַנוּמָעָן
פֿאָרְשָׁטָעָלָן,
און די רְוִיְּטָע דָאָרְפָּמוּדָן – די גַּעַרְגִּינִּיעָט – האָבָן זיך גַּעַשְׁטִיקָט
מִיט די טְוִיעָן – זְיִיעָרָע גְּרִינָעָקָרָעָלָן.

די מְפִיְּגַּלְעָקְלֶעֶץ האָבָן די שְׁפִּינְגָּעָן אַוִּיסְגַּעֲטָאָן – די שְׁוֹאָרָצָע
אַוִּיעָרְיִינְגָּעָן
ס' האָבָן גַּעַהְלָשֶׁט די כְּרִיזְאָנְטָעָמָעָס, די שְׁוֹאָכָע, בְּלִיכָּעָ פְּלוֹתָן,
און זְיִיעָרָע אַיְדָעָלָע חַתְּנִים – די וּוּבָס שְׁמַעְטָעָרְלִינְגָּעָן
הָאָבָן זְיִי גַּעַמְינְטָרָט, אַוְנְטָרְגַּעְהַאְלָטָן בְּיִי די טְאַלְעָס.

די בלויע פֿאָרגעס-מִיך-נִית האט דער געוויטער געשנדט,
צעעליקט איר פֿלּוּשענעム מאנטעלע זעם קִיאַלעטן,
און בְּנֵי דִי קִיאַקְעַס אַרְאָפְגָּעַרִיסֶן פָּוֹן די בְּלַעֲטָר - די הענט -
די רָאַסְצַ - זַיִינְרָע גִּילְדָּעָנָע בְּרָאַנוֹאַלְעָטָן.

דער אלטער ווינט איז דעם יונגן פָּוֹן הינטן באַפְּאַזְן,
און איידער דער שִׁילּוּעַ האט גַּשְׁטַנְגֶּט זַיִךְ אַנְטָקָעָגָן -
האט דער אַכְזָר צָעִירִיסֶן די טַאלְיַעַטְסֶן קָאָרְטָן - די גִּילְדָּעָנָע שְׁטָרָאַלְעָן
און דעם זוֹנס דְּאָמָעַס גַּעַשְׁמִיסֶן מִיטָּן שְׁאַקְסְּרָעָגָן.

- - -
דער געוויטער האט אַרְאָפְגָּעַרִיסֶן אַ שְׁטָרוּיְעָנָעָם דָאַךְ - - -
נָאָר דעם בְּלִיעַ - זַיִן גִּילְדָּעָנָעָם, שָׁאָרְךָן מַעֲסָר -
האט דער יונגעדר אַרְאָפְגָּעַלְאָון מִיט אַ רָּאוּמָאָץ
אוֹיף זַיִן טָאָטָן, דעם אַלְטָן ווֹינְטָן, דעם פֿרְעָסָר.

אַ צְּמוֹזִיקְטָעַר איז דער געוויטער זַיִךְ רָאַטְעָוָעָן גַּעַלְיוֹגָן,
אוֹוּעַקְעָזְעָצָט זַיִךְ אַפְּרוּעָן אוֹיף אַ צְּעוֹדְלָעַטְרָסְטָאָדָאַלְעָן,
און זַיִן פֿילְגְּנְבוֹיְגָן - דעם רָאָזְ-בְּלִיעַן אַרְאַנוֹשְׁעָוָעָן רָעַגְּנוֹיְגָן
אַרְוִוְסְגַּעַשְׁלָעָפֶט פָּוֹן הִינְטָר אַ כְּמָאָרָע, זַיִן צְּשִׁפְּלִיְעָטָר פָּאַלְעָן.

און רָאַפְּטָעָם האט אַ קִּילְ - אַ שְׁוֹוָאַרְצָעַ וּוּאַרְאַנְעַ
איַן רָאָן קְלֻוב - איַן אַרְאַנוֹשְׁעָרִיעַ גַּעַטָּאָן אַ קִּילְ,
דָאָס גַּרְנָעַ פֿאָרוּוֹנוֹנְדָעָטַע וּוֹינְטָלְהָ האט אַ רָּאוּעַ גַּעַנְבָּן, אַוְן די נָאָנָע -
די נָאָרְצִיס - אַוְן גַּעַפְּאַלְעָן פֿאָר אִים אוֹיף די קְנִיְ... .

דער שִׁילּוּעַ איז פָּוֹן קְלָאָפְּ גַּעַוּאָרָן בְּלִינְד...
מִיט וּאַלְקָנָס - בָּאנְדָאָזָהָן פֿאָרוּוֹקְלָעָן די מִימָאָזָן
דעם אַוּוֹנְתְּשִׁין - זַיִן בְּלָוֶט וּזָאָס רִינְטָן.
פָּוֹן הָאַרְיְזָאָנָט - זַיִן שִׁיְינָעָם פְּנִים דעם רָאָזָן... .

- -

און דער טויער פון קריישטאלעגעטןעם פאלאץ – דעם בית-עלמין –
אי אן אוינגעפראַלטער...

בײַ אן אוינגעפֿאָלענער מצחה – אַ טיש פון מירמלשטיין,
דָּאָרט זִיכְתֶּן טָאָטָע דָּעָר אַלְמָן, דָּעָר ווִינְטָר אַלְטָעָר –
און טְרִינְקֶט בְּלוּזֶן שָׂאָמְפָאָגְנִיךְ – אַ מאָמעָס גַּעוֹיִין.

זִין גַּילְדָּעָנָעָר שְׁטוֹלָ – דָּעָר קְבָּר פָּוֹן לֵיִם אַיִּזָּן,
און זִין מַאֲלָצִית – פְּעָטָע לְאַקְשָׁן – ווּעָרָעָם פְּרָעָסָט עָר,
נָאָר עָר הַעֲרָת נִיט דִּי לְלָוָת פָּוֹן דִּי יְתָמוֹת –
דֻּעָם סִימְפָּאָגְנִישָׁן אַרְקָעָטָעָר...

עָר הַעֲרָת נִיט דֻּעָם יְתָמוֹלָס כְּלִיפָּעָנְדִיקָּן קוֹל – דֻּעָם קְלָאָרְנוּעָט,
דָּעָר גַּעֲוִוְיטָעָר אַיִּז אוַיְיכָ פְּאָרְבָּלִיבָּן אַ טְוִיבָּעָר,
וּבְילָ מִיטָּן דּוֹנָעָר – זִין פִּיסְטָאָלָעָט –
הָאָט אִים אַיְבָּרְגָּעָשְׁרָאָקָן דָּעָר יְוָנָגָעָר רְוִיבָּעָר...

ג

דָּעָר יְוָנָגָעָר ווִינְטָר, דָּעָר צִיגְּנָעָר, דָּעָר הַוְּלְטִיָּן,
שְׁפִילְטָט כְּסֶדֶר מִיט דִּי בְּלוּמָעָן אַן אַיִּין אַן צְוָאָנְצִיךְ ;
דָּעָר אַלְטָעָר ווִינְטָר הָאָט אַבָּעָר אַוְשָׁוָלְדִיקָּעָ ווּבְיבָּעָר דָּרְבִּי –
צָוָם טְוִיטָ פְּאָרְשָׁמִיסָן מִיטָּן שְׁלָאָקְסְּרָעָגָן, זִין קָאנְטָשִׁיקָן.

די הַיְנָקְעָדִיקָּעָ ווּזְרָבָּעָ, די צְדָקָנִיות, דֻּעָם גַּעֲוִוְיטָעָס עַרְשָׁטָעָ
בְּאַשְׁעַרְטָעָ,
הָאָט נַעֲבָעָ גַּעַהָאָט אַ נַעַסְט – אַ גַּילְדָּעָרְגָּעָם פָּאָרָךְ אַיִּר
גְּרוּנָעָם קָאָלְטָן,
דָּעָרְפָּאָר הָאָט אִיר מַושְׁלָּ צְעַדְלִיקָּט אִיר שָׁאָטָן, אִיר בְּלוּעָ
צָאִינָה וּרְאִינָה די פְּאָרְטָרְעָרְטָעָ
און מִיטָּן בְּרוּוּנָעָם קוֹלָאָק אִיר קְרוּמָעָן קָאָפְ אַוִיָּף צְוּוֹיִיעָן צְעַשְׁפָאָלְטָן...

בָּאָקָן טְוִיטָ פָּוֹן דָּעָר ווּזְרָבָּעָ, דָּעָר הַאָרְבָּאָטָעָר יְיַדְעָנָעָ
הָאָט דָּעָר גּוֹלָן אַוִיָּף זִינְגָּעָן קְלִיְינְקָעָן קִינְדָּעָר פְּאָרְשָׁמִיסָן –

די קומטעלעך – אירע קאָלַיקע יתומות די בידען –
פֿון זיינער גּעְבּוֹרְטָסָאָרט – פֿון פֿעלְד אַרוֹיסְגּעֶרְיסִין.

דעָר טיראן האָט זַי אֵין אַ וַיְיִתְן דָּאָרְפּ הַאֲרְטְּרָאָגּן,
אָנוּ אַיְזַי מִיט דִּי יְוָגְנִינְקָעּ מִיְּדַעְלָעּ מוֹנָה גַּעֲוָעָזָן, נָאָר אַ נִּיאָגְנִיעּ –
אָן אַרְצָמָעּ פּוַיְעַרְטַעְלָעּ – האָט אוֹיפּ די בִּימְעַלְעָעּ רַחֲמָנוֹת גַּעֲרָאָגּן
אָנוּ זַי פֿאָרְפֿאָגְנָצָט אֵין אַיר גַּאֲרָטָן אוֹיפּ הַאֲדֻוּאָנִיכּ...

מיַט דַעַר טַשְׁעַרְטָסְנִיכּעּ – זַיְנָן צְוּוַיְיַטְרָאָר אָשָה – האָט אוֹיךְ דָאָס זַיְנִינְקָעּ
געַטָּאָן דַעַר רַזְחָה – אַוְיְסְגּוֹבָרָאָכּוֹן פֿון אַירְעָז זַיְיִתְן עַטְלַעְכּוּ רַיְפּוֹן,
אָנוּ פֿאָר אַיר גְּסִיסָה אַוְיְסְגּוֹזְיָגּוֹן דָאָס בְּלוֹט פֿון אַירְעָז זַיְנִינְקָעּ
תַּאוֹהָדִיקָעּ, צִינְאָבָעָר רַוִּיטָעּ לִיפּוֹן.

די יתומות ווֹאָס זַיְנִינְעָן נָאָכוֹן קָאָרְשָׁנוֹבוֹים גַּעֲבָלִיבּוֹן, האָט דַעַר הַלְּעִיטָנוֹ
גַּעֲקָאָטְעוֹצָט, אָנוּ פֿון זַיְינְרָאָר גְּרִינְגָם פֿאָלְאָץ – פֿון סָאָד –
אַרוֹסְגַּעְפְּלִיקָט,
די חַנְטוֹדִיקָעּ מִיְּדַעְלָעּ – די מַאְלִינְצָס-בִּימְעַלְעָעּ די קְלִינְעָ –
אַיְן גַּלוֹת – אֵין אַ וַיְיִתְרָ – פֿרְעַמְדָעָר שְׂטָאָט – פֿאָרְשִׁיקָט.

זַיְינְרָאָר בְּלָאָנְדָעּ שְׂוּוּעַטְטָר – די פֿאָרְעַטְשָׁקָעּ-בִּימְעַלְעָעּ – האָט
דַעַר שְׁלַעַכְטָר טַצְטָעּ גַּעֲשָׁלָאָגּוֹן,
צַו לְעַצְט אַוְיְסְגּוֹצָאָפּ פֿון זַיְינְרָאָר בְּעַקְעַלְעָעּ דָאָס רַאֲוָעּ בְּלוֹט ;
נָאָר אַ הוַיְזָוּעַכְטָר האָט אוֹיפּ די יְתֻמְעַלְעָעּ רַחֲמָנוֹת גַּעֲרָאָגּוֹן –
אָנוּ זַי פֿאָרוֹזָעָצָט אֵין שְׁטִינְגְּעָרָנוּט הַוִּיפּ – אַיְן שָׁאָרָן פְּרִוּט... .

זַיְנָן דְּרִיטָר וּוַיְבָ – דַעַר וּוַיְנְטָמְילּ, דַעַר גַּעַלְעָר עֲקָרָה,
דַעַר פֿרְאָצְעָוּוֹיְטָר
יִשְׁוְבָנִיצָעּ, האָט דַעַר בְּעַלְ-דָבָר די פֿלְיִיגְלָעָן – אַירְעָז הַעֲנָט אַוְיְסְגּוֹדְרִיטָן,
וּוַיְיַ – די פֿלְעַדְעָרְמוֹיְזָן האָט אוֹיפּ אַיר גַּרְעָדָט לְשׁוֹן הַרְעָז,
דְּרָצִיְּלָט דַעַם גַּעֲוָוִיְּטָר,
אָנוּ זַיְנָן פֿלְוּגְנִיתְטָעּ האָט מִיטָן יְוָגָן וּוַיְנָט אַ לִיבָעּ גַּעֲפִירָט שְׁטִילְעָרְהִיט... .

פארבליבן און אלמן, האט דער זוקן, דער רשע, דער פֿלְבּוֹנוֹיק
זיך געשלכנט צו דער יונגעער פֿאָנִיכּע – דער גרייקע;
– און הוּץ דעם – דערציילט פֿאָרֶן שְׂלַאֲצָן די הוּכָע בעריאוּ –
אונ מיט די טיבּין, די קְרִיסְטִינְס, ער לְעֵבֶט בשתקה...

לְמַשְׁלֵךְ, די אָזִיעָרָע, די בְּלָאָנְדָע, שְׁיִנְעַ וּוּבְּסְטוּסִין,
איוֹ אָוִיךְ אַ גַּעֲלִיבְּטָעַ פֿוֹן שְׁפּוֹרָן וּוּינְטָן דעם אַלְטָן;
ער לְעֵבֶט דֻּעְרוּוּפְּלִילְמִיט אִיר אָן הוּפָה וּקְיָדוּשָׁן,
אונ זיך הָאָט אִירָעַ מְמוּרִימְלְעָץ – די פִּישָׁ – בְּאַחֲאַטָּן.

זיך, די אָזִיעָרָע, איוֹ קְלוֹג, און סְקִימְעָרָט זיך נִיט וּוּאָס דער האָר
פארבליט אִיר
אוּיפְּ אַנְדָעָרָע – זיך הָאָט צו דעם היְלִיקָן רְבִין חַלְיָה נִיט קִיְּינָן תְּבָעָה;
דער יונגעער וּוּינְטָן אַבעָר, דער צְעַלְאַזְעַנְעָר בְּמִיטְרוֹקָד דער גַּעֲשִׁיטָעָר,
לְיִבְּטָן זיך אַפְּלָו אַיְן דער לְיִטְוּוֹשָׁעָר קִינְגִּיגָּן – דער וּוּילִיעָ...

ער נַעֲכִיטָקָט אָוִיךְ בִּים גַּעֲרְשַׁתְּגַעְלָד, דער שִׁקְסָעָד עַדְגַּרְאַצְיְעָזָעָר,
דער גַּעֲוִוִּיטָעָר – אַיְלָן בְּן יְהִידָּלָה הָאָט נִיט קִיְּינָן שָׁוָם דְּעָה,
וּוְיִלְלָעָד גַּעֲבָאָרָן איַן דָּרָךְ וּזְינָס אַזְינְד מִיט דער פִּירְשְׁטָין דער
[נַעֲרְוּוֹעָזָר] – דער מְשֻׁגְעַנְעָר, הַיִּסְעָר גּוֹעַץ דער זָאוּוִיעָ...

ס'הָאָט די מְעַצְעַלְעָצָעָע, די אַוְיְסְגַּעַלְאַסְעָנָעָ בְּוּרְלָאַטְשְׁקָעַלְעָד די יִתְ-תּוֹאָר
בָּאַקָּאנְטָזְיךְ מִיטְן אַלְמָן דעם פֿאָרִיקָן וּוּינְטָעָר.
די כּוּוֹאַטְסָקָעָ פְּרִיצָה הָאָט דעם אַלְטָן הָעָר פֿאָרְטְּרוֹיָט אַסְוד אַיְן אָוּעָר
אונ אִים פֿאָרְבָּעָטָן אַיְן אִיר זַיְלְבָעָרָנָעָם פֿאָלְאָצָעָ – דעם צְוּוִינְטָעָר.

די וּוּדְמָעָה הָאָט פֿאָר אִים די לְאָוּוִינְעָס – אִירָעַ וּוּבְּסָעָ בְּרִיסְטָ
אַנְטְּבּוּלְיוּטָ,

אונ דער גַּעֲוִוִּיטָעָר איַן נַעֲבָעָ נִיט בְּלִינְגְּשַׁטְּאַגְּעָן דעם נְסִיּוֹן...
בִּזְוּ... אַיְן אִיר נַיְקְלָנָעָר בְּעָט – אַיְן פֿאָרְפְּרָאַרְעָנָעָם רְוִיסְט –
הָאָט זיך אִים גַּעֲבָאָרָן אַזְעַלְעָד אַ בְּלִיּוֹעָן...

אין וויגעלע – אין שפאלט פון א צבעראָכענער מצהה – איז באהאַלְטָן
געלען דאס ווינטעלע, איר זויגלינג און געללָאָן – – –
דאָס האָט אִם אונטערגעוו אָרְקָן די זונה, און איז פון דעם זולְלָ
וּסְבָּא דעם אלְטָן
צורך צום שטורעם – צו איר יונגן>Rossishן מאָן – אַנטְלְאָקָן...

ד

דעָר>Ross, דער שטורעם, קִירְט אַן מִיט אַ שִׁיפָּת,
די זאווייע איז מיט אִים אָזֶעֶקְעָפָּאָרְן אַיְבָּעָר ווּבְּטָע יְמַעַן;
און אַוְיכָן הַיְמָלְדִּי שׂוֹאָרְצָעַ רֵוִיכָן – לְאַנְגָּעָ בְּרוּיו –
פְּלַעַגְטָ דָּס ווִינְטְּעָלָעָ בְּאַקְוּמָעָן פָּוּן זִין מַעֲמָעָן.

זַיְהָאָט גַּעַשְׁרִיבָּן, אַז אִירְעַזְתָּ הַיְסָע טְרָעָרְגָּן, די פְּוֹנְקָעָן פְּיִינְרָ
זַיְנְגָּעָן צְדוֹתָה, אַז זַיְ בְּעַנְקָט נַאֲךְ אִיר פְּאַרְלְאָזְטָן קִינְדָּ;
דאָס ווִינְטְּלָ הַאָט אַיְנְגַּעַשְׁלְוָגָעָן דָּס רְוִיטָע גַּעַוְיָיָן פָּוּן זִין מַעֲמָעָן
דער גַּעַטְרִיבָּר
און גַּעַקְוִישָׁטָ דִּי כְּמָאָרָעָ – אִירְעַזְתָּ אָותִיּוֹת פָּוּן בְּלוּעָן טִינְטָן.

די זאווייעט פְּלַעַגְטָ שִׁיקָּן אַיְין בְּרוּוּ נַאֲךְ אַ צְוּוִיְינָן
פְּאַרְ אִיר זַוְן אַרְבִּינְלִיְּגָן דָּאָרְט אַוְיךְ אַ גַּעַשְׁאָנָקָ:
וּאָלְקָנָס – לְאַנְגָּעָ, דִּינְעָ, זְיַלְבָּרְגָּעָ קִיְּמָן
און אַ גָּלְדָּן זַיְיְגָּרְלָ, דֻּעָם זַוְגָּוִיְגָּנָגָּן.

זַיְ פְּלַעַגְטָ אִים גַּעַרְיסָן פָּוּן דִּעְרַ זַאַוְעָרְכָּעָ, זִין מַומָּעָן
און פָּוּן פְּרָאָסָטָ, זִין אַלְטָן, סִיוּן זַיְדָן,
וּאָס וּזְאָרָטָ, אַז זִין אַיְנִיקָּלְדָּ זַאְלָ וּוּאָס גִּיכְעָר קְוּמָעָן
צַו אִים אַיְן צְהָוָן-לְאָנָדָ, אַיְן דֻּעָם גַּנְ-צָדָן.

זִין זַיְדָעָ, דִּעְרַ פְּרָאָסָטָ, אַיְזָ אַ שְׁטָאַלְאָצָעָר קַעְנִיגָּ
עָרְ זַיְצָט אַוְיכָן צְהָוָן-פָּאָל – זִין זְיַלְבָּרְגָּעָם טְרָאָגָן
זַיְנָעָ זְעָלָנָעָ – די וּוּבְּשָׁעָ בְּעָרָן – זַיְנָעָ אִים אַונְטְּעָרְטָעָנִיקָּ
און זַיְטָן אַלְאָסָקָעָ – זַיְיְעָרָ מְלָכָס סָאָלָאָן.

ער ווינט אין איז, אין בלויין פאלאץ ፲ון קריישטאל,
עס פינקלט די שקייה – די סאָהרענע קרוין אויף זיין קאָפּ,
און די לְבָנָה, דער גָּאַלְדָּעָנָר זשְׁרִיאָנְדָּאָל,
הענגט ፲ון הוַיְכָן, טוֹנְקָעָן סּוֹפִיט אֶראָפּ.

דער זידע ווועט זיין אייניקל שענגן אַמְּנָה: אויף זיין נָאָמָעָן
אָפְּשֵׁרְיְּבָן זיין גְּרוּיס קִינְגְּרִיךְ – סִיבִּיר,
און דער שְׂטוּרָעָם, דער שִׁיכָּס=קָאָפִיטָאן, דער פָּאנְגִּיעָ, דער העַרְשָׁעָר
וועט אויף זיין שִׁיפּ אִים מָאָכָּן פָּאָרָן עַלְטָטָן קָאָמָאנְדִּיר.

זַי פְּלַעַגְתָּ שְׁרִיבָּן, ער זָאָל נִיט אַנְטָאָן דער מָאָמָעָן קִין צָעָר,
און קּוּמָעָן יְרַשְׁעָן דֻּעָם זִידָּוָס מְדִינוֹת, זִינְעָן טִיבָּן אָוּן האָקָנוֹס,
און די שְׁנִיאָטִיגָּעָס, די קָעְפָּסְוִיבָּעָר ፲ון גְּרוּזָאָמָעָן האָר
וועצָּלָן אִים קְרוּינָעָן פְּאָר זִיעָר קִינְגָּ אָוּן וּעְרָן זִינְעָן אִיבְּקָעָ
שְׁקָלָאָקִינְס.

זַי פְּלַעַגְתָּ שְׁרִיבָּן: אויב ער ווועט דערקִיְּן אִיר בִּיטָּע,
וועט ער אויך אַבְּעָר אָזִיעָ וּוּרְעָן אַ גְּעַנְגָּרָאָל;
נָאָר אויב אִיר קִינְד וּוְיל אַ בְּעַטְלָעָר פָּאָרְבְּלִיבָּן אִין לִיטָּע...
זָאָל ער זִיךְ בְּעַסְעָר אוֹיְךְהָעָנָגָן אויף אַ לְּבָנָה=שְׁטָרָאָל...

אַבְּעָר דער יְוָנָגָעָר ווִינְט האָט נִיט גַּעַפְּאָלָגְט זִין מָוָטָעָר,
און בֵּין הַיְּנָט פָּאָרְבְּלִיבָּן אִין לִיטָּע – אִין גָּלוֹת;
נִיט פָּאָרָלָאָזָן זִין גַּעַרְוָטָסָאָרָט – דֻּעָם שְׁטִילָן כּוּטָעָר,
און זִינְעָן צְעַבְּרָאָכְעָנָעָ צְאַקָּעָס – די גַּעַלְעָטָאָדָאָלָעָס.

ער פְּלַעַגְתָּ אִין וּוָאנְט ፲ון כּוּטָעָר אוֹיְשָׁנִיצָּן אַ קִּינְעַלְעָ – אַ שְׁפָאָרָע,
זִין פִּין, זִין עַלְנָט אָוּן זִין כָּעָס דָּאָרְטָן אַרְיִינְגָּעַבְּלָאָזָן,
און אויף די בלויַע שְׁבִּיצְלָעָ – אויף זִין גִּטְאָרָע –
גְּזוּוִינְט נָאָךְ דער מָאָמָעָן, וּאָס האָט אִים פָּאָרָלָאָזָן.

ער פַּלְעָגֶט גְּרִיזָעָנָעַן דֻּעַם שְׁטוֹרַיְּ פָּוּן דָּאָךְ – דֻּעַם אַלְטָן טָאָרט,
פֵּאָר צָעָר – אַוִּיסְגַּזְוָוֶט דִּי בְּרִינְעָמֶר – דִּי גְּרִינְעַ לְאַגְּלָעַן לִיקָּעָר,
אוֹן אַיְּן זִין מַאֲגַנְטָץָק, אוֹלָן הַיְּלִיקָּן אַרְט –
הָאָט אַוְיךְ גַּזְהַוְילִיעַט זִין טָאָטָע דָעַר שִׁיפּוֹר...

עַס פַּלְעָגֶט אַיְּן שְׁטוֹרַן – קָאָרְטָן – שְׁפִּילְן דָעַר אַלְטָעָר גַּעֲוִוִיטָעָר,
אוֹיךְ זִין זָוַן גַּעֲוָאָרָן אַיְּן אַ קָּאָרְטָן-שְׁפִּילְעָר,
אוֹן דִּי מַאְהִילְגְּנִיקָּעָס – זִין מַאֲמָעָס רַבִּיכָּע גִּיטָּעָר –
הָאָט פָּאָרְשְׁפִּילְט בַּי זִין רַבִּין דָעַר יְוָנְגָעָר שִׁילְעָר...

(א) ער הָאָט נִיט גַּעֲוָאָלָט וּוּצְרָן דָעַר קִיסְרָ פָּוּן סִיבָּר,
אַיְּצָט הָאָט דָעַר פְּאָטָעָר דֻּעַם זָוַן זִין גַּעֲוָמָעַן לְעַרְנָעַן שְׁטָאָט –
אַיְּם אַוִּיסְגַּעְיָאנְט פָּוּן בִּית-צְלָמָיִן – פָּוּן זִין קוֹוָאָרְטִיר –
אוֹן דָּאָס וּוַיְנְטָל אַיְּן גַּעֲוָאָרָן אַ זִּינְדָעָר – פָּאָרְשְׁתָּאָנָעַן זִין
מַלְמָדָס טִיקְן פְּשָׁט(...)

ער הָאָט פָּאָרְאָרָן דֻּעַם צְוַיְוִינְטָעָר, זִין מַוְתָּעָרָס הוֹיִינְ –
פֵּאָר נּוֹיטָם, נְעַבְעַךְ, גַּעֲוָאָרָן אַיְּן ער אַ שְׁאָרְלָאָטָאן ;
גַּעֲנָעָכְטִיקָּט בַּי דָעַר שִׁינְגָּעָר מְוִיד, דָעַר רַוִּיטָעָר רְוִיָּתָר,
אוֹיְפָן בִּיט – אַיר גְּרִינְעָם, פְּלוֹשָׁעָנָעָם דִּיוֹוָן.

די קְרָעָנְעָצָעָס – זִין גַּעֲנָעָנְטָעָס פְּלִילִיטָן – הָאָט פָּאָרְשְׁפִּילְט דָעַר
וּוִינְטָל דָעַר רָאָזָעָר
אוֹן אַוְיךְ דִּי פְּלָאָגְנָעָנְפָּר – זִין גַּעֲנָעָאָלָטָעָר בְּרוֹינְעָר וּוַיְאָלָגְנָטָשָׁלָן,
אוֹן אוֹלָן רְוִיָּתָן מַאֲרָגְנָשְׁטָעָר – זִין לְעַצְטָן תְּוִיָּה, זִין מוֹלְדִּיקָּן קָאָזָעָר,
גַּעֲשָׁטָעָלָט אַיְּן קָאָן דִּי גְּרָאָן – זִין גַּעֲלָעָ פְּאָטָעָלָן.

ער הָאָט אַפְּיָלוּ די מַתְנָה פָּוּן זִין מַאֲמָעָן, דָעַר זָאוּוִיִּע –
דֻּעַם זָוַן אַוְיכָנָגָנָג, זִין גַּיְלְדָעָנָעָם זִיגְעָרָל, וּוּ אַוִּיסְגַּעְרִיצָט מִיט
אַיר בְּלוֹט זִין מַאֲנָגָרָם אַיְּן
אוֹן דִּי שְׁקִיעָה, זִין בְּרִילְגָּאָנְטָעָנְטָעָס קְמִיע –
שְׁוִין פָּוּן לְאָגָג פָּאָרְשְׁפִּילְט אַיְּן קָאָרְטָן בַּיִם גַּעֲוִוִיטָעָר, אַדְעָר בַּיִּ
די בְּלוֹמָעָן, זִין גַּעֲלָעָ דְּאָמָעָן.

בְּיַיִן טָاطֵן דָעַם אֲכֹזֶר הָאָט אַוִיכַ דָעַר הַוְלְטֵן פָּאָרְלָאָרְן
דָעַם וְאַלְקָן - יַיִן זִילְבָּרְגָּעֵן קִיִּיט - אָוָן פָּאָר צָעֵר מִיטֵּן דָוְנְצָר
גַּעֲוָאָלְט זִיךְ דָעַרְשִׁין;
נָאָר דָעַר אַלְטָעָר וַיַּיְנֵט הָאָט אַוִיכַ אָוְשָׂוְלְדִיקָע וַיַּיְבָּעָר דָרְבִּי
אוּתְגַּטְגָּסָן יַיִן צָאָרָן,
מִיטֵּן שְׁלָאָקְסְּרוּגָן, יַיִן קָאנְטְשִׁיק - צָום טּוּוִיט זִיךְ פָּאָרְשִׁיםִין.

ה

- אַיְצָט וְיַיִלְדָעַר אַלְטָעָר צָום פְּעַרְטָן מַאַל אַחֲוָה שְׁתְּעַלְן -
דָעַרְצִיְּלָט פָּאָרְן רַאְבָּדָעַר בְּלִינְדָעַר שְׁדָכָן, דָעַר קָאָרְשָׁוּן -
דָעַם גַּעֲוָוִיטָעָר אַיְזַי דִי גַּרְאָבָעַ עֲנוֹנוֹה, דִי לִיפָּעַ, גַּעֲטָעַן,
אַבְעָר זִי אַיְזַי נָאָר פָּאָרְלִיבָט אַיְן יַיִן יְנוּנָן זָוָן...

פָּאָר פָּעַס שְׁלָאָגָט דָעַר אַלְטָעָר יַיִן קִינְדָה, עַס זָאָל
נִיטְקִירְכִּין צָו דָעַר קָאָנִישִׁינְעַ - דָעַר צְעַלְאָזְעַנְעָר קְרִיסְטִין ;
נָאָר דָאָס וּוּנְטָלְשְׁפִּילְט אַוִיכַן קוֹוָאָל - יַיִן פְּמִינְפְּאָל,
אוּנְקָוְשָׁט דָעַר מִידָּלָס לִילְיָאָוּעַ קִילְעַ בְּרִיסְטִין .

די זְשָׁאָבָע, וּוֹאָס וּוֹיְנֵט אַיְן הַיִּיְהָ, אַיְן בְּלָאָט,
הָאָט דָעַרְצִיְּלָט פָּאָרְן יְנוּנָן וּוּנְטָלְשְׁפִּילְט, עַר זָאָל צָסְטָן פָּאָר קִינְעָם :
- עַר זָאָל הַיִּטְן דִי קָאָנִישִׁינְעַ, וּוַיְיָל זִי אַיְזַי אַקָּאָטָע,
זִי לִיבָט זִיךְ אַוִיכַ מִיט דִי בִּינְעָן אוּנְקָוְשָׁטְרְלִינְגָעַן - אַרְעָשָׁכְנִים.
דָעַר לִינְדָעַר וַיַּיְנֵט - צָו דָעַר מְכֻשְׁפָּהָס עַצְחָה זִיךְ צְוָגְהָעָרָט הָאָט עַר :
דָעַם דָוְנְצָר - יַיִן פִּיסְטָאָלְעָט - אַנְגָּעָלָאָדָן מִיט שְׁטִינְגָּר, מִיט שְׁרוּוּט
דָעַרְהָרְגָעַט דָעַם פְּלָאָטְעָרְלָעַן אוּנְקָוְשָׁטְרְלִינְגָעַן - דָעַם טָל וּמָטָר
אוּנְקָוְשָׁטְרְלִינְגָעַן גַּעֲהָאָט מִיט דָעַר קָאָנִישִׁינְעַ, דָעַר בְּאַרְעָדְטָעַר מוֹיד ...

נָאָר אַוִיכַן יַיִן וּוַיְיָבֵל וּוֹעַט פָּוּן אַלְמָן צְעַרְטָלְעָן זִיךְ לְאָזָן,
וּוֹעַט עַר מִיטֵּן בְּלִיְּיָץ - יַיִן גַּיְלְדָעָנָם קִינְשָׁאָל דָעַם שָׁאָרָן -
צְעַרְטָלְעָן אִיר זִינְדִּיקָן גּוֹף דָעַם פִּיאָלְעָטָן אוּנְקָוְשָׁטְרְלִינְגָעַן -
אוּנְקָאָרְן אַלְטָן וַיַּיְנֵט אִים וּוּאָרָקְן ...

דעם שליאם וויבער

דעם דיכטערס חַבָּרֶל, דער יונגעַר ווירטואֹג, דער סָאַלְאוּווִי,
געט אַרום מיטן פְּלִינְג אַסְּטַנְצּוּוּבָּג – זִין וְאַלְטָאָרָן
און שְׁפִילְט אָוִיס אַ רְאַמְאָנָס וּוּגָן שְׁלִיאָכָּט וּוּבִיבָּעָר צְוּוֵי –
דעם רְיִיכָּן וּוִיצְנֶקְעָד אָוּן דעם אַרְעַמְעַן קָאָרָן.

דער סָאַלְאוּווִי שְׁפִילְט. צומ רְאַמְאָנָס די ווערטער
הָאָט פְּאַרְשְׁרִיבָּן דער דיכטער אוּוִיכָּן הַיְמָל דעם בְּלוּעָן
מייט שְׁטָעָרָן. שְׁטָילָן. נָאָר פְּלָוְצִים דערהָעָרָט עָרָן,
וּוְיְסָעָמְעַן זִיךְ קְרִיגָּן דעם גָּאַסְצִינְגָּעָצָּס פְּרוּעָן.

די ווּיְיִץ אָיו אַ נִידְעָרִיקָע פְּרוּוִי מִיט פְּעַטְעָ בְּרִיסְטָן,
דער קָאָרָן אָיו פָּוּן אַיר הַכָּעָר אָוּן עַלְטָעָר ;
די בְּרִיטִיעָ יִדְעָנָע מִיט דער שְׁלִיאָנְקָעָר קְרִיסְטִינְ
אַמְפָרָן זִיךְ, וּוּעַמְעַן דער שְׁלִיאָקָה הָאָט הַעַלְטָעָר ...

די פְּאַנְיִיכָּע קָאָרָן הָאָט בְּלוּעָ אַוְיָגָן, בְּלָאנְדָע לְאָקָנוֹ,
די מְאָדָם ווּיְיִץ אָיו נִיט פְּאָר קִינְגָּם גַּעֲדָאָכְט בְּלִינְד ;
– וּוּצָר פָּוּן אָוְנְדוּ בַּיְדָן הָאָט מַעֲרָעָר חָנָ בְּיָם וּוּגָן, דעם זָקָן ? –
פְּרָעָגָן די ווּבִיבָּר בַּיְ דעם יְוָנָגָן ווּינָגָט.

– דער שְׁלִיאָקָה הָאָט הָאַלְט זִין יִדְיִישָׁע ווּבִיב די בְּלִינְדָע,
וּבִיכְ זִי אִין דִיךְ, פְּרוּם, אַינְטַעְלִיגְגָּעָנָט אָוּן רַיְיךְ –
הָאָט גַּעֲנַטְפָּעָרָט דָאָס ווּינְטַעְלָע דָאָס לִינְדָע
אוּן אַנְטָלָאָפָּן צָו זִין מִידָּה, צומ בְּלוּעָן טִיךְ.

— דער יונגעער ווינט איז געווייס ניט ניכטער.
זאג, וועמען האט באמת האַלט דער געלעֶר וועג? —
האַט דער קאָרֶן, די דארע גוייעלע, בי דעם דיקטער,
אייר מלײַץ יושר — געטָן אַ פרען.

— צו זיין גראָבער וויבּבּ, דער וויאַז, באַצִּיט דער וועג זיך מיט ביטול,
און אין פֿראָסְטַן, אַרְעַמְעַן, האַרְעַפְּאַשְׁנָעַם קָאָרְנוֹפְּעַלְד אֵין ער פֿאָרְלִיבְּט,
האַט פֿאָר דער תְּבוֹאָה דער מְחַבְּר גַּעֲלִיעָנָט אַ קָּפִיטְל
פֿון גִּילְדְּעָנָעָם מִילְכּוּזָג — זיין מאָנוֹסְקִירִיפְּט...

— ניט דער ווינט, נאָר דער פֿאָט אֵין שְׂפָרְמְזָנָה סְתָמָם,
דער שלְיַאַךְ האַט האַלט נאָר מַיךְ, ווַיְיַאַךְ בֵּין קְלוֹג אָונְ שַׁיִן —
האַט גַּעֲרַעַט צוֹם קָאָרְנוֹפְּעַלְד די וויאַז, די מאָדָם,
נאָר דער קאָרֶן זָאָגֶט: — לְאָמֵר פֿרְעָגָן בֵּין אַים, דעם וועג אַלְיַיְין...

אין תְּבוֹאָה האַט אַ קָּאָרְשָׁוֹן זיך גַּעֲיָאנְט נאָר אָן שַׁוְּפַט, זיין רַיבּ,
די הַינְּדַעַלְעַ קָוּאָקְטַשְׁעַט — בִּיְדַע ווַיְכַבֵּר רַיְידָן זיך אַיבּעַר,
וועקָן דעם שלְיַאַךְ פֿון שלְאַאַט, הַיְיָבָן אוַיְיךְ זַיְן קָאָלְדָּרָפּ, דעם שְׁטוּבּ
און פֿרְעָגָן: — וועמען פֿון אָונְגָּזָן בַּיְידָן האַט דער מאָן לְיַבְּנָר?

פֿלוֹצִים, אַ ברִיטַשְׁקָעַלְעַ אַדְרוֹכְגַּעַפְּאָרָן אֵין אָונְ מִיטָּן סְקִריְפָעַן
פֿון די רַעַדְעַר — עַנְטַקְעַרְט אֶפְ מִיט אַ בִּיטְעָרְן שְׁמִיכְלָן דער וועג
דעם קָאָרֶן אָונְ דער וויאַז:
— נָאָרִישׁע יַעֲנְטַעַס! האָרְכַּט, די קִימְפַּעְטָרִינְס פֿאָר בְּזִוְּן כְּלִיפְעַן,
האַט שְׁכָל אָונְ זִמְטָן נִיט מַבְּיִישָׁ אַיְדָעָם, דעם הַיְיִיקָּן קָרְיַיְיךְ...
— —

אַנְוָמְלַט האַט די ערְטַע — דער קָאָרְנוֹפְּעַלְד אַ העַצְעַ אַנְגַּעַמְאַכְט
און איַר יַדְיִישָׁע קָאָנְקוּרְעַנְטִין קָאָרֶן שלְיַאַךְ בְּאַרְעַדְעַן,
— אָז זַי האַט גַּזְוּזָן ווִי דער בְּאַנְקִיר, דער פֿאָרְגָּאַכְט,
האַט דער ווַיִּצְסָ הַיִּסְעָ אַרְעַמְסָ גַּעֲלַעַט...

פֿוֹן ווַיִּיך שְׁפְּרִינְגֶּט אָרוּס אַהֲיְמָלָאָזְעָר הַיְנְטָל –
דָּאָס גֵּיט דַּי בְּלִינְדָּע דָּאָמָע צָוָם שְׁלִיאָךְ אַ זָּאָג :
– סְהָאָט אִיר דֻּעְרְצִיְּלֶט דָּאָס יְוָנָגָע ווַיְנְטָל,
אוֹ דָעַר קָאָרָן הָאָט זִיךְ גַּעֲקוֹשֶׁת מִיטָּן מִילְיאָנָצָר – דָעַם פְּאָרְטָאָג ...

איַן דַּי פְּיַאלְלָעַטָּע רְוִיסְטָן צַעְקוֹזָאָקָצָן זִיךְ דַּי זְשָׁאָבָעָס –
דָּאָס מוֹסְרָט דָעַר גַּאֲסְצִינְגָּעַ דַּי ווַיִּיך אָוֹן דָעַם קָאָרָן :
– אַ פְּאָר דַי טַעַכְטָעַר שְׁעַמְט זִיךְ, אַלְטָע בָּאָבָעָס,
אוֹן פְּאָר אַיְצָעַר אַיְנִיקָּל, ווֹאָס ווּעָרָט עַרְשָׁת גַּעֲבָאָר ...

דָעַרְגָּאָךְ הָאָט עַר מִיט זִין לְאָגָאָצָר הָאָגָּט – דָעַם שְׁטָעָג –
זִין דִּיקָע יְדִישָׁע פְּרוּוִי – דַי ווַיִּיך אַרְוּמָעָנוּמָעָן,
אוֹן דַי צְוּוִיתָע ווִיְיָבָ, דַי שְׁלָאָגָנָקָע גּוֹיעַ, הָאָט דָעַר ווּעַג
גַּעֲקוֹשֶׁת אִירָע בְּלוּיָע אוִינָן – דַי קָאָרְנְבָּלְוָמָעָן ...

א ב ר י ת ...

א

זיעער בלינדן שכן – דעם שטיין אויכן ברעג פון ציטעריקן
סטעו-האָבן אַ בשורה-טובה אַנגעזנט די פִיש: – אַיר הערט, קעטער,
דער קָזְיאָנֶער וועג אַיז אַ זִידַע גּוֹוָאָרֶן, גּוֹוָגּוֹן אַוְיף דָּפֶר
עלטער אַתְיקָוּן –
ער פראַוועט הילנט מיט מָוֵל אַ ברית אָונַ אַיךְ פֿאַרְבָּעַט ער...
...

– זיינע טעכטער די בעריַאָזעט האָבן גַּעֲמְפֶּלֶט,
געבעאָרֶן אַ נוֹסְבִּיְמַעְלָעַ, אַ סִּיעְדוֹן –
הָאָט אַ פֶּלְאָטָע זִיךְ אַיִן וּוְאַסְעָרָגָרָאָן גַּעֲצָאָפֶלֶט,
געַרְעַדְתַּ צָוָם שְׁטוֹרָאָל פָּוָן דָּעַר אָוְנְטַעְגִּיְיָעְנְדִּיקָעַר זָוָן...
...

– ער אַיז נִיט קִיְּן סִיעְדוֹן, עַס רַעַדְתַּ רַכְּלוֹת די פֶּלְאָטָקָע –
דאָס בִּימְעַלְעַ אַיז אַ גַּעֲרָאָטַן בְּחוֹרְלַ – הָאָט דָּעַר לְעַשְׁתָּש
גּוֹזָאָגָט צָו דָּעַר גַּעֲלָעַר שְׁוּמְעַנְדִּיקָעַר לְאָדָקָע,
אוֹן זִיךְ הָאָט אִים מָוֵל-טוֹב גַּעֲנַטְעַמְּרַט – גַּעֲטָאָן אַ טְרַעְשְׁתָּש.

– די בעריַאָזעט האָבן פְּאַרְאָצָטַן דעם מאָן, דער יַנְגָּלְאִי נִיט זִינְעָר,
מיַטְן קִינְגִּיג, דעם פְּרַלְּיַינְג, אַ לְּבָבַע פְּרִין זִיךְ שְׁטִילְעַרְהִיט –
הָאָט דָּעַר יַוְגָּעָר וּוַיְנָמַט, דָּעַר פְּאַלְשָׁעָר, כִּיטְרָעַר צִיגְּנָעָר
זִיךְ אַדְּבִּינְגְּעַמְּיִשְׁטַּ אַיִן די רַיִּיד נִיט גַּעֲבַעְתְּעַנְּרָהִיט.

– דָּעַר טָאָטָע וּוְעַט פָּוָן די טַעַכְטָעַר האָבן חַרְפָּה אָונַ פְּאַרְדּוֹס,
אַ מְמוֹר אַיז דָּאָס נוֹסְבִּיְמָלַ – הָאָט דָּעַר וּוַיְנַט דָּעַר זְשֻׁוְּלִיק
פְּאַר זִין חַבָּר, דעם גְּרָאָבָן קָאָרָפַ, גַּעֲפְּלָאָפֶלֶט שְׁוֹתָ
אוֹן גַּעַחְזּוֹקָט פָּוָן שְׁלִיאָךְ אָונַ פָּוָן זִין הָאָדוֹלִיק.

- דער לִינְגֶּר, דער קִישְׁעָנִיקֵּל אַיְזָן אַוְמְגַעְרַעַכְתּוֹ,
די בעריאָזעס די צנווית האַלְטָן פֿון פִּיבּוֹד-אָבּ -
האָט גַּעֲזָגֶט דער שְׂלִיטָן צוֹם גַּרְינְגָם הַעֲכָת
אוֹן גַּעֲטָאן אַ פְּלוּישָׁק - דעם ווינְטָן פֿאָרְטְּרִיבָן פֿון סְטָאוֹ.

(איַן דער גַּעֲגָנֶט זִינְגָּעָן קָאנְגָּרִיקְלָעַךְ, סָפָּלָאָוּיְעָן,
אוּיטָאָס פֿאָרָן, אַרְעַמְעַץ מַעֲטָנְשָׁן וּוְאַנְדָּעָרָן ;
מיַט זַיְעָר גַּעֲזָאָנָג, גַּרְוִוִּישָׁ אַוְן טָרָאָט - די בִּימְעָר אַוְן שָׁאָסִיְעָן
שְׁמוּעָסָן אַיְינְגָּר מִיטָּן אַנְדָּעָרָן).

- זָאָל ער לְאָכָּן דער ווינְטָן, דער בִּידְנָעָר שְׁילְיוּעָץ,
נָאָר די בעריאָזעס מאָן, דער שְׂוֹרָה, קִינְגְּטָן אַיבָּעָר די
מַעֲטָנְשָׁלְעָבָט דָּאָלִיכְעָם,
אוֹן מעָן דַּעֲרַצְיְּלָט, אוֹן ער קָעָן ווִיןְזָן וּוּבְּגָדָעָר אַוְן זָאָן נְבוֹאָה -
האָט גַּעֲטָנְהָתָן די לִיפּּעָ - די עֲקָרָה - צו די טָאָפָּלְיִיעָס.

- מְדָאָרָף פֿון זִיְּדָן, דעם קָאוּזָאָנְגָּר וּוְעָגָן, נִיט לְאָכָּן,
כָּאָטָש ער האָט אוּיְּפָן רָוָן אַ בָּאָרָג, אַ הַיְּקָעָר -
האָט צו די פָּאָדְבָּרָאָדוּעָר אַוְן לִינְטוּפָעָר שְׁלִיאָכָן,
גַּעֲזָגֶט דער דַּאָּרָעָר גַּאֲסִינְגָּעָץ דער ווּלְיִיקָּעָר.

*
איַן אַ בְּלוּעָן מוֹנְדִּיר, בָּאַצְּרִיט מִיטְ גַּיְלְדָעָנָעָט, אַיְזָן דַּעְרָ אַוְלָאָנְגָּר -
דַּעְרָ אָוָונָט - אַרְיִינְגְּנָאָרִיטָן איַן גַּעֲגָנָט אַוְיָחָד אַ פִּיאָּלְעָטָן פְּעָרָד ;
אוֹנְטָעָר זִיְּנָעָט רְטִיטָה האָט פֿאָרָ פְּרִידָן זִיךְ צְעוֹנָגָעָן דַּעְרָ וּוְעָגָן
דַּעְרָ קָאוּזָאָנְגָּר -
סְאָיָן אִים טָאָקָע גַּעֲבָרָן אַן אַיְינְיקָל - אַ בִּימְעָפָע
אַרוּוִיסְגַּשְׁפָּרָאָצָט האָט פֿון דַּעְרָ עָרָד.

דָּאָס עַוְּהַלְעָ אַיְזָן גַּעֲלָעָן אַיְזָן לִיְּמִיקָּן רָאָוּ - אַיְזָן גַּיְלְדָעָנָט וּוְיָגָלָן
אוֹן גַּעֲיַעַנְטָשָׁט - סְהָאָבָּן גַּעֲשָׁוּמָעָט די פְּלִיגִּין,
נָאָר אַיבָּעָר אִים האָט אַ טְוִיבָּ - אַ וּוּבְּסָרָר מַלְאָקָן גַּעֲקָאָכָט מִיטְ
אַ פְּלִיגִּילָן
אוֹן גַּעֲוָאָרָקָעָט - אַ וּוּגְלִיד גַּעֲזָוָנָגָעָן פֿאָרָ אִים מִיט אַ נְגָנוֹן.

דעך טראקט האט זיך צעקושט מיט דער וויאַז, דער באָבן,
און זי האט אוּינְגֶהוֹיבָן אַ האָנט – אַ פֿאָרְבְּלְאַנדְזְשְׁעַטָּן צוֹף;
געבענטשט דעם אַיִינְיקָל, ער זאָל לְאַגְּנוּ יָאָרְעַלְעַץ האָבן,
און דעם געלֵן זיידָן – גַּעֲוָונְגְּטְּשָׂן מַזְּלְטָוּב!!

דורך דער געגנט האָבן גַּעֲוָונְגְּטְּשָׂן צִיגְּנְיְנָר-קָאָרָאָוָאנְגָּעָן,
זיך אַפְּגַּעַשְׁטַעַלְטַ נְכֻטִּיקָן אַין ווֹאָלֶד – דָּאַס האָט דער ווֹעַג
זְיַנְּעַ מְחוֹתָנִים – אַ מְנִין בְּרוּינְגָּ אַגְּרָעָס, בּוֹלְאָאנְעָן –
פֿאָרְבְּעַטָּן אַוִּיפָּ דָּעַר שְׁמָחָה – אַוִּיפָּ נְאַצְּלַגְּגָן...

דָּאַס נְוֹסְבִּימְעַלְעַז האָט גַּעֲפָאָטְשַׁטַּ מִיט דִי הַעֲנְטַעַלְעַץ – דִי רִיטְעַר –
און מִיט אַ צָּאַצְּקָע – אַ שְׁטַעַרְנְדָל זיך גַּעַשְׁפִּילְט ;
נָאָר ווֹעַן סְאיַן גַּעַקְוָמָעַן דָּעַר מוֹהָל – דָּעַר גַּעַוּוִיטָר,
הָאָט זיך דָּעַר זְוִינְגְּלִינְגַּ צְעַדְרִיעָן – דִי גְּרִילְיָהָאָט גַּעַרְגִּילְט.

זְיַנְּעַ אָם – דִי נְאָכָט האָט גַּעַזְעַן ווֹי דָעַר שָׁה, דָעַר ווֹינְט דָעַר אַלְטָעַר,
הָאָט גַּעַשְׁלִיכְטַז זְיַנְּעַ מְעַסְעַר – דָעַם בְּלִיְּזָן, אָוָן קוֹן זְיַנְּעַ אַיִּז
דָּאַס גְּרִינְעָ, קָאָפְּרִיוֹנוּ קִינְד גַּעַוּוֹאָרָן אַ פְּשָׁרָעָר יִיד אַ גַּעַטְלָעָר,
און דָעַר מוֹהָלָהָאָט זיך צְעַדְוָנְצָרָט – אַיְבָּעָרָן פֿרִישְׁנְקָן צְדִיקְיָה
גַּעַזְעַגְּטָן זְיַנְּעַ ברָכוֹת..

אַיִּן גַּעֲגַּנְטַז האָט אַ שְׁלַאָקְסְּרָעָגַן גַּעַטָּאָן אַ פֿלְיִיךְ
און דִי בְּעֵלִי-שְׁמָחָה האָבָן דָעַם מְבוֹהָ, דָעַם בְּלִיְּעָן לְיִקְעָר גַּעַזְקְטָשְׁעַט ;
דִי ווֹיִיךְ אַיִּז גַּעַטְקָאָלָן צַו דִי פִּיסְקָן אַיִּר אַיִּדָּעָם – דָעַם קָרִיְיךְ
און גַּעַקְלָאָגָט – דִי פֿאָרְבְּלְאַנדְזְשְׁעַטָּה הוֹן האָט גַּעַקוֹאָקְטָשְׁעַט.

סְחָאָבָן גַּעַקְלוֹנְגָּעָן דִי ווֹאָלְקָנָס – דִי זְיַבְּעַרְנָעָ לְאַגְּלָעָן,
אַפְּגַּעַלְעַטַּה האָט דָעַר פֿאָרְשְׁמָאָכְטָעָר בּוֹלְבָּעָ-גָּאָרָטָן,
די תְּבוֹאָה אַיִּז זיך מְחִיה גַּעַוּעַן מִיט דִי קְרִישָׁעָ אַיִּצְרָ – דִי האַגְּלָעָן,
און דִי צָרָד – זיך נְעַקְוִיקָּט מִיט דִי מִיסְטָן – דִי האַנְיִיקְטָאָרָט..

זון די רויטע האַריַזָּאנְטָן – די שיסלען מיט הייסע געבראָטָן,
האָט געשלָאנְגָן אַ נעלְלָאַ – אַ פָּאָרָע. דער וועג האָט די סטעזָע –
זין האָנט
אויסגעשטראָעקט צו די זיסע שטרודָען – די סֻוף-נאָכְטִיקָע שאָטָן
און געטְרָונְקָעָן די מָרוֹחַ-שִׁין – די רָאָזַע שְׁמָאנְטָן...

דעָרָנָאָךְ האָבָן די מְחוֹתָנִים געשלָונְגָעָן די בְּלוּיעַ וּוּינְטְּרוּבָן –
די רָאָסֶע –
וּאָס דער מִילְיאָאנְדָר – דער פָּאָרָטָאָגָן האָט געבראָצָט צו דער סְזָוָה;
און אין קוּנוּיעַ דער אַלְטָעָר שְׁמֵידָר' חַיִּים-יָאָשָׁע
האָט אוּפָּן בְּלָאָזָאָק גַּעֲבָלָאָן – גַּעֲשְׁפִּילָט אוּפָּה דער דָוָעַ.

דער דָּאָרָף האָט מִיטָן סְמִיךָ – דעם אַסְוִיר – גַּעֲשְׁפִּילָט אוּפָּן
ברְּרוּנְעָם דעם באָס – אָוָן מִיט אַ פְּרָאָלְגָּנִיךְ
האָט אַ גּוֹיַע בְּיִם טִיכָּךְ אוּפָּה אַ קְּלָאָדָע – אַ פּוֹיָק גַּעֲפִיכָּלָט;
אַ קְּלִיאָטְשָׁע אַ וּאָרָף גַּעֲטָאָן האָט דער יְוָנָגָע זְשָׁרָעָבָע
דער בִּידְגָּנָר שְׂלִימְנָלְגָּנִיךְ
און פָּאָר תְּעָנוֹג – צוֹם טָאָקָט מִיט אִיר זִיךְ אַין גָּרָאָן גַּעֲקִיכָּלָט.

דער שְׂלִיאָךְ אַין פָּאָר פְּרִיִּיד זִיךְ פָּאָרָגָאנְגָעָן אַין גַּעֲוָיִין –
אַין פְּעַלְדָּה האָט אַ קְּרָעָנְצָעָץ וּרְישָׁן גַּעֲנוּמָעָן;
און די אַגְּרָעָם, מִיט פּוֹלָע בִּיכְעָר, האָבָן אַין פְּלִין
גַּעהְרִזְוּשָׁעָט – גַּעֲבָנְטָשָׁט מִיט אַ מּוֹמָן...

און די גַּעַלְעַט, פָּאָרָמָאָרָעָטָשׁ שְׁפָחָה – די צוֹיגַ די נַעֲרוּוּעָז,
וּאָס אַין צוֹלִיב אִיר שְׁוֹאָגָעָרְשָׁאָאָט פָּאָרָטְרִיבָן גַּעֲוָאָרָן פָּן אִיר
בָּאַלְעָבָאָס – דעם כוּטָעָר –
אי אוּיךְ גַּעֲקוּמָעָן צוֹם בְּרִיתָה, אָוָן אָוְנָטָעָר אַ בְּלִיעְנְדִּיקָעָר וּוּיְסָעָר
בְּעַרְעָזָע,
האָט גַּעֲבָאָרָן אִירָעַ הַינְּטָעָלָעָן די אַרְעָמָעַ גַּלְיְקָלְעָכָע מַוְעָצָר.

א פֿאַרְשָׁטוּיסְעַנֶּר, בָּאַרוּוּסָעַר, קְרָאנְקָעַר זִינְגָּעַר,
איַן דֵי עַלְנְטָע גַּעֲנְגָּט אַדְוָרְכָּגָּעָנָגָּעָן,
אוֹן מִיטָּן רִינְגְּנְדִּיקָּן בְּלוֹט פָּוּן זִינְגָּפּֿסְטִּינְגָּעַר –
פֿאַרְצִיְּכִינְט אוַיְף דֵי לִיְּמִיקָּע וּוּטָגָן זִינְגָּעָנָגָּעָן.

אוַיְף דֵי באָקָן פָּוּן שְׂלִיאָץְקָה האָבָן קְנִיטָשָׁן וּאַזְעוּעָ אָוּן בְּלוּעָ
זִיךְ בָּאוּוּיְן פָּוּן דֵי אוֹתְהָיוֹת פָּוּן יִדְישָׁן לִידָּ –
דָּאָס הָאָט עַר צֻוְּ דֵי קָאָרָן – אוֹן וּוּיְצָן=פֿעַלְדָּעָר זִיךְ צַעַשְׁמִיכְלָט פֿאָר
אוֹן דֵי תְּבוֹאָהָס האָבָן זִיךְ פֿאָר נְחָת – צַעַבְּלִיט...
[הָנָאָה,

ב

וּוּצָר אִיז דָּעָר יְוָגָּעָר וּאַנְדָּעָר דָּעָר בְּלָאָסָעָר,
וּוֹאָס קִילָּט מִיטָּן צְלָמָס עַיְנוֹיִם זִינְגָּעָן וּוּנְגָּדָן דֵי בְּרָאָנְדִּיקָּע ? –
דָּאָס אִיז פָּוּן דֵי אַלְיְדָעָר דָּעָר פֿאַרְטָאָסָעָר –
עַר אִיז אוַיְקָן בְּרִית גַּעַוּזָן סְנְדָקָה...

עַר וּוּבִיכְטָ פָּוּן מַעֲנְטָשָׁן – אוֹן אַט אִיז דָּעָר יְחוֹס פָּוּן טְרוּיְמָעָר :
זִין גַּעַלְיִמְטָע מַמְעַלְעָ אִיז דֵי יַעֲדָנָאָסְעַלְעָ,
זִינְגָּעָ שְׂוּעָסְטָעָר – דֵי גַּעַשְׁמִינְקָטָע טְשָׁעָרְעַסְנִיכָּעָס אוֹן עַפְּלָבְּוִימָעָר
אוֹן זִינְגָּעָ בְּרִידָעָר – דֵי אַרְבָּעָסְפּֿעַלְדָּעָר דֵי גַּעַלְעָ.

זִינְגָּעָ חֲבָרִים זִינְגָּעָן דֵי שְׂלִיאָן אוֹן שָׂאָסְיִיעָן,
נָאָר זִין פֿרִינְד – דָעָר טָאג – הָאָט זִיךְ אַלְיִין גַּעַקְוִילְעָט,
דָעָר דִּיכְטָעָר הָעָרָת דֵי וְאַוְעַנְדִּיקָע אָקָטָן – זִינְגָּעָ גַּסְיסָה=גַּעַשְׁרִיְיעָן –
אוֹן פֿאַרְצִיְּכִינְט עַס אוַיְקָן הַיְמָל מִיטָּן גִּילְדָּעָנָם מָולְד...

די וּוּיְסָרְוּסְיִישָׁע גַּעֲנְגָּט אִיז זִין קְוּוֹאָרְטִילָר,
די בְּעַרְיָאָזָעָס שְׁעַפְּטָשָׁעָן לִיבָּע=סּוֹדָות זִיעָר גַּעַלְיִבְּטָן...
זִין גִּינְגָּאָלְדָעָנָע בְּעַט אִיז דָעָר בְּעַרְגָּל פָּוּן זְשָׁוִירָ,
אוֹן דָעָם פָּאָטָס קִינְגְּרִיךְ – זִינְגָּעָ מְאַנוֹסְקְּרִיפְּטָן.

דעך דיכטער האט א צינדמאשינד, א מעסערל, א בלײַעדר,
א מילָכּוּיַּסְן בְּלֹאַנְאַט מִיט בְּלוֹיַע, פָּאַרְשְׁרִיבְעַנְעַ בְּלֹעַטְרַ,
עד שְׂלִיךְיַּדְרַט זִין וּוַיְתַּאֲג אֵין שְׁכִינָה – דַּעַם בְּרִילְיאַנְטְּעַנְצָם
זְרִיחָה-קְפִּיעַר –
אוֹן בְּרֻעְנֶגֶט עַס אַקְרָבָן צַו שִׁינְקִיִּט אוֹן גַּעֲרַעְטִיכִּיקִיט – זִיןְנָע גַּעַטְעַר...

עד פָּאַרְמָאַגְּט אַוְיך אַגְּרָאַנְטְּעַנְצָם מַאֲרִינְאַרְקָע אַוְן אַפְּאַרְטִיסְגָּאָר...
אַבְּעַר אַנְטְּקָעָגָן זִין שְׁפִּינְגָּל – דַּעַם זְלִיבְעַרְנָעָם גַּעוֹיִין,
אֵין מַאֲנָאַטְאַנְעַ לְיַדְעַר עַר פָּוֹצְט אֹוִיס זִין פָּרִיעַד אַוְן צַעַר –
פְּדִי בְּיַי דַּעַר פְּרִילְיאַן אִיבְּקִיִּט צַו גַּעַפְּנִיעַן חָנוֹ...

זִין אַוְצָר – אַיְזַע דַּעַר רְוִיְּטָעַר אַוְנְטְּשְׁטָעַרְן, דַּעַר צְוִיְּיָל – אַיְזַע זִין
גַּלוֹיְבָן,
זִין נְשָׁמָה – דַּי טְלִיכְעַנְדִּיקָע לְוַלְקָע אַנְגְּעַפְּלִיט מִיט בִּיטְעַרְרַ מַאֲכָרְקָע ;
דַּעַר אַוִּיטָּר לְיַיְעַנְט פָּאָר זִיןְנָע וּוֹעֲרָק פָּאָר צְוּוֵי וּוֹיְסָעָ טָוִיבָן,
אַיְינָע עַנְטְּקָעָרַט אַפְּ אַיְם מִיט אַצְּיַעַרְדִּיקָן וּוֹאַרְקָע.

נָאָר דַּי צְוִיְּטָע גִּיט אַפְּלִי אִבְּעָרָן פְּלִיַּין – אַוְן וּוְיַי אַלְוִין
פָּאָר דַּעַם לִיד – זִין בְּרֻעְנֶגֶט אַמְתָּהָ פָּאָרְן קְנַעַטְפָּן זִין
גַּעַפְּלִיל אַוְן מַחְשָׁבָה :
זַי מָוֵט אַיְם אָן אַוִּיכָן סִיוֹוֹןְקָאָפּ – אַיר גַּעַנְזִוְוָקָט פְּלִיגְגָּשָׁ – אַגְּנוֹלְדְעַנְעָטָ קְרוּיָן –
דַּי אַוִּיכְיִינְדִּיקָע כְּלִיפְעַנְדִּיקָע בָּאַרְמָה אַרְצִיקָע לְבָנָה דַּי לִילְיאָוּפּ .

*

בעת דַּעַר בְּרִית אַיְן גַּעַפְּרָאַוּעַט גַּעוֹוָאָרָן, הָאָט עַר פָּאַרְקָאַסְט אַהֲיָמָן
צָוָם לְעָבָן, וּוֹאָס בּוֹיט זִיןְנָע זְלִיבְעַרְנָע פָּאַלְאַצְּן אֵין וּצְנַדְעַרְטָס
בְּלֹאַנְדָּע הָאָרָ,
אַוְן זִיךְ צְעַרְעוּעַט, גַּעַמְאַגְּט בְּיַי אַיְם אַתְּקָוּן – מִיט מַיְלְיאַנְעָן שְׁטִימָעָן
הָאָט פָּן זִין הָאָרָץ אַרְוִיְּגַעְשְׁרִיעָן זִין צְעַפְּמִינְקָטָעָר דָּוָר ...

עַר הָאָט גַּעַשְׁרִיבָן וּוֹעֲגָן זִין חָבָר, וּוֹאָס שְׂלַעַפְּט צַו דַּעַר עַקְדָּה
זִין יְוָגָטָ, אַוְן וּוְיַל עַס מַקְרִיבָן זִין צָוָם הָאָרָ פָּן לִיכְטָן ...
(דָּאָס וּוַיְנְטָל הָאָט אַוִּיכְגַּעַהְוִיבָן אַשְׁטוּבָל, אַוְן דַּעַר זְיִדָּע –
דַּעַר טְרָאַקָּט – גַּעַטָּאָן דַּעַם נּוֹסְבִּים מַעַלְעַ אַקְשָׁה הָאָט אֵין גַּעַזְיכְּט).

ער האט געשריבן וועגן קראנקע מאמעס, טאטעס אַרבעטסלאָזע,
וועגן קינדער אין אַקעלצערשטוב, וואָס גיינען אויס פֿון ניט=דרערעסן...
(אייך דער מחבר וועט פֿון מיטלְּהייד אויסגיינ, און זיין קינד-דאָסראָזע
פֿיעֶרְלַּעַן, זיין שכינה - וועגן די רינגענדיקע טרעָרָן אויסלְּעָשָׂן...).

“אַ מאָמע האט דעם האַלְדו זיך אוֹיגעגענִיטִין,
פְּדי מיט אַיר טויט אַירע שׂוּעָלְבָּעַלְעָס לְעָבָן מְצֵי צוֹ זַיְן” -
האַט ער געשריבן, נאָר פֿלוֹזִים אַיז אַרייטער אַנגְעָרִיטִין -
דאָס האַט דער שלְּיאָך פֿאָרבעטָן דעם פֿאָעָט אוֹיף פֿיבָּד אָונָן ווַיְיָן...

ער האַט געשריבן: “זַי אַיז אוֹיסגָּעָגָעָנָגָעָן אָונְטָעָרָן מְעַסְּעָר -
דעם פֿאָרְנָאָכְטִין שְׁטָרָאָלְדִּים גַּעֲצָן...
און די צוּקָּעָנָך - זיך אַנגְעָזָוִינְגָן מִיטְן מַילְך פֿון דער מאָמעס
גַּעֲזָוִיסָן”.
נאָר דער דִּיכְטָעָר דערהָעָרט האַט דער נַאֲכְטִינְגָּלָס בְּלוּיעַ טְרָאָלָן -
דאָס האַבָּן די בערִיאָעָס דעם מַחוֹתָן פֿון זַיְעָר פֿרִיְיד גַּעֲלָאָזָט ווַיסְטָן...

ער האַט געשריבן: “אַין זַיְעָר מַוְטָּרָס אַרְעָם - דִּי גַּיְידָעָנָע ווַיְגָּנָן,
הָאָבָּן אַיְגָּעָדְרָעָמָלְט דִּי יְהֻמָּמְלָעָץ אָונָ סְאַיְן זַיְיָ ווּוְיָיל...
זַיְיָ האַט זַיְיָ פֿאָרוּוִינְגָן, אַ שְׁלְּאָהְלִיְיד גַּעֲזָוִינָגָעָן מִיט אַ נִיגָּן -
מִיט דִּי לְעַצְטָע גְּסִיסָה=כָּרְכָּלָעָן פֿון אַיר מַוְיִּיך...”

ער האַט געשריבן: “זַיְעָר פְּאָטָעָר דִּעְרָ שׂוּסְטָעָר אַיז פֿון רַעַיְון אַרְאָפָּט
און זיך אוֹיסגָּעָגָעָנָגָעָן דִּי אוֹיגָן פֿון קָאָפָּט מִיט אַקְאָרָאָסְטָן אַל - - -
נאָר דִּעְרָ דִּיכְטָעָר האַט זַיְן לְיִד נִיט אוֹיסגָּעָגָעָן, ווּבְיל מִיט דִּי
קָלְאַנְגָּרְבִּיטָן פֿון רַאְבָּט -
הָאַט דִּעְרָ צְלָם אִים צְוָם בְּרִית גַּעֲרוֹחָן מִיט אַן אָומְעָטִיקָן קוֹל.

ער האַט אוֹיך אַ באַלְאָדָע פֿאָרְקָאָט ווַעֲגָן אַ יְהֻמָּלֶג, ווּעְלָכָן די
מַאֲצָאָכָע שְׁיִגְעָן
געַלְיבָּט הָאַט אָונָ פֿאָרְשָׁקְלְאָאָט. זַי פֿלְעָגָט מִיט ווּיְכָעָ צָאָרָטָע
אַרְעָם - שְׁלְּאַנְגָּעָן -

טוליענגן צו זיך דאס קינד. און סוף=כל-סוף אויף אירע שוואָרצעע
פֿלְגַּלְעָן - קְרָאָן -
אִם קָאָרְטָרָאָגָן צו די אַיְבִּיקִיְּתָן - אויף אַ וּעְרְבָּלָעַ בְּיִם
בְּלִיְּעֵן טִיךְ אִם אַוְיכָנְגָהָאנְגָּן.

ס'אי אִין לִיד גְּעוֹעָן אַ טֶּרֶף: דער יתומַה הערט אִין מִיטַּן
נַאֲכַת אַ בָּת=קְוָלָ רַיְּדָן -
זִין טַוִּיטָעַ מַאֲמָע אִיז גַּעֲקוּמָן אִין זִין חַלּוּם - דַּעַם דִּימְעֻנְתָּעָנָם שְׁלָאָס,
אִם גַּעֲרוֹפָן צו זיך אִין רַוִּיתָן קָאָרְשָׁנָסָאָד - אַינְגָּעָם גַּן-עַדָּן -
אָנוֹ שָׁרַחַט זיך דַּעְרוֹקִיָּת מִיטַּדָּר שְׁטִים פָּוּן אַירְגָּעָט -
דַּעַם זִיסָּן וּזִין פָּוּנָם גִּילְדָּעָנָם פּוֹס.

... עַס אִיז אַוְועָק צו זִין מַוְטָּר דַּעַר בְּלוֹדְנָעָר יתומַה
אָנוֹ אַיְבָּרְגָּלְאָזָן זִין טַרְעָר אִין טָאָרְבָּע - דַּעַם קוֹוָאָל אִין גַּרְיְּנָעָם פֿעָלָד.
אַ, דַּעַר מַחְבָּרָה אַטְּגָּוּיִינָם, פְּאָר וּוֹאָס אִים
אִיז גְּעוֹפָן בְּאַשְׁפּוּט צו זִין די קְרוּמָע וּוּרְבָּע - די תְּלִיה פָּוּן זִין הַעַלְד.

דַּעַר דִּיכְטָרָה אַטְּזָה זיך פָּוּן פֿעָלָד אַ הַיְּבָּג גַּעֲטָאָן אָנוֹ אַוְיסְגָּעָה
שְׁפָרִיטִיְּתִיְּה הַעֲנָטָה:
יעַ, פְּרַ אִיז אַ וּוּרְבָּע, אָנוֹ זִין גְּעוֹוִיָּן - דַּעַר שְׁטָרָאָמִיקָּר,
אַנְדְּגָנָאָקָעָר וּוּאָסָעָר,
אָנוֹ מַסְתָּמָא אִיז דַּעַר יתומַה די אַוְמְשָׁוְלְדִיקָּעָ טַוִּיב, וּוֹאָס אַטְּזָה זיך
אַנְגָּלְעָנָט,
זיך אַבְּגָנָהָאנְגָּן אַוְיכָן שְׁמָאָלָן, צִיטְעָרְדִּיקָּן אַקְסָל פָּוּן דַּעַם
קָאָרְטָאָסָעָר.

אַקְשָׁר אִיז דַּעַם יְתּוֹמָלָס טָאָרְבָּע - דַּעַר טַוִּיבָּס חַרְוָב גַּעֲזָוָאָרְעָנָע
גַּעֲסָט, וּוֹאָס דַּעַר גְּעוֹוִיטָרָה אַטְּזָה פָּוּן בּוּוִים אַרְאָפְגָּעָלְלִיקָּט,
אָנוֹ זִין אַוְמְשָׁוְלָד - די טַיְּבָלְעָץ אַקְעָרְשָׁת גַּעֲבָאָרְעָנָע -
הַאָבָּן פָּוּן זִינְגָּע טַרְעָרָן - אַירָע אַיְצָלָעָךְ זיך אַוְיסְגָּעָפִיקָּט...

זין נשמה – די טוב – אונטערן הימל וועט שועבען,
נאר דעם יתומס ביינדעלעך וועלן קוילן אין דער ערעד,
און דאס געוין פון זין יונגן, פאָרושאַנטענען לַכְבִּין –
דאָס פישטשען פון די פִּיגֶעֶץ – האָט דער פֿאָעת דערהערט...

ער האָט אויך אַנגָעֵשְׂרִיבָּן אָן עַלְפְּגִיעַ נַאֲךְ די זַיִן, וּאָס קּוּמָעַן
אוֹם אַוְיכָן פְּרָאַנְטָן,
און אַלְיַיד וּוּגָן הַאָרֶן – שְׁקָר, וּאָס וּלְיַיִן שְׁקָלָאָךְ – יוּשָׁר – לִינְטָשָׁן.
... נַאֲךְ דָּעַר גַּעֲוִוִּיטָעָר הַאָט אַרְיסָגְּטָאָן דָּעַם דִּיכְטָרָסָט פְּתַבְּ-יַיִן, אַים
ער זָאָל גַּיִן דָּעַם קְרִיאַץ אַמוֹלְ-טוֹב וּוּינְטָשָׁן...

דָּעַר אַלְטָעָר וּוּינְטָהָט אַצְּיַי גַּעֲטָאָן דָּעַם אַוְיטָעָר פְּאַרְן קָאַרְשָׁעָן,
און ער אַיְזָן אַרְיִינְגְּטָאָלָן אַיִן גַּרְאָבָן – זַיִן צְעֻקָּוּשָׁט מִיטָּן שְׁלָאָן –
דָּעַם בְּעַלְ-שְׁמָחָה אַלְיַיִן;
און דָּעַר נַאֲךְ בְּעַלְ-פְּרָהָן אַונְטָעָר גַּעֲהָאָלָן דָּעַם עַוְּפָעָלָעַז וּאָס דָּעַר
גַּעֲוִוִּיטָעָר הַאָט מַלְגָּעָוָעָן –
מִיט בְּלִיאַץ אַרְאָפְּגָעָשָׂנִיטָן אַצְּוּוּיְגָלְ פָּוֹן קוֹסָט אַוְן עַס פְּאַרְטָרָאָגָן אַיִן פְּלִיאַין.

דָּעַר טְרוּמָעָר אַיִן צְוָנְעָאָלָן צַו דָּעַר עַרְד אַוְן גַּעְלִילָט וּיְיַיִן
צַעַר, זַיִנְעַט גַּיְינְעַט
לְעַגְעַנְדָּעַס – די לְאַנְקָעָס שְׁפָרָאָצָן אַוְן בְּלִיעָן – וּוּעָרָן גַּלְיַיק אַוְן
טְרִיסָט פְּאָר די בְּעַלְ-חַיִּים;
ער האָט די לְעַמְעָר אַנְגָּעָטְרוֹנוֹקָעָן מִיט די סְאַוְשָׁקָעָס – זַיִן
פְּרוּמָעָר נִגְיָה –
און גַּעֲבָעָנְטָשָׁט די נְסָסָוּעָלְדָעָלָעַץ: – דָּעַר עַולְ זָאָל זַיִן די
פְּרִיאַיד פְּאַרְן יְוָנָגָן דָּוָר דָּעַם נִבְּעָם.

זָאָל לִיבָּע אַוְן בְּרִידְעַלְעַכְקִיטָּס זַיִן זַיִעַר פְּלִיאַ-זַיִן, דָּעַר בְּלוּעָר
קָעָגָן די גַּעֲוִוִּיטָעָס – די חַשׁוֹנְדִּיקָע בְּרוּינְעַ וּאָר אַוְן קָעָגָן
לְפָבָּן – זַיִעַר שְׁוֹאָרָצָן גַּוָּר,
אַזְּאָל זַיִעַר גַּבּוֹרָה אַוְן שִׁינְקִיט וּוּאָר אַיבְּרָעָגְעַבְנִיקִיט אַוְן גּוֹטָס –
און אַיִן מְקִרְיבָּז זַיִן זַיִק פְּאָר פְּאַרְפָּאָרָעָגָעָן מַעֲנָטָשָׁן – גַּעְגִּינְעַן
פְּאָר דָּעַם גַּעֲבָרָת אַשְׁכָּר.

דעם שליאבם לאקי

דעם דיכטערס חלום – די לאָנקע – גריינט,
אַבער גרווי די שטאָט – זיין וואָר – איזו;
ער וויל זינגען דאס לֵיד וועגן יונגן ווינט,
וואָס איזו געוווארן ביטם שליאָך אַ מישרט.

נאר אַפְּשֶׁר זאָל דער פָּאנַט אַ וויבֿילִינְקָעַ שוועיגַן? –
זַיִן, די פִּינְגְּלָעַן, קענען דאָך דאס ווינט בעסער;
סְקַלְאָגַט דער געלְצָר קָאנְגָּרִיךְלַּי אַיִן די וווערבֿעְזּוּיגַן:
– דער הוֹלְטָיַה האָט אוּף מִיר זַיִך פָּאַרְמָאָסְטָן מִיט אַ מעסְטָר.

און סְעַנְטֶפְּעָרֶת דעם קָאנְגָּרִיךְלַּי די גְּרוּיעַ שׂוֹאָלֶבֶן:
– אַבער זַיִך פָּאַרְיִיתּוּמַט ווַיְנְטַעַלְעַ לְעַקְטַּת אוּיס דעם צְלָמַס פִּיןַן,
און די בעריאָזָעַס לְיַיְבָּעָר שְׁמִירָט ער אוּיס מִיט זַאָלֶב –
מִיט דער גִּילְדָּעָנָעַר שְׁקַיעַה-שְׁבַּיַּן.

זַוּם. זַוּם. פָּאָרָן שְׁרִיבָּעָר, זַיִעָר אַוְיסְדָּעָרְוּיְילַּטְן קָאוּזָלִיעָר,
צְעַזְעַגְעַן זַיִך די גַּנְעַדְיקָעַ מַאֲדָמוֹאַזְעַלְן – די בִּינְעַן:
– דער שְׁטִיפָּעָר גַּעַוְעַן אַיִז בִּיטְמַקְמַגְמַג, דעם פְּרִילְגָּג,
אַ רִיבְטָעָר-אַפְּיצָעָר,
נאר אַיצְטַה האָט ער די זְכִיה דעם בְּלָאָגְדָּן נְבִיא צוֹ בְּאָדִינְעַן.
פְּלוֹצִים, די זְנָאָכְעָרִין – די זְשָׁאָבָע – אַיִן רְוִיסְט גִּיט אַ קוּוֹאָקָעַ,
און גִּיט אַיבָּעָר די נְיִיס פָּאָרָן פְּרִינְגַּץ, דעם בּוֹטְשָׁאָן:
– יְאָ, סְאִיז אַמְתָה, אַמְתָה טְזָקָעַ,
דאָס ווַיְנְטָלְפּוֹצְטַה די שִׁיך בִּיטְמַהְיִיךְן מַאן.

לְאָמֵר אֹויסַהָאָרְכֶן וּוֹאָס עַס דָעַרְצִיְילֵן וּוֹעֲגַן דָעַם קִישְׁעַנְיק
די רַאֲבָע, קוֹוָאַקְטְּשַׁעַנְדִּיקָע קְלִוְגַע הִינְעָר :
— רַיְכְּתִּיק, דָאָס גַּרְיְנָע וַיְנַטְּעַל אַיְזָן דָעַם מַאֲרְטִירָעָר אָונְגְּטְּרַעְטְּנִיק,
אַבְּעָר עַר אַיְזָן אוּקָע דָעַם שְׂלִיאָכָס בָּאָדִינָעָר .

דָעַר פְּרִילִינְג דָעַר מַלְךָ הָאָט דָעַרְצָאְדִּירָט דָעַם שְׂלִוְיעָע,
וּוַיְנַלְּזֵין אַדְיוֹטְגָּנָט אַיְזָן קִיְינָן מַאֲלֵי נִיט גַּעֲוָעָן נִיכְטָעָר ;
הָאָבָּן אַבְּעָר אַיְזָן מַמּוֹר רַחְמָנוֹת גַּעֲקְרָאָגָן דִי תְּבָאָה
אוֹן דָעַר שְׂלִיאָק, אִיר מַזְנָן דָעַר אַוְיְגְּנָעִיכְטָעָר ...

דָעַר וּוֹעֲגַן הָאָט דָעַם וַיְנַטְּלָגְּנָומָעָן פָּאָר אַלְאָקְיִיָּן,
עַר זָאָלְדִי פִּירְשְׁטִינְסָפָע, דִי בָּעַרְיָאָזָעָס, פַּוְזָן אָוֹן צִירָן,
נָאָר, חַלְילָה, זַיְנָע גַּעַלְעָז וּוַיְבָעָר דִי צָוְויִי —
דִי וּוַיְיַזְנָן אָוֹן דָעַם קָאָרְנוֹעָלְד — נִיט פָּאָרְפִּירָן ...

דָעַר יְוָנְגָעָר וַיְנַטְּלָגְּנָומָעָן אַיְזָן טָאָקָע אַקְאָפְּעַלְעָז צַעְלָאָזָן,
דָעַר זְשֻׁוָּאָזָעָר בָּחוֹר הִיט אַבְּעָר אָפָע זַיְנָן שְׁטַעַלְעָז ;
עַר פָּאָרְקָעָמָט אַפְּיָלוֹ דִי פָּאָרְוַעְלְקָטָעָגָר אָזָן —
דָעַם שְׂלִיאָכָס שִׁיטְעָר, לְאַגְּנָע בָּאָרְדָע דִי גַּעַלְעָז .

שְׁטִילְיָה. אִיצְטָגִית דָעַר מַחְבָּר דָאָס וּוֹאָרְטָט דָעַם יְוָנְגָן וּשְׁעַרְעָבָוק :
— דָאָס רָאָזָע וַיְנַטְּלָגְּנָומָעָן אַיְזָן אוּסָס בִּים טְרָאָקָט אַפְּהָא .
נִיט אָמוֹזִיסָט, זָאָגָט מַעַן, אַיְזָן עַר אַבְּיִיסְטְּרוֹק
פָּוֹן דָעַר רַוְּסִישָׁעָר וּוּצְדָמָע דָעַר זָאוּיָע .

אַ, דָאָס וַיְנַטְּלָגְּנָומָעָן, דָעַר לְאַז, אַיְזָן זַיְנָן מַאֲמָעָן גַּעַרְאָטָן,
עַר הִיט נִיט זַיְנָן שְׁבָעָה אָוֹן דִינְטָגָן בְּחִינָמָן זַיְנָן הָאָר,
וּוַיְנַלְּזֵין דָעַר גַּאֲסְצִינְעָז שְׂלִיאָקָט צַוְּגַעְדָעָט מִיטָן דִיכְטָעָרָס שָׁאָטָן —
צַעְרָטָלָט עַר דִי תְּבָאָה — וּוֹי אַהֲנָאָרָאָר .

- דער זשוליך איז א זינדר - נעטן קלאן די מכשלה די טאואט.
- אבער ליב האבן איז ניט קיין זינד - צעמעקעט זיך די פֿרומע סטאודע.
און ראפעטעם דער פֿאַרמשטער וויסער אקס גיט אָראּוּז:
- זינדר זינען די, וואס קוילען די בלודנע בעלי-חימלען
די נע-זינדע...
.

- יא. גערעכט, גערעכט איז דער בוהאי - ציעאמערט זיך דער
געלאָר באָק.
בְּאָר מיט אָמָּל פֿאַרְט אָבלוייד פֿאַעטמאָן פֿאַרְבִּין,
און אויף זין גילדענער גיטאָרט - דעטן קְלִינְגְּנְדְּיקְּן גְּלָאָק
שפֿילְט דער אָגָּצָּר וויסער דאס לֵיד ווועגן דעם יונגן הולטְטִי:

- אויך צום שליכס קינדער האט דאס ווינטְל אַהזה,
ער פֿאַרְגְּנְבָּעַט זיך צו זיערט בעטְן, די שטרויענע שטאָלְן,
און קושט די ברוינען חַנְ-פֿינְטְּעַלְעַךְ פָּון יעדער בעריאָזע -
די נעסְטְּן פָּון די וואָרָאַבְּיָעַן אָון נאָכְטִינְגְּלָן.

אין וווײַטן כוֹטְעָרְלַץ צְעַבְּלִיטַז זיך דער נְעַרְוּזְעַר הַוְּנוֹת דער בִּיְזָעֶר:
- ס'טְרַעְטַט אָוִין, אָוּ דער דָּאָן זְשָׁאוֹן נְעַטְּקִיט אִיבָּעֶר בֵּי דֵי
פֿאַרְשִׁינְעַן, די בִּיְמָעָר,
און זְיַעַר גּוֹטְעַר - רַיְכְּעַר שְׂטָאַלְצָעַר מָאָן, דער דָּעַרְלִיְיָזָעַר -
באָדוֹיעָרְטַט דעם זִינְדִּיקָן - אָרְעָמָעָן, שְׁלָן שְׁוּרָמָר...

אָוּנוֹתָן. די דָּאָמָעַן ווּעָרָן רְוִית אָון פֿאַרְשָׁעַטְטַט פֿאַרְן שְׁרוֹתָה,
שְׁטִיְיָעַן נְעַבְּעַךְ מִיט קָעֵפְט אַרְאַפְּגַּנְעַלְעַזְעַט -
בְּאָר דָּאָס ווּינְטְּלַבְּגָאַלְעַט זיך אָונְטָעַר דער קָאָרָע -
דער ווּיסְעַר הַעַמְּדַט פָּון זִין שִׁינְעַר בָּאַלְעַבְּאַסְטָעַ...

דער אַיְדִּעְלָעַר רַיְטָעַר פֿאַר צְרוֹת אָון גְּרִיזָאַטָּע
נעטְטַט שְׁפִילְּן אָוִין קְלִוְיְסְטָעַר, זִין מַאנְדָּאַלְעַינְעַט
(אַקְשָׁר פֿאַרְמָסְרַט עַר עַס דעם מַשְׁרָת פֿאַר דָּעַר קָאָקָאַטָּע,
זִין ווּיסְרָוְסִישָׁעַר ווּיבְּלָה, דער קָאַגְּנִישְׁינְעַט?).

דאַס ווינטֵל בעט מחלֵה ביטֵם האָר, ווילַג געווינען זיין חַן,
און צערפִּיסט פָּאָר حرְטה זייןנע קְלִיידער – די וואָלְקְנְדְלֶעָךְ אוַיְיכְן
איַן = סֻופּ,
נָאָר מִיט דָעַר קְלוֹיסְטְּעָר-תְּפִילָה דָעַר צְלָם קְלָאנְט – הַעֲרָן דָאַס גַּעֲווֹיִן
פּוֹן גַּעֲרָעָכְטָן קְרָבָן – דָאָרָף זִין פָּאָרָן פָּאָרְבְּרוּעָכָר די גַּרְעַסְטָע
שְׁטוֹרָאָף...

דעם צלטס יהום

א

דער שליאך איז אן אלטער געלטער וואנדרעריך,
זיין אידעם דער קרייך איז א בלאנדן;
דער דיכטער זינגעט וועגן אים א ליד
און שפיטט צו אויפֿן קלוייטער – זיין מאנדאלן.

דער נונגנדניך וואגנט פון לאנד צו לאנד
זוכן גליק פאר זיין אידעם דעם עלטטען גר,
ער זאָל ניט דראָן אוישטרען קיין האנט
צומ פּאָרטאג – דעם קאָרגן מיליאָנגער.

דער טראקט שעפט אויף די פּלייצעס א זאָק
מייט פּראַמעדעָר צירונג – דעם פריצס הויף;
און דער קרייך פּאָרמאנט נאָר זיין שאָטן – דעם בלויין פּראָק –
און אָרטאָל פּון זונטראָגאנג – אָ רָאָזן שלְיִת.

דער דיכטער וויל געבן דעם נבֿיא פּאָר זינען יסורים א לְוִין;
ער ווינט – זינען טרעָר אויף דער ערְד וואָס רינען
וואָלן אָשֶׁר זיין אָ גִּלְדָּנעָן, מייט פּערל געַפְּאָסְטָעָן קְרוֹין,
וואָס דער וועג וועט פּאָרָן קרייך אָמָּאָל גַּעֲנִינָן.

און איין מאָל האָט די דָּאַלְיִע אַוִיך צו אונדזער שלְיִאן
אָ שְׂמִיכָל גַּטְאָן:
דער בידנער זקן האָט טאָקע געַפְּוָנָען אָן אוֹצֵר אַיְן אָ קָאָרְבָּר,
פֿאוֹאָלִיעָה האָלָט ערְעָס אָונְטָעָר נִיטָן קָאָרטָש – זיין דָּאַלְאָן –
דאָס גֶּליק זאָל ניט אָרָאָפְּאָלָן פּון זיין האָרְבָּ.

דער אוצר – אַ כָּאַטְקָעֶעֶץ, וואָס עַס האָט אַ ווּוִיסְרוֹס
אַרְיְבָעָגָעָטָרָאָגָן פֿוֹן דָּאָרָף אָוִיךְ זִין אַיְגָעָנָעָם קָעָלָד
אַנְשָׁר האָט דער וועג עַס גַּעֲנוּנָעָן אֵין זָכוֹת
פֿוֹן הַיְּלִיקָן צָלָם, וואָס האָט זִיךְ פֿאָר אַ בְּלִינְדָן בעטְלָעָר
קָאַרְשָׁטָעָט (?)

דער באָרג – דער הוַיְקָעָר – בִּים גָּאַסְצִינָעָץ גְּרִין אַיזְן,
אוֹיךְ אִים לִיגְט דָּאָס אַקְעָנָעָץ קָעָרְבָּעָלָעָץ – אָונְן בַּיְּ נָאָכָט
טִילְלָט דער טָאָטָע זִינְגָּעָטָעָטָעָר דִּי בְּלָאָנְדִּינָעָס –
מַתְנוֹת, וואָס עַר האָט צָו זִיעָר גַּבְוּרָתָטָאָג גַּעֲבָרָאָכָט...

אֵין וּאֱלִיזָעָטְלָעָן אַיְדָלְשָׁטִינָעָר, זַיְלָבָעָר אָונְן גַּאֲלָד אַוְן טָאָפִירָן –
פְּלוֹצִים צִינְדָּן אָן זִיךְ דִּי שִׂיבָּעָלָעָץ פֿוֹן קוֹטָעָרָס קָעָנְצָטָעָר
דֻּעָם פִּיצִימָאָנִיקָן,
אָונְן דִּי רְוִיטִינְקָעָטָעָלָעָץ בָּאַשְׁיָּינָעָן, בָּאַפְּוּזָן, בָּאַצְּיָּרָן,
דִּי בָּעָרְיָאָזָעָס – דִּי וּוּבָעָלָעָץ פֿוֹן נְבָיא, וואָס לִידְטָפָאָר זִין
פֿאָלָק דֻּעָם מִילְּיָאָנִיקָן.

דער וועג שטרעקט אוֹס דִּי סְטוּזָקָע – זִין האָנטָן,
געַטְטָטָעָן יְצָדָנָאָסְעָלִיעָע דֻּעָם קוֹרְנִיקְלָ – דֻּעָם מַעְדָּאָלִיאָן,
אָונְן פֿוֹן פֿאָלָוּאָרָעָק דֻּעָם בְּלִיכְלָאָמָפָ – דֻּעָם בְּרִילְיאָנָט –
אָונְן אוֹיךְ זִינְגָּעָטָעָטָרָס בָּרִיסְטָן טָוָט עַס אָן.

די פֿיְינְקָעָטָעָךְ פֿיְינְקָעָן דָּוָרָךְ וּאֱלָד אָונְן דָּוָרָךְ פְּלִיןָן,
וועַן אִינְסָטָעָשְׂטָזְטָזְטָ – זִיךְ אוֹסָס, גִּיט דָאָס צְוּוִיְּתָעָאָסְמָלְקָעָ –
אָונְן דִּי בָּעָרְיָאָזָעָס האָבָן גַּעֲנוּנָעָן בִּים גָּאַסְצִינָעָץ חָן,
עַר שְׁעַנְקָט יְעַדְעָר טָאָכְטָעָר אַ קָּאנְגָּצָל – אַ דִּימְעַנְטָעָג שְׁפִילְקָעָ.

אוֹיךְ זִיעָרָעָטָעָלָעָן הַעֲגָעָן וּאֱלָקְנָדְלָעָךְ – זִיְדָעָנָעָ שְׁאָלָן,
אָונְן אוֹיךְ דִּי הַעֲלָדוֹעָר דִּי זַיְלָבָעָרָנָעָ שְׁנוֹרָן קָאָרָעָלָן –
זִינְגָּעָן דִּי מִילְּכָוּזָעָן אָונְן דִּי לְבָנָה-שְׁטָרָאָלָן,
וואָס שְׁפִיגְלָעָן זִיךְ אָפָ אֵין דער דִּיסְעַנְקָעָס וּוּטָן.

א שוואָרצעער אויערטיניג הטענט אויף א בעריַאָזעס אויער
דאָס וויגט זיך אויף א צוֹוִיגֶג דער פֿאָרְצָעְרְנְטָעֵר יְדִישָׁעֵר דִּיכְטָעֵר
און זינגעט. דאָס בּוֹךְ קוֹן זִין קְרִיְיד אָון טְרוֹוִיעֵר –
אייז דער אויסגעשטערנְטָעֵר הַימְלָאֵ דַעַר גַּעֲדִיכְטָעֵר.

עס צִינְדָּט אָן אַ פּֿהְיָעֵר דַעַר בְּיִיכְעָר גַּאֲסָט –
דַעַר ווֹעֵג פּֿאָרְרוֹכְעָרְט דַי פּֿאָקוֹלְיִיעֵ – זִין פּֿקְיִקְעֵ
דַעַר פּֿאָעֵט צּוֹ זִין לִידְ האָט אַ נִיגְנוֹן פּֿאָרְפְּאָסָט
אויף דַעַר צְעָרְקוּוּעֵ – זִין אַלְטָעָר בְּאַלְאַלְיִיקְעֵ.

עס שלְאָפָּן אִין דַעַר צְלָם אָון דַעַר שְׂלִיאָךְ.
דַעַר יונְגָעָר ווַיְנַטְּ נַעֲמָת דַי בערְיאָזָעֵס הָאָר פּֿאָרְקְעָמָעֵן ;
נָאָר דַעַר דִּיכְטָעֵר מִיט זִין באַלְאַלְיִיקְעֵ אִין ווֹאָךְ –
ער שְׁפִילְטָ אָוִיס פּֿאָר דַי בְּיִמְעָר וַיְנַעַץ פּֿאָעָמָעֵן.

ער לִיְיָעָנְטָ פּֿאָר זַי לִיְדָעָר – נָאָר אִין דַעַר קְרִיְיד
בְּאַחָאָלָט דַעַר ווֹעֵג וַיְיָעַר צִירְוָנָג אִין טְשֻׁעְמָאָדָאָן – אִין כּוֹטָעָר ;
אוֹן ווֹעֵן אַ פּֿיְיָגְלָ גִּיט פּֿלוֹצְלָנוֹג אַ פּֿהְיִי –
כאָפָט אויף זיך דַעַר צְלָם, דַעַר הַיְלִיקָעָר מִאן דַעַר גַּוְטָעָר.

ער שְׁפִילְטָ פּֿוֹנְגָאנְדָעָר דַי הַעֲנָטָ מִיט אַ זְשַׁעַטָּן,
טוֹט אָוִיס דַעַם מַאֲךְ קוֹן קָאָפְּ – זִין גַּרְינְעָם צְלִילְנְדָעָר –
און בְּאַגְּרִיסְטָ דַי יְוָנָגָעָ דְּאָמָעָן – דַי וּוֹיִיסְטָ טְוִיבָן אִין נַעֲסָט –
זִיןְנַעַץ צְוּוֹיָיָ אַרְעָמָעָ, לִיְבְּלַעַכְעָ שְׁוּעָסְטְּרָקְינְדָעָר.

מִיט זְאַטְיִקְעָ וּוַיְנְטוֹרִיבָן – פּֿיְאַלְעָטָעָ טְזִיעָן –
נַעֲמָת זַיְךְ דַעַר ווֹעֵג דָאָס נִיכְטָעָר הָאָרֶץ דְּעָרְקָוְיִקְוָן ;
און דַי בערְיאָזָעֵס, דַי אַיְבָעְגָעְגָעְבָעָנָעָ פְּרוֹיְעָן –
קוֹן שְׁפִינְגּוּבָס אַ סְוּוּיטָעָר פּֿאָרָן מִאן נַעֲמָעָן שְׁטְרִיְקָן.

דער וועג קושט די וואָרכַלען – די טעכטערשע גילְדענע פִּינְגֶּעֶר,
נאָכהעֶר אוּף די מילֵן – זיבַנָּעַ לִיְמִיקָּעַ פְּלִיכְצָעַס – ער שלעפַט
משאות – פֿוֹרָן מיט לְאַסְטַּן.

... אָנוֹ דער זִינְגֶּעֶר קָוָן פְּצַלְד וּוּטַּפְּרוּוֹן בָּאוּזְגָּעָן דַּעַם יְחֻסָּה
קָוָן זִינְגֶּעֶר

קָוָן פִּין – אָנוֹ דְּצַרְצִיְּלָן, פְּאָר וּוָסָּעָר הָאָט זִיךְ מִיט די
בָּעֲרִיאָזָעַס פְּאַרְקָנְסָטַּן.

ב

דער שליאַץ אַיּוֹ אָן צְלַטְעָר גַּעַלְעָר וּזְאַנְדְּעָרִיךְ,
זִין אַיְידַעַם דער קְרִיעַץ אַיּוֹ אָ בְּלַאֲנְדִּין;
דער דִּיכְטָעָר זִינְגָּט וּזְעָנָן אִים אָ לִיד
אָנוֹ שְׁפִילַט צֹ אַוִיכָּן קְלוֹיסְטָעָר – זִין מַאנְדַּאְלָן.

דַּעַם צְלָמָס עַלְטַעַר-זִיְדָעַץ אַיּוֹ דַּעַר יַאֲלָאָוּעָר
וּזְאַלְדַּן – דַּעַר פָּאֶפֶן מִיט די לְאַנְגָּעָה הָאָרְדִּי גְּרוּיעָן,
אָנוֹ די עַלְטַעַר-בָּאַכְעַזְבָּן קָוָן יְוָגָּן בְּעַלְ-דָּבָר
אַיּוֹ די אַלְכָעַ, די הוַיְכָע גָּאָטְסָפְאָרְכְּטִיקָע גּוּיעָן.

זִין זִיְדָעַץ אַיּוֹ דַּעַר דַּעַמְבַּן – דַּעַר סְטָאָרוּעִירָן,
די וּמְרַבָּע – זִין קְרָאָנְקָעַ, הָאַרְבָּאַטָּע יִדְרִישָׁע בָּאַכְעַזְבָּן,
זִין פְּעַטְעָר אַיּוֹ דַּעַר טָאָפָּאָל – דַּעַר שְׁאַנְקָעָר קְאַוּאַלְיָעָר,
זִין קִינְקְטִיקָע מְוּמָע – די לִיפְעַזְבָּן די גְּרוּאַכְעַזְבָּן.

זִין שְׁטִיכְבָּרוֹדְעָר אַיּוֹ דַּעַר פְּאַרְשְׁטַעַלְטַעַר פְּרִינְץ, דַּעַר בּוֹטְשָׁאָן,
אָנוֹ זִין שְׁוּוּסְטָעָר, די שְׁוֹאַלְבָּן, די וּבִיסְטוּסִין – אַיּוֹ גְּעוֹאָרָן אָ נְאָנוֹעָן,
וּבִילְ אִיר חַתְּן, דַּזְרָאָבָּן, הָאָט אָ צְוִוִּיתָע וּוּלְחַתָּמָה גַּעַוּוֹאַלְט אַיּוֹ גַּדְן
אָנוֹ דַּעַרְצָו אִיר בְּרוֹדְעָרָס גּוֹט הָאָרְצָן אָ מַתְהָנָה...

ז'ין לַיְבָלָעֵכֶר בָּרוֹדָעֶר אִין דָּעֶר קָאנָאַרִיךְ, דָּעֶר זִינְגְּעֶר דָּעֶר אַרְטִיסְטַּר,
נָאָר זִינְגַּע גַּלְּדִישְׁוּעַסְטָעַרְקִינְדָּעֶר, דִּי מְלָאַכִּים, דִּי וּמִסְטַּפְּשַׁט טֻוּבָן
אוֹן אוֹיךְ זַיְעַד קָאלְקָעֶר מָאָן, דָּעֶר הָאָן, וּוּלְכָן מְהָאָט אַוְמְנִישְׁתָּאָן,
פָּאַרְמִישְׁפֶּט צָו גִּילְיאַטִּינְגַּע - זִינְגַּע אַרְיְבָעֶר צָוּם יִדְיְישָׁן גַּלוּבָן.

די אַדְלָעָרָס - קִיסְרִים אוֹן דִּי שְׁפָאַרְבָּעָרָס - גַּלְּחִים, זִינְגַּע
שְׁוּעַסְטָעַרְקִינְדָּעֶר,
ז'ין פְּרִינְד - דָּעֶר אַוְיטָאָר פָּוּן דִּי אַפְּאַרְשְׁרִיבְּעָנָע בְּלָעַטָּעָר;
עָר אִין אֲגָּט, מִיט לְיכָט בְּאַשְׁטְרָאָקָט עָר דִּי בְּלָאַנְדָּע זִינְדָּע,
אַבָּעָר דִּי גַּעַרְכְּבָטָע אַוְן אַרְעַמָּע - זִינְגַּע זִינְגַּע גַּעַטָּע.

דָּעֶר טְוָאָטְנִיק, דָּעֶר אַלְטָעָר דָּאָרְגְּנוּבִּים מִיטָּן פְּלִיכְעָוָאָטָן קָאָפְּ,
אִין אוֹיךְ דָּעַם צְלָמָס אַקְּרוּבָּ מִסְתָּמָא, - אִין זִיךְ דָּעֶר דִּיכְטָעָר מִשְׁעָר,
נָאָר דָּעַם גָּאָלָס טָאָטָע - דָּעֶר הוּכָּעָר בְּלָאַנְדָּע כְּלָאָפְּ -
אִין אִין דָּעֶר וּוּלְלָטְמִילְחָמָה גַּעַגְגָּעָן אַוְיכְּן עַרְשָׁתָן פְּיִיעָר...

ז'ין מַאְמָע אִין אֲלַיְדָנְדִיקָּעָר מַעַנְטָשָׁ גַּעַוּעָן - דָּעַרְצִיְּלָט דִּי וּאַרְאָעָן,
נָאָר דָּעֶר מַכְשָׁף - דָּעֶר קָאָט - הָאָט אֲפִישָׁוּ אִיר אַפְּגָנְטָאָן גַּלְּחִין
נָאָר דָּעֶר חָופָה ;
אוֹן דָּעַם זַעֲלָנְגָּרָס קָראָנְקָע, גַּעַלְיִימְטָע אַלְמָנָה -
אִין אִיצְטָ דָּעֶר אַיְנוֹזָאָמָעָר יִשְׁוּבָ, דִּי צַעְוַיְלָטָע כְּאַלְוָעָ...

די מַכְשָׁה - די סְאָוּעָ בְּאַרְצָדָט הָאָט דָּעַם קְדוּשָׁ (אִיר פְּרִידִיךְ -
אִין ז'ין טְרוּיְעָר) ;
דָּעַרְצִיְּלָט פְּאָרָן דִּיכְטָעָר, אֹן עַקְרָה גַּעַוּעָן אִין אַיְוָאָנִיכְּעָ דִּי לְאָמָעָ,
די גּוֹיְקָע הָאָט אֲטְרִיסְטַּ גַּעַגְגָּעָן אִין גַּעַבְּעָט - אוֹן דִּי יִזְגְּעָ
יְתָהְתָּאָר -
די אַקְאָצִיעָ - גַּעַשְׁמִיְיכְּלָט הָאָט צָוּם כְּלָאָפְּ אַוְן גַּעַגְגָּעָן דִּי
נָאַפְּטִיגָּאָל - ז'ין אַיְנוֹזָאָמָע נְשָׁמָה...

דעם מתרבר אַסּוֹד האָט פֿאָרְטְּרוּיט אַוִיכֶן וועג די סְקָרִיפָעְנְדִיקָע דְּרָאָבִינָע
(אַבעָר ער זָאָל צָפָן, חַלְיָה, פֿאָרָן צָלָם נִיט דָאַכְטָן):
זַיְנָן טָאָטָנָס צְוִיְתָע גַּעֲלִיבְטָע אֵין גַּעֲוָעָן די שַׁיְנָעָץ צִיגְּנִינְעָרִין,
די דָאָבִינָע,
די זַעֲלְבָעָע, פֿאָר ווּעַלְכָעָר סְגַעְמָעָן זַיְנָךְ דָאָס לְפָבָן די פֿאָרְנוֹאָכָטָן.

דעָר זַעֲלְנָעָר האָט די רָאָבִינָע גַּעֲקוֹשָׁת אָוָן פֿאָרָן פְּלִירָט –
גַּעֲשָׁאָנְקָעָן זַיְנָן בְּלוּט – קְרָעָנָן קְאָרְעָלָן רְוִיטָע,
וּאָס זַיְהָאָט דָעָרְמִימָט אִיר בְּרוּסָט בְּאַצְּרָט...
אַבעָר... מַעַן טָאָר נִיט בְּאַרְיִידָן קִיְּנָן טְוִיטָע!

אוּיךְ דָעָר וּשֻׁוק האָט גַּעֲזָוּמָעָט מִיט אַנְגָּנוֹן – דָעָרְצִילָט דָעָם פְּאָעָט,
אוּ דָעָר בְּעַזְבּוּים גַּעֲוָעָן אֵין דָעָם פְּוִיעָרָס דְּרִיבָּעָט בְּאַעֲרָטָע;
(אָ, זְשַׁוּקְעַלְעַ, חַבְּרָלַ, זָאָגַ נִיט קִיְּנָן לִיגָּן, עַס אֵין אַחֲתָא
צַו רִידָן שְׁלַעַכְתָּס אַוִיכָּפָן אַמְתָּה. מַנְ-הַסְּתָּם אֵין די מַעְשָׂה
אָן אוּיסְגַּעַקְלָעָרָטָע).

נָאָר עַס שְׁוּעָרָט זַיְדָעָר זְשֻׁוָּק, אוּ די בְּתוּלָה פְּלַעַגָּת מִיט וּוִיכְבָּעָט
אַרְעָםָס דְּרִיקָן
דָעָם כְּלָאָפָן, וּאָס זַעֲט גַּעֲלִילִיגָּט זַיְנָן קָאָפָ פֿאָרָן צָאָר נִיקָּאָלִין,
אַבעָר פֿאָר דָעָר גַּרְוִיסְעָר לִיבָּעָהָאָט זַיְגַּזְגַּונְגָּן אֵין אִיר קִינְדָּא תִּיקְוָן –
גַּעֲוָיְגָן דָעָם קְרִיִּיךְ מִיט אִירָעַ פְּרִישָׁע, שְׁמַעְכּוּדוּדִיקָע בְּרִיסְטָן – מַבָּי.

פְּוּנוּם דָעָרְהָרְגָּעָטָן זַעֲלְנָעָרָס גּוֹפָן אַרְוִיסְגַּעַוְאָקָסָן אֵין דָעָר צָלָם,
אוּן דָעָרְפָּאָר זָוְחָה גַּעֲוָעָן צַו וּוּצְוָן דָעָר קִיסְרָא אַיבָּעָר אַלְעָ קִיסְרִים;
אָ, דָעָם אַרְעָמָעָן פְּיִיעָרָלַ, זַיְנָן בְּאַטְקָעָן – אַזְוִי וּוּוִילָ אִים...
אַזְוִי וּוּוִילָ דָעָר מַאמְעָן וּאָס האָט אַזְאָן קִינְדָּא גַּעֲצָעָרְלָט מִיט אִיר
צִאָרָטָן אַרְעָם...

דָעָר כְּלָאָפָ פֿאָרְשָׁאָסָן האָט זַיְנָן הַיִּסְעָ וּוּעָ.
אוּן דָעָר קְרִיִּיךְ – זַיְדָעָר גַּעֲטוֹלְיִעָט צָום שְׁוִיסָן בְּעַזְבּוּים דָעָם לִילְיִיאָוָן;

מאמע און זון פֿלעגן ליען די הייליקע, רויטע שקייטה –
דאָס זיסע האָרֶץ פֿון דער שאָסענעט יוונ...

איצט ווארט דער מײַבּוּים – די יִפְּקִיה, אָז דעם זעלגערט געשטאָלט –
די פֿנְבָּה – זאָל זיך אַנְשָׁפָּאָרֶן אוּפּ אַירָעּ פֿליַּצְּעָס ;
... די ווונְדָּר פֿון דער וועֶלֶט – דער קְבָּרּ סְוָן מַת – אֵין אוֹפְּגַּעֲפָּאָלֶט,
און אַידּ הַיְּלָאָסְגַּעַשְׂרִי – דער קְרִיְּצָן אִיג...

מייטן אַרְעַמְבּוֹרְגְּסָקְּן פֿאָלָּק, מִיטּ דער זִיבְּעַטְּעָר רָאַטְּפּ,
איַזּ עַר אָמְגַּעַקְּוּמָּעַן דער סָאַלְדָּאָטִיכּ אַיוֹאָנְקָעּ ;
און זִין זָוָן, דער צְלָם, ווֹיְלּ מִיטּ בְּרוֹדְעַרְשָׁאָפּ אָזּ מִיטּ חַרְתָּה
פֿון רְשָׁעִים – אַוְיסְהַיְּלָן די וועֶלֶט דִּי קְרָאָנְקָעּ...

ג

דער זָוָן גַּעֲוָעָן אֵיזּ אַ בְּאַנְדָּעָר וּוַיְסָרוּס אַ בְּלוֹאוּגִינְקָעּ,
און ערְשָׁת אֵיזּ עַר דער גְּרוּיְעָר וּוַיְסָרוּסְיְשָׁעָר פֿליַּין ;
עַס הָאָט זִיךְ אַנְיְּדָעְגַּעַשְׁטָאָלֶט אַיבְּעָר אִים אוּפּ אִין פֿוֹס דער
אַוְמוּגִינְקָעּ
צְלָם – אָזּ הִיטּ דעם שְׁרָהָס קָאָרְשָׁנוּסְעַדְעָר אָזּ תְּבָוָהָס –
זִין בָּאַטְּקָעָס בְּלוּט אָזּ גַּעֲבִיְּן...

... אָזּ ווֹעָן פֿון זִין טָاطָנוֹס אַפְּגַּשְׁשָׁנוּטָעָנָעּ הָעָנָט די דָאָרָעּ –
זִיןְגָּעָן אַרוּסְגַּעַוְאָקָסְן די בְּעַרְיָאָזָעָס, די אָמְגַּטְּיִקְּעָז יִדְיִישָׁע טָעַכְטָעָר –
זִיןְגָּעָן דעם קְרִיְּצָן גַּעַטְּעָלָן גַּעַוְאָרָן די קִינְדָּעָר פֿון פֿאָלָּק דעם
גַּעַטְּעָנָעָם – אָזּ פֿוֹן דער שְׁפָאָרָע –
זִין צַעַטְּגַּנְטָעָר מוֹיְלּ – אַרוּסְגַּעַלְלוֹגָן אֵיזּ אַ טָּאָמְבָּאָק –
אַ פְּרִיְּדִיקְּ גַּעַלְעַכְטָעָר.

דעך דערלײַזער האט אויף די געפֿלאָגטער, אָרְעַמּוּ בְּתוּלוֹת
געטאָן זיך דערבאָרעמען,
זיין שכינה – די מורה-שין – האט זיערען הערטער אָנְגַּעַזְנָדָן...
און די נידעריקע בעריַאַע, די בלְאַנדִינַע, האט מיט אַיר געווין
דעט וואָרְעַמּוּן
אָפְּגַּעַזְשָׁן פָּון לְיִידְנִיקָּן נְבָיאָס פֵּיס די ווֹנדָן.

די הוייכע בעריַאַע האט מיט אַיר צוֹנֶג – דעט בוימוֹאָרְעַם –
דאָס בְּלוֹט פָּון מאָרְטִירָאָרְטַּס צַקְאָגְלִיעַשְׁעַטְהַן היַסְּנַטְּרָן אָפְּגַּעַזְקָט ;
דעַרְנוֹאָךְ האָבָּן בַּיַּדְעָ צְנוּזָהּ גַּעֲנוּמָעָן אִים אָוָנְטָרָן אָרְעַם
און פָּון זיין ברָכָה זיך מיט צוֹוִיט – מיט חַוְּפָה-שְׁלִיעָרָן – באָדָעָט.

און ווֹעֵן סְאִיז גַּעֲנוּמָעָן דָּעַר אַלְטָעָר ווִינְט – דָּעַר רְבָּה דָּעַר קָאָזִינָּעָר,
און דעט גַּוְאָס קָאָרְקָה באָצִירָט מִיט אַסְמָאָרָע – אַטְּלִית אַשְׁוּעָרָן,
הָאָבָּן אֵין די שְׁפִיגְלָעָן – די בְּרִינְעַמְּעָרָפָאָר שָׁאָף – פָּאָרָן אָמָּתָּה-מָאָנָּעָר
זיך פָּוֹצָן גַּעֲנוּמָעָן די יְוָנָגָעָ פְּלוֹתָה – אָוֹן פָּאָרְגָּאָסָן טְרָעָרָן.

דעט חַתְּנַן מְגִיָּר גַּעֲוָעָן האט דָּעַר פְּרוּמָעָר גַּעֲוִיטָעָר דָּעַר גַּרְאָבָעָר,
דָּעַר קָרִיִּץ – גַּעֲזָגָט די בְּרָכּוֹת – אַזְּנוֹגָעָן גַּעֲטָאָן האָבָּן די נָאָכְטִיגָּאָלָן ;
און די בעריַאַע האָבָּן די לְיִיְּזָן זיך פָּאָרְבָּן גַּעֲוָאָט אוֹיף צִינְגָּאָבָּעָר,
נָאָר דָּעַר יְוָנָגָעָר נְבָיאָ באָהָאָלָטָן האָט זִיעָרָע שְׁמִינְקָעָ-בְּלִיעָרָס –
די אָוָנְטָרָאָלָן.

וּעַן דָּעַר קָרִיִּץ האָט אָנְגַּעַטָּן זיין שָׁאָטָן – דעט פְּרָאָק דָּעַט
פִּיאָּלָעָן,
הָאָט זיין פְּרוּמָעָר מָאָמָע – דָּעַר בְּעֻזְבּוּיִם – תְּפִילָה גַּעֲטָאָן – די
גַּרְוִיעָן קָוְקָאָזָעָן זיך צְעַטְרָעָלָט :
גַּעֲוָעָקָט פָּון קָבָּר זיין טָאָטָן דעט קְדוּשָׁה, אִים פָּאָרְבָּעָטָן
צָו דָּעַר שְׁמָחָה פָּון זיין זָוָן, וְאָס לְיִדְטָפָאָר זיין אָוָה –
דָּעַר גַּאֲנָצָעָר וּוּלָטָן.

פָּוֹן גְּרוֹב אִין אוּלֶּגֶשׁ טַאֲנָעַן דָּעַר הַוִּיכָּר גָּבָּר דָּעַר בְּרִיְּטְבִּינִּיקָּעַר,
דָּעַר דָּעַר לְיִזְעָר הָאָט חָסֵד אָוֹן רַחֲמִים — זִיבְּנָעַ אַרְעָםָס — פָּאָרָן
פָּאָטָעָר פָּוֹנָאנְדָּעָר גַּעַשְׁפְּרִיט ;
די לְבָנָה — דָּאָס גַּעַשְׁטָאָלֶט פָּוֹן מָת — אִין אַ זָּכָר, אָז גָּאָט
דָּעַר אַלְיִינִּיקָּעַר,
הָאָט דָּעַם אַרְעָמָעַן אַזְוָקְגַּעַשְׁאָנָקָעַן דָּעַם הַיְמָל — אָוֹן אַלְיָין זִיךְרָן
פָּאָר אַ בָּעַטְלָעָר פָּאָרְקְלִיְידָט .

- - - - -

דָּעַר שְׁלִיאָק הָאָט גַּעַרְוִיכָּעָרֶט די פָּאָקוֹלִיעָ — זִיבְּנָעַ פְּמִיקָּעַ,
דָּעַר צְלָמָה הָאָט זִיךְרָן מִיטָּ די בְּעַרְיוֹאָזָעָס פָּאָרְקְנָסֶט ;
... אָוֹן אַוִּיפְּ דָּעַר צְעָרְקָוּעָ — זִיבְּנָעַ אַלְטָעָר גַּיְלָדָעָנָעָר בָּאַלְאַלְיִיקָּעָ —
הָאָט דָּעַר פָּאָטָעָט צָו זִיבְּנָעַ לְיָד אַ נִּיגְוָן פָּאָרְקְגָּסֶט ..

—

דעָר פְּרִיבֶּצֶץ אֹוָז דֵּי יַתּוֹמָה

א

דעָר שְׁלִיאָץ, דַעָר גַּעֲלָעָר וּאַנְדְּגָרִיד, וּעַט אַיִּבָּק בְּאַנְקָעָן,
זָכָן צִירְוָנָג פְּאָר דֵּי בָּרְיאָזָעָס, דֵּי שְׁלָאָגָנָקָע בְּתַ-מְלָפָות,
כָּאָטָש זַיִּי פְּאַרְמָאָגָן בְּרָאָגָעָס – בְּרוּינָעָה הִיט, וּוֹאָס גַּעַשְׁאָגָנָקָעָן
הָאָט זַיִּי דַעָר פָּאָסְטָעָץ סְטוּפָאָגָנָקָע, דָעַם שְׁטוּמָעָן מִיכָּאָלְקָעָס.

אוֵיך דַעָר קִינִּיגָּדַעָר פְּרִילִינָג גַּעֲלָאָזָן מְהֻנוֹת הָאָט פְּאָר דֵּי פָּאָרְשִׁינְיָעָן –
אַיִּין יַעֲדָן בְּאַנְדִּינָעָס הָוֶת אַרְיִינְגַּעַשְׁטָעַקָּט אַ-בּוֹטָשָׁאן – אַ וּוּבָסְן פְּעַדְעָר;
דָּאָס צְוִילִינְגְּפָאָר זָעַט אָוִיס וּוִי פִּירְשְׁטִינָס, אַוְן צַס וּוּיְינָעָן
פְּאָר קְנָהָה זַיִּיעָרָעָחָרְטָעָס – דֵּי פְּלוּיְימָעָנְסְעַדָּעָר.

דָּאָס נּוּסְבִּימָאָג, דַעָר בְּכוּר, עַד פִּיעַשְׁטָשָׁעָט זַיִּך – דֵּי פְּלִיגָּן זְשָׁוּמָעָן,
סְקוּמָט צַו פְּלִיבָּעָן דַעָר יְוָנָגָעָר וּוּינָט, דַעָר מְשָׁרָת דַעָר זְשָׁוּאָזָעָר,
בָּאַשְׁפְּרִיצָת דֵּי מְוֹטָעָרָס הָאָר מִיט טְוַיָּעָן – פְּאַרְקָוּמָעָן,
אוֹן סְזִיְּנָעָן זַיִּי מְקָנָא דֵּי לִיפְעָס – עַקְרָהָס, וּוֹאָס הָאָבָן אַפְּלִינוּ
נִיְּטָקִין פְּרִינְדָּה, קִין חָבָר...

אַיִּין דֵּי בְּאַנְדָּעָ צַעַף פָּוּן דֵּי יוֹנָגָע גַּעַוְוִינְעָרִינָס
פְּלָעַכְתָּ אַרְיִין דָּאָס וּוּינְטָלָדַעָר לְאַקְיָי שְׁקִיעָה-שְׁטָרָאָלָן – רְוִיטָעָלְעַנְטָעָס,
סְלָאָזָן אַרְאָפָּה דֵּי קַעַפָּה דֵּי אַלְכָעָס, דֵּי נִיְּטָקִין פְּאַרְגִּינְעָרִינָס,
אוֹן צַס שְׁוּשָׁקָעָן זַיִּך, סְבָּאַרְיִידָּן זַיִּי דֵּי וּוּעָרְבָּעָס, דֵּי הָאַרְבָּאָטָע יְעַנְטָעָס...

די בעריאוץ פארויגן דעם נסובייל אין ראו – אין וויגל,
נאכהעד פוצן זיך אויס די שיינע מאמעס,
קוקן אין ברונעם פאר שאָפַ – זיער בליען שפיגל –
און מאָן צו רעכט אויף די קעפַ די ברוינע פאנאמעס.

וועיל די האנט פון קיניג, דעם קריילינג, ניט געווען אין געניט
די פעדערן אין די באבישעheit איבנגזוניען;
סטרעט: דער בוטשאן, דער עמיגראנט, פאראָאָזן זיין געסט און פֿלייט
צום רויסט - די שאבעס און שלאנגען אוניסצ'אָרָאנְגִּיען.

ב

געהָאנגעטען, אַגעְשֶׁמִידְטָע בַּיִּזְעַמְכְּשָׁוֹת - דֵּי זְשָׁאָבָעַס.
אוֹ גַּעֲרִיאַזּוּס, אַגעְשֶׁמִידְטָע בַּיִּזְעַמְכְּשָׁוֹת - דֵּי זְשָׁאָבָעַס.

זי איז געבעארן צוישן משופעדיקע בערג, די ליימענען ווענט
פָּנוּ אַסְטְּרָאָגָן

יעס האט זי פֵאַרְשָׁאַלְטָן דער בלינדער מכשף – דער קראָטָן,
קָוּן אַיר כַּאֲלֹפֶעֶץ דער פָּעַנְצָטָעֶר – דער אַפְּשִׁין פָּוּן טָאג –
אייז פֵאַרְשָׁטָעֶט מִיט קְרָאָטָן – מִיט שְׂטָצְ'יָהוּן דְּרָאָט.

בְּלִיֵּךְ און **שְׁלָאָנָּק** איז די בעריאָזְקָעֶץ, די **יַחַת-חוֹאָר**,
אֲרוֹם אירע **לְעַדְנָן** ווּקְלַט זיך איר פְּנֵין – די **בִּיאָזָע** **שְׁלָאָנָּגָן**; –
אַיִן דער **יְתֻמָּהָה** **הָאָרֶץ** – **דָּאָרָט** ווֹזֵינְט דער **בְּלוֹעִידָר** טְרוּיְידָר –
גָּנָּאָר פָּוּן אִירע **לְפִנְן** **שְׁפָרָאָצָט** אֲרוֹיסָס **דָּאָס** גְּדִילָעָט **גְּזַעְגָּזָן**.

די בלוייע איביקייט דריילט אויף דער יתומהס צארטן אָרעט,
אויף אירע באָקָן – די רָאֹזַע יוֹגָנֶט בְּלִיט,
אָבָּעָר דער צוֹיִיכָּל – דער גַּעֲלָעָר וּוֹאָרָעָט –
נגאנַט אוֹיסָס די וּוַיְיכָס פֿרִידִיך פֿוֹן אַיר גַּעֲמִיט.

דער חלום שפֿילט פָּאָר אַיר אוֹיף אַ מְוֹרֶה-שְׁטוֹרָאֵל – אַ גִּילְדָּעָנֶר פְּלִיְיט,
אֲבָעָר אַיר מְזֻלָּה שְׁלוֹכָצֶט אָוֹן יְאַמְּרָת אַוִּיף אַ כְּמַאְכָע – אַ בְּרוּינָם בָּאָס,
אוֹן צְוֹגַעַשְׂמִידַט צָו דָּעָר עַרְד מִיט אַ שְׁאָטָן – אָן אַיְזְעַרְנֶזֶר קִיְּיט –
הָאָט אַיר דֵּי וּאָר, דֵּי מַאְצָאָכָע, דֵּי שְׁלָאָגָג דֵּי מְרַשְּׁעָת.

דאָס קִינְד וּוּעָרְגַּט זִיךְ מִיט דָּעָר הַיְּלִיקָעַר בְּעַנְקָשָׁאַט – שְׁנוֹרָע,
רָאָסָע-פָּאָטְשָׁעָרָקָעַס – אִירָעַ רָוּבִּינָעַ,

אוֹן אַין אַיר הָאָרֶץ דָּעָר אַמְּתָה גְּלִיט – אַ הַיְּסָע קְוִיָּה,
אֲבָעָר שְׁטוּם אִיוֹן דָּאָס יְתֻמָּהָלָע, וּוּבִילְ פְּחָדִים – שְׁוֹאָרְצָעַ שְׁפִינְגָּן –
הָאָבָן מִיט זְילְבָּעָר-פְּלָעְדִּים צְוֹגַעַנִּית אַיר روִיטָן מוּילָךְ ...

יאָוֹש אָוֹמָעַט – זִינְגָּעַן דֵּי אַוִּיגָּן פָּוּן דָּעָר בַּת-מְלֻפְּחָלָע דָּעָר
אַרְעַסְטָאַגְּנִין,

דָּעָר עַלְנָט בִּיגְגַּט אַיר קָאָפּ אָוֹן צְעַשְׁוִיבָּעָרָט אִירָעַ בְּלָאַנְדָּעַ הָאָר,
נָאָר עַר קָעָן נִיטָּן צְוּרוּבָּן אַיר גִּילְדָּעָנֶר קְרוֹוִין, אִירָעַ דִּיאַמְּאָנָטָן –
דאָס הָאָרֶץ אָוֹן דֵּי לִיְּבָעַ פָּוּן אַיר חַתָּן – דָּעָם קָאִיר ...

די בְּעַרְיָאַזְקָעַ הָאָט פְּאָרָעָרָעָר אָוֹן בְּחוֹרִים אַלְעָרְלִי –
אי מְלָכִים – בִּינְעַן, אי פִּירְשַׁטָּן – שְׁמַעְטָרְלִיְּגָעַן,
נָאָר זִי הָאָט הָאַלְט דָּעָם אַרְעַמְּעָן פָּאָעָט דָּעָם סָאַלְאָוִוי,
וּוֹאָס קוּמָט פָּאָר אַיר זִינְגָּעַן לִידְעָר זִינְגָּעַן.

ג

עַר זִינְגָּט וּוּעָגָן זִין קִינְד, וּוֹאָס מְהָאָט גַּעַלְאָגָנָגָעַן פָּוּן צְוִיְּגָג, זִין וּוּגָג
פְּאָרְשָׁפָאָרָט אַין אַ שְׁטִיגָּג אָוֹן גַּעַהְיִיסָּן זִינְגָּעַן אִים מִיטָּן צְוּוֹאָגָג,
נָאָר צְוְלִיבָּעָר דָּעָר פְּרִיהִיטָּה הָאָט עַר זִיךְ אַיְבָּעָרְגָּבָרָאָקָן אַ פְּלִיגָּל,
אוֹן זִיךְ גַּעַהְאָגָנָגָעַן אַוִּיף אַ שְׁטוֹרָאֵל פָּוּן זְוֹנְפָּאָרְגָּאָגָג.

עַר זִינְגָּט וּוּעָגָן אַ פָּאָסְטָעַכְּלִי וּוֹאָס הָאָט פְּאָרְלָאָרָן זִינְגָּעַן שְׁאָטָן
אוֹן קְלָאָגָט – די קְרַעְנוֹצָעָטָס זִינְגָּעַן זִין גְּרִינְגָּר גְּעוּוֹיִין,
זִין הָאָר, דָּעָר בִּיזְעָרָר שְׁרוֹהָה, הָאָט וּוִי אַ שְׁטוֹרָאָף –
איַן אַ לִיְּמָעָנָם בְּעַרְגָּלְ פְּאָרוֹוְאַנְדָּלָט זִין גְּעַבְּיִין ...

ער זינגר וועגן אַ קאָרְשְׁנוּבִּים, אַ יונְגַּן מִילְּגְּנֶר,
וְאֵסֶת אֵין שָׂאָטָן-שָׂאָךְ-פָּאָרְשְׁפִּיטְטַ בְּיִם גַּעֲוִיטָר וַיַּן פָּאָרְמְגַן;
אוֹן גַּעֲלְקָפְט אֵין גַּטְסָ פָּאָרְשְׁלָאָסְעָנוּ פָּאָלָאָצָן – נַאֲר גַּט הָאָט
אַנְגְּגָעוֹוֹאָרָן זַיַּן גַּעֲהָנָר...
אוֹן דָּעַר יָוֶד בַּעַט אִיצְטַ נְדָבָות בְּיִם וּאַנְדָּרְנְדִּיקְן רִיטָּעָר – דַּעַם רַעֲגָן.

דָּעַר בְּיִם קְלָאָגְט אַוִּיפָּאַ לְּיִידְיךָ נְעַסְטְּפָעַ – זַיַּן קָאָרְיִינָעַ:
פְּלִיאַן, וּוּ זַיַּנְעַן דַּי קָאָרְשָׁן – מִבְּנָעַ אִימְפְּעָרְיָאלָן?
אַכְּבָר אִים טְרִיאִיסְט דַּי זָוָן, דַּי גַּוְתָּהָרְצִיקָעַ בְּלָאָנְדוּן קִיסְעָרְיִינָעַ –
אוֹן שְׁעַנְקָט אִים גַּיְלְדָעָנוּ מְטוּבָות – שְׁטָרָאָלָן.

ער זינגר וועגן אַ וּמִיסְעָר וּאַזְעָרְבָּלוּם – אַ גְּרָאָף אַ רְיִיכָּן,
וְאֵסֶת לְיִבְטַ אַ שְׁלָאָנְקָעַ גְּרוּעָיָן – אַ רְוִיטָעַ רְוִיָּן,
דָּעַר פִּירְשָׁט פָּאָרְמָאָגְט זְלָבְעָרְנוּ פָּאָלָאָצָן – טְיִיכָּן,
אוֹן דַּי פֶּה – אַ גָּאָרְטָן – אַ גַּיְלְדָעָנוּ הַוִּין.

ער זינגר אוּיךְ וְועָגָן דַּי עַלְגְּנָטַע יְתּוֹמוֹת – דַּי אִיבָּעָר,
וְאֵסֶת הָאַדְעָוָעָן זַיַּךְ בֵּי דַּי אַפְּיַעַקְוָנוּן – דַּי יָאָוָשָׁן – אֵין
רוּיסְט – אֵין פְּרִוּוֹת;
אוֹן וְועָגָן אַ גַּעְהִימְנִיסְקָוָן פְּרִינְזָן, אַ נְבִיעָם בְּאַקְרִיבִיעָר,
וְאֵסֶת וּוֹילָן, אֹז אַוִּיפָּאַ דָּעַר וּוּצְלָט זַאְלָאָלָעָמָעָן זַיַּן גַּוְתָּן...

7

דָּעַר בְּעַרְיָאָזְקָעָלָעַן גַּעֲכָלָט דָאָס לִידְ, זַי וּוּצְטַ בְּלָאָ-נְדָר זַיַּךְ פְּלִיטָן
צַו שְׁלִיסָן קָאָנְטָשָׁאָקָט מִיטָּן הַעַלְדָּ, דַּעַם הַיְּלִיקָן מִאן,
וְאֵסֶת הָאָט אֵין בְּעַרְיָאָזָעָס הַוּט זַיַּךְ פָּאָרְשְׁטָעָלָט פָּאָר אַ פְּעַדְעָר אַ וּמִיסְעָן,
אוֹן פָּאָר דָּעַר וּוּצְלָט – פָּאָר אַ פְּשָׁוֹטַן בְּוּטְשָׁאָן.

וַיְהִי הַיּוֹם – אוֹן אַוִּיפָּאַ וּוֹאָלְקָנְדָּ – אַן אַיְזָעָלָעַ אַ רְאָזָן,
אַיְזָן אַונְדוּרְ רִיטָּעָר, דָּעַר גַּוְתָּעָר שְׁלִיחָה, אַנְגְּעָרְיִטָּן אֵין גַּאֲלָאָפְּ.

ס'האָבן זיך גענִיגט פֿאָרֶן מְלָאָךְ די שְׁפֵלָע גְּרוֹזָן,
און די בערַיְאָזְקָעָלָע – אַרְאָפְּגָעָלָאָן האָט דֻּעַם קָאָפֶ.

אָונְגָעָר זִין טְרָאָט האָט זִיךְ דַּעֲרָט טְאָל גַּעֲטָאָן קוֹן אָרְטָט אָרְטָט
אָ, דַּעֲרָט גּוֹאָל וּוְעַט דַּעֲרָט בְּתַ-מְלָכָהְלָעָ קוֹן די מְכַשְּׁוֹת בְּאָפְּרִיעָן,
ערַר טְרָאָט לְאַקְּרִיטָע שְׂטוֹוֹלָאָ, אָ זְיַבְּעַרְגָּעָם מוֹנְדִּיר –
און אָ גְּילְדָעָנָעָר שְׁפִּיו אַיְזָן זִין פְּלִיְזָן.

פֿאָרֶן שְׁלַגְנְכָטָס – מִיטְ שְׁלַגְנְכָטָס בְּאַשְׁטְרָאָפֶן וּוְעַט דַּעֲרָט פְּרִינְצָעָ דַּעֲרָט שְׁיִינְגָּר,
אָבָעָר זִין גּוֹטְיקִיט – אַיְזָן גּוֹעַסְעָר קוֹן אָ יְתּוֹמָהָס פְּאָרְלָאָגָן –
ערַר האָט דַּעֲרָט מִידְלָס בְּרָוּסְטָאָטָס מִיטְ שְׁטָעָרָן – אַיְדְלָשְׁטִינְגָּר,
און מִיטְ זִין שְׁוֹעָרָד – צְעַשְׁנִינָן אִיר בְּיִזְעָט מְאַצְּחָכָעָ דַּי שְׁלָאָגָן.

מִיטְ זִין רְוִיְינָן גְּלָאָגְצִיקָן שְׁטִיוּעָלָעָ האָט עָרָ –
די וּשְׁוֹקָעָס, די וּמְעַרְעָם אַוְן די רְאַקְעָס צְעַטְרָאָטָן –
און דַּעֲרָשְׁטִיקָט דֻּעַם קְרָאָעָ, דֻּעַם מְכַשְּׁתָּפָחָ, דֻּעַם בְּלִינְדָן טְאָטָעָר –
אִים דַּעֲרָטְרוֹנוֹנְקָעָן אַיְזָן זְוַמְּפָ אַוְן מִיטְ שְׁטִינְגָּר פְּאָרְשָׁאָטָן.

דַּעֲרָטְרָאָט אַוְיפְּ טְעַלְגְּבָאָטְ-דְּרָאָטָן, זִין גִּיטְאָרָעָ,
אוּיְגָעָשְׁפִּילְטָאָ מְאָרְשָׁ – אָנְגָעָזָאנְטָ דַּעֲרָט וּוְעַט זִין גְּרוֹיסְן נְצָחָוָן ;
דְּרָעָבָאָךְ גַּעֲקוֹשָׁט דַּעֲרָט בְּעַרְיָאָזְקָעָס צְאָרָטָעָ העַנְטָהָ דַּי דְּאָרָעָ,
און צָו אִירָעָ פְּאָרְוּוֹנְדְּעָטָעָ פְּיָס גַּעַכְאָלָן, אוּיסְגָּלְעָקָטָ דָּאָס בְּלָוָטָן
קוֹן אִיר יְצָטוּעָדָן קְנָאָכוֹן.

דַּעֲרָטְרָאָט האָט דַּעֲרָט יְתּוֹמָהָלָעָ אָוּזְקָגְעָשָׁאָנְקָעָן זִין מְכֹות –
און אַוְיךְ דֻּעַם הָאָרִיוֹאָנָט – זִין טְרָאָן – אַזְ אִיבְּבָקְ זִי גְּעַדְעָנְקָעָן
ערַר האָט אִיר בְּלָאָגָן קְעַפְעָלָעָ גַּעַגְלָעָטָ, פְּאָרְוּוֹגָט זִי אַיְזָן אַזְיִסְן דְּרִימְלָאָ –
און אַוְיפְּ אָזְוֹרָה-שְׁטָרָאָלָאָ, אָ גְּילְדָעָנָעָר פְּלִיְיטָ, האָט זִיךְ אִיבְּבָר
איְרָ צְעַשְׁפִּילְטָ אִיר חְלוֹוָם...

די געַפְאָנְגָּנְשָׁאָפֶט און שטומקיט פֿוֹן דעם קינד געוועזן אייז
א שָׂאָד אִים –
ער האָט פֿרָאָפְּגָּעָרִיסְן פֿוֹן אַרְעָץ פֿיַּס דעם שאָטָן – די אַיְזָעָרְגָּעָקִיט,
אַרְוִיסְגָּעָלְלִיקְט פֿוֹן אַיר הָאָרֶץ די שְׁפִינְצָן – די שְׁוָאָרְצָעָפְּחָדִים –
וּוֹאָס הָאָבָּן מֵיט זְלָבָּעָר=פֿעָדִים אַיר מוֹיל פֿאָרְנוּיַּט.

דעָר יְהֻמְּהָלָעָן גַּעֲבַעֲנְטַשְׁתָּה האָט דַּעַר גּוֹטָעָר, הַיְּלִיקָעָר רִיטָּעָר,
אוֹזְיַּזְאָל אַוְיְחָהִיבָּן אַיר זִיסְּן, צִיטָּעָרְדִּיקְן קוֹל,
און פֿוֹן אַיר הָאָרֶץ זָאָל אַוְיְגָּנִין דַּעַר וּנוֹאַיְגָּנָּאָגָּג – דַּעַר אַנְגָּגְלִיטָּעָר
אמָת – אָונְזִיךְ צַקְלִינְגָּעָן אַיבָּעָר בָּאָרָג אָונְטָאָל.

ער האָט גַּעַלְלִיסְטַעְרָט : – אָ, קִינְד, פֿוֹן דִּין שְׁטִימָע וּוּעָלָן דִּי
טוּבָע נַעֲמָעָן הָעָרָן, –
און דִּי קָאַלְיִקָּעָס אָונְבְּלִינְדָּע וּוּעָלָן אַוְיַּף פֿלִיגְלָעָן – גַּלוּיָּבָן –
פֿוֹן אָיחָמָהָס רָאָז גַּזְזָנָג אָונְגְּרִינְעָז טְרִיצָעָן –
וּוְעָט דִּי גְּרוּעָע וּוְעָלָט אַינְזָגְעָדָן זִיךְ צַעְבְּלִיעָן .

און וּזְעָן דַּעַר בּוּשָׁל, דַּעַר גּוֹטָעָר שְׁלִיחָה, דַּעַר בָּאַשְׁיכָעָר פֿוֹן
גַּעַרְיוּדְעַטְעָת יְתָוּמָה,
הָאָט אַוְיַּק דַּעַרְהָגָעָט דִּי בִּיְזָעָמָכְשָׁוֹה – די זְשָׁאָבָעָס –
הָאָט עָר זִיךְ צְוִירָק פֿאָר אָפְּצָעָר פֿאָרְשָׁטְעָלָט, פֿאָרְפְּלָוִיגָּן אַיבָּעָרָן
בָּאָרָג וּוֹאָס פֿוֹן לִיְּם אִיז –
און אָבְּרִיאָזָעָה האָט אִים אַרְיִינְגָּנְשָׁטְעָקָט אִין אַיר הָוָט – לְכָבוֹד שְׁבָת... .

ה

אָ, יְדָע בְּעַרְיִיאָזָע אִיז אָוְיִיבָּא אַרְוּמוּעָ אָונְזָן אַיְידָעָלָע,
נָאָר דַּעַר פֿעָדָעָר פֿוֹן אַיר הָוָט – דַּעַר בּוֹטְשָׁאָן – וּוּבִיאָז אָקוֹנָץ,
ער וּוְאַנְדָּלָט,

פֶּלִיט שְׁבַת צוֹ נָאכַט צוֹ דָעַר בָּעֲרִיאָזָקָע, דָעַר אַרְעַמֵּר מִידָּעַלְעַע,
אוֹן וּוֹעֶרֶת צְרוּיק אִין אַ מְלָאָה, אִין אַ הַיְלִיקָן פְּרִינְצָן פָּאָרוֹאָנְדָלְט...

ער פֶּלִיט צוֹם קִינְד אָוִיף די וּוַיְסַע פֶּלִינְגְּלָעָן פָּוָן לְעָגָעַנְדָעַס,
וּוַיְלָא אָוִיכָּגָעַשְׂטָאָגָעָן תְּחִיתָהָחַמְתִּים זִיבְנָעָן די פִּינְיִקְעָר פָּוָן די
בָּתְ-מְלָפּוֹת די בִּידָנָע,
דָעַר גּוֹאָל רִיפְסַט אַרְאָפָּה די שְׁלָאָנָג וּוֹאָס פָּאָרוֹוִיְקָט אָרוֹם
יעַטְוּוֹעַדְעָר יְתֻמָּהָס לְעַנְד אִין
אוֹן רָאָט אָוִיס זַיְעָרָע סְפָּקוֹת – די וּוֹעֶרֶם די זְלִידָנָע.

נָאָר עַס טְרַעַטְט: אָוִיךְ שְׁבַת דָעַר פָּעַדְעָר פָּוָן דָעַר בָּעֲרִיאָזָעָס
הָוָט וּוֹעֶרֶת אַנְטְּרוֹנוֹעָן,
צְוֹם רְוִיסְטַט – צְוֹם פְּרִיוֹט פֶּלִיט דָעַר הַיְלִיקָר מִצְן דָעַר בָּאָהָרִיבְיָעָר,
ער וּלְ באַשְׁטְרָאָפָּן די יָאָוָשָׁן – די בִּיְזָע אָפִיעַקְוֹנוֹעָן,
וּוֹאָס אִזְדִּיעַקְעוֹזָן זִין אִיבָּצָר די עַלְגָּטָע יְתֻמָּה – די אַיְינָר...

וַיָּאֹ, וַיָּאֹ, בְּעֶרֶד עַל עַל ?..

אין די עַלְנַטַּע דְּעַרְקָעַלְעַק הִינְתַּגְנַטְנַע בֵּילְן,
סְפָאָרָן אֲרוֹיסָס די פּוּיעָרִים אַיְן שְׁטָאַטְטַס צָוָם יְעָרִיד ;
צָס טָטָט אָן דָעַם גַּעַשְׁפָאָן – זַיְנַע תְּקִילִין –
אוֹן דָאָוָונַט שְׁחָרִית – דָעַר וּוְעַג, דָעַר יִיד .. .

אַיְבָעָרָן בָּאָרָג, זַיְנַע גְּרִינְגָם גַּעַהְוִיקְעָרָטָן קָאָרָעָק,
עַר צִיְטָא אֲרוֹיפָה זַיְנַע טְלִית – דָעַם גְּרוּיְעָן טְוָמָאָן,
אוֹן פְּאָרָשְׁטָעַלְט זַיְנַע זָאָק – דָעַם גַּעַלְן פָּאָלוּוֹאָרָעָק,
אוֹן דָעַם כּוֹטָעָר – זַיְנַע גַּעַקְוָנוּנְגָם טְשֻׁמָּאָדָאָן.

דָעַר וּוְעַג זָאָגָט תְּהִילִים, אוֹן די קְרָעַנְעַצְעָס – זַיְנַע טְרָעָרָן –
מַאָכָן נָאָס דָאָס גְּרוֹאָן, די גְּעַדְיכְטָע, גַּעַלְעַא בָּאָרָד פּוֹן פְּרוּמָעָן דְּזִיאָאָד,
אוֹן אַיְוָן שְׁטִיְין – דָעַם בְּעֵלְתְּקִילָהָס שְׁטָעָרָן –
שְׁוִיְדָעָרָט פּוֹן זַיְנַט זַיְנַע שְׁלִידָאָש – דָעַר בְּעַטְלָעָר, וּוֹאָס אַיְן נְעַזְוָנָד .. .

דָעַם דְּעַרְלִיְיָזָעָרָס הָאָרָץ אַיְזָן פּוֹלְ מִיטְ פְּאָרָכְטָן,
סְגַעְמָעָן צִיְטָעָרָן זַיְנַע בָּאָרָד אוֹן וּוּאנְגָעָס – די שְׁוֹאָמָעָן –
סְכַעְשָׁוָמָט זַיְנַע אַ פְּלִיגְ – דָעַר שְׁלִיאָאָךְ הָאָרָכְטָן,
וּוֹ דָעַר קְרִיְיךְ, זַיְנַע אַיְדָעָם, עַנְטְּקָעָרָט אִים : אַמְּמָן .. .

די בְּצָרִיאָזָעָס טְוָעָן אוֹיסָס די שְׁאָטָנָס, די שְׁוֹוָאָרָצָע טְיוֹלָן,
אוֹן זְיַעָרָע שְׁמִינְקָעָ-בְּלִיְיָזָרָס – דָעַם בְּלִיאָסָק פּוֹן בָּאָגָּיָן –
זַיְיָ נְעַמְעָן אֲרוֹיסָס פּוֹן די כְּמָאָרָעָס – זְיַעָרָע בְּרוּיְינָע רִידִיקְוָן –
אוֹן פְּאָרָבָן זַיְנַע דִּי לִיְפָן מִיטְ פְּעָטָן קָאָרָמִין.

— — — — —

דער שליאך צוֹנוּיֶפְגָּזְוַוִּיקְלַט האט פון האנט די רצועות און –
אין לַיְמַעְנֵעַ זַעֲמַלְיַאנְקָעַ

זין תְּקִילִין-זַעֲקָלְעַט – באַהֲאַלְטָן דעם פָּאַרְחַוְשְׁכְּטָן בעטַלְצָר,
זין שְׂלָרָאַשׁ ;
דאָס נוֹסְבִּיְמַעְלַע שְׂטִיכֶת – עס שְׁפִילֵן די גְּרִילֵן, אָונָ אַשְׁלַאַנְקָעַ
בערִיאָזָע טוֹט אָן זַיךְ דַּעַם וּנוֹאַיְפָאַגָּג – די גִּילְדְּצָנָע בָּרָאַשׁ... .

עס פֿוֹצֵן זַיךְ די אַיְדַּעַלְעַט, בְּלֹאַנְדָּע שְׂוּעַטְצָר,
די ברָאַנְעָס – זַיְעַרְעַ בְּרוֹיְנָע הִיט – אוֹף די קָעֶפֶת זַיְיַאַרְיִיכְטָן ;
די שְׂוֹאַלְבָּן טְשֻׁכָּעַן זַיךְ אָינָן זַיְעַרְעַ נְעַטְצָר –
די בִּימְעַר הִיבְּנָן אָן זַיְגָעַן אַ לְּיִיד, זַיךְ דַּעְרַצְיַילְעַן גַּשְׁיכְּטָן.

עס פָּאַרְט דָּוָרָךְ אַ פָּאַרְשְׁפָּעַטְיקָט פְּוָרָלָ, עס סְקָרִיפְּעַנְעָן רַעַדְעָר –
דָּעַר וּוֹצֵג מַאֲכָט אַ בְּרָכָה אָונָ שְׁלִינְגָּט אַיְינָן זַיְן אַנְבִּיסְטָן –
די פְּעַדְדִּישָׁע טְרִיטִּ –
... אָונָ פְּיִיגְלָעַן פְּלִיעָן דָּוָרָךְ וּוּצְלָדָעָר אָונָ סְעַדְעָר –
צָו די בְּרָאַנְעָס – די בערִיאָזָע שְׂפִינְעַן הִיט.

די בּוֹטְשָׁאַנְעָן – די וּוַיְסָעַ פְּצָדָעָרָן – אַרְבִּינְגְּשָׁעַטְעָקָט אָינָן די פָּאַנְאַמְעָס
הָאָבָן די בערִיאָזָע – אָונָ זַיךְ אוּסְגַּעַפְּזָצָט אָינָ אַ פְּרָאַסְטָן דִּינְסְטָאָג
לְפָבָ� דַּעַם דִּיכְטָרָס חְבְּרָטָס, די בִּינְעָן, וּוֹאָס פְּרָאַזְעָן אוֹיף
זַיְן קָרְפָּעָר לְיִאַמְעָס,
וּוַיְלָ זַיךְ הָאָבָן זַיךְ בָּאַסְרִיְתָה – פָּוֹן דַּעַם בִּינְשָׁאָק,

די וְשָׁאַבְעָס קוּוֹאַקָּעָן אָינָ רְוִיסְט – דָּאָס בענְטָשָׁט מִיטָּא נִיגְוָן דָּעַר שליאך,
דָּעַר אַלְטָעָר וּוַיְנָט זָאָגָט מִיטָּן שְׂטִיכָעָר דַּעַם נוֹסְבִּיְמַעְלַע מְוֹדָה-אָנִי...
אוֹן די בערִיאָזָע הָאָבָן די העַנְטָ פְּנוֹאַנְדְּצָרְגָּעָנוּמָעָן מִיטָּא רָאַזְמָאָן,
זַיְיַ שְׁפִילֵן אַ וּוְאַלְס אַוִּיכָּן מְאַנְאָסְטִיר – זַיְיַעְרַ פִּיאָּנָע.

ס'אייז אויך געקבמען צו שמיינען זייןער ספריטנער משורת,
דעער ווינט דער לַיְנְדֶעֶר,
און אויף זיין לַיְרֶעֶר – דעם ערּוֹבּ-דָּרָאָט – ער אַקְּמָפָאָנִירֶט זיין
יעדער באַלְעָבָאָטָע,
דעער קְרִיְישׁ טוֹט אָן דעם מַאֲך – זיין נְבִיעָם גְּרִינְעָם צִילְּנְדֶעֶר,
און דער ווועג פֿאָרְפּֿיקָעָט פֿאָרְטָעָג זיין צְבִּיק – די דָּרְקֵיְשׁ
באָז די פֿאָרְלָאָזְטָע.

די בעריַזעס שְׂפִילְן אוֹיס זַיִינְרְ פְּרִיְיד, זַיִינְרְ צַעַר,
און דִּי סְוַקָּעָס-דָּעַם צְלָמָס בְּלִינְדָעּ אָוְיגַן-וּוְעָרְן פֿאָרְטְּרָעָט, פֿאָרְפּֿעָט;
אָ ער אַיְזָן פְּנִין אָוְן יְסוּרִים דער האָרְבָּן
און באּוַיְינְט דעם מְפַנְּטָשָׁן, ווֹאָס אַיְזָן בֵּי דעם טוֹיט אַקְנְצְבָט.

אָ פְּנִיעָרְלָה טְרִיבְּבָט אָרוֹיס אַוִיכָּעָד דער פֿאָזְנִיעָד די פֿאָרְדָּה
כְּדִי צַו צְדָרְעָשָׁן דִּי תְּבָאָה פְּנִין זַיִן שְׁרָה דעם האָרְבָּן;
און דער צְלָמָס באַקְּלָאָגָט דעם אַרְעָמָעָן בעַלְּחַיִּי, ווֹאָס ווּעָרט
באַלְוִוְינְט פֿאָר זַיִן לַצְּבָן – מִיט צְרוֹת אָוְן שְׁטָאָרְבָּן.

דעער קְרִיְישׁ שְׂפִילְט אַוִיכָּעָד – דער קְלוּיסְטְּרָגְלָאָק קְלִינְגָט
צָום טְאָקָט צְזִינְגָעָן זַיְקְ דִּי סְאָזְוִוִּיצְעָן;
און דער גְּזֻוְונְטָעָר פֿאָרְעָבָאָק – דער טְאָנְצְמִינְיסְטָעָר – ווּינְקָט
צַו דִּי שְׁקָאָפָעָס – ער לַעֲרָנְטָזְיִי אָ ווֹאָלָס זַיְקְ דִּרְיִיעָן...

ער נְעַמְּטָה דִּי קָאָבְּלָעָס דעם ווֹאָלָס פֿאָרְטִּיטְיָהן:
שְׁפָאנְט זַיְיִ אַבְּיַין אַיְן אַדְרָאָגָג אָוְן צִיט דִּי לַיְיִצְעָס,
זַיְיִ דִּרְיִיעָן זַיְקְ אַיְן אַקְּרָאָהָאָד – אָוְן זַיְנָעָ בִּיטָּשָׁן
סְיִיכָּן אוֹיפָן זַיִינְרְ מְאָנְגָרָעְ פֿלִיְיצָעָס.

די פֿאָרְדְּעָלָעָךְ טְאָנְצָן גִּיךְ אָוְן הַיְצִיק – דער פֿאָרְעָבָאָק יְאָגָט;
דעער סְעַנְקָעְוּוּאָטָעָר דָּעַמְבָּעָנְעָר פְּלָאָקָן אַיְבָּעָר זַיִינְרְ הַיְסָעָד –
איּוֹ דעם לַעֲרָעָרָס לְאָנְגָעָר גַּעַלְעָר סְמִיטְשִׁיק, ווֹאָס האָט זַיְקְ אַוִיסְגַּעַטָּקָט
אוֹיפָן זַיִינְרְ רָוּקָנָס – די בְּרוּינָעָ ווִיאָלָאָנְטָשְׁעָלָן...

די גאנקעלעך אויף זיין ער העדרווער – אייז זיין הארכע.
– הײַ, וויאָ, וויאָ, טענצערינס, אַדְלַעֲרִינָס פֿלִינְקָע –
סקרייפט אונטער דֵי דראַשְׁמָאַשִּׁין די שאָרֶפֶע –
דעַם פֿאַרְעָבָאָקס בְּלוּיעַ קָאַטְּרִינְקָע.

– הײַ, וויאָ, וויאָ, פָּאנְגַּעַנְקָעַלְעַץ, מִינְעַ פָּאַרְשִׁינְעַן, שׂוֹאַוּעַר,
הַיִּבְּשַׁת דֵי שְׁלָאַנְקָעַ פִּיס, אָוָן סְ'וּעַלְן דְּעַרְקִילְט וּוּרְעַן אַיְצְרָע טְרוּמְעַן!
פָּאַרְן טָאנְגַּן בָּאַלְיְינָן וּוּעַט אַיְיךְ דָּעַר בָּרְאַוּעַר –
שְׁעַנְקָעַן די בָּאַלְעַרְינָעַס פְּלָאַטְּינְעַן פְּרִיזַּן – נְגִיעַ צְוִימַעַן.

ער וּוּט אַיְיךְ קוֹיְכָן צְוָדָקָ=בְּרַעֲזַעַנְטָן – וּוּאַרְעַמָּעַ שָׁאלְגַּן,
אוֹן דֵי שְׁלִיעִיכָּס – אַיְצְרָע נְגִיעַ קָוְמָאַשָּׁן דֵי בּוֹנְטָע –
וּוּלְלַן זִין גַּעֲמָאַסְט מִיטַּ גִּילְדָּעַנְעַ מַעְדָּלָן,
אוֹן עַר וּוּט אַיְיךְ פָּאַרְקָעַן מִיטַּ אַגְּרָעַס, מִיטַּ שִׁינְעַן חַתְּגִים גַּעֲזָנְטָע...

ער האָט פָּאַר אַיְיךְ אוּסְגַּעַבְוִיט שְׁטָאַן – גִּילְדָּעַנְעַ פָּאַלְאַצְּן,
אוֹן וּוּט שְׁעַנְקָעַן אַיְיךְ פָּאַדְקָעוּס – נְגִיעַ פָּאַגְּטָאַפְּלָעַס,
אוֹן אוֹיף אַיְצְרָע חַתְּנוֹת וּוּט אִיר פָּוָן צְעַבְעָרָעַס – זִילְבָּעַרְנָעַ טָאַצְּן –
עַסְנַשְׁאַקְאַלְאַד – פָּאַרְחָרְאַרְעָנָעַ, צְעַלְוִילְטָעַ קָאַרְטָאַפְּלָעַס.

– וּוֹאָס האָטו זִיךְ אַפְּגַּעַשְׁטָאַלְטָן, בְּלִינְדָעַ קְּרִיאַתְּשָׁע, זָאָג?!

וּוּיאָ, וּוּיאָ, טָאנְגַּן, דִּין בָּאַלְעַבָּאָס דָּעַר גְּרָאַבְּעָר
וּוּט דִּיר נִיטַּ עַוְלָהָן, אוֹן פָּאַר שְׁוּזְבָּרָעַר פְּרַאַצְּעַ אָוָן פְּלָאָג –
דִּיר צוֹגְרִיתִין אַמְּאַלְצִיטִין מִיטַּ פִּירָאָג – מִיטַּ האָבָּעַ!

– הֵי, וּוּיאָ, וּוּיאָ! – גַּעַמְתָּ דָּעַר פֿאַרְעָבָאָק שְׁרִיבִיאַן –
קְרַעְצִיקָעַ פָּאַדְלָעַס, אִיר זָאַלְטָגָר נִיטַּ אַונְטְּעַרְתִּינְקָעַן,
אוֹיף אַיְצְרָעַ חַתְּנוֹת וּוּט אִיר פְּרַעַטָּן אַזְלָבְּעַרְנָעַ קָאַשְׁעַ פָּוָן קְרִיבִיאַן,
אוֹן מִיטַּ עַמְּרָס וּוּאַסְעָר – בָּאַקְאַלְן גְּרִינְעַ לְיִקְיָאָרָן – פָּאַרְטִּינְקָעַן ...

– וויא, וויא, שינע פלאות, איידלען פריזישע טעכטער,
לערנט זיך טאנצן – וועלן איך ניט שוינדעלן די קעפ;
אויב איר ווועט ניט קענצען קיין וואלס, ווועט אייער באַלעבאָס
– דער שעכטער!
怯אָר מיר, אייער לערצער, פֿלְעַכְתּוֹן אַ פֿעַטְלִיעַ פֿוֹן אַיְמָרֶעַ צַעַפּ!

— וויאָ, וויאָ, שטיַי ניטַ, דוֹ שְׁקָאָפַעַ, דוֹ אַלְטָעָרַ נָאָרַ,
מִיר מְזֻן הַבִּנְתַּ צַעֲדָרָעָשָׂן דַּעַם קָאָרָן אֵין גַּאנְצָן ווַיְקָלֶן אֵין סָאָרַי
קָאָרָן אֵין,
אֵין אַוְיב נִיטַ — ווּעַט עַרְ, דַּעַר שְׁפָרוּעַר הַאַסְפָּאָדָאָר,
אָנוֹגְדוּ בַּיַּדְן הַיִּסְן עַסְן ווּעַרְעָם אָונְן טַאָרָקָאנְעָסַ...

— וויא, ניט אכפריויז זיך, פארשאַלטענען קאַבליע,
טאָאנץ! אויב ניט — קאַטזווע איד דיך ביז בלוֹט! —
צוליב דיזין עשננות ווועט חס-ו-הליַּיה,
דער פרײַן אַרוֹיס טריַּיבֵּן מיר פָּוּן זיין גוט!

— וויאָ! כ'ווועל מזון פֿאַר זִיךְ אַטְּרַבְּעַ אַוְיכְּשַׁטְּשַׁאֲבעַן,
אַחֲנָט אַוִּישְׁטַרְעַקְּן פֿאַר מִין שְׁוֹעוּסְטַעַר, דִּי הַאֲרַבְּאַטְּעַ חַסְרַ-דַּעַה;
וּוְיאָ, וּוְיאָ, קְּלִיאַתְּשַׁקְּעַלְעַץ, אָונֵן אַיר וּוּעַט חַתְּגִימְלַעַץ הַאֲבָן...
טַפְּרֶד... שְׂטִיעִי, פֿאַל נִיט, פְּגִירָה, דוּ וּוּצְסַט גַּאנְךְ צַעֲרִיבִּין דִּין
נַיְינְקָע שְׁלִיעִי!

וואיא! וויא! ... כ'וואעל מזון איבער דערפֿעַלעך און זאַסצִיאַנְקָלעך
בראָדזִיעַן,
פְּדי צו דערגערן מײַן מעָמוֹלִיעַ, די בְּלִינְדָּע געַלְיִימֶטָע זְקָה;
וואיא! אָונְ מײַן וַיְבָעֵלָע ווּעַט דָּעַט שְׁרוֹהָס בְּיִסְטוּרָקְלָעַךְ פְּלאָדְזִיעַן...
טְפִירָר... שְׁטִיטִים... אָ, פְּאַלְטָ נִיטָ, מְיַנְעַ קִינְדְּצָרְלָעַךְ... טְיִיעְרִינְקָעַ...
שְׂיִיעַ

— וויא!... כ'וואל בעסער זיך די הענט אַפְהָאָקָן אִיידָעָר צו
מעונטשן זיך קֶלְאָנוּעָן...
אָ פֿערדְעַלְעַץְךָ, כ'בֵין אַפְנָאָן מְקָנָא, כָּאָטָש אַיך בֵין אַוְיכָן אָ פֿערְדָּ
בִּיטְמָן כָּאַזְיָצְיעָן —
דעָר גְּרָאָף אַלְעָקְסָאַנדְרָעָר אַיוֹוָאנָאָוּוִיטָשָׁ רִיבְיט אַוְיכָן הַוְּלִיאָנְקָעָס
אוַיְקָן אַיְנְגָבְוִוְיְגָעָנָעָם קָאָרָעָקָן קוֹן וּוּאָנְגָעָן...
קָאָבְּיָילְקָעְלְעַץְךָ... אַרְעָמִינְקָעָ, וויא!... הַיְבָט זיך אַוְיכָן! אָ, פֿאָלְגָנָט
אייעָר בְּרוּדָעָר דָעַם טְרִיבְּיָצָן!..

וויא!... — ס'וּוּרְטָ שְׂטִילְדָעָר קֶלוּיסְטָעָר — די מְאַנְדָּאַלְיָינָע
קוֹן צְלָם דָעַם רִיטָעָר,
און די טְעַנְצְּעַרְינָס פְּאַלְן טְוִיט אַין קָאַרְאָהָאָרָר,
די סְטְעַזְשָׁקָעָ — דָעַם שְׁלַאֲכָס לְאַמְּעָה האָנָט — גִּיט אָ צִיטָעָר,
און ס'לְעַשְׁטָ אַוִיס זיך זִין פִּיפְּקָעָ — די דְּאָרְפִּישָׁע בָּאָד.

אָ סְקְרִיפְט — אָ קְרָעָץ גַּעֲטָאָן האָט דָעָר מְאַרְטִירָעָר, — דָעָר טָאגָר
דָעָר וּבִיסְעָר,
אַרְוִוְיָסְגְּשִׁיקָט זִין שְׁוֹוָאָצָן מְשֻׁוְחָת, דָעַם רָאָב — דָעַם פָּאָפָּ,
ער זָאָל טְרִיבְּיסָטָן דָעַם אַוְמְגָלְקָעְלְעַן פֿערְדָּ-אַנְשְׁמִינִיסְעָר,
וּוּלְכָעָר יְאַמְּעָרָט אַוִין רִיבְיסָט זיך די האָרָר קוֹן קָאָפָּ...

די וּוּרְבָּעָס קֶלְאָגָן אִיבָּעָר די שָׁאָטָנָס — וַיְיָרָע בְּלוּיָּעָ תְּחִינָות.
ס'צְעַוְוִינָט זיך אַוְיכָן דְּאָס וּוּרְעַמְּלָיָה, די זְשָׁאָבָע אַוִין די בֵין ;
און דָעָר לְעַרְעָר קְוָשָׁט די שְׁלַאֲנָקָעָ פִּיס קוֹן זִין נָעָם בְּאַלְעִירְנָעָם,
און צְעַבְּרָעָכָט זִין בְּלוּיָּעָ קְאָטְעִירְנָקָעָ — די דְּרָעְשָׁמָאַשָּׁין...)

ער קְנִיט פֿאָרָר די קְדוּשִׁים, פֿלְעַכְטָ פֿאָר זיך אָתְּלִיה קוֹן זַיְעָרָע גְּרִיוּוּס;
און אִיבָּעָר אִים הַעֲנָגָט דָעָר מְזָלָד — דָעָר זַיְלְבָּעָרָנָעָר מְעַסְעָר...
(פֿאָר דָעָר קִינְגִּין — גָּאָכָט — וּוּצְלָן די סִיוּעָ וּוּלְכָעָר מִיט עֲנִיוֹת —
אַפְגָעָבָן קָאַנְצָעָרָט אַוְיכָן די קֶלְיָאַטְשִׁישָׁע זְשָׁבָרָעָס — די גִּילְדָּעָנָע
בעסער...)

ער הייבט אויף די הענט – צוויי ברענאנדייק שטורקאצן
און צינדט אן אין אין-סוף די סאָקֿירענע שטערן;
און אין די סטאָדָלָעַס – אין די גִּילְדָּעָנָעַ פָּאָלָאַצָּן
וואָרטן די אָגֶערָעָס, די קְרָעְטִיקָעַ קָאוֹזָלָעָרָן.

זַיִ הִרְוִוָּשָׁעַן אָוָן צַעְוָאָרָפָן דֵי קָאָנִישִׁינָעַ גַּעֲלָעָגָעָרָס – דֵי
בְּשִׂמְיָדִיקָעַ בְּעֵתָן דֵי לִילָּאָוֹזָן,
אוֹן פָּאָר בְּעַנְקָשָׁאָפָט נָאָךְ דֵי הִיסְעַ פְּלוֹתָה – זַיִ הַעֲנָגָעָן זַיִ אָוִיף
אוֹיף אַ לִיְּצָעַ;
... אָוָן אַיְבָּעָר דֵי פְּעַלְדָּעָר, צָוָם טִיְּךָ, לְוִיתָט דָּעָר שְׁלַעַגָּעָר –
אוֹן וּזְאָרֶפֶט זַיִ אַרְיָין אִין דָּעָר דִּיסְעָנָקָעַס בְּלוֹיעַ כּוֹזָלִיעַס – אָוָן יָצָא ! ..

— — — — —

אוֹיף דֵי פְּקָאָרִיתָוּמָטָע פְּלִינָעָן – הִינְתָּ נַעֲמָעַן וּוְאַיְעָן,
אוֹן מִיטָּזִיעָרָע וּוְיִסְעָ, שָׁאָרְקָעַ צִיְּנָעָר –
שְׁפִילָן זַיִ לִידָעָר פָּן הַנוּגָעָר אָוָן שְׁגָעָן
אוֹיף דֵי זְילְבָּעָרָנָעַ פְּמִיכְיָאָרָן – דֵי פְּעַרְדִּישָׁע בִּינָעָר.

דֵי בְּעַרְיוֹאָעָס הָאָבָן אִין דֵי כְּמַעֲרָעָס – דֵי בְּרוּינָעַ רִידִיקְוָלָן –
בָּאַחַלְתָּן דֵי רְוִיטָעַ שְׁקִיעָה=שְׁטְרָאָלָן – זַיִעָרָעַ שְׁמִינְקָעַ=בְּלִיעָרָעַ,
אוֹן פָּן שְׁאָטָנָס – דִּינָעַ, דּוּרְכוּכִּטִּיקָעַ זְמִידָעָנָעַ טִוְּלָן –
גִּיְעָן זַיִ טְרוּעָר=שְׁלִיעָרָס טְוָנְקָלָ פְּיָאָלָעָטָע.

אוֹיךְ דֵי בִּימָעָר וּוְיִינְעָן נָאָךְ דֵי קָאָבִינְצָס,
שְׁאָפָעָנָס טְרוּעָרְמָאָרָשׁ שְׁפִילָן זַיִ אַיְהָן קְלָאָוָיר,
עַס רִינְעָן זַיִעָרָעַ אִינְגּוֹאָמָעַ, פְּיִיכְטָעַ בְּלוֹיעַ תְּקִילָות –
דֵי קְלָאָנְגָעָן פָּן אַלְטָן, שְׁוֹאָרָצָן מָאָנָסְטִיר ...

— — — — —

דעם שליאבם יהומ

א

דעך קריין – דער טאג – וויזנט ביטם וויצנעהן – זיין געלעך
זיין נאכטלעגעך איז דער הארטער טאגטשאן – די פוניען קון שטורי,
נאך ער – דער אנת – איזה מיד וואך און היט, או די ליגנער –
די קריינער
זאלן זיך ניט מאָרדן, און ניט קריודען דעם ייד – זאל דער גוי.

א קראאנץ כרייזאנטטעמעס – א וויסטע, זינדען שאַלְקָע
טראָגט אוילן האָלְדוֹן דער הויכער בלְאָנדער נְבָיא דער גערעטער ;
דאָס ווינטֵלְ בִּינְדְּט אִים אוּס דעם לְילְיעָוָן שניפָס – די פִּיאַלְקָע,
און דעם רויין-בוּקָעַט – דעם צְלָמָס גִּינְגָּלְדָּעָנָעַ – פָּאָרֶפְּלָעָט ער.

ער פוצט אָפְּ די לִיטִישְׁקָעָס – דעם מאָרטִירָעָס, דעם העַלְדָּס
גִּילְדָּעָע פָּאָנְטָאָפָּל,
מאָכָּט צוּ רַעֲכָת אוּף זיין קָאָפְּ דעם מאָך – זיין גַּרְיָנָעָם צְלִינְדָּעָר ;
פָּאָרָן הַיְּלִיקָן מָאָן קָנִיט די פָּרוּמָע אַרְעָמָע גּוּעָ – דָאָס פְּעָלָד מִיט
קָאָרְטָאָפָּל,
און סְבָּעַטְן בַּי אִים רַחֲמִים די אָמוֹשָׁוְלְדִּיק פָּאָרְמָשְׁפָּטָע שָׂאָפְּ אָון רַיְנָדָעָר.

דער צְלָמָס זִיכְצָמָט, קָוָן די סְוקָעָס – זִינְעָן בְּלִינְדָּע טוּבָנָאוִיגָן –
איַינְצִיקְוִיזָן פְּלִיסָן
טראָפָּנס פָּעָך – טַרְעָן – אוּף די קָעְלָבָעָטָך, באָראָצָען אָון צִיגָן ;
ער קָלָאָגָט ווֹאָס דיּ רְשָׁעִים קוּילְעָן דיּ שָׂאָך – זִיעָר גַּעֲוִיסָן –
און ווֹילְ מִיט גַּעֲוִיָּן – זִינְעָר גַּעֲוָעָר – דַּעַר סְפָּאָדָעָס טִירָאָגָעָן באָזָגָן.

די לאַעמעלעען ציטערן און בוקן זיך פֿאָרֶן צְלָם אִין דריינען,
קנווּין זיך צוֹנוֹנִיףּ אֵין אַהֲרֹןְלֵל אָונְ פֿרְעָמְלֵעַן אַתְּפֿילָה בְּלָמְשׁ;
דעָר גוֹאַל קְרֻעְכַּט, באַדוּיְעַרט, ווֹאָס הַכְּנָעָה—דַּעַם גַּעֲרָעְכַּטְנָס פֿלְזִין—
אנְטְּקָעָגָן די רַוְצָחִים אָונְ תְּלִינִים — צַו שְׂוֹאָךְ אֵין...

די בהמות לאָזָן אַרוֹנְטֵעַר די קְעַפּ — גַּזְוָעְגַּעַנְעַן זַיְכּ מִיט דַּעַר
לאָנְקָעַ — זַיְיכּר חִיוּת,
מִיט שְׁלָאָגְנָעַן — שְׁטָרִיךּ — פֿעָנְטַעַט דַּעַר פֿאָרְנָאָכְט זַיְיכּר יְעַדְעַ קְאָפִיטְעַ,
זַיְיכּר הַאָקְעָנוֹנָג — דָּאָס טָאָגְלִיכְט — רִינְט אָוִיסְטְּן זַיְיכּר וּוֹיעַסְטּ,
זַיְיכּר דַּעְרוֹעָעַן דַּעַם חַלְףּ — דַּעַם מַזְדָּה, אָונְ די מַעְרְבָּדְשִׁין —
דָּאָס בְּלוֹטְטְּן זַיְיכּר שְׁחִיטְהָ...

דעָר אָוֹונְט שְׁרִיבְטָן אַן מִיט שְׁטָעָרְן דַּעַם פֿסְקִידְין: אַיךְ בִּין גּוֹזְרָה!
דעָר צְלָם הַאֲרָכְט, זַיְיכּר סְגַעְמָעַן זָאגְן ווּידְזָוִי די לאַעמעַר;
סְקִילְינְגָט דַּעַר קְלוֹיסְטֵעַר — דָּאָס ווּילְ דַּעַר דַּעְרְלִיְעַר
די סְטָאָדְעַץ מַצְילְ זַיְיכּר פֿוֹן טְוִיטְ מִיט אַ זְמָר...

— כְּיַוְיִיכּ לאָזָבָן — גִּיט דַּעַר ווּבִיטְעַר אַקְסָ צָום גוֹאַל אַ רְאֹוֹוֹעַ.
נָאָר אַוְיִיכּ מִיט גַּזְוָאָגְגָן קָעַן שְׁוִין דַּעַר צְלָם די קְרָבְנוֹת נִיט
עַס שְׁפְּרִיאַיט פֿוֹנְאָנְדַּעַר די הַעַנְטָ אָונְ סְבָעְנְטַשְׁטַ זַיְיכּר
אוֹן צְעַפְּלִיקְט פֿאָר צָעַר זַיְיכּר שְׁאָטָן — דַּעַם פֿיְאָלְעַטְנָן פֿרָאָק...

— דַּעַם צְלָם ווּוַיְינְט — אָונְ זַיְיכּר טְרָעָר — אַ טְרָאָפּן בְּלוֹיעַ זְדִיקָעַ סְמָאַלְעַ —
אַרְאָפְּגָרְוָוָנְעַן אוֹיְקָן שְׁטִיְין — בִּינְמָ שְׁלִיאָצָר אוֹיְקָן פְּלִיךְ אֵין;
דעָר ווּעַג שְׁפָאָרִיט זַיְיכּר אַוְיִיכּר זַיְיכּר קְאָרָב — דַּעַר סְטָאָדָלְעַ —
אוֹן נָעַמְט דַּעְרְצִילְן פֿאָרֶן אַיְידָעָם — דַּעַם הַיְיִיךְן — זַיְיכּר יְחוֹס.

ב

א גראָבע בּוֹרְגַּזְטְּשָׁקָע טְרָאָגֶט אַ מְאָגָעָר קִינְד אַוְיְקָן הָאָגָּט -
סְרָעַדֶּת דַּעַר וּוֹעֵג מִיטָּן קְלָאָגָג פּוֹן אִיר שְׂעוּרָן טְרָאָט:
- אַיך בֵּין גַּעֲבָאָרָן גַּעֲוָאָרָן בֵּין אַ מְוַיְּרָנָעָר וּוְאָנָּפָּה,
מִין מְוַטָּעָר אַיְזָן דַּי קִינְגָּגִין - דַּי שְׁטָאָט.

עַס שְׂוִינְגָּט דַּוְרָך אַ קָּאָטָש - אָוֹן טָסָס - עַס פְּלָאָצָט אַ שְׁינְגָּע
דָּאָס הָאָט דַּעַר שְׂלִיאָץ בְּיִם אָמָת גַּעֲנָאָסָן:
- דַּי וּוַיְטְרָנָעָס - מִין מְאָמָעָס פְּאָלְשָׁע אַיְגָּנוּעָס דַּי גְּרִינָע -
הָאָבָּן קִינְן טְרָעָרָן אִיבָּעָר מִיר נִיט פְּאָרָגָאָסָן...

א פְּיִינְגָּל פְּאָלָט אַרְאָפָּט מִיט אַ צְּבָרָאָכְעָנוּס פְּלִיגְגָּשׁ.
מִיט זִין גַּעֲיָאָמָעָר - דַּעַר גַּאֲסִינְגָּעָז רְפָדָט וּוַידָּעָר:
- אַיך הָאָבָּן קִינְן מָאָל נִיט גַּחְאָצָט קִינְן וּוַיְגָּל,
אוֹן מִין מְאָמָעָס הָאָט אִיבָּעָר מִיר נִיט גַּעֲזָנָגָעָן קִינְן לִידָּעָר.

דָּאָס פְּיִינְגָּלָע זְשִׁיפְעָט - אָוֹן דַּעַר שְׂלִיאָץ מִיט גַּעֲוָוִין:
- מִין מְוַטָּעָר פְּלָעָגָט הַוְּלִינְגָּעָן מִיט מִילְּאָאָגָּעָר,
נָאָר מִין אַרְעָמָעָר טָאָטָע - דַּעַר פְּרָאָסְטָעָר הַמוֹן -
פְּלָעָגָט בְּנִילְן דַּי פְּוִיסְטָן אוֹן שְׁלִינְגָּעָן דַּי טְרָעָר...

אַיְן גַּעֲגָנָט צַּעְקְלִינְגָּעָן זִיךְ דַּי סְטָאָדָעָס - דַּעַט פְּאָרָנָאָכָּתָס בְּרוּינְגָּע
קָאָרָעָטָן -
אוֹן מִיט אַ צִּיטָּעָרְדִּיקָּן קוֹלָ רְעַדָּת דַּעַר גַּעְלָעָר שְׂלִיאָץ אִיצְטָקְלָעָרְנָר:
- מִין מְוַטָּעָרָס הַיִּסְעָאָר, רְוִיתָעָ לִיפָּן - דַּי קָאָבָּאָרָעָטָן -
פְּלָעָגָן קָוָשָׁן דַּי רְמִיכָּעָ לִיפָּט - אִירָעָ פְּאָרָעָרָעָר.

שְׂוֹאָרָצָע בְּהַיִּיעָס שְׂלַעַפְּן אַיְן פְּעַלְדָּ אַ שְׂוֹעָרָעָ סָאָכָע,
עַס קְלָאָגָט דַּעַר פְּלִיכְעֻוּאָטָעָר גַּאֲסִינְגָּעָז - מִיט זְיִידָר סָאָפָּעָן:
- אַיך פְּלָעָגָה אַרְעָוּעָן, וּוֹעֵן דַּי גְּרָאָבָּעָ מְאָצָאָכָע
מִיט אִירָעָ זְאָטָעָ לִיבָּהָאָבָּעָר פְּלָעָגָט נָאָךְ כְּרָאָפָּעָן...

— איך בין יינגלורייז געוווען אַ גרויסער ג'יבור,
אַ האָרְעַפָּשָׂנִיק, אַ טְּרָעָגָעָר, אַ זָּאוֹוֶוִיך —
דעַצְיִילַט דָּעַר וּוּגָע, נָאָר עַס מִישְׁתָּאַם אַיבָּעָר
זִין מְשָׁרָת — דָּעַר יְוָנָגָעָר וּוְינְטָ דָּעַר זְשָׁוֹוִיך.

אַ סּוּחָר קִירְט צָו דָּעַר שְׁחִיתָה צְוֵויִי בַּיְקָעָלְעַץ בְּרוּינְגַּע,
גִּיבָּן זַיִי זַיִךְ אַ רְּיֵס אַפְּ — אָונְ מִיטְּ דִּי הַעֲרָגָעָר דָּעַם פְּרוֹמָאָן
אַ וְעַזְּ אַינְ דִּי שְׁלִיכָּן —
אָונְ זַיִעְרָ רְאָוָעָן דְּעַרְצִיְּלַט, אָזְן קָוָן דָּעַר שְׁטָאָט — דָּעַר זָוָנה
הָאָט אַוְיךְ דָּעַר גָּאַסְצִינְעַץ גְּנוֹוָאָלַט אַנְטְּלוֹוִיךְ...

יְוָנָגָעָר פְּרִיצִים רִיבְּטָן אַן צָוְם וּוְאַלְדָּ אַוְיָף יְאָגָד,
בְּלִיבָּן שְׁטִיבָּן, גִּיבָּן אַ האָרָךְ, נְעַמְּנָן דִּי בִּיקְסָן אַרְאָפְּ —
דָּאָס הָאָט זַיִךְ פָּוָן רִידָּן פְּאַרְמָאָטָעָרָט דָּעַר טְּרָאָקָט,
עַר קְרֻעָכָט אָונְ עַר רְוָת זַיִךְ אַ וּוּצְלִינְקָעָ אַפְּ...

נָאָר מִיט אַ מְאָלָּ: אַ קוּוִיטָשָׂ, אַ דְּוָנָעָרָ, אַ קְרָאָן! —
אַ יְעַנְגָּר גַּעֲפָרוּוֹת הָאָט דְּעַרְשִׁין אַ חָאָן;
— כִּיבָּן קָוָן אִיר אַנְטְּלוֹאָן — שְׁרִיפָת אַוִּיס מִיטְּן עַכָּא דָּעָר שְׁלִיאָאָן,
אָונְ עַס צִיטָּעָרָט זִין גַּעַלְעַ בְּאָרְדָּ — דָּאָס גְּרָאָז...

דָּעַר הָאָוָ אִיז פְּאַרְשָׁוּוֹגָנְדָן, סְקָעָרָן אָוָם זַיִךְ דִּי רִיבְּטָעָר
אֲהָיִים, אָונְ זַעְצָן מִיטְּ דִּי נִיקְלָגָע שְׁפָאָרָן אַיְן דִּי בִּיכְעָרָ פָּוָן דִּי
אַגְּעָרָעָס דִּי מִידָּע —
פָּאָרָן צְלָם דְּעַרְצִיְּלַט עַס דָּעַר וּוּגָע זִין גַּעַשְׁיכְּטָעָ וּוּבִיטָעָ
אָונְ עַר נְעַמְּט אַרוּם זִין עַרְשָׁטָע וּוּבָב — דִּי בְּלִינְדָעָ נְגָדָה.

דָּעַר דָּאָרָךְ שְׁפִּילְטָ אַוְיָהָן הַאָרְמָאָן — אָונְ סְהָאָרָכָט דִּי לִיְּפָעָ
וּוִי סְקָרְעָכְעָט אַפְּ אַונְדוֹזָעָר אַלְטָעָר, סְוָמָגָעָר בְּעַלְּ-דָּבָר :
— כִּיבָּן קָוָן שְׁטָאָט אַנְטְּלוֹאָן שְׁטָעָלָן אַ חְוָפה מִיטְּ מִין קְלִיפָּע —
דָּעַם וּוּיְצָנְגָעָלְד — דָּעַר דִּיקָעָר יְיָדָעָנָע דָּעַר הַאֲנָאָרָאָוּעוּר...

ס'רוישט אן אויטא – דער הייזעריקער וועג צעהוסט זיך שוער,
און זאגט אויס דעם קרייז דעם אמת: – אַ אַיך האָלט ניט
פֿוֹן צוֹלֶם-הַבָּא –
כ'בין פֿוֹן שטאט אַנְטַלְאָפָּן צוֹלִיב דער לְוֹסֶט צוֹ דער בְּלוֹיָאוּגִיקָעַר
בורלאַטשע-קָלָע – אַונְ ער נְעַמֵּט אַרְוּם דָּאָס קָאָרְנוֹפָּלָד – זִין
צּוֹוִיטָע אַיסְדָּעָרוּוּיְלָטָע בָּאָבָּעַ.

– כ'האָב מִין פְּאַלְשָׁעָר מַאמְעָן אוֹיף צוֹ להַכְּעִיס אַפְּגַעַתָּן אַ שְׁפִיצָּל,
געַלְעַבְתָּ מִיט דָּעַר אַ בְּלָאַנדָּעָר, אַרְעַמְעָר גַּוְיְקָלָע אַן חֻופָּה-וּקוּדוּשִׁין –
גִּיט עַר מִיטָּן שְׁטָעָגָל – זִין פְּינְגָעָר – דָּעַם קָאָרָן, זִין
קָעְפְּסָוִוִּיבָּ אַ קִּיצָּל,
אונְ זִי בִּיגְנַט זִיך אַיְין אַונְ בָּאַדְעַקְט אַים דָּאָס פְּנִים מִיט קוֹשָׁן...
— —

אַ נְאַרְעַזְוִוִּיסְטָעָר פְּעַרְד הָאָט זִין בְּעַלְ-עֲגָלָה צְעַבְּרִיקָעָט,
זִין טִיעַלְצָגָע מִיט לְאָסֶט אַרוֹף אַוִּיכָּן פְּלִין אֵין –
דָּאָס הָאָט דָּעַר שְׁלִיאָך – דָּעַר כְּבָד-פָּה – זִיך אַ בִּיסְלָ פְּאַרְאִיקָּעָט –
אונְ גִּיט דָּאָס וּוֹאָרט דָּעַם פָּאָט, וּאָס הָאָט פְּאַרְצִיכִיכָּנְט זִין
הָעַלְדָּס זְכוּונָות...

ג

דָּעַר דִּיכְטָעָר אֵין פֿוֹן דָּעַר שְׁטָאָט – זִין גְּרוּיָעָר וּוֹאָר – אַנְטַלְאָפָּן
צַו זִין גִּילְדָּעָנָעָם חָלוּם – צַו דָּעַם שְׁלִיאָך;
– אַבְּעָר דָּאָס גְּלִיק אֵין נִיט מְעָר וּוֹי דָּעַר בָּאַגְּעָר אַונְ הָאָפָּן –
יָאָגַט אַים נָאָך דָּעַר קִילְ פֿוֹן טְוִיט – דִּי קָרָאְקָעָרִי פֿוֹן רָאָב
איַן גְּרִינָעָם סְכָּן...

דָּעַר צוֹלָה-רְגַלְגָּנִיק שְׁלַעַפְט אַוִּיכָּן אַקְסָּסְדָּ דָּאָס לְעַבָּן – אַ שְׁוּעוֹרָן,
גְּרוּיָעָן זָאָק,
אונְ זָכָט דִּי האַגְּיָקִיךְ טָעַג פֿוֹן זִין קִינְדָּהִיט, וּאָס צְעַשָּׂאָט
הָאָט דָּעַר דִּיכְטָעָר

פֿאָר דַי סָאָרוּוַיְעַן. — נָאָר מִיט דַעַר שְׂקִיעַה — אַ רְוִיטָעַר הָאָק —
פֶּאָכֶט אַיְבָעַר אִים זִין שָׁאָטָן — זִין שְׂוֹאַרְצָעַר רִיכְטָעַר...

אַ, דַעַם גּוֹלְנָס פְּרִידֵיד אִיז זִין קְרַבְנָס פְּנִין אָוּן צָעַר, —
דַעַר נְעַזְנְדָנִיק וּוְיל פָּוּן זִין אַיְגָעָנָעָם שָׁאָטָן אַזְוַעֲקוֹאַנְדְלָעָן,
וּוְיל זִין רְוִדְפָעַר וּוְיל אִין אַ בְּרוּינָעָם קָאַשְמָאָר
דַעַם וּוְאַנְדְעַרְצָרָס הַעַלְן טְרוּוִים פְּאַרְוּזְאַנְדְלָעָן.

די וּוְעַלְט לְאַקְט דַעַם וּוְאַנְדְעַרְצָרָר מִיט אַוְיגַן — בְּלוּיעַ נְעַכְתָּן,
אוּן רְיִיצְט אִים מִיט רְוִיטָעַל פִּינְ — אִין דַעַר פְּרִיעַן ;
אַכְבָּר דַעַר בִּידְנָפָר מְעַנְשָׁת אִיז בַּיִּין טָאָג אַ קְנָכְט —
מִיט פְּלִיכְטָן — קִיְּיטָן — שְׁמִידָט אִים זִין הָאָר די הַעַנְט אָוּן קְנוּעָן.

דַעַר וּוְעַלְטָס יְוָגָנָט-דַעַר קָאַרְשָׁנוֹסָאָד — הָאָט פְּאַרְן טְרוּמָעָר זִין צְעַבְלִיט,
אוּן אַירָע פְּרִישָׁע בְּשְׁמַמְדִיקָע בְּרִיסְטָן — דִי מִיעַנְטָעַל-פְּאַנְקָעָס —
שְׁמַעְקָן, שְׁמַעְקָן,
נָאָר פְּאָר וּוֹאָס הָאָט זִי מִיט טְיבִיכְן-שְׁאַגְגָן גַּעֲפַעַנְטָעַט זִיְינָע טְרִיט ?
אוּן פְּאָר וּוֹאָס דְּרָאָט דַעַר דָּאָרָף דַעַם פְּרִידְלָעָן דּוּרְכְגִיּוּר מִיטָן
אַסְוּוּר — אַ גְּרָאָבָן שְׁטָעָקָן ? — —

די וּוְעַלְט הָאָט דַעַם לִירִיקָעָר סְדוּדָות אַיְנְגָעַרְוִימָט — דִי
גַּעֲרַטְעַנְעַר זִין צְעַגְרִינְט,
זִי לְאַקְט אִים מִיט אַיר זִיסְעַר לִילְיְזָוָעָר שְׁתִים — מִיט מוֹיִיךְ ;
אַבְעָר זִין הָאָרֶץ בְּיִסְן בְּעַנְקָשָׁאַקְט אָוּן אָוּמָרוּ — מְשֻׁגְעָנוּ הַיְנָטָן
אוּן צָו וּוֹאָס הַעֲנָגָט אוֹיְקָן וּוְאַנְדְעַרְצָרָס אַקְסָל דִי שְׁטְרִיק ? ..

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

דער שאטן באצירת האט דעם וויאנדערערס האלדו מיט ווונדען...
זיין גוף איז א פידל – און שיפורע קָעָזְמָאַרִים שפַֿלְּן אויף איר
ויאַלְּצָן מיט פָּאָרָאָסְטָעָ מַעֲסָעָ – גַּיְלְדָעָן סְמִיקָּן – – –

... אַ, ווועלט, שיינע בתולח, טויליע איבנטט דיבן באשערטן אין דיבין
וויכן, בריטן שוויס, – ער איז א שוואָכָר,
צִיטָעָנְדִיקָעָר גַּרְינְעָר פֶּלְאָגָן,
וואָס אַ בְּיֹזָע, ברויינע האנט ווילְהָן בֵּית – זיין גַּבּוֹרְטָסָאָרָט –
אַרוֹיסְפֶּלְאָגָן...
– – – – –
– – – – –

דער טויט ווילְ דעם נגיד מיט פָּאָטְעָקְדִּיקָן ווּוַיְלְטָאָג צו זיך
אין גַּעַץ פֶּאָרָנָאָר...
אַבעָר מְלָאָכִים – ווַיְסַע טוּבָן – ווְאָכָן אַיבָּעָרָן זַיְגָעָר
וואָס דְּרִימְלָט אַוְיָקָן הַאָרָטָן שְׂטִין;
עס וווערגן אַים די יְאָדָלָאָוָע ווועלְדָעָר – די גַּרְוִיעָךְ קָאַשְׁמָאָרָן –
אַבעָר זיין גַּיְלְדָעָר חְלוּם – דער שְׂלִיאָךְ – ווּעָט אַים אַוּעָקְקָרָן
צַו דַּעַם אַיְנָסָוָף – צַו זיך אַלְיָיָן...
– – – – –

אונ וווען ס'וועקט אַים אויף זיין חָבָר – דער וואָלָף, דער
הוֹנְגָעָר, דער גַּרְוִיעָר –
אונ ס'הִיְבָן אַים אַן קוֹשָׁן זַיְנָע בְּלָאַנְדָע חַבְּרַטָּעָס – די בִּינְעָן, –
דאָן פֶּאָרְבִּיטָן דער סְוָמְגָעָר ווּיאַנְדָעָר אויף זַיְסָר מֵ זַיְן
וּוְיִגְיָיקָן טְרוּיעָר –
אַנְשָׁטָאָט דַּעַם לְאָקִי – דַּעַם ווִינְט – ער נַעַמְתָּ די בערִיאָזָעָס באַדְיָנָן.

(ער טוט אַ לְּצָק די מְזֻרָּחָ-שְׁבִּין – דער ווועלְטָס אַרְאָנְשָׁעוּעָן
מוּיל – זַיְן סְמָ דַּעַם בִּיטְעָרָן...
אונ אַיר בְּרִיטָעָר, רָאָזָעָר אַרְעָם – דער האַרְיָאָגָט – אַיְן אויף
זַיְן האַלְדוֹן עַבְגָּעָר רִיְתָה...);

אין דער נידעריקער בערייאזעס בלאנדן צאָפּ דעם שיטערן —
דער דיכטער פֿלְעַכְתּ אַרְיָן זִין הָרָץ — אַ רְוִיתָן שְׁלִיטָן...

דער הויכער בערייאזע אַנדּוֹלִירֶט ער מיט זִין שטעקן די לְאָקָן,
און מיטִין גְּרִינְגָם צער, וואָס גִּיט אַ שְׁמֵין אַרְוִיסָּן זִין ווּוִיטָעָן בלְאָקָן —
וואָשָׁט ער דעם גַּלְעָן, לְיִמְיָקִין פְּנִים קָון ווּזְגָעָן דעם זָקָן
און די ברוינְגָע פֿיעַנְעָס — די פֿאָרוּוֹן גְּדַעַטָּע פִּיס קָון צְלָם, וואָס
הָאָט גַּעֲנוֹנָעָן אַין פְּבִין אַ פִּיקָּן...

נָאָר דער בלְיַינְדָּעָר גָּאוֹן ווּעְרָגֶט זִיךְ הַבִּינְתּ מִיטִּין הָאַרְיוֹזָאנְט —
ער אַיְּזָן אַוִּיכָּן דִּיכְטָעָר בְּרוֹגָן, ווּיְיָלָל מִיטּ זִין גְּנִיעָבָן
קָון אַ בְּרַעְנָעָנְדִּיקָן גּוֹט —
הָאָט ער אוּףּ די שְׁטָאמָעָן — די אַלְבָאַסְטָעַרְנָעָ לְיִכְבָּרָר קָון די
בערייאזעס די קָאָפְּרִיזָע —
דער שנאָפְּט סִימְנִים קָון הַיִּסְן, מענטשְׁלָעָן בְּלוֹט...

... עֲדוֹת זִין גְּנִיעָבָן די ווּמְסָעָ טוּבָן, די סְטָאָדָעָשׂ שְׁעַפְּסָן — דעם
דִּיכְטָעָרָס אַומְשָׁוֹלָד אָוֹן גְּבָעָט,
די טִיכְעָס אַזְוַשְׁלָקָע — די מַעְלָאַגְּכָאַלְיָע קָון צֻוְּלהָ-רְגָלְנִיק דעם גְּרוּעָן,
די שְׁוֹאַלְבָּב — זִין סְיוּזָעָר אַומְעָט, די בְּלוּעָ נְאַכְטִיגָּאָל — זִין
גָּאַוּוֹטָעָט —
אוֹ נִיט גַּעֲוָאָלָט הָאָט ער צְעַשְׁתָּעָרָן דָּאָס גְּלִיק אָוֹן שְׁלָוָם-בִּית
קוֹנוּנָעָם לְיִדְנָדִיקָן גָּאוֹן...

ער אַיְּזָן אוּףּ דער פֿרִילְעַכְעָר בערייאזע אַרְוִוְהָגָעָרָאָקָן, ווּיְיָלָל דער
ער זֹאָל אוּףּ דער רֹות — אַיר דִּינְגָם, צָאָרָטָן, ווּיְיָסָן פֿינְגָעָר —
אַנְטָאָן אַ גִּילְדָּעָנָם רִינְג — אַ טְרָאָפָן בְּלוֹט קָון אַ פֿאָרְשָׁטוּסְעָנָעָם
טוּרִיסְטָאָזָן בְּשָׂוִוָּם אַין פֿאָרִיחָוּמָן זִינְגָעָר...

ער איז אויף דער אומעטיקער בערייאזע אַרוּיָּגְנָקְרָאָכְן, געוואָלט
אויף איר האָלְדוֹ – אַ שְׁמַאֲרָגְדָּעָנָעָר בְּרָאָשָׁן, געַפְּאַסְטָמִיט זְוִידִיק
געַזְעַגְעַנוּנְגָּסְטְּרָעָרְן – סְאַפְּרִין גְּרִינְץ;
נָאָר דָּעָר טְרוּיְמָעָר הָאָט וַיֵּן הָאָרֶץ פְּאַרְשְׁטָאָכְן
אַן מְאַרְגְּנָשְׁטָעָרְן – וַיֵּן בְּרִילְיָאנְטָעָנָעָר דָּלְיִיעַ –
אוֹן קָוָן זְיַנְגָּעָ וּוּונְדָּן – רָאָז גְּנוּאָרָן אַיְזָן דָּעָר אַלְבָאַסְטָעָרָנָעָר גָּוָעַ
קָוָן דָּעָר בְּלָאָנְדִּינְגָּעַ...

אַן צְדוֹת אַיְזָן זְיַנְגָּעָ – דָּעָר הָאָן דָּעָר רַאְבָּעָר,
זָאָל דָּעָר מְאַרְטִירָעָר אַוְיךְ בְּיִם בּוֹטְשָׁאָן אַ פְּרַעָג –
זַיְיָ וּוַיְיָ – קִינְעָם טָוָת נִיטְקִין שְׁלַפְּכָטָס דָּעָר מַתְבָּר,
נָאָר מִיטְזָיָן בִּיּוֹן טָאָטָן – דָּעָם גּוֹלָ – עַד פְּרִיטָאָג גַּעַשְׁלָעָן.

זְיַעַר מְלִיצְ-יְוָשָׁר דָּעָר דִּיכְטָעָר מִידָּט אֹוִיס פְּרַעְמָדָע פְּרוּעָן,
אַ גַּעַלְבָּטָע אַיְזָן אִים נָאָר דָּאָס לִידָּ, וּוֹאָס עַד פְּאַרְחָאָסָטָן,
אוֹן מִיטְדָּרְיָי וּוַיְיָבָעָר: פְּאַרְצְוּוֹיְהָלוֹגָג, יְסָוְרִים אָוָן שְׁגָעָוָן –
הָאָטְאָ אִים זְיַנְגָּעָ – דִּי אַיְינְזָאָמְקִיָּט – בִּגְנוֹאָלָד פְּאַרְקָנְסָט...

די בערייאזעט קושן די הענט קָוָן קְרִיִּיךְ, זְיַעַר הָאָרָר,
נָאָר דָּעָר מִשְׁרָתָה דָּאָס וּוַיְנְטָלְ דִּעְרְצִילְעָט אִים, אֹז זַיְיָ לִיבָּן אָוָן קְלָעָרָן
וּוְעָגָן דִּיכְטָעָר, וּוֹאָס וּוְילָאָן אַ צְוּוֹיְטָעָר זָוָן פְּאַרְוּאָנְדָלָעָן זְיַנְגָּעָ –
פְּדִי אַיְזָן דִּי קְעַלְצָרְשָׁטִיבָלְעָךְ זָאָל אַוְיךְ לִיכְטִיקָעָר וּוּעָרָן.

די בערייאזעט נעמען אַרְום דָּעָם מְאָן, נָאָר דָּאָס וּוַיְנְטָלְעָט דָּעָר
דִּצְטָקְטִיוֹו

פְּאַרְמָסְרָט פְּאַר אִים, אֹז דִּי בִּיְמָעָר פְּאַרְשְׁטִיְיָעָן דָּעָם
וּוְאַנְדָּעָרָעָרָס לְשָׁוֹן;

ער בעט זַיְיָ מִקְרִיבָזְיָן זִיךְ פְּאַר דִּי פְּאַרְקָרָאָרָעָנָעָ מְעַנְטָשָׁן,
אוֹן לִיבָּעָרְיוֹו
ער שְׁרִיבָט צַו זַיְיָ מִיטָּן בְּלָוִיעָן רַוִּיךְ קָוָן זְיַנְגָּעָ בְּרַעְנְדִּינְיקָעָ
פְּאַפְּרִיאָסָן...

דעָר הַיְלִיכָּעָר פְּרִינְצָן, דַּעָר בּוֹטְשָׁאָן, טוֹט אֲפָאָךְ מִיטָּן פְּלִינְגָּן –
אוֹן פְּאַרְטְּרִיבֶּט דַּעַם וּוִינְטָל דַּעַם לְאָקֵי –
אוֹן צוֹוִישָׁן דִּיכְטָעָר אוֹן מַאְרְטְּרִיעָר – אָזָא מִין פְּשָׂרָה וּוִילְּ עַר מַאְכָן :
– לִיבָּהָבָן אִיזְ קַיְין זַיְנָד נִימָט, וּוִילְּ פָוָן דַּעֲרִין דָּאָס אַיְגְּעָנָע
זַיְנָד הַיִּיסְט : רַיְידָן לְשׁוֹן-הַרְּעָב אוֹן אַוִּיסְטְּרָאָכְטָן בְּלִבּוֹלִים אַוִּיקָן שַׁוְּזָאָכָן ...

– אָ, צְלָם, דוּ בִּיטָּט דַּעָר הָאָר אַיְבָּעָר יִסְוָרִים אוֹן פְּמִין ,
זַיְיָ מַוחָל דַּעַם וּוִינְטָל דַּעַם שְׁפִיאָן, וּוֹאָס רַעַדְתָּ אַוִּיקָן פְּאַעַט שְׁקָר ;
אוֹן לְאָמֵיר בְּאָגְרִיסְטָן דִּי לִיבָּע – פָוָן טָאגְ דִּי גִּילְדְּעָנָע שְׁבִין , –
גִּיט אַיְן דָּאָרָף אֲקָרְיִי דַּעָר הָאָן – דַּעָר אַמְתָּה=וּזְעָקָר ...

– הָאָר, דִּי גְּרַעַסְטוּ שְׁטְרָאָף אִיזְ צָו וּוּזָרָן אֲמַעַטְשָׁ גַּעַבָּאָרָן –
דָּאָס וּוִיסְטָוּ דָּאָךְ אַלְיָין ...
נִיט שְׁטְרָאָף אִים מַעַר דַּעַם אַרְעָמָעַן בְּעַדְ-חַי, עַר הָאָט שְׁוִין –
בְּאַקְוּמָעַן זַיְן פְּסָקְ-דִּין , –
הָאָבָן דִּי וּוּפְרָעָמְלָעָן, דִּי זְשָׁאָבָעָס אַוְן דִּי קְרָאָטָעָס פְּאָרָן זְלָם זַיְן
אוֹן מִיטָּן רֻוָּף פָוָן פְּאַסְטָעָס הָאָרָן – הָאָט זַיְךְ צְעַלְפָעָט
דַּעָר בְּאָגְנִין ...

דַּעָר גַּבְּיָא הָאָט זַיְךְ אַגְּגָעָמָוּעָט, זַיְךְ פְּאַרְקְלָעָרָט אַוְן גַּעַטָּאָן אֲקָרְבָּץ :
– דָּאָס בְּיַדְנוּ וּוּפְרָעָמָל אִיז גְּלִיקְלָעָכָר פְּוֹנוּעָם בְּנוֹ-אָדָם – אֲבָעָר
אִיז דַּעָר גּוּטָעָר מַעַנְטָש . – נָאָר דַּעָר יַעֲנִיקָּעָר וּוֹאָס טוֹט אַפְּלִינוּ
אֲזָוָּעָם שְׁלַצְבָּט –
אִיז נָאָךְ אַרְעָמָדָר אַוְן נִידְעָרִיקָּעָר פְּאָרָן וּוֹאָרָעָם .

די יוניקע וואס האבן מיט מליחמות אונדזער שיינען זעלט צעשטערט –
האנן אויך צעשטערט מײַן שלום-בֵּית, און כ'וועל דערפֿאָר זי
קיין מאָל ניט פֿאָרגעבן;
נאר דיר, אָ, וואָנדערער, בין איך מוחָה. לִיבּ! די לִיבּ אַיּוֹ
שטערker פֿון דער שׂווערד –
זַי אַיּוֹ דַי מַוְצָּעַר אָוָן דַי באַשְׁצָעַרְן פֿון דַעַת –
— — — — —

און ווידער לְעַקט דעם דיכטערס האָרֶץ דער וואָלַּה, דער הונגער
דער גרויעַר,
ס'היבּן אַים ווַיַּדְעַר אָן קַוְשָׁן זַיְנָעַ בְּלָאָנדַע חַבְּרַטַּס – די בִּינְעַן,
און דער סומנְגַּעַר וואָנדערער בעיט אַוִיס אַוְיכָה זַיְסָעַר מֵי זַיְן
וּוַיְנִיקָּן טַרוּיעַר –
אנְשְׁטָאָט דעם מְשֻׁרָּת – דעם ווִינְגַּט – ער נַעֲמָת פֿון דַאַס נַי
די בעריאָוָס באַדְינְגַּן.

מייט זַיְן שַׁטְּעַקְּן אַגְּדוֹלִירְט ער זַיְעַרְעַ לְאָקְּן די גַּעֲדִיכְּטַע –
... אָוָן נַאֲכַחַעַר נַעֲמָת ער אַרְוִיס אַפְּאָרְשְׁרִיבְּעַנְעָם בְּלָאָקְּנוֹאָט,
וּוְיל פֿאָרְלִיְּיַעַנְעַן פֿאָרְן קַרְיִיךְ די טַרוּיעַרְקָע גַּעֲשִׁיבְּטַע
פֿון שְׁלִיאָךְ, וואָס אַיּוֹ פֿאָרְחוֹשָׁכְּט גַּעֲזָוָאָרְן בְּיַי זַיְן מַצְאָכָע, דער שְׁטָאָט.

בֵּין דער ווּגַג, דער כְּבַד-פָּה, ווּעַט ווַיַּדְעַר נַעֲמָן רַיְדַּן –
וּעַן די טִיעַלְעַגָּע מִיט לְאַסְטַּו ווּעַט זַיּ אַוְיכְּהַיְבָן פֿון פְּלִיאַן,
וּוּעַט די בִּיאָגְרָאַטְיַע פֿון אַרְעַמְעַן, גַּעַלְן זַיְדַּן –
דערוּבְּיַי דְּצְרַצְּיַיְלַן דער מַחְבָּר אַלְיַיְן.

(וּעַן דער דִּיכְטָעַר הָאָט אַגְּנָעָהוֹבִין לְיַיְעַנְעַן זַיְן ווּצְרָקָה
הָאָט דער גַּעֲוִיטַעַר גַּעֲוָאָכְּט אַבְּעַר דַעַר עַרְד – דַעַר בְּרוֹנְעַטְעַר,
חַגְּנוּוֹדִיקָעַר מַעֲבוֹרָה ;
נַאָּר מִיט אַמָּאָל הָאָט ער אַוְיכְּגַּעַהַעַרְט צַעֲרַטְלַעַן אִירַעַ בְּרִיסְט –
די גַּיְלְדַעַנְעַט בְּעַרְג –
און אַיּוֹ גַּעֲקוֹמָעַן צַו פְּלִיאַן אַוְיסְהָאָרְכָן, נַאֲכָטָאָט דַעַר שְׁלִיאָךְ –
אַנְטְּלָאָפָּן אַזְשָׁן פֿון שְׁטָאָט אַהֲרָר אַיּוֹ...)

ווען ער האט נפנומען דעקלאמערן זינען ליעדר – זינען פון וואסער אroiיסגעשפֿרונגען צוויי ברייליאנטענע קאראטען –
דאָס האט די איזערע געפֿאטעט מיט די הענט, אַפְּלַאָדִירֶט דעם
אוֹן גּעוֹרִישֶׁת מיט די וועצֵן – גּעֲבָעָתֵן, ער זאָל אוֹיךְ וועגן אַיר
אַ לְּיִדְּ פֿאָרְפֿאָסֵן...

די מכשָׂה – די סָאוּעָז האט אוֹיגַעַה עַרְתָּ שִׁילְטָן אוֹן וּרְאֹושָׁעָן.
אוֹיףּ גְּרוּילָן.
די לְּיִגְּנָעָרָס, די רָאָבָן – אַנְטְּשָׁוִיְּגָן גּוֹוֹאָרָן אוֹן אוֹיגַעַה עַרְתָּ לְּיִגְּנָן,
נָאָר דַּעַר קָאנְגָּרִיךְ – דַּעַם דִּיכְטָעָרָס גִּיסְט – אַרְיִיסְגַּעַזְנָגָן
הָאָט פָּוּן זִין רְוִיטָן מוֹילָן,
אוֹן אַ בְּעַרְיָאָזָע – אִים צָוְגַּעַטּוֹלִיעָט אִין אִידְעָז מַוְתְּעַרְלַעְכָּע
אַרְעָמָס – די צָוְיִגְנָן.

דער מְחַבְּרָ לְּיִעְנָט – אוֹן דַּעַר וּמִסְרָסִישָׁעָר פּוֹיעָז –
דַּעַר אָוֹנָט – גִּיטָּ נִיט שְׁלָאָפָּן, ער וּוְילָ זִין וּזְאָךְ ;
ער שְׁטָעַלְטָ אָוֹנְטָעָר אַ וּוְאָלְקָן – זִין רָאָן אַוְיעָר –
אוֹן הַעַרְתָּ וּוּאָס עַס אִיז זִיךְ פֿאָרְלָאָפָּן מִיטָּן שְׁלָאָז...).

ד

אמָאָל אִיז דַּעַר טְרָאָקָט אַ זָּאוּוֹלְצָק גּוֹוֹעָן אוֹיףּ סָאָפִּיאָנִיקָעָם,
נָאָר זִין מַאְמָעָן, דַּעַר קִינְגִּין – וּוְילְנָע – פֿאָרְלָאָזָן הָאָט ער,
אוֹן זִינָע שְׁטוּרְוִיְּעָנָע קִישְׁעַלְעָן – די זָאָסְצִיאָנִיקָעָס –
זִינָעָן אָן אַנְדָעָנָק פָּוּן פֿאָלָק – זִין אַרְעָמָעָן פָּאָטָעָר...

די שְׁטָאָט הָאָט דָּאָס גַּעַלְעַ שְׁטִיקִינְד פָּוּן זִיךְ פֿאָרִיאָגָט,
נָאָר דַּעַם דָּאָרָףּ אוֹיףּ דַּעַם וּוְנָס גַּלְיָאָמָן קָאָעָץ דַּעַם הָאָרָבָּאָט –
דַּעַם שָׁאָרָן קָוְעָרָט מִיטּ צִירְוָנָג אָן שְׁפִּינְזָוּס ער טְרָאָגָט –
הָאָבָן אַרְיִיסְגַּעַלְיִינְגָּט די דְּאָרָעָה עַנְטָן פָּוּן זִין טָאָטָן...

דעָר זונַה הִיט אֶפְּ דַעַם יִשְׁוֹב — זִיןַן פְּאַטְעָרָס גַּעֲשָׂאָנֵק —
אַיְן גַּוְמַנְעַ לִינַן לִיְצָעַס — דִי תְּפִילִין פָּוָן פְּרוֹמָעַן שְׁלִיאָן,
אוֹן דַעַם וּוַיְצְנֵהָצְלָדִס קְדוּשִׁין-רוֹנָגָ — דַעָר זוֹנוֹאָרְגָּאָגָ —
לִיגַט אוַיְקָן דַעַךְ פָּוָן קוֹפְּעָרָט — אוַיְקָן שְׁטוּרְוַיְעָנָעָם דָאָרָ.

דעָר וּוְעָגַעַנְתַּדְיַיְזַע — בִּיגַט אֶפְּ פְּאַנְקְעַנְפַּר אַרוּם דִי כָּאָטָעָם,
גַּעֲמַט אַרְוִיסַּת זִיןַן מְאַלְכִּיט — דִי מִיסְטַּ פָּוָן דִי שְׁטָאָלָן ;
אוֹן דִי טְרִיטַּ פְּוֹנָעָם פָּאַרְעָבָאָקָס בְּאַרְוּוּעָס פִּיאָטָעָס
זִיןַן דַעַם גַּאֲסְצִינְעָס גַּיְלְדָעָע אִימְפְּעַרְיָאָגָן...

זִיןַן יִנְגְּעָרָעָר בְּרוֹדָעָר, דַעָר וּוְאַרְנִיאַנְגָּעָר שָׁאָסִי, דַעָר גְּבִיר —
הָאָט אַוְיךְ זִיןַן בִּיְזָעָר מְאַמְעָן — וּוְיָנָע — פְּאַרְלָאָזָן,
אוֹן פָּוָן זִיןַן עַלְנָטָע, קְאַלְיָקָע מוּמָעָס — מִיכְאַלְיָאָק אַוְן סְוִיר —
בְּרַעְנָגָעָן דַעַם קָאַזְיָאַנְגָּעָר שְׁלִיאָק גַּעַרְוָן זִיןַן פְּלִימָעָנִיקָעָס-דִי הָאָזָן...

סְהָאָט אַוְיךְ בְּרוּיִיטַע גָּאָם, דִי עַלְטָעָרָעָ שְׁוּוֹעָסְטָעָר פָּוָן זְקָן :
גַּעֲשִׂיקְטַּ פְּאַר אִים אַ בְּרוּוּעַלְעַ דָוְרָךְ אִיר חַבְרָ דַעַם פָּאָעָט :
זִי שְׁרִיבְתַּ, אָז זִי הָאָטַקְיַיְן רָוּ נִיטַּ, זִי הָאָרְעוּוּטַע אַוְן הָעַרְטַּ דִי גְּלָאָקָן —
דִי שְׁטוֹרָאָפְּרִידַּ פָּוָן דַעָרָ שְׁטָאָט — דַעָר וּוּרְעָד...

דעָר וּוְאַנְדָעָרָעָר הָאָט זִיךְ זִיןַן פָּוָס אָן אַ שְׁטִיַּין צַעְהָאָקָט,
דִי טְרָאָפְּנָס בְּלֹוֹט — זִיןַן פָּוָן דִי וּוּרְטָעָר — — —
עַס לִיְצָנַט זִי אַוְן וּוְיִינְטַּ זִיךְ פְּוֹנָאָנְדָעָר דַעָר טְרָאָקָט —
אוֹן דַעָר פָּאָעָט זִיןַן גַּעַוְוִין — דַעַם קוֹוָאָל — דַעָר הָעַרְטַּ ער...

דעָר וּוְאַנְדָעָרָעָר רָוּט זִיןַן פְּשָׁוֹטַן מְאַלְכִּיטַּ עַסְטַ עַר,
אוֹן פְּאַרְוּיְקְלַטַּ זִיךְ קְרָאָנְקָן פָּוָס מִיטַּן רָאָזָן הָאָרְיִיזָאָגָט — — —
... לִיְעַנְגָּדִיק דַעַם בְּרוּיוֹ פָּוָן זִיןַן גִּינְצִיקָעָר שְׁוּוֹסְטָעָר —
הָאָט זִיךְ דַעָר וּוְעָגַע אָן זִיןַן אַיְיָגָעָר יְוָגָבָט דְּעַרְמָאָגָט...

מִיטַּ רָאָזְעָוָעָן בְּרוּוּט אַוְן צִיבְעַלְעַ דַעַם הָוָנָגָעָר שְׁטִילַט דַעָר זִינְגָעָר,
אוֹן בִּיגַט זִיךְ צָוָם גַּרְיְנָעָם, הַיְלִיקָן קוֹוָאָלָן, מָאָכָט אַוְיךְ אִים אַ בְּרַכָּה...

... דער וועג שטרעקט אויס דעם סלופ – זיין לאנגן געלן פינגעער –
און דראט מיט אים דער שטאט, דער מאצאכע...

ה

אמאל האט ער משאות געלעפט אויף זיין קאראק דעם לאמען –
בגדים און זיין פאָרַן הולטני – זיין מוטערס פאָרְפֿער ;
גאָר דע שטאט האט אירע זיסע בוּפֿעַטַן – די רעסטאָראָגַען און קראָמען –
פאָרְשַׁאָסֶן פֿאָר זיין טאָטַן – דעם שוואָרַצַּן ברוקירער ...

זֵי האָט אִירע ווַיַּצֵּס – דֵי פֿעַנְצַטְעַר – גַּעֲפָרְבָּן מִיט שְׂקִיעָתָה
אונ סְהָאָבָּן דֵי בְּרִיקָן – דֵי גְּרִינְעַסְטְּרוֹנוּסָס פֿוֹן שְׂטָאָל –
גַּעֲצִיטְעַרְתָּאָוִיף דַּעַר גַּילְדְּעַנְעַר הַאֲרָפָע – דַּעַר רָאָזָעַר ווַיְלַיעַ –
דאָס האָט דֵי גָּאָס גַּעַשְׁפִּילְטַדָּס לִידְ פֿוֹן אִיר צָוָּל.

סְהָאָט גַּעַלְאָגָט אַוִיף אִיר מָוֵל דֵי שְׁפָחָה, אָוָן אַין פֿרָאָצָע
אוּסְגַּעַלְאָזָט אִיר בְּרוֹדָעָר פֿלְצַגְטָאָר צָעַר מִיטְפִּיכָּה,
דַּעַר וְצָוּוֹלָעָק אִיר בְּרוֹדָעָר פֿלְצַגְטָאָר צָעַר מִיטְפִּיכָּה,
אונ אַוִיף דַּעַר ווַיְלַעַנְקַעַלְעַ – זַיַּן בְּלוּיְעַר פֿלְיִיטָה, אָוָן אַוִיף
אַסְקְּרִיפְּעַנְדִּיקָן טְוִיעָרָלָ – זַיַּן צָלָטָן, בְּרוֹנְעַם באָס –
פֿלְצַגְטָאָר דָּס לִידְ פֿוֹן זַיַּן טְאָטָנָס עַלְגָּט אַוִיסְפִּילְעַן.

די שטאט – אַיְן נְעַפְלָעַן פֿאָרוּקִיךְטָ, אַיְן זַיְדְעַנָּעַ שְׂלִיְיעָרָן –
הָאָט גַּעַטְאָנְצָט צָוָם טָאָקָט פֿוֹן דֵי קִינְדָּעָרָס מוֹזִיק ;
סְהָאָבָּן גַּעֲוִיגְט זִיךְ אַיְן דֵי בְּוַיְדָמְשְׁטִיבַּלְעַ – בְּיִ אִיר אַיְן דֵי אַוִיעָרָן –
אִירע שְׂוֹאָרְצָע אַוְיעָרְרִינְגָּן – גַּעַהְאָנְגָּנָעָ מַעְנְשָׁן אַוִיף שְׁטָרִיק ...

די שטאט פֿלְצַגְטָאָר מִיט הַאָרָן טְאָנְצָן אַוִיף קָאָרְנָאָוָאָלָן, הַוְּלִיעָן אָוָן זְוִיָּפָן,
גַּעַלְאָנְצָט האָבָּן דֵי דְּיָן – אִירע רְוִיטָעָ פְּאָנְטָאָל, ווּבִיכְ אִיר
מָצָן – דַּעַר הַמוֹן,
וּוֹאָס ווֹיְנַט אַיְן דֵי קְצַלְעָרָס, אַיְן דֵי אַרְעַמָּעָ קוּוֹאָרְטָאָלָן, אַיְן דֵי
עַבְגָּעָ הוּיָפָן –
הָאָט פֿס פֿאָרְמָאָלָט מִיט זַיַּן בְּלוֹט אָוָן גַּזְוּאָשָׁן מִיט זַיַּן הַיִּסְן גַּעַוְיִין.

זיער טאָטַן געטְרִיִּיט האָבָן גָּאָס אָוֹן זָאוּווֹלֶעֶק — ברודער אוֹן שׁוּועַסְטָעַר,
דעַם רָאֵיכָל — דָּאָס גַּעֲשָׂרִי פָּוֹן פָּאֶלְקָה דָּעַם גַּעֲשְׁמִידְטָן —
הָאָבָן זַיִ צָוְנוּיֶּנְגַּעַמִּישַׁט מִיטָּן גַּעֲבָרָאָזָג פָּוֹן דִּי פָּוֹרָן — מִיט זַיִעַר
אוֹן דִּי שְׁטָאָט גַּעֲטָאָנְצַט הָאָט, אַלְעַקְסָאַנְדָּעַר דָּעַם דָּרִיטְן..."

די קָאַטָּאַרְזָוְשָׁנִיקָּעַס פְּלַעַגְן אוֹיפָּה לִירָעַס — קִיטְּין פָּאֶר
דעַר גַּעֲדִיקָּעַר מַאֲדִים שַׁאֲפָגָנָס נַאֲקָטוֹרָן,
אוֹן דִּי הָאָרָן פְּלַעַגְן פָּאֶלְקָה פָּאֶר אַיִּיף דִּי קְנִי — אוֹן טְרִינְקָעַן מִיט
אַיִּר בְּרוּדָעַרְשָׁאַפְּט פָּאֶר רְוָסְלָאָגָן — זַיִעַר מַאֲמָעָן דָּעַר גַּעֲטְרִיבָּעַ;
די שְׁטָאָט הָאָט צַו דִּי אַלְפָאָנָס גַּעֲוָוְנְקָעַן — פָּוֹן אַיִּרְעָה הַיִּסְעָה בְּלִיקָּן —
די בְּרַעַנְעַנְדִּיקָּעַ קָאַנְדָּעַלְיָאַבְּרָעַס מִיט דִּי רָאֽוּ אַבָּאַזְוֹרָן —
פְּלַעַגְן שְׁפִּירִיצָן זַיְנְדִּיקָּעַ חַנְדְּלָעָךְ — פָּוֹנְקָעַן פְּלִיבָּעַר.

פָּאֶר דָּעַר וּאְלָגָג אָוֹן פָּאֶר רְוָסְלָאָגָן, רְוָסְלָאָגָן זַיִעַר מַאֲמָעָן —
הָאָבָן זַיִ צָוְנוּיֶּנְגַּעַמִּישַׁט לִיקְיָאָרָן, שַׁאֲמָפָגָנִיעָר אָוֹן וּבִין ;
אוֹן וּוֹעֵן צוֹלִיב אִינְטְּרִיגָּעָ אַיִּינָס דָּעַם צָוְוִיְּתָן הָאָט גַּעֲוָוָהָלָט פָּאֶרְסָמָעָן —
איּוֹ דָּעַר שְׁטָאַרְקָסְטָעַר סָם צַו דָּעַם גַּעֲטָרָאָנָק גַּעֲוָעָן — פָּוֹן פָּאֶלְקָה
דעַר פְּמִין...

פָּאֶר דָּעַר מַאֲמָעָלָעָ רְוָסְלָאָגָן גַּעֲטִיְּתָה הָאָט מַעַן דָּעַם קַנְעָכָת אָוֹן
פָּוֹן זַיִן הָאָרָץ אַוִּיסְגַּעַטְאָקָט אַגְּלָדְעָנָעָם בְּעַכְבָּר,
אוֹן אַנְשָׁטָאָט קָאַגְּנִיאָק — הָאָט הִיָּס בְּלוֹט פָּוֹן אִים גַּעֲטְרִיבָּט,
גַּעֲטְרִיבָּט — — —
אוֹן וּוֹעֵן צוֹלִיב אִיְּגָעְרוֹזָכָט הָאָט אַיִּינָס דָּעַם אַנְדָּרָן גַּעֲשְׁטָאָבָּן,
גַּעֲוָאָרָן אַגְּרָבָּרָעָכָבָּר,
איּוֹ דָּעַר שְׁפִּינָּו גַּעֲוָעָן — דָּעַר זַיִחְזָקְפָּאֶלְקָה, בָּאַשְׁמִירָת מִיט
זַיִן צָעָר — מִיט רְוִיְּתָן גִּיכָּת
— — — — —
— — — — —

די שטאט האט די מאנגנאטן געטוליעט אין די פאלאצן – אירע
ויזיסע אָרְעַםֶס די צָארְטַע
זוי פֿלְעָגָן זיך פֿרְעָסָן צו אִירָע בְּרִיטְסָן – די הייסע, באָלוֹיכְטָנְגָן
קְלָבוֹן אָוָן זָלָן,
אָבָעָר די אָרְעַמֶס אָוָן גַּעֲרַעְכְּטָע זַיְנָעָן אֵין פֿינְגְּצְטָעָרָע קָאָרְצְעָרָע
גַּעֲלָעָן פֿאָרְשְׁפָּאָרָטָע,
זַיְעָרָגְּצָגְּלָעָן פֿלְעָגָן די פֿאָצְקָעָס גְּרוּיְזָעָן, נַאֲרָפָן הַינְּטָעָר קְרָאָטָן
אָרוֹיסְגָּזְוָנְגָן הָאָבָן זַיְעָרָגְּצָגְּלָעָן – די בְּלָוִיעָגְּצְטִיגְּלָעָן...

די שטאט האט גְּנוּיִילְט זִיך, גַּעֲשְׁפּוֹרָט, אָוָן עַס פֿלְעָגָט טְרָעָטָן:
אִירָע פְּאָרְטָנְעָרָן – די פְּאָבְּרִיקְאָנְטָן, בְּצָנְקִירָן אָוָן גְּרָאָפָן –
הָאָבָן שְׁפִּילְגְּנִידִיק אֵין קָאָרָטָן מִיט דָעַר אָדָעְלִיקָעָר גְּרָעָפָן –
גַּעֲשְׁטָעָלָט אֵין קָאָן די לְעָבָנָס פָּוּן זַיְעָרָגְּצָגְּלָעָן.

בַּיְּ נַאֲכָט פֿלְעָגָט זִיך אָוִיסְפּוֹצָן די שטאט די מְרַשְׁעָת,
אָנְטָאָן פְּיִיכְטְּ-רְעַקְבְּ-אָמָעָס, אִירָע פְּלָאָטְ-יִינְגְּנָעָן בְּרָאָנְ-אָלְעָטָן,
נַאֲרָ דָעַר זָאוּוּלָעָק אָוָן זַיְנָ שְׁוּעַטְעָדָר די שְׁקָלְגָּיָן – די גָּאָס –
הָאָבָן גַּעֲשְׁלָעָפָט אִירָע לְבָהָאָבָעָרָס בְּרִיטְשָׁקָעָס אָוָן קְאָרָעָטָן.

זִיך פֿלְעָגָט אָנְטָאָן גְּאַזְלָאָמָפָן – צִירְוָנָג, פְּאָרְדָעָקָן דָּאָס גְּזִוְיכָט מִיט
שָׁאָטָנָס – וּוּאָזָן,
אָוָן די פְּלִיכְעָוָזְטָעָה הָעָרָן – די הַאֲנְטָשָׁן, דַעַם פְּרָאָק אָוָן דַעַם צִילְיְנָדָעָר ;
נַאֲרָ די גָּאָס אָוְנְטָעָר זִיך הָאָט אָוִיפָּה קְלִינְגְּנְדִּיקָעָז קְיִיפְאָוָשָׁן
גַּעֲשְׁפִּילְט – אָוִיפָּה צִימְבָּאָזָן,
אִיבָּעָר נָאָטָן – דָאָס בְּלָוּט פָּוּן אִיבָּעָגְּעָפָאָרְפָּעָנָעָן,
אָוְנְטָעְגָּעָוָאָרְפָּעָנָעָן קִינְדָעָר ...

די רְעָדָעָר אֵין פְּאָעָטָאָן פֿלְעָגָן סְקִרְיְפָעָן, די פְּאָדְקָעוּוּס –
רוּוִישָׁן – אָוִיפָּה זַיְנָ קָאָטְאָרִינְקָעָז
אוֹן פּוֹיק – הָאָט עַס גַּעֲקָלָאָגָט דָעַר מִידָעָר זָאוּוּלָעָקָל דָעַר
הַאֲרָבְּ-בָּאָטָעָר – – –
די שטאט האט די נַאֲכְטָלָאָקָאָזָן – אִירָע לְיִפְּנָן – גַּעֲקָאָרָבָן מִיט שְׁמִינְקָעָז
אוֹן די הַאֲרָן הָאָבָן זִיך גַּעֲדָרִיקָט צו אִיר וּוּאָרָעָמָעָן לְיִיְבָן – דַעַם טְעָצָעָר ...

ז' פֶּלְעָגַן זִיךְ אֹוֵיסָעָצֵן אוּף אִיר֖עַ לִיְדָקָעַס – דִּי וּוַיְיכַעַ פֶּאָטָעַן,
נָאָר אָוָנטָעָרָן בְּלִיכְלָאָמָּפּ – אִיר גִּילְדָּעָנוּם מַעֲדָאָלָאָן –
איַז גַּעַהַאַגְּגָעָן דָּאָס פֶּאָלָק – אַ שְׂוֹאָרָצָעָר שְׁנוּר קָאָרָעָן –
אוֹן גַּעַשְׁטִיקָט אִיר הַיִּסְן הַאָלָדוֹ – דָעַם בְּאַלְקָאָן...

ג

וּוְעַן דִּי שְׁטָאָט פֶּלְעָגַט דִּי פָּעָרְלָן אִיר הַאָלָדוֹ אַרְאָפְּרִיבִּיסְן
אוֹן זַיְבָּאָהָלָטָן אַיְן דִּי פֶּאָלָדוֹן קָוַן אִיר֖עַ שְׂוֹאָרָצָעַ קָלְיִידָעָר – דִּי רָאָגוֹן,
פֶּלְעָגַן שְׁלָאָגְגָעָן דִּי שְׁטִינְגָּרָעָן בְּרִיסְטָ אִיר בִּינְסָן –
דִּי פָּאָרְבָּרָעָכָעָר פְּוִיקָּן אַיְן דִּי וּוּעַנְטָן קָוַן דִּי קָאָלָטָעָ אַסְטָרָאָגוֹן...

דָּאָס פֶּאָלָק הַאָט זִי מִיטָּן גַּעַוּאָרָגָן – מִיטָּן אַיְזָעָרָגָן צַוּאָגְגָעָן,
נָאָר קָוַן קְנִיפָּעָ – אִיר מוֹילָ – פֶּלְעָגַט הַעֲרָן דָעַר זְאוּוּלָעָ –
אַ שְׁפָוָרָן גַּעַלְעָכְטָעָר ...
אוֹן אַיְן גַּעַטָּא – אַיְן אִיר בּוֹזָעָ – זַיְנָעָן טַוִּיבָן גַּעַלְעָגָן גַּעַלְעָגָן –
פָּאָרְפִּינְגִּיקָּטָעָ וַיַּן אוֹן גַּעַשְׁנָדָעָטָעָ יִדְיִישָׁ עַטְעָכְטָעָר.

זִי פֶּלְעָגַט זִיךְ מִיטָּן פְּרָאָזְעָקְטָאָרָס בְּאָפָּצָן – מִיטָּן פּוֹרְפּוֹרָעָנָעָ רְוִיּוֹן,
אִיר֖עַ הַעֲנָטָן מִיטָּן פָּאָגָעָס בְּאָצְרָן – מִיטָּן רְאָזְעוּוּ אַרְעָמְבָּעָנְדָעָר ;
נָאָר אַיְן אִיר הַאָרָצָן – אַיְן שְׁוֹלְהָוִתָּ – אַיְן דִּי חְרוּבָּן קְלוּיוֹן –
פֶּלְעָגַט אַ גְּרוּוּעָרָקָאִירִיקָלָ קְלָאָגָן – אַ קְּרוּשָׁ בִּנְמָ תְּהִלְיִמְלָל
אַיְבָּעָרָן שְׁטָעָנְדָעָר ...

דִּי שְׁטָאָט הַאָט גַּעַוּנָגָן – אוֹן דָעַר פָּאָטָעָקָאָן – אִיר הַיְּזִוְּרִיקָן גַּעַזְגָּגָן
פֶּלְעָגַט פָּאָרְטוּבָּן דִּי יִדְיִישָׁ תְּקִילָתָ – קָוַן דִּי טַוִּיבָן דָאָס וּוֹאָרָקָן –
נָאָר קָוַן אָוָנטָעָר אִיר֖רָ – קָוַס דָעַר הָאָן פֶּלְעָגַט קְרִיּוּן אֹוֵף וּנוֹאַיְגָגָגָגָ –
דָעַר סְטוּדָעָנָט אַיְן קְעָלָעָר – לְיִיעַנְעָן דָאָס וּוֹעָרָקָן קָוַן גַּאֲרָקִין...

זִי הַאָט גַּעַטָּאָגָט אוֹן גַּעַשְׁפִּילָטָ אֹוֵף טְעַלְגָּרָאָקָן – הַאָרָקָן,
דִּי טְרָאָפָּס שְׂוֹוִיָּס, וּוֹאָס פֶּלְעָגַן קָוַן אִיר שְׁטָעָרָן רִינְגָּעָן –
זַיְנָעָן דִּי אַלְמָנוֹתָ, וּוֹאָס פֶּלְעָגַן קָוַן דִּי סְאָלָקָעָס זִיךְ וּוֹאָרָקָן –
אוֹן קָוַן זַיְעָרָ בְּלֹות אַיְן רְוִיָּת גַּעַוּעָן דָעַר בְּאַגְּיִינְגָּן...

אַ, דִּי שְׁטָאַט, דִּי קִינִּיגִין, הָאַט מֵיט גַּעֲנָעֶרֶץ לְעַלְעַר,
אוַיָּהָן שְׁאַסְבָּאָרג דִּי לְעַמְפָעַלְעַךְ – דִּי דִימָעָטָן אוַיָּהָן אַיר קְרוֹיָן –
נָאָר פָּוּן אַירָע צַעְוַיְילְטָע לְוָגָעָן – דִּי בְּלוּעַ שְׁפִיטְצְלָעַר
הָאַט דִּי גָּאַס אַ זִיכְצָן גַּעַהְעַרְט פָּוּן אָן אַרְעַמְעַן מַעֲנַתְשָׁן אַ קְרָאַגְּקָן.

זַי הָאַט גַּעַטְאַנְצָט – צַו אַירָע רְאֹעַץ פִּיס – דִּי פְּרִיאַלְעַכְעַ הַיְּזָלְעַץ –
פָּלְעָגָן פְּאַלְעַן גָּאָרָדָאָוָאָיָהָן אָוָן שְׁפָרָעַ גְּרָאָבָע שְׁאַנְדָּאָרָן...
... נָאָר דִּי גָּאַס הָאַט אַיר מֵיט קְוִיסְטָן גַּעַדְרָאַט – מֵיט בּוֹנְדִישׁ עַקְרִיבְיְזָלְעַחְ –
אוֹן שְׁטָעָרָן – פְּלָוְגְּבָלְעַטְעַד גַּעַלְיְיָנְטָמִיט אַירָע קָאָסָאָקָע אַוְיָגָן –
דִּי פְּאַנְגָּרָן...

דִּי מַאְנְגָּטָן – אַיִן שְׁמַעַנְדִּיקָע בּוֹדְוָאָרָן – אָן דִּי פְּאַרְאֶוְמִירְטָע
אַרְעָמָס פָּוּן שְׁטָאַט פָּלְעָגָן כְּרָאָפָעָן,
נָאָר דָּעַר לְוָגָטְקָעָר, דָּעַר בּוּטְלָעָר, וְאָס הָאַט זִיךְיָן גַּעַוְאָלְגָעָרָט
בַּיִּי אַיר נַאֲכָתְ-כְּלִי – דָעַם קָאָנָאָל,
פָּלְעָגָט אַרְיוִיְקָרִיכָן אוַיָּהָן אַ טְוָרָעָם – בַּיִּי אַיר אוַיָּהָן קָאָפָ – אָן
אַיר גַּעַדְרָאַט מִיטָן מַולְד – יְמִין גַּלְדְּעָנָם, שָׁארָפָן קִינְזָשָׁאָל...

ז

אוֹן אִיּוֹן מַאְלָ, אִיּוֹן מִיטָן דָעַר נַאֲכָת, הָאַט דִּי שְׁטָאַט נִיט גַּעַקְעָנָט
וּוּעָרָן פְּאַנְטְשָׁאָלָן,
זַי הָאַט צְוִירִיק אַגְּנָעָטָאָן אַיר צִירָוָג – דִּי בּוּרְעָנְדִיקָע לְאַמְפָן מִיטָן גָּאָזָן;
אוֹן אָן אוַיָּג אַירָס גַּעַוְעָזָן אִיז שְׁלָמִישׁ רְוִיט אָן אַפְּן –
אָן אוַיָּהָן פְּרָאָלְטָעָר בּאַלְוִיכְטָעָנָעָר פְּעַנְצָטָעָר אוַיָּהָן זְקָסָטָן פְּטָאָזָה...

אַיִן פְּעַנְצָטָעָר אַ צִיטָעָר גַּעַטָּאָן הָאַט אַ וּוּבִיסָע פְּרִיאַנְקָע,
אַ מַעֲנַטְשָׁ אַיִן יְסָוִרִים נַאֲךְ הַלְּחָ – הָאַט גַּעַגְעָבָן אַ רְוָף –
דָּאָס הָאַט דִּי שְׁטָאַט – דִּי אוַיָּגְעַלְגָּסְעַנְעָר פְּרוּי דִּי שְׁלָאָגָע –
גַּעַוְוָנְקָעָן צָוָם שְׁטוּרָעָם, עַר זָאָל אַרְוָמְגָעָמָעָן אַיר הַיִּסְן גּוּף...

ז' האט גענгарט נאָך זינד און פֿאַרוּוּיְילְוָגֶן – עס האָבָן זיך צעגָלִיט
איין די בעקעריבען די קָאַלְכָאַיוֹנוֹס – איין אַיר האָרֶץ די רְוִיטָע ווּונְדוֹן;
אונַ אַירַע טְרֵיְיכְעַנְעַ בְּלוֹטָן – די סְקָלְאַדָּעַס מִיט קָאַרְבִּיט
הָאָבָן אַין אַיר ווּילְדוֹן קָעַרְפָּעַר אַ שְׂרָה אַנגְגַּעַזְנְדוֹן...

אייר מאָן – דְּאָס פֿאַקְ – האָט פֿאָרְ הַוְּנָגָעַר גַּפְחַלְשָׁטָן, אַבְּעָרְ די וּרְעָדָן
הָאָט פֿאָרְ לְיִידְנְשָׁאַפְטָן דֻּעָם טִינְקָן פֿוֹן די מוּינְעָן – דְּאָס קְלִיְידָן
פֿוֹן אַירַע אַקְסְלְעָן – אַרְוָנְטְעַרְגְּרִיסְטָן,
אונַ דְּעָרְ שְׁפָרָעָר ווִינְטָם האָט זיך אַרְבִּינְגְּזְוָאַלְעַט אַין זָמְדִיקָן
טָאָל – אַין אַיר גִּילְעַנְעָר בְּעַט
אונַ די פֿיְינְרָן – דְּעָרְ זְוָנָהָס רְוִיטָע, נַאֲקַעַטָּע בְּרִיסְטָן גְּבָבִיסְן...

דְּעָרְ שְׁטוּרָעָם האָט פֿאַרְאַצְטָן די נַאֲכָט – זִיְין פֶּלהָ, די בְּלוֹוַיְינְגִּיקָע
– צְנוּעוּה –
אונַ גַּהְוָלִיעָט מִיט דְּעָרְ פֿאַלְשָׁעָר קוּרְטִיזְעַנְעָ – אַין אַיר שְׁוִיס
אונַ פֿאַרְאַמְּצָעָרְטָן קָאָפְ אַפְנָעוּרָוָט,
אונַ די מְכַשְּׁפָה האָט פֿאָרְ דְּעָרְ תְּעַנוֹגְדִּיקָעָר לִבְעָ=וּוּאַקְאַנְגְּרִיעָ –
דֻּעָם שִׁיפּוּר אַין שְׁילְוִיעָ
בְּאַלְיוֹנִינְט מִיט מְעַנְטְשָׁנָס פֿאַרְבְּרַעְנְטָר האַרְצְוָאַגְּנִיעָ – מִיט זְיַעַר
שְׁוּוֹיִיס אַין בְּלוֹטָן.

דְּעָרְ ווִינְטָם האָט גַּעֲקוּשָׁת אַיר מוּילְ – דֻּעָם בְּרַעְנְדִּיקָן בְּרַאֲנְקָהָן=זָאוּוֹףָ,
גַּעֲרִיסְן די בִּימְעָד פֿוֹן גָּאָרְטָן – פֿוֹן אַיר קָאָפְ דִּי צְעַלְאַזְעָט, גְּרִינְעָלְאָקָן;
נאָר פֿוֹן זִיְינְעָ לְאַסְקָעָס האָט זיך נַאָרְ אַלְעָז נִיט בְּאַרְוִיקָט די שְׁטָאָט –
אונַ פֿאָרְ פִּין זיך צְעַיְאַמְעָרָט – סְ'הָאָבָן זִיך צְעַלְוָוָגָעָן די גְּלָאָקָן...

איַן אַירַע בְּרִיְיטָע, צְעַלְגָּנְטָע אַרְעָמָס – די לִילְיְ�וּוּעָ פֿלְאַמְעָן –
זִיְינְעָן צְעַלְהָלְעָךְ אַין די ווּיגְעַלְעָךְ גְּעוֹאָרָן פֿאַרְבְּרַעְנָט;
אונַ דְּעָרְ שְׁלָאַקְסְרָעָגָן – דְּאָס גְּעוּווֹיְין פֿוֹן זְיִיעָרְ מְשָׁוְגָע
גְּעוּוֹאַרְעָנְעָרְ מְזָמָעָן –
הָאָט דְּעָרְ וּוּעְדָמָעָס ווּילְדָעְ בְּאַגְּרָעָן פֿאַרְלְעָשָׁן נִיט גַּעְעָנָט...

ס'האָט זיך צעטרעשטשעט אַ שווערער, אַנגעטלְאַדענער ווֹאגַן —
דאָס האָט דער זאּוֹלֶעֶק דער האָרְעַפָּאַשְׁנִיק, דער טַרְצָגָעַר דער גִּיבָּוּר —
אוַיֵּן בָּרוֹק — זַיִן קָאַרְעַק — מַעֲנְטַשְׁלַעַכְשׁ פָּאַרְמָנוֹגָס גַּעַטְרָאָגָן
וֹאָס עַר אַרְוִיסְגַּעַטְכָּפֶט האָט פָּוֹן דער זוֹנָהָס אַרְעַמָּס — די
ברענענדיקע שטייבער...

די שטָאָט האָט די סַלְופַּעַס — אַירְעַץ הענט גַּעַבָּרָאָקָן, פָּאַר גַּלוּסְטוֹנוֹג
אוֹן אַירְעַץ פָּאַרְזָעַסְעַנָּעַ טַעַכְטָעַר, די אַרְעַמָּעַ שְׂקָלְאַקְיִינָּס — די גַּאַסְן
הָאָבָּן גַּעַרְיוּשַׁט מִיט די רַעַדְעַר פָּוֹן די דַּרְאַשְׁקָעַס — גַּעַקְהָאָגָט
פָּאַר בָּזְיַוִּין אוֹן פִּינְזָן
וֹאָס זַיִעַר מַאֲמָע — די קִינְגִּינָּן פָּוֹן לַיְטָע — אַיְוָן אַוְיסְגַּעַלְאָסָן...

ס'האָבָּן זיך צַעְקִיְּפַּת די סִירְעַנְעַס — די שטָאָט האָט קוּוִוִּיטְשָׁעַן גַּעַנוֹמוֹעַן,
אַרְאַפְּגָעַרְיסָן די ווֹעַנְטָן פָּוֹן אַיְלְקָאַבְּרִיך — דָאָס העַמְּדָה פָּוֹן אַיְרְלִיבְּ;
נַאֲרַ פְּלוֹזִיכִים אַיְזָן דער העַרְשָׁעַרְנִס סְפִּרְטָנָעַר בַּאַדְגָּנָעַר אַנְגָּעַקְוּמוֹעַן —
שְׁטִילְעַן די תָּאוֹוָה פָּוֹן דער צַעְלָאַזְעַנָּעַר, הַיְצִיקָּעַר וּוּיִיבְּ...

צָר, דַּעַר שטָאָטָס לְאָקִיִּי, דַּעַר פִּינְעַרְלַעַשְׁעַר, דַּעַר דְּרִיסְטָעַר מַאַן —
אַיְזָן אוַיֵּן מַוִּיעַר — דַּעַר זוֹנָהָס בַּרְאַנְדִּיקָן קָאַרְעַק — אַרְוִיְּגַעַקְרָאָקָן,
אוֹן זַיִן בְּלַאֲנָקָן זַיְבָּעַרְנָעַם מַעַסְעַר — דַּעַם וּוּאַסְעַר-פְּאַנְטָאָן —
אַיְן פְּלָאָם — אַיְן אַיְרְ נַאֲקָעַטָּעַר, רַוִּיטָּעַר בְּרוֹסְט — אַרְיִינְגַּעַשְׁטָאָקָן...

די שטָאָט האָט אַ זַּיִחְזָקְעַן, דַּעַרְוֹאַכְטָה פָּוֹן אַיְרְ לִיבְעַ-מְשֻׁגָּעַת,
אַ רְוִיךְ — אַ גַּעַרְוָךְ פָּוֹן שְׁוֹיִיס — האָט פָּוֹן אַיְרְ פָּאַרְלְאַשְׁעַנָּעַר
בְּרוֹסְט גַּעַשְׁלָאָגָן,
נַאֲרַ די נְשָׁרָקִים הָאָבָּן זַיְקְגַּעַטְפַּט צָוָם שְׁוֹיָס פָּוֹן אַיְרְ טַאַכְטָעַר,
דַּעַר נָאָס —
אוֹן זַיְהָאָט זַיְעַרְעַז נַאֲקָעַטָּעַ לִיבְעַר גַּעַקְוּשָׁט, זַיְיַי אַ נַּאֲכְטַלְעַנָּעַר
גַּעַגְרִיְּטַאָּן אַיְרְעַ צַעְפַּנְטָעַ אַרְעַמָּס — די רָאָגָן.

ס/פֿלעגט טרעָן, די שטאט האט ניט געקענט רויק שַׂאַפּן,
געקלְאנט און געשריען פֿוֹן שַׁאַפּ – אין צירק האַבָּן גערעועט
די באַנדורעס און געשאַלט דער וואַלטָּרָן;
און אָן אויג אִירס געווועזּן אֵיז צעראָקָן, רויט אָן אַפּן –
אֲבָלוּיכְטָעָנָר פֿעַנְצָטָעָר אוּפּ אֲפֿינְקָטָן גָּארָן...

אין פֿעַנְצָטָעָר אֲצִיטָעָר גַּעֲבָן פֿלְעָגָן די ווּפֿיסְעָ גַּאֲרְדִּינְעָן,
און אֲמַשְׁוְגַּעַנְעָר מַאֲנְצְּבָיל – זַיְךְ אַרְאֶפְּוּאָרָפּ אַוְיִפּן טַרְאַטָּאָר –
דָּאָס פֿלְעָגָט פֿוֹן דער שְׁטָאָטָס ווּפֿיסְעָ אֲהִיטָעָר אַרְאֶפְּרִינְעָן –
זַיְהָאָט גַּעֲוִיְינָט, גַּעֲזָעָן אֲבִיּוֹן קָאַשְׁמָאָר.

אייר שַׁוְאָרְצָעָר צָאָפּ – דער רַזְעַלְעָר שְׁטִיבְּלָעְכּוֹאָלָּד –
הָאָט פְּאַרְדְּעָקָט אִירָעָ נַאֲקָעָטָעָ פֿלְיִיצָעָס – די בִּילְיִקָּעָ הַפִּיעָרָעָ ;
און דָּעַם שְׁטָאָזְיִינְגָּר – אייר אַנְגְּעַפְּוּדָעָרָט בְּלִיכְבָּעָ גַּעַשְׁטָאָלָּט –
הָאָט זַיְ פְּאַרְשָׁטָעָלָט מִיטָּ איַר פֿינְגְּעָרָל – דָעַם ווּמִזְעָר ...

אייר פֿלְעָגָט זַיְ חַלְוָעָן, אָז דער זַאוּוּלְצָק זַיְךְ שַׁוְקָעָט מִיטָּ
פְּאַפְּלְאַזְוּסָגְעַטָּן, זַיְן חַבְּרָתָאָרִין,
און דער בִּיסְטוּקָלָהָאָט אִין זַיְנָעָ בּוֹזָעָ-קַעַשְׁעָנָעָס – די פְּנָגָעָ,
תוֹנְקָעַלְעָ הוַיְקָן –
גַּעַוְעָר בְּאַהֲאָלָּטָן – עָר ווּלְ טִיְּטָן זַיְן מַוְתָּעָר ווּאָסָהָאָט אִים גַּבְּאָרוֹן –
און נַאֲכָהָעָר – צַוְּ קָאַזְיָאָן, צַוְּ זַיְן קְרָאַנְקָעָרָט מַומְעָן דָעָר
בְּעַטְלָעָרִין – אַנְטְּלוּוּפּּן ...

אייר פֿלְעָגָט זַיְ חַלְוָעָן, אָז איַר גַּרְאָבָע בְּאַדְיִינְעָרִין, דָאָס
הַוִּיקְעָרָל, די פְּאַהְוּלְאַנְקָעָגָט,
הָאָט צְוּנוֹיְגַּעַנְיוּכָעָט זַיְ מִיטָּ ווּינְגְּרִי-גַּעַסְעָלָעָ, דָעָר דָאָרָעָר
זַיְיִטְאַרְקָעַלְעָ, דָעָר פְּאַרְעַטְפָּרִין,
זַיְיִ בְּאַהֲאָלָּטָן אִין די פְּאַכְוּעָס – די קַעְלָעָרְשָׁטְבִּיבָּר – דִּינְאָמִיט –
די פְּנִין אָן הָאָט
פֿוֹן אַרְעָמָאָן – אָן דָעָמִיט ווּלְיָן זַיְיִ דִּינְעָדִיקָעָ האַרְיִינְטָץ צְעַשְׁמַעְטָעָרָן ...

ס'ח'אַט זיך איר געזהָלומָט, אָז דער שטורעָט - דער כוֹלְגִּינָּס,
האָט פֿאָרְלָאַשָּׁן דעם לאָמֵפָן פֿוֹן סֶלְופָּ - גענְגַּבָּעָט אִיר בְּרָאָסְלָעָט;
אוֹן מִיט אָן אִימָּהָדִיקָן קוֹל - מִיטָּן פֿיְחָ פֿוֹן אָן אַנְקָוּמָעָנְדִּיקָעָר בָּאָן -
האָט דִּי שְׂטָאַט זיך צְשָׁרְעִין: רֶ-אָ-טֶ-עֲ-וֹ-עַ-ט!!!

ט' פְּלִצְעָגֶט זַיֵּךְ אִיר חַלּוֹמֶן, אָז דַעַר הַמּוֹן – אִיר שְׁפִיזְעָר – הַאֲטָאוּיְנְגָעָהוֹבָן, אִיר בָּאַפְּאָלָן, אָוָן דַי ַפְּאָבְרִיךְ – אִיר הַאַלְלָן – גַּעַוְאָרְגָּן – – – אָאוֹן מִיט אִיר שְׁמַאְלָן, צָאַרְטָן פִּינְגְּרָל – דַעַם וּוּזְיעָר – הַאֲטָזִי – גַּעַוְעָמָן צָוָקָן, צָוָקָן.

אונ גאנץ פרע, וווען פון שלאָף האָט זיך טשעכען גענוןמען די
גרוייזאמע מלפה, די שטאט –
האָט זי אוינָן צִיכְעַרְבָּאָט – אַיר שיינָגעַם אלְבָאַסְטָעָרְגָּעָם פָּנִים
דעַם רונְדָן –
געַונָּגעַן צִיכְעַר – שׂוֹאַרְצָעַ פֶּלְעָקָן – די סִימְנִים פָּוֹן הַמוֹן, ווּזְלָקָן זיך האָט
צָוּגָעַשְׁמִידַט מֵיט צַוְּ מִי – אָוֹן זַיְן לְעַבְנַן הַעֲנָגָט אוּפִין די סַעְקָנְדָן...

१३

**פְּאָרָטָאָג פְּלַעֲנֵט זִי אֹוִסְטָאן אַיְרָע אֹוִיעָרְרִינְגְּזָעָן – דִּי גַּעַהְאָנְגָּעָנָע
מַעֲנְטָשָׁן פֿוֹן שְׁטְרִיךְ,**
פְּאָרָרִיךְ אַיר שְׁטָאָלָצְן קָאָפ – דַּעַם מִירְמֶלְנֶגֶע שְׁלָאָס,
**מַיִּיט דַּעַר מַאְסָע אַנְגִּילָן אַיר הַאַלְדוֹן – דִּי פְּאָבְרִיךְ –
אוֹן פְּאָרוֹוִיכָרָן דַּעַם קוּימָעָן – אַיר "אַיוֹוָאָז"-פְּאָפְּרִיאָס...**

די מאשינעס – אירע איזוּרְנוּ ציינער – פֿלְעָגָן קְנָאָקָן,
אַבְּפָרְדָּס פֿאָלָק הָאָט זִיךְ נִיט גַּלְאָזֶט צַעֲקִיעָן...
פֿאָרְפָּס פֿלְעָגָט זֵי פֿיְיכְּן מִיט דִי נַאֲזֶלֶעֶכֶר – דִי טָאָרְטָאָקָן –
אוֹן בֵּי נַאֲכָט – דִי מַעֲנְטָשָׁן פֿוֹן אִיר הַאַלְדוֹ – צָוִירִיק אוַיסְשְׁפִּיעָן.

נַאֲרְ נִיט אִין מַאְלַה הָאָט זֵי מִיט אַ שְׁאָרְפָּן צָאן צַעֲבִיסָן אַ מַעֲנְטָשָׁן
אוֹיף שְׁטִיקְנָר,
אַ צְוַיְּתָן – מִיטָּן פֿלְאָם, אִיר צְוָנָג – פֿאָרְבְּרָעָנָט אַיְן אִירָעָ
רוּיטְעָ לִיפְּן – דִי הוּטָעָס;
אוֹן דָּעָר פֿאָרְטְּרָעָט פֿוֹן צָאָר נִיקָּלְיִי דֻּעָם צְוַיְּתָן – אִיר
אַבְּנָ-טוֹב דָּעָר צַיְּטְרָדְקָעָר –
פֿאָרְשְׁפְּרִיצָט גַּעַוְאָרָן מִיט זַיְעָר מַאְרָךְ אוֹן אָוּמְשְׁוְלְדִּיקָּן בְּלוֹט אִיז...

זַיְעָרָע בְּלוֹטָן – זַיְנָעָן דִי פֿרִישָׁע רְוִיָּן אוֹן טְוַלְפָאָגָעָן,
וּאָס פֿלְעָגָן בָּאָצִירָן דָּעָר שְׁטָאָטָס קְמִיעָ – דָּאָס בִּילְד פֿוֹן זַיְנָ
מַאְיְעָסְטָעָט, אַיְנָגְעָטָאָסָט אִין אַ גַּלְדָּעָנָעָר רָאָם;
תְּחִיתָ-הַמְתִים זַיְנָעָן דִי אָוּמְגָקְוּמְעָנָע צָוִירִיק אוַיְגְּשָׁטָאָגָעָן –
יעַדְעָ בְּלוֹטָם – אִיז אַמְּאָל אַן אָוּמְגָלִיקְלְעָכָר מַעֲנְטָשָׁן גַּעַוְעָזָן מַנְהָסָתָם...

אַ בְּלוֹטָם – אִיז אַוְיךְ אַקְיָילְוָו דָּעָר שְׁוֹאָרְצָעָר קוּמְעָנְקָעָרָר,
וּאָס דִי שְׁטָאָט הָאָט פֿוֹן דָּאָךְ – אִיר הוֹט – נִיט אִין מַאְלַה אַ וּאָרְף גַּעַטָּאָן
צָו דִי פִּיס פֿוֹן גַּוְבְּעָרְנָאָטָאָר – אִיר אַיְידָלָן, הַיִּסְן פֿאָרְעוּוּעָקָט
וּאָס פֿלְעָגָט פֿאָרְבָּי אִיר זִיךְ דָּוְרְכָּפָּאָרָן נַאֲשְׁפִּיאָן זַיְנָ פֿאָעָטָאָן...

דָּעָר גַּוְבְּעָרְנָאָטָאָר פֿלְעָגָט צִינְעָמָעָן דִי בְּלוֹמָעָן – דָּעָר דַּצְמָעָס מַתָּנוֹת –
אוֹן זַיְעָרָע גַּלְיְידָעָר – דִי פֿרִישָׁע בְּלוֹטְלָעָךְ – פֿלְעָגָן פֿאָרְעוּוּעָקָט
וּוּעָרָן פֿוֹן זַיְנָ בְּרוֹטָאָלָן בָּאָרִיךְ...
עָר פֿלְעָגָט זֵי אִין טְוָרְמָעָס פֿאָרְזָעָצָן – אִין שְׁטִינְגָּעָבָע, טְוַלְעָ וּאָזָאנָעָס,
אַדְעָר – אַרְוִיסְוָאָרָן אִין זַיְנָ פֿאָרְשְׁנִיְּתָן, פֿאָרְקְוִירְאָרְעָנָעָס
גָּאָרְטָן – סִיבְּרָ...

אַבָּעֶר נִיט אֵין בְּלֹם הָאָט עַר מִיט זִיבָּן לְאַקִּירְטָן שְׁטִיוֹל
צְעַטְרָאָטָן אָוָן צְעַלְלִיקָט ;
אָוָן בַּיְ דֻּעַם זָאוּוֹלְצָקָלְגָן דַּעֲרַ שְׂוֹאָצָנָר , קְלִינְנָר דְּלָאנְגִּיעַ ;
אֵין אָן אַרְעָמָרָר , פִּינְצָטָעָרָר אָוָן צְנָגָעָר שְׁטִיבָּלְ-הָאָט זִיךְ גַּעַשְׁתִּיקָט ,
גַּעַשְׁתִּיקָט אַ וּוּסָעַ זְוּמָעַ-פְּיגַעַלְעַ – אַ טְוַלְפָאָגָס אַלְמָנָה... .

עַר הָאָט דַּי קַעַפְתָּן יוֹנָגָעַ מִיְּדָלְעַק – רָאֹעַ, צְעַבְלִיטָעַ מִימָּזָן –
אַפְגַּשְׁנִיגְטָן מִיט זִיבָּן מַאֲנִיקָרָטָעַ נַעֲגָל – דַּי רְוִוְוָעַ גִּילְיָאִטִּינָעַ ;
נַאֲךְ זַיְ פְּלָעָגָן וּשְׁוֹמָעָן דַּי בִּינְעָן אַוְיָפָן פְּעַלְלָד אָנֵן דַּי גְּרָאָן –
זַיְעָרָעַ מַאֲמָעַס וּוּיְנָעַן אַיְבָּעָר דַּי הַיְלִיקָעַ אָוֹתִיּוֹת פָּוָן תְּחִינוֹת... .

דַּי מַתִּים זִיבָּן צְעַקְוִילְטָעַ אַרְוֹנְטָעָרְגָּאָלְגָן צְרוּרָק פָּוָן דַּי תְּלִיוֹת –
פָּוָן זַיְעָרָעַ בִּינְעָר זִיבָּן אַוְיָגָעָנָגָעָן זִיבָּן גַּאֲלָדָעָנָעַ תְּבָאָוֹת ;
אָנֵן סְטָעַפְ ;
פָּוָן זַיְעָרָעַ אַדְעָרָן הָאָט עַר נַאֲגְבִּיקָעַס גַּעַלְאָכָטָן – אָוָן דַּי קַנְעָפְ ;
אוּףְ זִיבָּן מַוְנָּדִיר זִיבָּן זַיְעָרָעַ וּוּיְנָעַס ,
אָוָן דַּי שְׁקִיעֹות – דָּאָס בְּלֹטָן פָּוָן זַיְעָרָעַ אַפְגַּשְׁנִינְטָעָנָעַ קַעְפָּ... .

פָּאָר יַעֲטוֹצָדָן קְרָבָן , וּוֹאָס דַּעֲרַ גַּוְבָּעָרְנָאָטָאָר דַּעֲרַ טִירָאָן פְּלָעָגָט
דַּעֲרָמָאָרָן ,
הָאָט אִים מִיט מַעְדָּאָלָן בָּאַשְׁאָנְקָעָן דַּי מַאֲטָוּשָׁקָעַ רָאַסְיִיעַ –
אַ מַעְבָּטְשָׁלָעַן הָאָרֶץ אֵין גַּפּוּעוּנָן זִיבָּן יַעֲטוֹעָדָעָר גִּילְדָּעָנָעָר אָרְדָּן ,
אָוָן אַ שָּׁאָרָבָן – זִיבָּן יַעֲדָעַ בִּינְיִקְאָצָה , גַּעַשְׁנִיצְעָטָקָמִיעַ... .

אָוָן דַּי שְׁטָאָט הָאָט אַ לִיְבָעַ גַּעַלְגִּירָט מִיטָּן חַשְׁבָּן קָאָט –
דַּעֲרַ זַיְיָגָעָר – אַיְרַ גִּילְדָּעָנָעָר קָאָפְ – אֵינוֹ גַּעַלְגָּגָן אוּףְ זִיבָּן פְּעַטְעָר הָאָנָט ;
זַיְ הָאָט גַּעַשְׁמִיכְלָט צַו אִים מִיטָּן בְּלִיְיכָן פְּנִים – דֻּעַם צִיְּפָרְבָּלָאָט –
אָוָן גַּעַשְׁעַפְטָשָׁעָט : מַעַן דָּאָרָף צָוָם טּוֹיַּט אַרְוִיסְטָקִירָן דַּעַם אַרְצְטָאָגָט... .

ער פֿלְעָגֶט קּוֹשֵׁן אִירָעַ לִיפָּן – דִי רְוִיטָץ, הַיִסְעָד קָאַבָּאַרְעַטָּן,
אִיר בָּאַדְאַנְקָעַן, בּוֹקָן זִיךְרָאַר אִיר אָוֹן מַאֲכָן קְנִיקְסָן,
ער האָט גַּעֲטָאנְצָט מִיט אִיר אָוֹנְטָעַר דִי קְלָאַגְּגָעַן פָּונְדִי
שְׂרִיבְּגַנְדִּיקָעַ קָאַרְגָּעַט –
די טְשֻׁעָרְקָעָסָקָע, אַנְגָּעַלְאַדְעָנָע, פָּאַרְאָסְטָע בִּיקְסָן...

ער האָט אַקְאַמְּאַרְיִישָׁקָע מִיט אִיר גַּעֲטָאנְצָט – אָוֹן דִי מַזְוִיקָאַגְּנָטָן
הָאָבָן אַיְבָּעַר וּוַיְסָע פָּאַלְיְרָטָע בּוֹיגְנָס פָּאַפִּיר – אוַיְיכְן וּוַיְסָטָן פָּעַלְדָּן,
איַן טִיכְן שְׁנִי –
גַּעֲשְׁפִּילְטָט מִיט הַיִסְעָד קוֹילָן אִין דִי הַעֲרָצָעַר פָּונְדִי אַרְעָסְטָאַגְּנָטָן –
די שְׂוֹאַרְצָע נָאָטָן אוַיסְגַּעַשְׁטָאַלְטָע אִין אִין גַּלְיְיכָעַר רַיְ...
...

ער פֿלְעָגֶט זִיךְרָאַרְיְנוֹאַלְיִיצָן אִין פָּאַלְאָצָן – זִיכְרָן דָּאַמְּעָדָן צָאָרָטָן אַרְעָם,
אוֹן אַמְּידָעָר אַיְינְדָרְעַמְּלָעָן הַצְּרָנְדִּיקָע – דָּעַם מַאֲרָשָׁ פָּונְטָוִיטָן,
וּוֹאָס גַּעֲשְׁפִּילְטָט הָאָבָן אוַיְיכְ אַוְיסְוּוֹיִינִיקָעַ דִי יוֹנוֹニִים – זִיכְרָן
שִׂיפְּרָעַ קְלָעְזָמָרִים –
וּוַיְיכְלָן דִי נָאָטָן הָאָט פָּאַרְוּוֹיִיטָע דָעַרְ וּוַיְנָטָן – פָּונְדִי זִיעָרָגְעַר דָעַרְ שְׂרוֹטִיט...
...

אִין פּוֹטְלִיאָר – אִין בְּרוֹדְעַרְקָבָר – הָאָט דָעַרְ שְׂרוֹוִיטָפָאַרְוּוִיטָ
דִי נָאָטָן, דִי קְרָבְּגָוָתָן,
אוֹן אוַיְיכְ שְׂוֹאַרְצָן פָּאַרְטָעְפִּיאָן – דָעַם פְּרִישָׁן בְּעַדְגָּעָלָעָן עַדְ –
הָאָבָן פָּונְדִי זִי קָאַגְּצָעָרְטָן אַפְּגָעְגָעָבָן דִי הַוְּנָגְעָרִיקָע וּוַיְרָטוֹאַזְיָינִים –
די וּאַרְגָּנָעָס –
נָאָר דָאָס הָאָט שְׁוִין דִי שְׁטָאָט מִיט אִיר פָאַרְעָרָעָר – נִיט גַּעַהְעָרְט...
...

ער פֿלְעָגֶט פָּאַלְן צָו אִירָעַ רָאֹעַ פִּיס – דִי פְּרִיְילְעָכָע הַיְזָוְלָעָךְ...
אוֹן דָאָס פָּאַלְקָעַ הָאָט גַּעֲקָרְעָכָעָט אָוֹנְטָעַר אִיר אַיְצָעְרָנָעָם אָאָן –
דָעַרְ מַאֲשָׁיָן...
נָאָר דִי גַּאָס הָאָט אִיר וּוַיְדָעָר מִיט פּוֹיְסָטָן גַּעַדְרָאָט –
בּוֹנְדִּישָׁעָ קְרִיבְּלָעָךְ –
אוֹן אוַיְקָגְעַשְׁפִּילְטָט אַמְּאָרָשָׁ אַוְיָף דָעַרְ קְלִינְגְּגָנְדִּיקָעָר קָאַגְּקָעָ –
אִיר מַאֲנְדָאַלְיָן...
...

די גאָס האָט אַקְאָמֶפָּאַנִּירֶט זיך אוּף דער ווילַיעַ – אַיר גַּלְדָּעֵנָאָר האַרְפָּעַ,
נָאָר עַס זִינְעָן אַיר באַפְּאָלַן אַ סְטָאָדָפּ גְּרוּיעַ ווּלְעַף – קָאָזָקָן –
אוֹן מִיט זַיְעַרְעַ צִינְעַר – די שְׂטָאָלְעַנְגַּע קִינְזָגָלַן שָׁאָרְפָּעַ –
צַעֲגָרְיוּשָׁעַט – צַעֲשָׁנִיתָן די צַעֲבָוָנְטָעַוּעַטָּע שָׂאָף – אַירַע דָּאָרָע קָוְלָאָקָן...

— —

דָּעַר טִירָאָן מִיט דָּעַר שְׂטָאָט הָאָבָּן גַּהְהּוּלִיעַט, נָאָר פְּלוֹצִים –
אוֹז דָּעַר הָמוֹן אַיר באַפְּאָלַן אוֹן די פָּאָבָּרִיק – אַיר האַלְּדִין –
שִׁיר דָּעְרוֹוָאָרגָן...

דָּעַר גַּוְבְּעָרָנָאָטָאָר הָאָט דָּעְרָאָר נִיט גַּעַטָּאָן קִיְּין גּוֹטָס אִם,
אַבְּעָר דָּעַר זַאְוּוֹלְעַק הָאָט פָּאָר זִין טָאָטָנָס פְּמִינְקָעַר – גּוּעוּר
שּׁוֹיִן גַּהְהּאָלְטָן פָּאָרְבָּאָרגָן...

דָּעַר זַאְוּוֹלְעַק הָאָט גַּהְהִיט דָּעַם רֹוְצָח, אִים באַגְּלִילִיט צַו אַ בָּאָלַן,
אוֹן אַיְּן אַ הוּיָף – דָּעַר טִילְעַר שְׂוֹאָרְצָעַר בּוּזְעַם=קַעְשָׁעַנְגַּפּוֹן
אוֹנְדוֹזָעַר הָעַלְדָּ דָּעַם גְּבָר –
אוֹז גַּעַלְעַגְּן אַ מְצַנְּתָשׁ אַיְּן אַ סְקָלְאָדִיק – אַיְּן אַ שִּׁידָאַ קִינְזָאָל –
וּוֹאָס הָאָט זַיךְ אַלְיִין אוֹיסְגַּעַשְׁלִיכָּן פּוֹן פְּיִינָן אַוְן גַּעַטְאָר...

זַיְּהָאָבָּן גַּהְהּוּלִיעַט, נָאָר די טָאָט פּוֹן דָּעַם פְּרָאָסְטָן בְּרוֹק – אַיְּן נֶס :
דָּעַר זַאְוּוֹלְעַק הָאָט אַגְּטְבָּלוּיט קַעְגָּן קָאָט – זִין שְׁטִילְעַט ...
אוֹן זִין פָּאָטָעַר – דָּעַם עַמְּךָ – באַפְּרִיטָטָפּוֹן לְקַיְשָׁקָעַס –
פּוֹן דָּעַר שְׂטָאָטִישָׁעַר אַיְּזָרְגָּעַר פּוֹיסְט אִים גַּעַרְאָטְעַוּזָט ...

— —

סְּהָאָבָּן זַיךְ אַ שָּׂאָט גַּעַטָּאָן אוּיְּרְוָהָן – די לְעַצְתָּעַ בְּלוּיַּעַט שְׁנִיְּעָן ...
... אוֹן דָּעַר סְטוֹדָעָנָט, וּוֹאָס הָאָט אַמְּאָלָאָ אוּיְּהָן קוֹל גַּעַלְיִיעַנְט –
גָּאָרְקִיס בּוֹד –

דָּעַר רַאֲבָעַר הָאָן, וּוֹאָס פְּלַעַגְתָּ אַוִּיפָּת זָוְנוֹאַיְּגָנָאנְגָּ קְרִיְּעַן –
אוֹיְ אַרְיִיסְגַּעַרְאָקָהָן פּוֹן קַעְלָעַר – זִין טּוֹכְלָעַן קָאָטוֹן ...

ער איז ארויס – און מיטן מולד – זיין שנאָבל – צעשמיינערט
די בערג – די טראָגען. אונטער זיין טראָט –
די שווארצע ערֵד געווארן גריין איין, און די בידנע מאָסע
זיך געטוליעט האָט אונטער ערֵר זון –
זיין הייסן, רויטן פַּלייגל...

אָבער אַ ציטער געטָאנַן האָט פֿאָר אִים די שטַּאָלְצָע, גֶּראָבָע
גֶּראָנדָאָמע – די שטַּאָט,
און ער האָט געזופט פֿוֹן אִיר לְיבָב שְׂטִיקְפָּרְפָּר –
פֿוֹן די ווענט דִּי צִיגְלָ...

זַי האָט זיך צעווינט. סַחְאָבָן זַיְפְּצָן זַיְגְּרִיסְן פֿוֹן אִירָע
ברוֹסְטָן – די זַאֲלָן...
און בלּוֹט – טְרָעָרָן זַיְנְגָּעָן גַּעֲרָנוּן פֿוֹן אִירָע אָוִיגָּן – די שְׁוִיבָן
די צְעַבְּרָאָכְעָנָע...
און פֿאָר אִיר גַּילְדָּעָנָר בְּרָאָש – דָעַם באָטְיוֹשָׁקָעָס קָאָפָ – זַיְנְגָּעָן גַּעֲפָאָלָן
די זְשָׁגְּנָדָרָן אָוִיפָּה די קְנִי אָוָן גַּעֲזָגָעָן – בָּאָזְשָׁע צָאָרִיא
כְּרָאָנִי – – –

זַי האָט צוֹ ערֵר אָרְאָפְּגָעָבוֹגָן אִיר שְׁטַּאָלְצָן קָאָפָ – דָעַם שְׁלָאָס,
גַּעֲרוֹפָן הַילְּחָ – גַּעֲמִיכָּט מִיט אִירָע נַאֲלָעָכָר – די סְרִעְנָעָס
פֿוֹן די טָאָרְטָאָקָן...
נָאָר סְ'איְזָן פְּאַרְאָשָׁן גַּעֲוָאָרָן ערֵר פְּאַבְּרִיךְסְ-קְוִימָעָן – אִיר
"אַזְוֹאָ" = פְּאַפְּרִיאָס –
און בַּיְ אִירָע פֿיָּס הָאָבָן גַּעֲוָאָיָעָט וּוּלְחָ – פְּאַרְוּוֹנְדָעָטָע קָאָזָאָקָן...

פֿאָר צָעַר האָט די קָאָקָאָטָע אָוִיסְגָּעָטָן פֿוֹן בּוּידְעַמְשְׁטִיבָל –
פֿוֹן אִיר אוּיעָר דָעַם וּוּאָרָעָמָן –
אִיר לְעַזְתָּן שְׁמַאָרָאָגְדָעָנָעָם אַוְיְצָרְרִינָג – דָעַם גַּעֲהָאָגְגָעָנָעָם
מַעֲנְטָשָׁן פֿוֹן שְׁטָרִיק...
און די גָּאָס האָט אָוִיפָּה ערֵר וּוּלְיָע – אִיר גַּילְדָּעָנָר האָרָאָע –
גַּעֲנוּמָעָן שְׁפִּילָן, לִיאָרָעָמָעָן
אָרְבִּין אִין עַקְסְטָאָז אָוָן צְעִירִין אַ שְׁטַּאָלְעָנָע – דָעַם
גַּרְינָעָם בְּרִיךְ.

דעך זאוווילעך האט אָ בְּ רִיטְשְׁקָעַ גַּעֲשְׁלָעֶפֶט — אָוֹן מֵיטַּ דִּי
קָלִינְגְּנְדִּיקָעַ גַּרְאָקָן
סָוּן פָּעָרֶד — גַּעֲלִיְּעָנֶט דִּי שְׁטָעָרֶן — זִין טָאָטָנֶס פַּלְוָגְבָּלְעָטָעֶר...
אוֹן סָוּן פָּאָנָאָר — זִין אַיְנְצִיךְּן רְוִיטָן אוִיגַּן דָּעַם קָאָסָאָקָן —
הָאָט אַרְאָפְּגָעָטְרִיכְּט אָ שְׁטְרָאָל — אָ טְרָעָר אָ פִּיאָלְעָטָעֶר...

ער האט גַּעֲלִיְּעָנֶט אוִיכְּפָּן קוֹל אָוֹן פָּאָרְדִּירְדִּזְּ וִיךְ צַעְכְּלִיפְּעַט,
אוֹן זִין טָאָטָנֶס שְׁוֹעָרָעַ, מַאֲרָשְׁרִינְדִּיקָעַ טְרִיטַּ גַּעֲקְוִישָׁת אָוֹן גַּעֲלָעָקָט...
דִּי וּוּלְפָנְקָעָלָע — זִין בְּלוּיעַ פְּלִיעַט — הָאָט וִיךְ צַעְרוּשָׁת, זִין
בְּרוּינָעֶר בָּאָס — דִּעְרַ טְוִיעַר — זִיךְ צַעְסְּרִיפְּעַט
דָּעַם רָאָוֹן פְּרִילְּיָנָגְן פָּוּנָעָם שְׁלָאָךְ גַּעֲוָעָקָט...

נאָהָכָעֶר האָט ער גַּעֲלָאָוֹן דִּעְרַ שְׁוֹעָסְטָעַר אָ מַתְבָּהָ זִין פְּלִיעַט —
אוֹן דִּעְרַ וּוּנְגַּן אַיְזָן
אַנְטְּלָאָקָן סָוּן שְׁטָאָט צָו קָאָזְיָאָן — זִין גַּעֲלִיְּמְטָעַר מָוּמָעָן ;
אַיְצָט שְׁפָלַט דִּי גָּאָס אַוִיכְּן טְיִיכְּלָ נָאָקְטוּרָן, עַלְגְּגִיעָס,
אוֹן קָלְאָגָט, נָאָסָאָל דִּעְרַ בְּרוּדָעֶר האָט אַיְרַ נִיטַּ מִתְגָּעָנוּמָעָן...

6

וּוֹצֵן דִּעְרַ פְּאָעַט האָט פְּאָרָעָנְדִּיקָט דְּעַרְצִיְּיָן, וּוֹאָס מִיטַּן שְׁלָיָאָךְ
איְזָן פְּאָרָלָאָקָן
איְזָן דִּעְרַ אָוּונָט — דִּעְרַ וּוּיְסָרוֹס — אִים אַוִיכְּן חָאָלְדוֹ גַּעֲלָאָקָן...
הַעֲרָנְדִּיק דִּי גַּעֲשִׁיכְּטָעַ, האָט ער פְּאָרָגָעָסָן אָן שְׁלָאָקָן —
אוֹן סָוּן זִין אוִיגַּן זִין גַּעֲרָנוּנָעַן טְרָעָרָן — מַעֲרָבָ=שְׁטָרָאָקָן.

וּוֹעֵן דִּעְרַ דִּיכְטָעֶר האָט אַיְבָּרְגָּעָלְיִיְּעָנֶט זִין וּוּעָרָק — זִין גַּעֲנָעָן סָוּן וּוּאָסְעָר
אַרְוִיסְגַּעַשְׁפָּרָוּנָגָעַן צְוּוֵיִיְּ גְּרוּיסָעַ זִילְבָּעָרָנָעַ הַעֲכָת —
דָּאָס האָט דִּי אַזְיָעָרָעַ גַּעֲפָאָטָשָׁת מִיטַּ דִּי הַעֲנָט, אַפְּלָאָדִירָט דָּעַם
פְּאָרָקָאָסָעָר,
אוֹן גַּעֲלָקְלִיסְטָעָרָט מִיטַּ דִּי וּוּלְן : דִּעְרַ טְרָאָקָט איְזָן גַּעֲרָעָכָט...

אויך די דיסענקי האט לויין גענו מען דעם שליאן דעם זיין,
נאר מיט א מאָל געוויאָרין גריין פֿאָר צַאָר אָוֹן זִיךְ צַבְרוּזֶיט,
פֿון אַיר טִיכְן שְׁטוּרָם האט אַ שְׁפְּרוֹנָג גַּעֲטָן אַ גִּילְעָנָנֶר אָקוֹן –
דאָס האט דער טִיכְן גַּעֲוֵיַין דער שְׁטוּרָם אַ גַּעֲבִיכְלָטָע פּוּיסְט...

דער דיכטער האט דערהערט פֿון זְשֻׁוק דעם זְשֻׁומָעַן –
דאָס האט אַ זִיכְצַעְצַע גַּעֲטָן דער לִיבְדִּינְקָעָר גַּאֲוֹן, דער בְּאָנְדִּין; עָר אַיִן
זִיךְ פֿאָרגְאַגְגָּעָן אַיִן גַּעֲוֵיַין. אִים גַּעֲטְוּלִיעַט, זִיכְן הַיִּסְקָאָפּ אַרְוּמְגַעְמָעַן
אוֹן גַּעֲטְרִיעִיסְט – חַאֲבָן די בעַיְאַזְעַס, זִיכְנַע שִׁינְגַּע מְלָכָות אוֹן
גַּעֲטְרִיעַב אַזְדִּינְעָרִינְגַּן.

אַ טְרָפְּן סְמָאַלְעַ – אַ זְוִידְקָע טְרָעָר פֿון סּוֹק – דָאָס בְּלִינְדָע
אוֹיג פֿון דעם דער לִיבְדִּינְקָעָר;
אַרְאַפְּגַעַרְנוּן אַיִן אוֹיְקָן שְׁרִיבְבָּרָס צַעְלְלִיקְטָן, פֿאָרְגָּעָלְטָן בְּלָאַגְּנָאָט;
אַפְּשָׁר האט עָס באַקְלָאָגְט דעם גַּעֲטְאַלְעָנָעָם רַוְסִישָׁן קַיְזָר? –
אוֹן אַפְּשָׁר – גַּעֲוֵיַינְט פֿאָר פְּרִיד, וּאָס דער שליאָן אַיִן אַגְּנָאָפּן
פֿון שְׁטוּרָם? – – –

נַאֲכָן אַדוֹן האט יַאֲמְעָרָן גַּעֲנוּמָעַן די בְּלִינְדָע מְכַשְּׁה – די סָאוּעַ,
אַ הסְּפָד נַאֲך אִים האט גַּעֲמָאָכָט דער אַלְטָעָר וּוַיְנַט, דער רַב
דער צַעְדְּרִיְעַטָּר;
ער האט פֿאָר דער צְדָה קְרָאָעָן גַּעֲגָבָן אַ וְיִלְדָּן רַאֲוָעַ:
– נִיטָּא מַעַר אָונְדוּעָר מְלָךְ נִיקָּאָלִי דער צְוִוִּיתָר!!! –

ס'הַאֲבָן זִיךְ צַעְנוֹאַלְעָדוּעַט די שְׁוֹאַרְצָעַ תְּלִינִים – די רַאֲבָן,
אוֹן גַּעֲרִיסְן
קְרִיעָה נַאֲך דער שְׁקִיעָה – זַיִעַר שְׁפִּיאַזְעָרָס נִיקָּאָלִיְקָעָס אַפְּגָעַ=
שְׁנִיטְעָנָעָם קָאָפּ,
אוֹן זִיךְ דַּעֲרָתְרָנְקָעָן אַיִן דער גַּאֲכָט – זַיִינְן שְׁוֹאַרְצָן בְּלוֹט. אוֹן
דער בְּאַגְּנָעָן – דָאָס גַּעֲוֵיַין
פֿון דער וּוּעָלָט אַיִן אוֹיְקָגְגָּעָן גַּעֲטָן דער זְמַלְיָאַנְקָעָלָע –
דאָס הַאֲרִץ פֿון כְּלָאָפּ...

און די נביים - די סָאַלְאָוּוִיעַן און קאנֶאָרְעַקְלָעַן - האבן
קעפּ - און זיך צעינונגטען און צעשפֿילט איזט קארשנְזְוִינְגּן -
גִּילְדְּצָנָע בְּאַלְגְּלִיקָעַס :
- אַלְעַ קְרוּינְגּן וּוּלְעַן פְּאַרְזְּשָׁאָוּעָרט אָוּן צְעַפְּאַלְן וּוּלְעַן, אַבְּעַר -
אייבְּקִיִּיט - אֵין די פְּרָאַסְטָע
הָאָנְטָן, וּוֹאָס הָאָט די קְרוּין גַּעֲמָאָכְט - אָוְנְטָעָרָן גַּעֲמִיכְפּ קָוּן
דָּעַם טִירָאָנָס נָאַהְבִּיקָעַס ...

דער שליאָל דערצעילט דעם נסבײַמל אַ מעשה

דאָס נסבײַמֶלע איז געוואָצְטָן, זיך געהאָדעוועט
בִּים שליַּאַר, זיין גוֹטְמוֹתִיקָן, געַלְן זִידָן;
... עס ריבַּט אַ רִיטַּעַר — אָוֹן ס'דערהָעָרט דער פָּאָעַט —
וּיְ דער וועג צומ אַיְנִיקָּל זִינְגָּם נַעֲמָת רִידָן.

דער רִיטַּעַר — דער פָּאָרְגָּאָכָט — פָּאָרְט אַדוֹרָךְ דֵּי גַּעֲגָנְט
אוֹן יָאנְטָן דֵּי וּאַלְקַנְדַּלְעַץ — זִינְגָּע פָּעַרְדַּעַלְעַץ וּוּבִיסְטָן;
עס טּוּפְעַן זִיעַרְעַט טְרִיט — עס דּוֹנְעָרְט אָוֹן רַעֲגָנְט —
דאָס דּוּרְצִיְּלַט דִּעְרַר וועג דעם נסבײַמל אַ מעשה:

— אַמְּאָל גַּעֲוָעָן אַיז אַין אוֹנְדַּעַרְעַט מִקְומָות אַ גִּיעָר, אַ טְרוּיְמָעַר
אַ יְוָנְגָעָר,
אַ בְּלוֹדְנָע שָׁאָף ווֹאָס הָאָט זיך פָּאָר אַ מַעֲנְטָשָׁן פָּאָרְשַׁטְעַלְטָן;
זִין טָגְטַּע-מַאְמָע הָאָט אַיְפְּגַעַלְעַסְטָן דִּעְרַר וּזְהָהָה — דִּעְרַר סִיוּעָר הַוְּנוּגָעָר —
אוֹן גָּאַט הָאָט אַין דעם יְתּוֹמָס הָאָרֶץ פָּאַרְלָאָרָן דֵּי וּוּלְלָט...

דִּעְרַר סּוּמְגָעָר וּוֹאַנְדַּעַרְעַר הָאָט גַּעֲהִיְּסָן: אַלְקָנָה,
אוֹן נִיט גַּעֲהָאָט קִיְּן חַבְּרַא אָוֹן קִיְּן פְּרִיבְּנָט —
הָאָט עָר אַיְן מָאָל גַּעֲרָעָגָט בֵּין דִּעְרַר שְׂוֹאַרְצָעָר וּוֹאַרְאָנָע:
— צִי אַיז עס אַמְּתָה, אָז דֵּי זָוַן שִׁינְגָּט?

האָט די וואָראָגעַן גענְטֶהערט : – אַיך בֵּין דָּעַר אִיבִּיקָּעַר לִיגָּן –
אוֹן דַּי שְׁטוּרְבָּלְעַכָּעַ האָבָּן דָּעַם אַמְתָּה – דַּי זָוָן – אוַיסְגְּעַקְּעַרְטָן ;
האָט אלְקָנָה גַּעֲרָעָגָט בֵּין דַּי וּוַיְסָעַ גַּעֲרוֹדְקָטָעַ צִיגָּן :
– צַי עַס אַיְזָן זַי גּוֹט צַוְּ לְעָבָן אוַיף דָּעַר עַרְד ?

די צִיגָּן האָבָּן גַּעֲנְטֶהערט : – סַאיְזָן נִיט גּוֹט
מַעַן נִיט אַונְדוֹן נִיט עַסְן אוֹן מַעַן מַעַלְקָט אַונְדוֹן בִּינּוֹאַלְדָן,
אלְקָנָה, אוֹיךְ דוּ בִּיסְט פָּוֹן פְּלִיְישָׁן אוֹן בְּלוֹט –
אוֹן וּוּעָסְט אַיְן גִּיכָּן וּוּרָעָן גְּרוּי אַיְן אַלְטָן ...

האָט אלְקָנָה דָּעַם קָאָפְּ צָוְם פְּעַלְדָּ אַרְאָפְּגָעָלְאָזָן ;
– צַי אַיְזָן פְּאַרְאַן פְּרִימְינְדָשָׁאָט אוַיףְּ דָּעַר עַרְד ?
האָט עַר גַּעֲרָעָגָט בֵּין דַּי וּוּעֲרָמְלָעָץ אוֹן דַּי צִיטְעָרְנְדִּיקָּעַ האָזָן,
אָבעָר קִיְּן עַנְטֶהער – פָּוֹן זַי נִיט גַּעֲהָעָרט.

גַּאֲכָהָעָר האָט עַר גַּעֲרָאָפָּן אַיְן פְּלִיְין אַרְאָבָּן קָאָטָעָר אַקָּאַלְיָקָן –
אלְקָנָה האָט אַפְּגָעְלְקָט אַשְׁטָקָן זַיְן אַלְטָן פִּינְדְּשָׁאָק –
דָּעַם חַוְּלָהָס פָּוֹס פְּאַרְבּוֹנְדָן, נַאֲר אַלְוִוָּן באַקְוּמָן פָּוֹן גַּאַלְיָקָן
קָאָט – אַגְּלְדָעָנָעָם רַעַנְדָּל – אַדְרָאָפָּע אַיְן באָקָן.

דָּעַרְנָאָךְ האָט אלְקָנָה באַגְּנָגָט אַפְּעַרְד אַיְן שְׁפָאָן,
אוֹן אַיְם גַּעֲהָאַלְפָן שְׁלַעְפָן דַּי פָּוֹר מִיטָּ בעַטָּאָן.
– צַי אַיְזָן יוֹשָׁר אוַיףְּ דָּעַר וּוּעָלָט פְּאַרְאַן ?
האָט דָּעַר טְרוּיְמָעָר בִּים הַאֲרֻפְּאַפְּשָׁנִיק אַפְּרָעָג גַּעֲטָאָן.

– יוֹשָׁר פְּאַרְאַן אַיְזָן נַאֲר פָּאָר דָּעַר סְטָאָדָאַלְעָז,
אָבעָר אַונְדוֹן בְּעַלְיְ-חִימְלָעָץ אַיְזָן שְׁלַעְבָּט –
מִיר טְרִיבְּט אַונְן שְׁמִינְסָט דָּעַר באַלְעָגָאַלְעָז,
בָּאָר אַיְזָן וּוַיִּסְסָע אַזְרָאַלְיָי אַיְזָן אוֹיךְ אַגְּנָעָט.

האָט אלַקְנָה גַעֲרָעָגֶט בֵּין דַעַם גַעַלְן קַאנְאַרְעַךְ :
— צִי אַיְזָן פֿאָרָאַן פֿרַיְמִיהִיט אַוִיף דַעַר גַראָמָעַר עַרְד ? —
האָט זַיךְ דַעַר קַאנְאַרְעַךְ צַעְקַלְאָגַט בֵּין דַעַם מַעֲנְטַש אַוִיכָן קַאַרְעַץ ;
— מִיר וּוֹצְרָן גַעֲבָאָרָן מִיט קִיְיטַן אַוִיף דֵי גַלְיַדְעַר אָונְ אַונְדוֹעַר
וּוַיְגַעַלְעַ אַיְזָן — דֵי שָׁוּעוֹרַד ...

מִינְן בְּרוֹדַעַר לִיגַט אַיְזָן שְׂטִיגַט **פֿאָרְשְׁפָּאָרְט**,
אוֹן דֵיר וּוּצְטַ מַעַן אַוִיךְ אַיְזָן אַסְטְרָאַגְן **פֿאָרְרִיגְלָעַן** ;
אלַקְנָה, מַעַן האָט אַונְדוֹן **אַפְגְּנוֹגְרַט** —
סִיאַזְ שְׁלַעַכְט **אַפְּלִילְוַן** דֵי, וּוֹאָס האָבָן **פֿלִיגְלָעַן** ...

האָט אלַקְנָה גַעֲרָעָגֶט בֵּין דַעַם נַעַנְדָן הַיְמָלָאָן הוֹנְטָן :
— צִי אַיְזָן גַעֲרָעָטְקִיְיט **פֿאָרְגָּעָנְעַן** אַוִיף דַעַר וּוּצְטַ ?
אוֹן צִי האָט עַר אַ וּוּבְיבָ ? אוֹן פֿאָר וּוֹאָס אַיְזָן נִיט באַזְוֹנְט
אַונְדוֹעַר **פֿרִילְיִינְגַן** ? — אָ, זַאַל עַר אִים זָאגַן, פֿוֹן וּוֹאָגַעַן דֵי חַוְשְׁכְנִישׁ
קוּוּטַלְט ?

— דַעַם שָׁקָרַס, מִינְן הָאָרֶט בְּלַאֲטִיקָעַר פֿוֹס גִיט אַיְזָן הַאָרְץ מִיר אַ בְּרִיקָעַן,
די הַיְצְלָעַס — תְּלִינְים — גַעֲקָעַטְהַאָבָן מִינְן הַיוֹזְגָעַנְדָן,
אוֹן דֵי וּוּצְלַחְתַ — מַיְנָעַ שְׁלַאְגַע בְּרוֹדַעַר, די **פֿאָרְשְׁטוּסְעַנְעַן** אַונְן דִיזְקָעַ,
זַיְנָעַן גַזְלָנִים — די נָוִיט אַונְן עַצְבָוֹת צוֹנוֹיֶקְגַעְפָּאָרְט האָט זַיִי
מִיט שְׁנָאה — מִיט זַיְנָדָן ...

מַיְנָעַ בְּרוֹדַעַר האָבָן **פֿאָרְשְׁלוֹגָגָעַן** דֵי זָוָן — דָאָס הַאָרְץ פֿוֹן דַעַר סְטָאַדְעַ,
אוֹן דַעַרְבָּעַר אַיְזָן טְוָנְקָלִי, אַיְזָן אַונְדוֹעַר אַוִיף אַונְדוֹעַר זְמַרְדִּיקָעַר עַרְד,
אַבָּעַר נַאַךְ **פֿינְצְטָעַדְעַר** זַיְנָעַן די שְׁוֹקְטִים — די **הַאָרְבָּסְטָנְעַכְט**,
וּוֹאָס האָבָן **פֿאָרָן** דֵי נַעַנְדָעַ
פֿאָרְבָּרְעַכְעַר — אוַיסְגַעְטְּרַאַכְט דַעַם מַוְלָד — די **גַלְיַדְעַנְעַ** שְׁוּעוֹרַד ! ..

מַיְנָעַ בְּרוֹדַעַר וּוַיִּסְן נִיט, אֹז זַיִי זַיְנְדִיקָן — זַיְנָעַן זַיִי נִיט קִיַין
זַיְנְדָעַר, —
די חַטָּאים פֿוֹן זַיְעָרָעַ רִיכְטָעַר זַיְנָעַן נַאַךְ גַרְעָסָעַר ;
זַיִי, די חַכְמִים, פֿרָאַוּעַן מַאֲלַכְיִיטַן אַונְן **פֿרָעָסְנַ** **פֿלִיְישַׁ** פֿוֹן רִינְדָעַר,
וּוֹאָס זַיִי קַוְלְעַנְעַן מִיט אַ מַעְסָעַר ...

מײַנְגָּע בַּרְיַדְעָס צִינְגָּע אָוֹן אַיְנְגָּזָמְקִיט אַיְזָ נְעֵצָר וּזְאַקְּנָן,
אָוֹן דָּאָס גַּעֲוָעָר קַעְגָּן זַיִדְרָף זַיִן: מִתְגַּעַפְּלִיל אָוֹן ָקָרְשָׁטִין –
אֶבְּעָר דִּי יְצַנְּעַק וּוָאָס וּוְילָן זַיִי מִיטְקַוְּלָן בָּאַשְׁטְרָאָקְן –
עַלְּלָן דִּי בִּיקְסָן קַעְגָּן זַיִדְאַלְּיָין!

דִּי ווועַלְךָ מִשְׁפְּט מֵעַן, וויכָל זַיִן יְנַעַן דִּי אֹיגַן פָּוּן דִּי נַעֲכַת...
 אָאָר מִיר הָאָט דַעַר גּוֹרֶל בָּאוֹאָקְנָט מִיט פְּנִין אָוָן מִיט צָעַר -
 מִיט גִּילְדְּעָנָן שְׁפִיּוֹן -
 קְעַגְּן מִינְעַגְּן אַיְגְּעַנְעַגְּן בָּרוֹדְעַר גִּינְגְּן רַאנְגְּלַעְן זַיִן אַיְנָה גַּפְעַכְתָּ -
 טְרִיבְּבַּט מִיר דַעַר קִינְגַּג, דַעַר יְעַגְּעַר, מִין הָאָר - צּוֹלְבָּה זְיַנְעַגְּן
 קָאָפְּרִינְ...!

— רודעם רוייבער משפט מען, וויל ער ודעם רוזחטס פַּלְגִּין באָרוֹיבִּין —
אוֹן צְבָעַרְכֶּן... אֵיךְ בֵּין דָּאַךְ אֲבָעַר דַּעַר הַיְתָר קָוָן קְרַעַמְדָּע
פַּאֲרַמְצָגָנָס, אֵיךְ בֵּין דָּאַס גַּזְוּיָּין
— פָּונְגָם גַּנְבָּ... אוֹן מִין אַיְגָעַנְצָר אֹוְצָר — מִין חַילְיקָעַר גַּלְיִיבִּן...
— לִינְגַּט אֵין מִין אָוִיגַּ, אֵון זְבִינָעַ שׁוֹמְרִים — דַּי טַרְעַן וּוֹאָס פְּלִיסָּן...
— — — — —

— לדער הונט האָט זיך צו אַלְקַנְהָן געלאַכְשְׁטְשָׁעַט אָן גענוּמָעַן וּזְאַעֲזָעַן :
— אַיבֵּר מִיר זַיְנְגָעַן רִיכְטָעַר פֿאָרָאָנְגָעַן אֶסְטָן אָן קַעְגָּן זַיְיָ בֵּין
אַיך אַיְינְגָעַר !
— כְּבֵין אָוּמְשָׁוְלְדִיק פֿאָרָמְשָׁפֶט גַּעַוְאָרָן צו שְׂטוּמְקִיִּיט אָן צַוְּזִין ?
— אָנוֹן מַעַן פֿאָרוֹזָאָרָט מִיר מִיט טְרָעָרְן פֿוֹן מִיטְלָאָיד — מִיט שְׂטִיעָנָר !!!

די קנייטשן פון חכמה – אויסגעאראט אויף מײַן שטערן...
די קנייטשן פון חכמה – אויסגעאראט אויף מײַן שטערן...
כ'בין קָלוֹג – מײַן הָאָט מִתְמַאַנִּיקָרְטָשׁ נְעָגֵל – מִיט
מְעֻצָּרֶס, פְּלִיְזִין –
אוֹן מֵיָּן לְוִין אִיז גְּרוּיִיךְ, בָּאָר כְּיוּעָל נִיט פְּלָאָלָן, וּוּוִילְּ קְיָעָן מִיט
תְּפִילָות זִיךְ דַּעֲגָנָעָן;

כ' בין קָלָג - דַעֲרֵאָר האָט מִיר זַיְעַר לַיְבּ דַעַר שׁוֹאָרְצָעֶר שְׂרוֹהּ,
אֲבָעָר דַעַר גַעַנְאָד פֿוּן מַוְשָׁל אַיְזָאָרְן אָונְטַעַרְדוּקְטַן שְׂקָאָזּוּ - אַן צְוּל;
מִין הַאָר האָט מִיר אַנְגַעַטָּאָן צִירַוּגּוּ - אַ קִיּוּט אַוְיכּוּן חַאָלְדוּ -
- אַן אַנְשָׁאָטָט אַ פְשׁוֹטָעָר נַאֲרָע -
מִיר גַעַשְׁאָגְעָעָן דַי הַיְמַלְאָזְקִיּוּט - אַ בְּלוּעַן, גַרְאָמְעָן פְאַלְאָזּוּ
פֿוּן קְרִישְׁטָאָפּוּ ..

דַעַר הַוּנְט האָט דַעַם מַעֲנְטָשָׁנָס האָנְט גַעַטָּאָן אַ היַיְסָן לַעַק - אַן עַר,
אַלְקָנָה, האָט גַעַהָאָרְכַט - דַעַר בָּאָגָעָר אַוּן טְרִיִּיסְטַטְוּנָעָם
פְאַרְשְׁטוּסְעָנָעָם - אַיְזּוּ וּוְאַנְדְּלָעָן,
נַאֲרָדּוּ זַוְאָס שְׁלָאָגָן מִיךְ, דַעַם גַעַרְדוֹלְטַן, מִיטּ שְׁטַעְקָעְנָעָר -
זָאָלְיַין אַיְזּוּ אַ הַיְמַלְאָזּוּן הַוּנְט זִיךְ פְאַרְוָזְנָדְלָעָן!!!
- - - - -

עַס האָט גַעַיְאָמְעָרְט דַעַר הַוּנְט - דַעַר גַרְוַיְעָר צַעַר פֿוּן דַעַר וּוּעַלְטָא
אוּן דַעַר דָאָרְפּ - גַעַכְאָכְאָטְשָׁעָטַט, אוּן אַיְבָעָר אִים זִיךְ פְאַרְמָאָסְטַן
מִיטּוּן זַוְנְפָאָרְגָּאָגּוּ - אַ רְוִיטָן שְׁטִינָן;
אֲבָעָר אַלְקָנָה האָט דַעַם מַלְאָקָט - דַעַם פְאַרְמוֹטְשָׁעָטָן בְּעַלְ-חַיּוּ מִיטּ
זַיְינָן אַקְסָל פְאַרְשְׁטָעָטָן,
וּוְיַיְלָעָר האָט אַיְזּוּ הַוּנְט - דַעַרְקָעָנָט זִיךְ אַלְיַיְינָן..
- - - - -

הַאָט אַלְקָנָה גַעַרְעָגָט בַּיִי דַי צִיטְעָרְנִידְיקָעָז וּוּסְעָטְטוּבָן :
- צַי אַיְזּוּ כַּאֲטָשׁ לַיְבּוּעָ אַוְיפּ דַעַר זַיְגְּדִיקָעָר וּוּצְלָט פְאַרְאָזְן?
אוּן צַי קָאָן מַעַן דַי פְרָוַיְעָן - דַי גַיְלָדְעָנָעָ שִׁינְקִיּוּט - גַלְיְוִיבָן?
אוּן צַי מַעַג מַעַן טְרוֹיְעָן זַיְעַר זַיְלְבָעָרְגָּעָם שְׁפִינְגָּל - דַעַם מַאְן?
- גַלְיְיִבּ נִיטּ דִין פּוּרְפּוּרְנָעָר בְּעַנְקְשָׁאָקְטָן - דַי פְרָוַיְעָן, אַלְקָנָה גַוְעָטָר,
די לַיְבּוּעָ אַיְזּוּ דַי שְׁטַעְרְבָּלְעְקִיּוּט, דָאָס גַעַבָּאָרָן וּוּעָרָן - דַי זִינְדָן,
יעַדְעָ תָמוֹזְגַעְכָט גָאָרָט וּוּעָרָן שִׁיְינָן - יַעַדְעָ פְרָוּיּוּ וּוְיַלְזִיְינָן
אַ מַוְעָטָר,
אֲבָעָר נִיטּ יַעַדְעָר מַאְן וּוְיַלְזִיְינָן אַיְזּוּנָעָן אַ שְׁוֹלָד - אַ קִינְדָן

האָבָן דִי טוּבָן גַעֲנְטֶקְעָרֶט אָוֹן גַעֲטָאָן אוּפַּחַ דָעַר עַרְד אַ פֵּלִי,
אוֹן אוּפַּקְן וּוְאַנְדָעַרְעָרָס הַאַלְדוֹז זִיךְן אַנְגַעַחַאַנְגַעַן;
אלְקָנָה אַיְזָה פֵּאָר דִי פֵּיְינְגְּלָעַן – זַיְינְן הַאַקְצָנוֹנוֹן אָוֹן גַלְוִיכְן –
גַעֲפָאַלְן אוּפַּחַ דִי קְנִי,
איַן זַיְינְן הָאָרֶץ זַיְיַי פֵּאַרְכָּאָוּעָט – אָוֹן דָעַרְשָׁטִיקָט זַיְינְעַסְפָּקָה –
דִי שְׂלָאַגְּנָעַן...

נַאֲרַ דָעַרְנָאָךְ הָאָט אלְקָנָה בָאַגְעָנָת אַ הוֹן אַ פֵּאַרְלָאַרְעָנָעַ,
איַזְיַי גַעֲוָעָזָן דָאַרְשִׁיטִיק אָוֹן הַוּגְנָעָרִיך –
דָעַר גַעַיפְרָה הָאָט אַרוֹיְסְגַעַנְמַעַן קוֹן זַיְינְן טַאַרְבָּעַ אַ סְקָאַרְעָנָעַ,
אוֹן אַיר גַעֲרָעָגָט : צִי אוּפַּחַ דָעַר וּוּצְלַט אַיְזָה פֵּאַרְאַנְעַן גַלְיִיכְן ?
– גַלְיִיכְן – אַיְזָה לְעָבָן, נַאֲרַ אוּפַּחַ אַ שְׁוֹחַת אַיְזָה דָא ! – זַאֲגָנָט דִי הוֹן – זַיְיַי וּסְיַן !
אוֹן וּוֹי אַ שְׁכָר פֵּאָר מִין קְיֻוִּת, הָאָט עַר אַ דִימָעָנָט – אַ חְלָפְ –
קוֹן שְׂטָאָל אַוִיסְגַעַשְׁלִיכְן ;
אלְקָנָה, אוֹן דִיר וּוּצְטַמְעַן אַיְזָה קְרִיגְ דְּפָרְשִׁיסְ –
דוֹ וּסְטַ, דָעַר טּוֹיטְ שְׁמִיכְלָט, נַאֲכָסָאָל מִיר הָאָבָן מִיט אַוְנְדָעָר
גַעֲבָוָרָט – אַיְם נִיט בָאָגְרִיכְן...

אלְקָנָה הָאָט זִיךְן צְטוּוֹיִינְט – אָוֹן קוֹן זַיְינְעַסְפָּרָעָן –
הָאָט דִי קְלָגָעַ נְהִיאָה – דִי טְוָף – גַעֲנוּמָעַן זִיךְן דָאַס הָאָרֶץ דָעַרְקְוִיְקָן ;
אוֹן דָעַר וּוְאַנְדָעַרְעָר הָאָט זִיךְן גַעֲבָעָטָן בֵּי דִי שְׁטָעָרָן –
זַיְיַי זַאֲלָן אַיְם אַרוֹיְסְגַעַנְמַעַן צַו דָעַם אַיְזָה סְפָה אָוֹן אַיְם גַעֲבָן אַ תִּיקְוָן ...
הָאָבָן דִי שְׁטָעָרָן גַעֲנְטֶקְעָרֶט : דוֹ הָאָט אַוְנְדוֹן אַוִיסְגַעַטְרָאָכְט –
פֵלִי אַרוֹיְפְ – צַו אַוְנְדוֹן אָוֹן וּוּצְטַ – אַוְנְדוֹזָעָר הָאָרָ –
גָאָט – אַוְנְדוֹזָעָר פְאַטְעָר – אַיְזָה גַעֲפָאַלְן אָוֹן שְׁלָאָכָט,
אוֹן אַוְנְדוֹזָעָר מַאְמָע – דִי לְבָנָה – וּוּיִינְט אַוּפַּחַ צַעַר ...
דָעַר טְרוּיְמָעַר הָאָט אַ פֵלִי גַעֲטָאָן צָוָם רָאָזָן הָאַרְיוֹזָאנָט,
נַאֲרַ אַרְאַפְגַעַהְאַלְן צְוֹרִיק אָוֹן זִיךְן צְעַקְלָאַפְט אָן אַ שְׁטִין ;
גָאָט לְעַבְטָ אַיְיבָק – אלְקָנָה הָאָט דָעַרְקָאָנָט
איַן זַיְינְעַסְפָּרָעָן רְוִיטָע וּוּנְגָדָן – גָאָטָס הַיִיסְן גַעֲוָיְין ...

די שטערן, די ליגנער, האבן פאר שאנד די געזיכטער מיט
 כמארעס זיך פארשטעטער
 און אלקנה האט דערהערט פון זיין ברוסט דעם ווינגענדיקן קול
 פון גאט:
 - מײַן פֿאָצָץ איז ניט דער הימל - דעם גערעכטנס האָרֶץ
 נאָר דער באָלְעָגּוֹף מאָכָט חֲרוֹב מײַן הִיכָּל - מיט זיין בלְאָטִיקָן טְראָט...
 גאנַטָס טְרָעָרָן - די ווינְדָן - האָבָן אַנְגַּעַצְוָנְדָן דעם וּאנְדָעָרָעָס
 גוֹפָן - אָוָן דער פֿאָרוֹשָׁאָרָטָעָר
 אלקנה איז צום טְפִיךְ אַוּזָּק, אָוָן אַ בְּלוֹאַיְגִּיקָּעַ כּוֹוָאַלְיָעַ
 האָט גַּעַלְעָקָט זַיְנָעַ טְרִיט אָוָן גַּעַשְׁעַפְטָשָׁעַט צָו אִים: - אַ, צָאָרָטָעָר
 בחור, זַי מײַן חַתָּן - אָוָן אֵיךְ וּוּעַל זַיְנָן דִּין טְרִיעָעַט פֶּלהָ.

האָט אלקנה גַּעַזָּאָגָט: - אַ, לִיבָּע בְּתוֹלָה מִינְגָּעַ, אַיִנְצִיקָּעַ, גַּעַזְאָרָטָעַ,
 זַי בָּאָגְּרִיסְטָן!
 אֵיךְ וּוּילְ גַּיְן צָו דֵיר, אַבעָד די עַנוּגָּע עַרד האָט צָוָעָשָׁמִידָט
 מײַן בְּרִיטָן שְׁפָאָן!
 האָט די כּוֹוָאַלְיָעַ גַּעַלְעִיסְטָעָרָט: - מיט דִּין צָאן צְעָרִיבִּיס דִּין קִיטָּאָ
 דֵי עַרד איז שׂוֹאָרָץ אָוָן וּוּסְטָן
 אַ, שְׁעַנְקָ זַי נִיט דִּין טְרָעָר אָמוֹזִיסְט - אֵיךְ גַּיב דֵיר פֿאָרָ אֵיר דָעַם
 הִימָּל אָוָן דָעַם וּלְבָעָרָנוּם מִילְכּוּזָג - אַיְן גַּעַן...

האָט אלקנה גַּעַזָּאָגָט: - אֵיךְ וּוּילְ גַּיְן צָו דֵיר, אַבעָד מײַן יְוָגָנָט אָוָן
 בעַנְקַשְׁאָקָט - די גַּעַרְטָעָנָר מִיט רְוִיזָן אָוָן טְוַלְפָאָגָן
 האָבָן מִיךְ אַרוֹמְגַּעַצְאָמָט מִיט גַּילְדָּעָנָע שְׁטָאָכָעָט - שְׁטוֹרָאַלְנִידִיקָּעַ
 אַיְן דַּעַר פְּרִיצָן;
 האָט די כּוֹוָאַלְיָעַ גַּעַזְוָגָעָן: - אַיִדְעָר דִּיןְגָּעַ בְּלוּמָעָן זָאָלָן פָּוָן
 דִּיןְגָּעַ בְּיטָעָר גַּעַוְוִין פֿאָרוֹיוֹאַגָּעָן
 פְּלִיקָ זַיְיָ בְּעַסְעָר אָוִיס פָּוָן האָרֶץ אָוָן צְעָרָטָעָט זַיְיָ אַיְצָט - אַיְן
 מִיטָן בְּלִיעָן...

האָט אלְקָנָה גַעֲזָגֶט: – כּוֹוֵילּ גַיִין צוֹ דִיר, נָאָר דִ שׂוֹאָרְצָע
פֿינַן – דִ קְדוּשָה – אַרְוָמָגָעְקָלְאַמְעָרֶת האָט מִין הַאָרֶץ
מִיטּ רָאָזֶעֶת טּוֹמָאָה דִיקָעָ אַרְגָּנֶס – קְרִיְיךּ,
אוֹן כְּהָאָבּ מִין פְּאַרְשָׁטָאָנֶד צַעַשְׁמַעַטְעָרֶט אָן דָעַרּ הַאָקּ – דָעַר
פְּרָאָגָעּ: נָאָסָאָל בֵין אַיךְ גַעֲזָמָעָן
אַוְיתּ דָעַר וּוּעַלְתּ, נָאָסָאָל?!

האָט דִי כּוֹוָאָלְיַע זִיךּ גַעֲפִיעַשְׁטָעַט: – אָ, קוּם צוֹ מִירּ, אַיךְ וּוּעַל
דִי רְעַטְעַנִישּ פֿון דִיןּ גַעֲבָוָרֶט מִיטּ מִין
לִיבָעּ – מִיטּ פְאַרְגָעָס – בָאַשְׁיָדִין,
קוּדָשָה אַיּוֹ צַוְיבּ עַר: לְעַבָּן – גְּלִיךּ אַוּן פְּרִיְיךּ – קָאָן פְּאַרְפְּרִיְין אָוּן
פְּאַרְרָאָטָן, אַבָעַר אַיךְ, דִי צַבָּות – דִי אַיְבָיקִיִיט – קַיְין מָאָל!

האָט אלְקָנָה גַעֲזָגֶט: – אָ, אַיְבָיקִיִיט, אַיךְ גַיּ צוֹ דִיר, דָאָס הַיְילִיךּ
לְעַבָּן אַיּוֹ אַ פִישְׁוֹדִיךּעָר טַעוֹת –
דִי גַעֲרַעַטְעַ וּוּיְן פְּאַרְרִיכְטָן אִים מִיטּ גַבָּוָה – בְּרִידְעַרְעַכְקִיִיט,
נָאָר דִי תְּלִינִים – דִי פְחַדְנִים – פְאַרְקְרִיפְלָעַן
אִים מִיטּ לְאָמָעּ תְּלִוִיתָ!

האָט דִי כּוֹוָאָלְיַע גַעֲוַיְינַט: – אָ, גַוְטָעָר יִנְגָגּ, אַיְידָעָר דִיןּעָ אַוְיגָן
וּאָלְן אַוִיסְפִּיקָן דִי וּוּילְדָעּ קְרָאָעָס –
וּוִילּ אַיךְ בָעַסְעַר צַעַרְלָעַן דִיןּעָ וּוּמִיטּ הַעַנְטָ אָוּן קַוְשָן דִיןּעָ
הַיִיסְעָ וּוּיעָס...

האָט אלְקָנָה גַעֲמָרְלַט: – מִיְידָלּ, אַיךְ, דִיןּוּן יַוְנְגַלְיָינְגּ, האָבּ דִיךּ הַאָט –
זָאָל אָונְדָזָעָר זָוּן כָּאַטְשָׁ זַיְן דָעַר אַוִיכְגִיְעַנְדִקְעָר
טָאגּ – דָעַר וּוּעַלְתָסּ גַעֲוַיְיסָן –
מִירּ זַיְנָעַן בַּיְידָעּ אַ זַיְוָג – דָו בִּיסְטּ מִין דִימְעַנְטָעַנְזָר חַלְוָם,
אוֹן אַיךְ – דִיןּוּן וּוֹאָר דִי שָׁאָרָעּ...
עַר האָט אִיר אַנְגָעַטָאָן אַ גַיְנָגָאַדְעָנָעָם קְדוּשִׁין-רוֹנוֹג – אַ פְאַסְטְקָאָרְגָנָעָם
קְאַיְאָרָן-בְּלִיאָסָק – אוֹן פְאָר אִיר אַרְוִיסְגַעֲרִיסָן
זַיְן נִשְׁמָה פֿון לְעַבָּנָס בַּיְיָעָר לְאָפָעּ – דָעַם מַאְרָגָנְשָׁטָעָן פֿון
דָעַר בְּרוּנְגָעָר כְמַאָרָע...

— — — — —

אלכונה האט אין דער אליעזר וויליע זיך געטאן אַ ואָרָף אַרְבִּינְצָט,
די כוֹאַלְיַע האט מיט וויכע אַרְעָם בְּאַלְזָאַמּוּ אַרְומְגֶּנְזָמָן אַיר
בְּאַשְׁפָּרְטָנָס גּוֹף – אַיר זִיסְן גְּלִיעְנְדִּיקָן צַעֲר,
אוֹן צַר – זֵי – זִין כְּלִיעְנְדִּיקָן אַמְתָּה;
איבער דער פְּאַרְלִיבְּטָעַר יונגער פְּאַרְלַה האט דער סְאַלְאָוִי דער בְּדָחַן
זֵיך צַעְקָלָאָגָט, צַעְטָעָהָט,
אוֹן דִּי מְחוֹתָנְתָטָע – די שְׁקִיעָה – זֵי בְּאַשְׁאָטָן האט דער סְאַלְאָוִי מִיט שְׁטָרָאָל –
גִּילְדָּעָנָע בּוּקָעָנָע פְּרִישָׁע כְּרִוְּצָנְטָעָמָע – – –

* * *

דער פְּאַרְנָאָכָט פְּאַרְטָאָט איבער דער בְּלוּעָר גַּעֲגָנָט,
אוֹן יָאָגָט די וּאַלְקָנָס – זִינְגָע פְּלִינְקָע, וּוַיְצָע פְּצָרָד ;
עַס טְוֹפָעָן זַיְעָרָע טְרִיט – עַס דְּוָנוּגָרָט אוֹן עַס רְעַגָּנָט –
דָּאָס רְעַדָּט דָּעָר וּוֹעָג – אוֹן דָּאָס נּוֹסְבִּימָל הָעָרָט :

– אַיְבָּיק אַיְזָן נָאָר דָּעָר הַיְמָלֶל אוֹן דָּעָר בָּאָרְגָּן דָּעָר בְּאַנְגָּרוֹאָטָעָר,
אוֹן אַיְבָּיק בֵּין אַיך – דָּעָר שְׁלִיאָץ פָּוֹן לְיָם – אוֹן סָאַיְזָן מִיר גּוֹט.
אַיְיך דִּיר, מִין אַיְינִיקָּה, אַיְזָן וּוֹילָה, וּוֹאָס דָו גַּעֲבָאָרָן בִּיסְטָה
אַ בּוֹים אַ פְּרָאָסְטָעָר –
אוֹן נִיט קִיְּין מְעַנְטָשׁ פָּוֹן פְּלִיְּשָׁ אַוְן בְּלוֹט ...

דוֹ, מִין בְּחוֹרָעָז, אַרְיְבָעָרְוּזָקָסָן וּוּעָסָט דָעַם חַכְמָס הַוִּיכָּן פְּאַרְשָׁטָאָגָנד,
אוֹנְטָעָר דִּיר, אַיְן קָבָר, וּוּעָט פְּוִילְעָן דָעַם מְעַנְטָשָׁנָס גַּעֲבִין ...
...שְׁטִילָה. דָעָר פְּאַרְנָאָכָט, דָעָר פְּרִיאָז, אַדוֹרְכְּגַעַרְטִין אַיְזָן דָאָס אַרְעָמָע –
לְגָאנְד –

דָעָר שְׁלִיאָץ האט פְּאַרְעָנְדִּיקָט דָעַצְיִילְעָן זִין מְעַשָּׂה. אַמְּנָן.

כָּאַשְׁמָאָר

דערך דער געגנט ריביט דער שווארצער רויבער – דער ראב,
דער טאג זוכט שווין אין די ברוינצע איגן קון שאָף ;
דער דיכטער וויל פֿאַרְהִיטַן די תְּפִילָה – זיין גוטס און האָב –
און פֿאַרְשְׁלִיסְט זיך אין זיין בלויינַן פֿאַלְאָץ – דעם שלאָף.

איבער אים דער טויט – אַ שווארצער אַדְלָעֶר – שועבטן,
און אוּניַיַּה דער רוייטער רוייז – זיין יונגנט – פֿחַדִּים – שפֿינען הענגען,
נאָר די טויב – זיין וואָרְקַעְנְּדִיק גַּזְזָעָנָג – זיַּיְלָעֶט
און קוֹן זיין האָרֶץ – אַיר גַּעַסְט – זיַּפְּלִיט אַרוֹיס אַטְרִיסְט אַים בְּרֻעְנְגָעָן.

צָו דער זוֹן פֿלִיט דָּס אַיְנוֹזָאמָע לֵיד קוֹן פֿאָעַט,
און דער אַדְלָעֶר איבער אַיר האָט אוּסְגַּעַשְׁפִּירִיט
די נאָכָט – זיין פֿלִיגֶל נאָר די טויב האָט נִיט קִיְּין חֲטָא
און די תְּמִימָות – אַיר ווֹאָקָן – צָוּם גַּעַרְאָנְגָּל אַין גַּרְיִיט...

דער אַדְלָעֶר אַיז נִיט גּוֹבֵר זיין קְרָבָן – אַונְ זָוכְט זִין רְוִיבָן,
דַּעַם מָולֵד – זִין רְוִיטַן שְׁנָאָבֵל – שְׁאָרֶפֶט עָר אָן אָן די פֿאָזְוּרֶעֶס –
די כְּמַעֲרֶעֶס – – –
און פֿאָרָן דִּיכְטָעֶר אַ שְׁלַכְתָּן גַּעַרְוָס עַס בְּרֻעְנְגָט די טויב –
די זוֹן – זִין שְׁוֹעַטְעֶר – אַין גַּעַרְאָר אַיז... .

דער פֿאָעַט הַיְּבָט אוּיפָּא אַין דער היַיך זִין בְּעַרְיָאַזְוּוֹן שְׁטַעַקָּן
און פֿירְטַן מִיט זִין פֿירְעַר אַזָּא דִיאַלְאָג :
– בְּזַיְה דער ווֹיְסְעֶר טוֹב אַוְיכָן הַאַלְדוֹן זִיְּנָעַן פֿאָרָן רְוִיטָעַ פֿלְעָקָן –
וּזְאָס בְּאַטְיִיט עַס, לִיבְעַר חַבָּר, שְׁטַעַקָּן, זָאָג ? –

— אַ גָּאָר, דָו גָּאָר, עַס וּוִוִיס אֵין פְּעַלְדַד דָאָס גַּעַלְעַ גָּרָאָג,
אוֹ דִין בְּלָאָנְדָע שְׂוּעָסְטָעָר אֵין לְוָנְגָעָנְקָראָאָן,
זִי הָאָט דַעַר טַוִּיבָס פְּלִיגְלָעָן גַּעֲקוֹשָׁת — אָוָן רָאָז
אֵין גַּעַוּוֹאָרָן אוֹיֶף אַיְבִיךְ דִין וּוִוִיס גַּעַזְאָנְגָ...
—

דִין שְׂוֻעָסְטָעָר שְׂטָאָרְבָט, אָוָן דָו, בְּנָאָדָם פְּאָרָשָׁלְטָעָנְעָר,
וּוְעָסָט אֵין חַוְשָׁכְנִישׁ בְּלָאָנְקָעָן אָוָן זָוָן זִיְךְ אַלְיָיְינְ...
הָאָט אַ טְרַעַשְׁטָשׁ גַּעַטְאָן זִיְין שְׂטָעָקָן דַעַר צְעַשְׁפָאָלְטָעָנְעָר,
זִיְךְ צְעַבְּרָאָכְן אוֹיֶף צְוַיְיעָצְן אָוָן פְּאָרְקְלוֹיְגָן אֵין פְּלִיאְיְ...
—

... דַעַר הַוָּרָאָגָן — דַעַם דִיכְטָעָרָס גִּילְדָעָנָר פְּעָרָד — הָאָט זִיְךְ
— אֵין גָּאָלָאָפְ צְעַטְרָאָגְן —
דַעַר טְרוּיְמָעָר וּוְיל אַנְיָאָגָן דַעַם הַעַלְזָעָר אָוָן זִיְךְ פָּאָר אִים אָיָן
דְּרַבְיָעָן בּוּגָן:
אוֹיֶב פָּאָר דַעַם פְּאָעָט וּוְעָט שְׂוִין מַעַר קִיְין מָאָל בַּיְתָאָגָן, —
זָאָל אִים בְּעַסְעָר דַעַר שְׂטָעָקָן אַוִישְׁטָעָבָן דִי אַוִינְ...
—

אַ, זָאָל דַעַר נְבִיא צְעַרְיִיסְן דַעַם בִּיְזָן גַּוְרָדְיָן —
אוֹן סְיוּעָט דַעַר זִינְגָעָר אַוּזְקַשְׁעָנְקָעָן אִים זִיְין רַבְיכָטוּם —
דִי רַוְיטָע שְׁטָעָרָן;
אוֹן בַּיְ זִיְין בְּלָאָנְדָעָר שְׂוֻעָסְטָעָר — דַעַר קִינְגִּינְ —
וּוְעָט פָּר אַ שְׁוֹפְט אַיְבָעָר מַעֲנְטָשְׁלָעָכָעָ דְּאַלְיָעָס — אַ סְצָעָסְטָעָר וּוְעָרָן...
זָאָל עָר פָּאָרָן צָו בְּלִינְדְּקִיִּיט פְּאָרָמְשָׁפְטָן נַעַ-וָנְדָנִיק זִיְין
אַ גַּוְטָעָר רַיְכָטָר —
זָאָל וּוְיַדְעָר אַוִינְגִּיְין פָּאָרָן וּוְאָנְדָעָרָר דִי זָוָן;
אַ פִּידָל אֵין דָאָס הָאָרֶץ פָּוָן דִיכְטָעָר
אוֹן אִיר יַצְדָעָר שְׁטָרָאָל — אַ גִּילְדָעָנָע סְטוּרָן...
—

דאָס רײַנְגְּדִּיקָע בְּלִוּט פּוֹן זִין קְרָאָנְקָן פּוֹט — זִינְגַּע נְאָטָן;
זָאָל אַוְיְפְּלִוְיכְּטָן דֵּי זָוּן אָוִינְפְּ אַיְרְ שְׁבִּין —
וּוֹשֶׁת צָר מִיטְּן סְמִיטְשִׁיקְּ — דַּעַם לְאָגָגָן, בְּלוֹעִין טָפְּפָלְ-שָׁאָטָן —
זִין קְרִיבְּנְד — דַּעַם טָאָג — מְקֻבְּלְ-פְּנִים זִין.

— — — — —

— — — — —

אֲבָעָר דַּעַם שְׁטַעְקָעַן דָּעַרְיאָגָן הָאָט עָרְ נִיט גַּעְקָאָנָט,
דָּעַר דִּיכְטָעַר טְרִינְקָט אָן מִיט זִין אַטְפָּמָס דַּעַם שְׁטוּרָעָם, דַּעַם
בוֹלְאָן, זִין טְרִיבְּזָן בְּאָגְלִיְּטָעָר;
אוֹן עָרְ שְׁטַעְקָט אֹוִיס זִינְגַּע וּוַיְסַע הַעֲנָט צָוְם האָרְיוֹנָאָט,
אוֹן בּוֹיטְ פּוֹן זִין תְּפִילָה — צָוְ דָּעַר זָוּן אַ לְּיִיטָעָר ...

עָר וּוַיְנָט: אָ, שְׁוּעָסְטָעָר, קִינְגִּיגִין, דוּ שְׁטָאָרְבָּסְטָן,
וּעָר וּוֹעַט דִּין גִּילְדָּעָנָן קְרוּיָן אַנְטָאָן,
אוֹן פְּאָרְ דִּין קְרָאָנָקָן, פְּאָרְשְׁטוּסְעָנָעָם בְּרוֹדָעָר — דַּעַם האָרְבָּסָט —
בּוֹיטְ דָּעַר טְוִיטְ פּוֹן דָּעַר נְאָכָט אַ שְׁוּאָרְצָן טְרָאָן ...

שְׁוּעָסְטָעָר, שְׁוּעָסְטָעָר, דִּין בְּרוֹדָעָר פְּאָלָאָץ — אִין דָּעַר שְׁלָאָחָת,
זִין לְאָנְדָן — דָּעַר קָאַשְׁמָאָר,
די שְׁלָאָנָג אַוְיְף זִין קָאָפְּ — אַ שְׁמָאָרָאָגְדָּעָנָעָ קְרוּיָן אַ גְּרִינְגָּעָ;

אֲבָעָר פְּאָרְ דִּין בְּרוֹדָעָר גַּעֲבָוָרָט אוֹן פְּיַין דָּעַר הָאָנָאָרָאָר —
בִּיסְטוּ אַלְיִין — אוֹן זִינְגַּע אַוְצָרוֹת — זִין גַּעַטְיִילְ אָוֹן נְגִינָה...
— — — — —

שְׁוּעָסְטָעָר, שְׁוּעָסְטָעָר, דִּין בְּרוֹדָעָר אִין דִּין הַיְּהָרָה — אוֹן דוּ
בִּיסְטָן — זִין גַּעַטְיִילְ ! ..
דִּין בְּרוֹדָעָר וּוּלְטָט — אִין זִין טְרוּמָס אוֹן זִין גַּאָט —
דָּעַר בְּאָגְנָעָר ...
דִּין בְּרוֹדָעָר קִינְגִּיגָט אַיְבָּעָר זִין קְרִיבְּיִיד אָוֹן אִין פְּאָרְשְׁקָלְאָקְט בֵּין זִין צָעָר,
אֲבָעָר זִין גַּעַזְאָנָג — אִין קַעְגַּן טְוִיטְ דָּאָס גַּעַוּזָר ! ..
— — — — —

פלוצים האט זיך דער ואנדער ער אַהייב געטאן פון היגל –
מייט זיין לֵיד – זיין שוועסטער ראָצְפּוֹעַן ווועט ער;
און אַבעָר גִּילְדָּעָנָע בָּעָרָג, אוּף דער טויבס היין פְּלִיגֶל
ער פְּלִיט – אַבעָר עַס שְׂמִיכְלָט זִין גּוֹלַּי – דער פְּאָרָעָטָעָר!!

נאָר דערגריכֿן דעם הימֶל האָט אַפְּלִיאַו דער טרוימער נִיט קִין
זַכְּהָ אָונְ רַעֲכָת,
ער פְּאָרָט אַראָפּ אָונְ ווַיל זִין בִּיְזָן, פִּינְצְּטָעָרָן גּוֹלְ אַפְּנָאָרָן –
פּוֹן לְבָנָה-שְׁטָרָאָלְן אַ זִּילְבָּרָנָע תְּלִיהָ-שְׁטָרִיק ער פְּלִעְכָּט –
און הענט גּוֹלְ אַוְיָף אוּף דעם דערלְיְיזָרָס קָאָרָעָק דעם דָּרָן...

ער האָט די פְּעַטְלִיעַ פְּאָרָצְוִיגַּן אָרוּם זִין גָּאָרגָּל
און גַּעֲמָרְלַטְט: אַדְיַעַ, אַדְיַעַ, אַ הָאָרֶץ – מִין שִׁינְעַן ווּעְלַט – – –
נאָר מייט אַ מְאָלַּה האָט דער קְרִיְישׁ גַּעֲנוּמָעַן קְלָאָן אַוְיָקָן מְאַנְאָסְטִיר –
זִין אָרגָּל:
– ברודער לִיבָּעָר, נִיט פְּאָרָ דִּיר, נִאָר פְּאָר זִין אַלְיָין הָאָב אַיךְ
די תְּלִיהָ אַוְיָפְּנָעָטָעָט...
— — — — —

און אַנְגְּעַטְלָוִינְן אַיְזָן דִּי טּוֹבָּ, דעם דִּיכְטָעָרָס לֵיד – זִין טְרִיעָר שּׁוֹמָר –
און גַּעֲבָרָאָכָט פְּאָר אִים אַ בְּרִיוּ – פּוֹן זְוָנוֹתְגָּאנְגָּן
אַ שְׁטָרָאָל: „ – אַיְבָּיְקָ לְעַבָּן ווּעַט די שְׁוּעָסְטָעָר פְּוֹנָעָם טְרוֹיְמָעָר
און בָּאַלְוִיכָּטָן זִין גַּעֲזָנָג... – – –“

די טּוֹב – זִין ווִיטְשָׁע פְּרִיְיד – דער טְרוֹיְצָר – האָט אִים גַּעֲמוֹטִיקָט,
מייט שְׁנַעֲבָעַלְעַךְ – גִּילְדָּעָנָע פְּלִיטָן – גַּעֲשְׁפִּילַט נְאַקְטוֹרָן...
נאָר דער טּוֹיט, דער אַדְלָעָר, האָט זִין האַלְדוֹן צְבָלוֹטִיקָט
זִיןעַן אַוְיָקָן רָאָן בְּרִיוּ גַּעֲבָלִיבָן روּיטָע שְׁפּוֹרָן...

עס האט דער ברייו זיך אַנגעטעןדיין
און פֿאָרברענט זיין פֿעטלייע – די זילבערנע לְהַנֶּה=שטראלן –
ס'הבן זיך געלאַשֵּׁן די שטערן – זינען רויטע ווונדן –
און ער אייז פֿון קְרִיִּיך אַרְאָפְּגַעְתְּאָזָן...

*

דער הימל ווערט ווידער בלוי און לְוִיטָעָר,
דער בעל-חלומות האט זיין געוויין – דעם דימענט – מיט זיין פֿיבִּין
אויסגעשלְלִיקָן

... פֿון דְּרִימֵלְלָאָפְּט זיך אויף דער אויטער
און באַלְוִינֶט זיין גוּרַל מיט די טערן, וואָס פֿון זינען זודיקע
אַפְּלָעָן טְרִיכָּן...

דער טויט האט ניט קיין שליטה אויף לְיכְט און פֿרִיךְ –
אייביך לְוִיכְטָן ווועט די זוֹן – דעם זינגערס שוועסטער,
און די טוּיב – זיין געזאגן – ווועט זיין פֿאָר זיין לְזַבְּן דער באַשייד –
בויען אין זיין האַרְצָן אַירָע נְעַסְטָעָר.

אויף איר פֿלִיגְגָּל רִינְגְּט אַרְקָפְּ אַטְרָאָפְּן שְׂוֹוִיסָס פֿון זיין שטערן,
זי פֿלִיט אַווּעָך מיט דעם צומְסָמָעָן הַאֲרִיאָנָּט ;
דער מאָרגְּנַשְׁטָעָרָן ברענט אַין די אַרְקָנוּשְׁעוּזָס סְכָעָרָן –
און דער דִּיכְטָאָר – אַפְּעָרְלָאָפְּלָעָן זְיַעַן שְׂוֹעַסְטָעָרָס קְרוּין דער קְאָנָּט...

נאָכָהָעָר פֿלִיט די טוּיב אַרְבָּעָר דעם שְׂוֹאַרְצָן קְאַשְׁמָאָר –
דעם יְאָדְלָאָוָן וּאָלָד –
און ברענט אַוִּיפְּ אַירָע פֿלִיגְלָעָן דעם קְאַיָּאָר ;
און די זוֹן – זיין שְׂוֹעַסְטָעָרָס הַיְּלִיקָט גַּעַשְׁטָאָלָט –
הַאָט דער זְרוּעָן דער דִּיכְטָעָר אַוִּיפְּ דער וּאָר.

עד איז געטאָלן פורעים פֿאָר דער בעלאָנדער קִינְגִּין,
זֵי האָט זַיְק אַיבָּעָר זַיְנָע אַקְסָלֶעָן אַרְיבָּעָרגְּצְבּוּיגָן,
אוֹן מִיט אַיר זִיסְן, רַוִּיטָן מוֹילָ – מִיטָן בָּגָּגִין –
זַיְק אַנְגָּזְזָוִינָן מִיט חִיּוֹת – מִיט דִּי טַרְעָרָן פָּוּן זַיְנָע אוִינְגָן...

הַמֵּץ = אֶלְף — אָ...

א

אויף זיין אומעט – דעם ווינגענדיקן קראנקן האָרָן – האָט ווינצענטע,
דעָר האָרָעָבָאָטָעָר בעַלְתָּקִיעָה – אַ בַּלְּאָנוֹ גַּעֲטָאָן;
און דער שלְיאָך ווועקט פֿוֹן שְׁלְאָך די ווַיַּץ, זַיַּן גַּעֲלָע דִּיקָע יַעֲנָטָע:
– דִּעָר יַעֲסִיעָן – דִּעָר יְוָם-הָדִין קָוָמָט אָן!

די שטיַּלְעַ שְׁפַּעַלְעַן – די לְעַצְטָע טַעַג פֿוֹן זַוְמָעָר –
דעָר פָּאָסְטָעָן טַרְיִיבָט אָרוֹיָס אַיְן פְּלִיַּין זַיַּן פְּיטָעָרָן;
און דער קְאַזְיָאנָעָר גָּאָסְצִינָעָץ דִּעָר פְּרוֹמָעָר –
אונטָעָר זַיְצָרָע טַרִיפָט נַעַמְתָּ צִיטָעָרָן...

דעָר פָּאָסְטָעָן ווַיַּלְּ אַיְן זַיַּן לִיד די גִּילְדָּעָן צִיגָּן פְּאַרְכָּאוּוֹן –
זַיַּן רָאָצָעוֹן פֿוֹן שְׁטוּרָעָם, ווֹאָס דָּוָרָךְ די פְּעַלְעָדָר רַיִיט;
ווַיַּנְצְעַנְטָע שְׁפִילָט אַוִיכָן פְּנִיכָּל – אַוְן מִיטָּן נִיגָּן דַעַם לִילְאָוֹעָן
לְעַרְנָתָן דִּעָר שלְיאָך מִיטָּן נַסְבִּימָל יַדְיִשְׁקִיטָן...

נַאֲר דַעַם נַסְבִּימָל לִיגָּט נִיטָּקִין תּוֹרָה אַיְן קַעְפָּל...
און ווַיַּלְּ דִעָר זַיְדָע ווַיַּלְּ אִים מַאֲכָן פְּאַר אַרְבָּ – אַיְן דָוּוֹקָא נַיִן!
פֿוֹן די בַּלְּעַטְעַלְעַן – זַיַּן פָּאָה – עַר פְּלַעַט אָוִיס אַ צַּפְּלָן,
כַּדִּי בְּנֵי דִעָר שִׁיקְסָע, דִעָר קוּקָאָוּקָע, צַו גַּעֲלִינְגָן חַנְ...

דעָר בעַלְתָּקִיעָה האָט נַאֲר אַ מַאְלָ שַׂוְּרָ גַּעֲלַאָזָן,
דעָר שלְיאָך האָט זַיַּן אַוְנְטָעָרָן נַעַפְּ – זַיַּן טַלִּית – בַּאַהֲלָתָן,
און צַו דַעַם נַסְבִּימָלְעַז ווֹאָס אַיְן צַעְלָאָז –
גַּעֲשִׁיקָט روֹפָן דַעַם רַבִּין – דַעַם ווַיַּגְּטָ דַעַם אַלְטָן.

ב

שטייל איז איזן קריישטאלעגעטס פאלֶאַזּ קוֹן ווינט דעם ברוינעם,
דעָר דיַלְ פֿאָרְשְׁפֿרִיט איז מיט מאָך – אַ פֿלְיוּשְׁעֲנָעָרְ, רְווּיטְעָרְ קְאֻוִּיאָרְ ;
דעָר פֿוֹנְדְּאָמְעָנְט איז גַּעֲבּוּיַּת קוֹן דיַ שְׂאָרְבְּנָסְ פֿוֹן צְיְלוּוּם אָונְגָּנוּם –
אונְטְּעָרְן הַוִּזְרוּן דַּעְרָ אַלְטְּעָרְ, פֿרְוּמְצָרְ יְדִישְׁעָרְ דָּוָרְ .

דעָר ווינט זִיצְט איז זִיןְ גְּרִינְגְּסָם סְאָלְאָן – אַיְזְן דַּעְרָ בִּימְעָרְ=אַלְיִי
אוֹן קוּשְׁטַ זִיךְ מִיט דַּעְרָ סָאָוּעְ – אַיְרָ אַיְבְּקִעְעָרְ לְבִּיעָרְ ערְ שְׁוּעוּרְטַ ;
נָאָר דַּעְרָ אַיְנוֹאָמְעָרְ, קְרוֹאָנְקָעָרְ נְבָיאָ – דַּעְרָ סְאָלְאָוּיְ –
בָּאוּוּינְטַ דיַ מְעַנְטְּשָׁןְ, וּאָסְ לְיִגְּנָן אָונְןְ פֿוֹיְיָן אַיְזְן דָּרְעָרְ .

אַיְזְן אַלְיִיְ, אַיְזְן סְאָלְאָן, זִינְגְּעָן בָּאַצְּרִיטְ דִּי מְצְבָּהְ – דִּי ווּעָנְטַ –
מִיטְ רְבָּנִישָׁעְ פֿאָרְטְּרָעָטְןְ, אַיְנְגְּעַטְאָסְטָעְ אַיְן שִׁימְלָ –
אוֹן אַיְזְן מָאָךְ – אַיְזְן זִיךְ וּוַיְיכְן פֿאָטְעָלְ – זִיצְטָ דַּעְרָ ווּינְטָ אַנְגְּעַלְעָנְטַ ;
אוֹן טְרִינְקְטַ בְּלְיוּצְן שְׁאָמְפָאַנְיִעְרְ – דִּי טְרִעְרָ קוֹן אַ מְאֻמָּעָן .

אַיְבְּעָרְ אַ פֿרִישָׁןְ, לְיִיְמִיקְן קְבָּרְ – זִיןְ גְּלְדְּעָנְעָם טִישְׁ דַּעְמָ גַּעֲגִירִיטְ –
זִיןְ מְאַלְצִיטְ – פֿצְטְּשָׁ לְאָקְשָׁן – ווּעְרָעָם – ערְ פֿרְעָסְטַ ;
אַבְּכָרְ ערְ הַעֲרָטְ נִיטְ דיַ עַלְעֲגִיעָסְ פֿוֹן דיַ פֿיְדְּלָעָן אָונְן דִּי בְּרִילְיָאנְטְעָנְצָ –
יְזָפְּוֹרְ=פֿלְּיִיטָן –
דיַ יְלָלוֹתְ קוֹן דיַ יְתּוּמוֹתְ, וּאָסְ קְוּמָעָן אוֹיְףְ קְבָּרְ-אַבָּוֹתְ צְוָ גַּסְטַ .

ג

אוֹיְקָן בִּיתְ=עוֹלָםְ, בִּיםְ גְּנוּוּיְטָרְ אַיְזְן מְאַגְּנָטָעָקְ, אַיְזְן אַ פֿיְאָלְעָטָן
אַלְקָעָרְ, ווּוִינְטָ אַן אַלְטְּעָרְ,
הַוִּיקְעָרְדִּיקְעָרְ בְּלְיִנְדְּעָרְ פֿיְשָׁעָרְ, אַ פֿאָרְשְׁטְעַלְטְּעָרְ, אַ גַּעהְיִימְעָרְ
מוֹזִיקָגָנְטַ,
זִיןְ שְׁוֹאָרְצָןְ פְּנִיםְ – אַונְטָעָרְ זִיןְ גְּנָגְגְלְדְּעָנְעָרְ מְאַסְקָעְ – דַּעְרָ זָוָן –
בָּאַהְאָלְטָ ערְ –
אוֹן אוֹיְףְ דַּעְרָ ווּעְרָבָעְ – זִיןְ גְּרִינְעָרְ לְיִרְעָ – שְׁפִּילְטָ ערְ אַיְכָהְ
ニְגּוּנִיםְ מִיטְ אַ ווּיְאָלְעָרְ האַגְּנָטָן .

פאזע בית=עלמין א טײַך פֿליךט, און פּוֹן די קְבָּרִים – די
פֿינְצְטָעָרָע נְעָכָט –
גראָבָט אוּס דער פֿישֶׁעֶר די פֿאָרָנָאָכָט – די יונְג פֿאָרָשְׂנוּטָעָנָע פֿלְוָת;
פּוֹן זִיעַרְעָע טְרוּיְעַרְיךָעַ לְאָקָן – די פֿעַדְעָרְווֹאָלְקָנָס – זִינְדְּעָנָע נְעָכָט,
עָרְ פֿלְעָכָט,
און שׂוּוּמִיט אָרוּיסְט קְאַיָּאָר אָוִיף זִיעַר מְאֻמָּעָס – דער עָרְדָס גְּטוּיָין –
די סְפָּאַרְעָנָע כּוּוּאָלִיעָס.

דער טְיַיְּךְ לְעָבָן בֵּית=עלְמִין אִיז טִיף אָוּן שְׁמַאֲרָאָגְדִּיק=גְּרִין,
און מִיט זִין בּוֹרְשְׁטִין=בִּינְגָנָעָם סְצָעַפְּטָעָר – אַ דְּעַרְטְּרוֹנְקָנָעָם
קִינְד – עַס שְׁפִּילְטָט דָּעָר קִיּוּזָעָר –
דָּעָר טּוּיָּט – אָוִיף דָּעָר לְאָדָקָע – זִין פֿאָסְטְּאָרָנָעָר טּוּבָעָרְקָוְלְאָזָעָר
מְאַנְדָּאָלִין –
און עַס בְּרוּמַט אָוְנְטָעָר אַ גְּמָרָא=גְּגָנוּן דָּעָר אַלְטָעָר וּוַיְנַט דָּעָר בִּיזָּעָר.

๔

דָּעָר גְּעוּוִיטָעָר הָאָט פֿאָרָלְאָזָן זִין שְׁאָט – דָּאָס הַיְּלִיקָע אָרט –
און אִיז גַּעֲקוּמָעָן צָוָם נּוֹסְבִּימָל – יְדִילְשָׁקִיטָט לְעַרְבָּנָעָן עָרְ וּוְילְ אִים;
און דָּעָר שְׁלֵיאָךְ גַּלְעָט זִיךְ די גְּרוֹזָן – זִין גַּעַלְעָט בְּאָרְ –
און מִיט דָּעָר סְטָאָדָעָס דּוּרְגְּנִינְגְּדִיקָע טְרִיט – זָאנְטָעָר תְּהִילִים.

דָּעָר טְרָאָקָט הָאָט דָּעָם פֿרִימְאָרָאָזָעָק – זִין וּוַיְיַסְן קִיטָל –
איְבָעָרָן שְׁטִין – זִין גְּרוּיְעָן קָאָפְ – אַרְבִּיגְעַדְרִיטִיט,
און דָּאָס נּוֹסְבִּימְעָלָע הָאָט אַנְשְׁטָאָט אַ הִיטָּ –
פֿאָרְדְּפָקָט זִין קַפְּפָעָלָע מִיט דָּעָר מְאֻמָּעָס קְלִיָּיד.

דָּעָר גְּעוּוִיטָעָר, דָּעָר בִּיזָּעָר מְלַמְּד, דָּעָר פֿעָסָן,
הָאָט גַּעֲנוּמָעָן דְּרִיְיָעָן דָּעָם בִּימְעָלָעָס הַעֲנַטְעָלָעָן – די וּוִיטְשָׁעָס,
אִים אַנְגָּעָטָאָן אַ וּוֹאָלְקָנְדָל – אָן אַרְבָּעָ-פְּגָנָהָה אַ וּוַיְיַסְן –
און בָּאָקְוִילָן אִים קְוָשָׁן די גִּילְדְּעָנָע שְׁטָעְרָנְדָלָע – צִיצִית...

דער רבּי האט אַ רִיס גָּעֵטָן זִין תְּלִמִּידֶס גַּעֲלָץ טְשׁוֹפְרִינְקָעַ.
אִים גַּעֲהִיסְנָן אַנְטָאָן אוּף דִּי פִּיס שְׁטִיוּעַלְעַן – שְׁוֹאַמְעַן –
אוֹן מִיטָּן דְּרָאַבְנָעָם רַעֲגַנְדָּל – זִין שְׁוֹאַרְצָעָר שְׁאַרְפָּעָר טְשׁוֹפְלִינְקָעַ –
גַּעַנוֹמְעַן קַאַטְעֻוָּעַן דָּאָס שְׁטָאָמָל – דָּעַם בִּימְעַלְעַס גּוֹף דָּעַם לְאַמְעַן...

וַיַּנְצַעַנְתָּעַ בְּלֹאָזָט צָוָם לְעַצְטָן מַאֲלַי שְׁוֹרֵר אַיִן זִין הָאָרָן – תְּקִיעָה גְּדוֹלָה :
– עַס קוֹמֶט אַן דָּעַר יַעֲסִין – דָּעַר גְּרוֹיסָעָר יוֹם=הָדִין, אַ וּוֹי
צַו דִּי מְלַשְׁינִים ! ..
... מִיט אַ פְּלַעַטְרָמוֹיזָן פְּאַרְדָּעָקָט זִיךְ דָּאָס נַסְבִּיָּמָל זִין קַעְפְּלָעַעַל
דָּאָס הוֹלְעַץ –
נָאָר דָּעַר גַּעֲוִוִּיטָעָר האָט דָּעַם חַדְרַ=יּוֹנְגָס סְכָר – פְּאַרְגָּעָס אַיִן זִין
פְּאַלְעַץ דָּעַם גַּרְיְנָעַם.

עַס רְוִישָׁת דָּעַר טִינְך – דָּעַר שְׁטַעַטְלָס, דָּעַר בְּלוֹדְנָעָר יְתּוֹמָהָת גַּעֲוַיָּין –
אוֹן דָּעַר אַלְטָעָר וּוַיְנַט לְוִיְּקָט צְוִירִיק צָוָם בֵּית=עוֹלָם אוֹן מִיט זִין
פְּלִיְּזָין – דָּעַם טְשָׂוָהָנָעָנָם אַרְצָעָנָם בָּאָס –
עַר פְּלִיְּקָט דָּאָרָט אַרְוִיס אַיְנוֹגָע מַצְבָּה פָּוּן מִרְלַמְּשָׁטִין –
פְּאָרָן בִּימְהָ, זִין תְּלִמִּיד – אַ שְׁפָאָגָל=גְּנִיעָם כְּלִיפְעָנְדִיקָן נְאַשִׁית=דָּעַת ...
דָּעַר גַּעֲוִוִּיטָעָר גִּיט אַ פְּאַטְשָׁ אַוִּיפָּן גַּעֲשְׁלִיטְעָנָעָם זְילְבָעָרָנָעָם זְימְטָל
(אַן דָּעַר כְּבִיכָּוֹל דְּעַרְזָעָט)
וּוֹי סְנַעַמָּעַן זִיןְנָעַ קְרָאנְקָעַ נְרַתְּמִידָס – דִּי גִּינְגָּנָאַלְדָּעָנָעַ אַוְתִּיחְוָתְלָעַץ –
בְּלָאָקָעָן);
דָּעַר וּוַיְכָעָר טְעַסְטָ אֹיסָ צָוָם סִידָוָר אַ דָּעַמְבָעָנָעָם בְּרוּגָנָעָם
– אַן דָּעַר קְנָאָכְנָבָרָעָט
אַ רִיפ – פָּוּן בֵּית=עַלְמִינָס עַצְבָּוָתְדִיקָן קְדִישׁ אוֹן שְׁוֹמֵר – דָּעַם
צְבָרָאָכָעָנָעָם פְּלָאָנָקָעָן.

... אוֹן וּוֹעֵן סְקוֹמֶט צַוְגִּין אוּף קְבָּרָאָכְבָּות אַ יְתּוֹם, אַ בִּידְנָעָר אַבָּל,
דְּעַרְצִיְּלָט אִים דִּי רַעֲגַנְדִּיקָעַ חַשׁוֹן=גְּנָכָט – דִּי אַלְטָעָ, בִּיּוֹעָ
בְּלָיְנָדָעָ קְרָאָ –
אוֹן אוּף זִין טָאָטָנָס – דָּעַם בְּלֹאָנְדָן דִּימְעַנְטָעָנָעָם אַיִירָס – דָּעַם
בְּרַ-מִינָס טָאָוָל –
לְעַרְנָט דָּעַר וּוַיְנַט – אַוִּיפָּן שְׁלִיאָץ – מִיטָּן בִּימְעַלְעַט קְמַזְאָלָה – אַ ...

דאָס יתומלַ פֿאַלְט אַוִינֵּן קְבָּר אֲנִידָעֶר אֹוֹן בִּיסְט זַיְךְ דַּי גַּלְדָּעֶר,
אוֹן פָּוֹן זַיְנֵן בְּלוֹט – אַ מַצְבָּה עַר קְרִיצַּט אוֹיסַט אַיְן דַּי זָגְמָדָן;
... נַאֲר דַּאָס נוֹסְבִּים עַלְעַז וּוַיְגַט זַיְךְ אַיְבָּעָרָן הַיְלִיקָּן סִידָוָר –
אוֹן סְ'חָזְרָת אַיְין מַיט אִים דַּעַם אַלְפָ-בִּית דַּעַר גַּעוּוִיטָעָר, דַּעַר לְמָדָן...

דאָס בִּימְעַלְעַ שַׁאַקְלַט זַיְךְ אַיְבָּעָר דַּי בִּיתָן אֹוֹן גִּימְלָעָן,
דַּעַר וּוַיְגַט פֿאַרְטִּיטְשָׁט אִים דַּי תּוֹרָה מַיט אַ נִּיגְנוֹן פָּוֹן טְרָאָפּ;
אוֹן צְוּוֵי וּוַיְסַע טּוּבָן – מְלָאָכִים – שָׁוּעָבָן אַרְאָפּ פָּוֹן דַּי הַיְמָלָעָן
אוֹן וּוְאַרְקָעָן – זַאֲגָן שִׁירָה אַיְבָּעָרָן חַדְרָ-יִנְגָּס קָאָפּ...

דאָס בִּימְעַלְעַ צִיטָעָרָט – בְּאָנָעָמָט נִיט וּוָאָס אַ "הָא" אַיְן,
אוֹן פָּוֹן דַּעַם בְּרִילְיאַנְטָעָנָעָם זְוָנוֹוִיְגָאנָגָן
פֿאַלְט אַוִינֵּן סִידָוָרְלַ פֿוֹנְקָעָן, שְׁטְרָאָלַן – גִּיְדָעָנָעַ מְטָבָעוֹת –
דאָס וּוְאַרְפָּן דַּי מְלָאָכִים פֿאַרְן קִינְד אַ גַּעַשְׁאָנָקָן...

ה

לְעֵבָן בִּיתְ-עוֹלָם אַ טְיִיךְ פֿלִיסְטָן, דַּאֲרָט פֿאַלְן מְעַנְשְׁתַּלְעַכְבָּעַ נְשָׂמוֹת –
די שְׁטָעָרָן
(אַפְּשָׁר אַיְן דַּעַר וּוְאַסְעָר דַּעַם יתומלַס זְוִיקָּעָר בְּלִוְיעָר גַּעַוְיָין?) –
נַאֲר דַּאָס גְּרִין בִּימְעַלְעַ בְּאָגְרִיבָּט נִיט אַפְּלִילְוָא אַ בְּשָׂר-וּדְמָס הַיְסָע
טְרָעָרָן –
אוֹן יִדְיִישָׁע תְּפִילָות זַיְנָעָן נַאֲךְ טְיִקָּעָר פָּוֹן טְרָצָרָן – אוֹן גָּאָט
קָאָן זַיְיָ אַיְרָד נִיט פֿאַרְשָׁטִיָּין...

דַּעַר גַּעַוְיִטָּעָר וּוְיִלְלַ זַיְנֵן תְּלִמְידָלַ דַּי רַעֲטָעַנִּישׁ פָּוֹן יִדְיִישָׁקִיט באַשְ׀יָדָן –
עַר דְּרִיכָּת אֹיסַט אַ פֿיְגָעַשׁ נַעֲמָל – זַיְנֵן פְּיכִיקָּן אַוְיעָר,
אוֹן פֿאָר דַּעַם נַאֲסְצִינָעָץ, זַיְנֵן אַלְטִיטְשָׁקָן טְרִיבִיעָן זַיְדָן –
עַר פֿאַרְמָסְרָטָן, אָז דַּאָס נוֹסְבִּיםְלַ אַיְן אַ פּוּעָר.

— לערן זיך, לערן זיך! — ברומט דער נערוועזער מלמד
און גיט מיטן סיידור אין חזר-יונגס קאָפ אַ טראָך,
און די פֿלעדעָרמוּז — זיין יַאֲרְמַלְקָע וואָס אִין פֿוֹן סָאמָעַט —
אַ טוֹיטָע פֿאַלְט אַרְאָפּ אַוְיָנֶן שְׁלִיאָך...

דאָס בִּימְעָלָע לִיגַט אָונְטָעָרָן קוֹלָאָק פֿוֹן זִין רְבִינָן, אָוֹן סְגּוּיַּהְט
פֿאָרְבִּיְּ אִים
אַ קְרָעָטְל אָוֹן זָאנְט אִים אָונְטָעָר : — קְמַץ-בֵּית מַאֲכָת — בָּאָ...
נָאָר דַּעַר גַּעוּוֹטָעָר הָאָט פֿאָרְ רְצִיחָה דַּעַם סִידָר אַ שְׁלִיעָדָר גַּעֲגָעָבָן,
אוֹבָעָר דַּעַם בִּיתְהַחִים,
אוֹן אִים דַּעַרְטְּרָוְנְקָעָן אִין טִיבָּן, וואָס הָאָט נִיטְ קִיְּן דְּנָאָ...
— — — — —

עַט הָאָבָן דַּעַם סִידָר פֿאָרְשָׁלְוְנְגָעָן דִּי וּוּלְן — אָוֹן דַּעַר אַבָּל,
דַּעַר יְתָם — טוֹט צוֹ זִין תָּאָטָנָס מְצָהָה — פֿוֹן בָּאָרְגָּן אִין טִיבָּן אַ שְׁפָרוֹנוֹגָן...
נָאָכָן אָוּמְגַעְקָוּמְעָנָעָם וּוּעָט קִיְּנָעָר נִיטְ שְׁטָצָלָן קִיְּן טָאָוָל —
אוֹן וּוּ וּוּעָט אַיצְטָן נָעָמָעָן אַ בָּאָשִׁית-דַּעַת אָונְדוֹעָר חָדָר-יְוָנָג ? —
— — — — —

נָאָכָן יְתוּמָלָס טָוִיט הָאָט דַּעַר טִיבָּן זִיךְ צֻבְּרוּוֹיָט פֿאָרְ צָאָרָן,
אָרוֹוִיס פֿוֹן גַּעַלְעָגָעָר אָוֹן פֿאָרְגָּאָסָן בָּאָרְגָּן אָוֹן פְּלִיָּין ;
אוֹן די גְּוִיְּשָׁע בָּרוּוִיטָן — די גַּילְדָּעָנָע פֿלְעָדָעָר מִיטְ קָאָרָן —
טְרִינְקָעָן זִיךְ אִין יִדְיָשָׁן הַיִּסְן גַּעֲוָוִין...
— — — — —

דַּעַר טִיבָּן אִיז אָרוֹוִיס פֿוֹן די בָּרְעָגָעָס, פֿאָרְטְּלִילִיכְצָט די גַּעֲגָנָט,
פֿוֹן אִים גִּיטְ אַוְיָף די לְבָנָה — דַּעַר קָאָפּ פֿוֹן דַּעַרְטְּרָוְנְקָעָנָעָם קִינְד ;
נוֹסְבִּיְּמָה, צְוִילִיב דִּיר הָאָט אַ מעַנְטָשָׁ מִיטְ דַּעַר וּוּלְן זִיךְ גַּעֲגָנָט,
טָאַ קּוֹשְׁ זְבִּינָעָ אַוְיָגָן — די שְׁטָעָרָן, וואָס שְׁפִיגְלָעָן אִין וּזְסָעָר זִיךְ
אַפְּ אַצְינְדָן !

לעבן בית-עלם דער טיך איז פיאלאט און רויט,
און מיט זיין סמיטשיקל — דער לאנגער ווענדע —
אוינן שיפל — זיין פידל — שפילט דער טויט
וועגן דאָטרונקענען קינד אַגענדע...

דאָס נסוביימעלע איז אַבְּדוֹנְג און אַגרויסער שטיפער —
ער וויל קיין ייד ניט זיין און ווועט קיין מאָל ניט באָנְדרִיךְן די פרקי-אַבָּות;
און אויף דער געֶן — זיין האָרכָע — שפילט דער אָלטער, בלינדעָר
שיָפָעָר
פֿאָרָן יָהָוָם אַשְׁלָאָכְלִיד און וויגט אַים אַיְן מיט די קָלָאָגְעָרִיבִּין
פֿוּן די סָאוּעָס.

— — — — —

די מאָמע געְקָלָאָגְט האָט נאָך אַיר אַבְּן-טוֹב און אַים געְלָאָזֶט געָרִיסֶן
דורך דעם טויט, וואָס האָט מיט אַ פְּאָגָרָם געהִיסֶן די אַלְמָנָה קעָפֶן;
אַיר מצָבָה האָט דער געוּיְיטָר, דער רבּ, אוַיסְגָּעִיסֶן —
און פֿאָר זיין תַּלְמִיד אַ מְתֻנָּה — אַ נִּכְיָעָם סִידּוֹר געְברָאָכֶט צוֹ שְׁלָעָפֶן.

לעבן בית-עלמיין דער טיך איז פְּאָלִירָט און גָּאָלְדִּיקְ-רָאָז,
און אויף דעם אַלְכָאָוָן פְּלִיט — זיין ברוינְגָּעָם וויָאָצָאנְטְּשָׁעָל —
עס גִּיט אַ ברום
און שפִּילְט אָוִיס אַ טְּרִיבְּמָחָלִיד דער טויט, דער שוֹוָאָרְצָעָר ווִירְטוֹאָז...
און דער געְווּיְיטָר לְעָרְנָט דעם נְסָבִיםְלָאָ: וְהַנְּחָשָׁה הִיה עָרוֹם —
— — — — —

א שוועטער זוינט נאך איר דערטונגענען בראודער,
אירע ילהות דערהערת האט דער טויט — איר באשערטר;
און אוינן פארם — זיין באנדורע — מיטן סמיק דעם רודער —
שפילט ער א ראמאנס פאר זיין מoid דער באגעטר:

— א, זיין ניט וואס די טויערן פון ל'צבן זיינען פאר דיר
צונגשלאָסן, טיבערע פרינצעסין,
אבער אַפְּנָן איז דער פֿאַלְאָץ דער קריישטאלעגען — דער דענקמֿאָל
וואס איך האָב געשטעלט נאך אים —
דעם ל'צבן. דאס אומרכט פון דער וועלט — דיין זיינטאג איז,
אבער איך בין דאס פֿאַרגעסן,
איך, דיין חתֵן, בין דער מלֶך איבער אַלְעַ מלְכִים!

גב מיר א מתגה דיין הארץ — די רויטע רויו די פרישע
און איך וועלט דיר אַפְּגַּבְּעַן די וועלטֿישׁע ציינער — מינען
בּֿינְיִקְעַט טראָגָנָעַן...
איך וועלט דיר שענקיין א זאמְדִיקָע הײַל — א זילברנָע הוין —
א, לַיְבָע אָשָׁה,
כ'וועל באָצְרָן דיין ברוֹסְט מיט ווערטם — מעדאָלִיאָנָען.

כ'וועל דיר שענקיין א יאּוֹש — א קרוּין, א יאַשְׁטַעֲרַקָּע — א בראנָאַלְעַט,
כ'וועל דיר שענקיין א פֿערְלַשְׂנוּר — א גְּרִינְעַטְלָאָגָג,
כ'וועל דיר שענקיין א קְבָּר — א גִּילְדַּעַנְעַט בעט,
כ'וועל דיר שענקיין די אַיְבָּקִיט — דאס גְּרַעַסְטָע גַּעַשָּׁאָק!

א, זיין ניט, געליבטע, איך בין דיין טויסט און דו ביסט מײַן פֿײַן...
דאס גוטס איז ניט מעָר ווי דער רָאַזְוּעָר פֿאַרְלָאָג און דאס
בלוייע האָפְּן...
דאס זיין — איז א בעכער זיסער, בשמיידיקער רויטער זיין —
אבער נאך זיסער איז דאס ניט זיין — אין מײַנָּע בראנָזָען
אָרָעָם אַיְנְצּוּשְׁלָאָסָן...

דאָס מײַדָּל קֶרְאָגָט, אֲבָעָר עַס זִינְגַּט דָּעָר טֹוּבָעָר, תְּשִׁירִידִיקָעָר טִיכָּן,
דָּעָר שִׁיכָּעָר שְׁפִילְטָט אַוְיְפָדָעָר לְיִיוּוּעָ-זִימְקָאָגָטָעָר קָרָאָגָנָקָעָר מָאנְדָּאָלִינְגָּט;
- בְּתוּלָה אַרְצָמָעָ, כְּיוּעָל שְׁעַנְקָעָן דֵּיר דִּי לְיִכְתִּיקְיִיט - מִין קִינְגְּרִיןָ,
דוֹ וּוּסְטָ וּוּרְן דִּי מַלְכָה אַיבָּעָר גַּעַרְעַטְיכִּיקִיט אָוָן פָּרִידָן -
מִין מְדִיבָה... .

אָ, קִינְגָּד, דָּאָס גַּלְיִיךְ אִיז קֶלְעָנָעָר פָּוּן פּוֹרְפּוֹרְנוּסָם בָּאָגָעָר אָוָן
פִּיאָלָעָטָן תָּאוּהָדִיקָן וּוּילָן,
די וּוּסְטָ פִּישְׁוֹקְדִּיקָעָ פָּרִידָן אִיז פְּאָרָמָאָסְקָרְטָעָר שְׁוֹאָרְצָעָר צָעָר,
- דָּאָס וּוּנְדִּיקָעָ לְעַבָּן וּוּרְטָ נִיטָ גַּעַהְיִילָט פָּוּן קִינְן בָּאַלְזָאָמָעָ צִיכָּן -
אַיךְ בֵּין דִּי אִינְצִיקָעָ הַילְּךָ קָעָגָן גַּעַבְוָרָט - דָּעָר גַּרְעַסְטָעָר גַּעַפְאָרָן!

אָ, קִינְגָּד, דָּעָם מַעַנְטָשָׂנוֹשׂ שְׁכָּל אִיז קָעָגָן מִיר נִיטָ קִינְן גַּעַוּוֹר,
דָּעָם שָׁכָר פָּאָרָן גַּעַבְוָרָט אָוָן מִיךְ צָו בָּאָגְרִיבְּפָן - וּוּילָן אַיךְ דִּינָן
פָּאָרְשָׁתָאנְדָן אָוָן וּנְעָזָן...
אַיךְ בֵּין שְׁטָאָרָקָעָר פָּאָרָן וּוּילָן, פָּאָרָר דָּעָר בָּעַנְקָשָׁאָט אָוָן בָּאָגָעָר -
אָ, קוּם צָו מִיר - אָין מִין שְׁוָיסָט - וּוּסְטָוּ זִיךְ אַלְיָין גַּעַפְּגָנָעָן!!

אָ, קִינְגָּד, אַיךְ בֵּין גַּרְעַסְטָעָר פָּוּן דָּעָר טָרְד - מִין אִיגְּגָעָנָעָם
אִיזְעָרָנוּסָם נָאָמָעָן -
אַיךְ - דָּאָס לִיְיָמָקְ פְּצָלָד - בֵּין אָמָת אָוָן דָּאָס גְּרִינְסָ - אִיז
אוּסְטָגְּטָרָאָכָט,
דָּאָס חִוּוֹת - אִיז אָוּוּסְטָ שִׁיףָ, נָאָר אַיךְ - דָּעָר דָּנָאָ פָּוּן דִּי
חַלְוָמוֹת - בְּלוּעָתָהָוּמָעָן,
אָוָן מִר אִיז נִיטָאָ קִינְן לְעַבָּן - טָאָג אִיגָּ, וּוּצְלָ פָּאָרָאָן אִיז נָאָכָט! -

דָּי טְוַנְקָעָלָעָ וּוּגָן צָוָמָ לְעַבָּן זִינְגָעָן - גַּעוּוֹיָן אָוָן זִינְגָד, אֲבָעָר
גִּילְדָעָנָעָר שְׁלִיאָךְ - צָו מִר. אָ, שִׁינְעָסְ פְּלָהָ, קוּם אִין מִינְגָעָ גְּרִינְעָ
מִירְמָלְשָׁלְעָסְעָר -
פְּלִיסְטָעָר אָוָן קִימְכָט דָּעָר גַּעַוּוֹסָעָר - אִיר הַאֲרַעְבָּאָטָעָר חַתָּן
- דָּעָר גַּעַלְעָר -
אוָן דָּאָס מִידָּל זִיכְצָט אָוָן נָעָמָט אִין חָאנְט אִיר בָּאַשְׁעָרָתָנָס
צָאָרְטָן פִּינְגָּרָל - דָּעָם מַעַסְטָעָר -
- -

* * *

די פלה - האט איר חתן ניט באָריינַן, נאָר אים באָלְוִינַט - זי
אוֹן אוּיף אַיר מַעֲמַעַס קַבֵּר - דַעַט גַּאֲרָגֶל זִיךְ אַיבָּרְגָּעְשָׁנִיטן;
פָּון אַירְעַ בַּלְוָטַן זִינְעַן אַרְוִיסְגַּעַזְוָאַקְסָן דִּי רַוִּיטָע גַּעַרְגִּינִּיעַס,
אוֹן אַיר חֻוְפָה-קַהְיַיד - זִינְעַן פָּון קַאְרְשַׂנְסָאָד דִּי בַּלְּיטָן...

דעָר יַתְוָהָס אַיְנְגָעָה וַיַּקְעַרְתָּעָר גַּעַף. אַיְזַּע דָּאָס יַדְיִישָׁע שַׁטְּעַטְלַן,
פָּון אַיר גַּעַוְיַין האָט אַרְוִיסְגַּעַזְפָּאָצָט פְּאָר דִּי בַּהֲמוֹת דִּי פָּאַשְׁעַ;
אוֹן פָּון זִין סִידְרוֹל - אַיר פַּרְאָסְטָעַר הַיְּצָעְרָנָעַר מַצְבָּה-בְּרָעַטְלַן.
הָאָט דָּאָס גַּוְסְבִּיְימָל - זִיךְ אַוִּיסְגַּעַלְצָרָנַט חַוְמָשׁ אוֹן רַשִּׁי...

דעך שליאָל קלְאנַט נאָל זִיבָעַ וּזִיבָעַר — דַעַר וּוַיִּצְחָק אֹעֵן דַעַם קָאָרֶץ

א

די מְבוֹאָה האָבָן די רַוְצְחִים — די דָאָרְטְּסְלִיכְט — פָאָרְטִּילִיקְט,
דעך ווּנְגַּה האָט בָּאָגְלִיכְט זַי צַוְּ דַעַר אַיְבִּיקָעַר רַו. נָאָך אַיְר
גִּילְדְּעָנָעַר מִיטָּה —
דעך אַבְּיִקָּעַר שְׁקִיעָה — האָט אוַיְקָן נָאָכְנִין בָּאָוְוִילִיכְט —
דעך מלְךָ הָאָרְבָּסְט, בָּאָגְלִיכְט קוֹן די קְרָאָצָן — זַיְנָן סְוִוִּיטָע.

פָאָרוֹיס — האָט אַ ברְוִינָעַ שְׁקָאָפָע — אַ כְּמָאָרָע — גַּעַשְׁלָעָפָט דַעַם
טוֹאָג — דַעַם וּזְאָגָן,
אוֹן די מְלָאָךְ-הָמוֹתָטָע — די דָעְמָעָרְנוֹג — האָט אוַיְקָן קָאָרָעָק
דַעַם זִילְבָּעָרְגָּנוּם סְפָרָפ — די פָעָרְטָל לְבָנָה גַּעַטְרָאָגָן —
אוֹן גַּעַטְרִיט אַיְר קְרָבָן בָּאָהָאָלָטָן אַיְן פָאָלוֹוָאָרָעָק...

קוֹן רַעֲכָטָס אַיְן גַּעַטְהַזְוִינָגָן דַעַר תְּהִילִים=זָאָגָעָר — דַעַר וּזְאָבָי;
דעך קְרָבָן — דַעַר פִּיקְהָאָלָץ אוֹן אַטְיְלוֹ דַי שְׂוֹאָלָבָן — די נָאָנָעָס,
אוֹן אוֹרִין די גּוֹטָעָסָלָכִים — די וּוַיִּסְעָשׂ טִיבְעָלָעָץ צְוּוֵי —
הָאָבָן גַּעַשְׁוּזָבָט אָפְגָּעָבָן דַעַם לְעַצְטָן פְּבָוָד דַעַר וּוַיִּצְחָק — דַעַר צְדָקָנוֹת...

אַ נִיגָּוֹן קוֹן פָאָסְטָעָסָס פְּנִיכְלָל האָט זַיְנָן גַּעַטְרָאָגָן קוֹן טָאָל —
דָאָס האָט דַעַר אָוֹנָגָט — דַעַר שְׁטִילְעָר וּוַיִּסְעָס — פָאָרְטִּיכְעָט זַיְנָן
קָאָפָ אָוֹנְטָעָרָן נָעָפָל — זַיְנָן רַוְבָּאָכָעָס קוֹן לְיַיְנָן —
אוֹן נָאָך זַיְנָן גַּעַלְיְבָטָעָר, דַעַר תְּבָוָאָה, גַּעַלְיְפָעָט אוַיְקָן קוֹל
אוֹן מִיטָּה אַ וּזְאָלָקָן זַיְנָן גַּעַוְוִישָׁט די טָרָעָרָן — די מְעָרְבָּ-שְׁבִּין.

מ'האָט געבערכאָט די וווײַץ צום מאַינטערק, דעם גריינעם בית-עַלְמִין,
דעָר וועג האָט אוּיך דאָרטן געַונגעַן אַ טוֹיטָע דעם קָאָרָן – זיין גוּפָן,
און דָּאָס ווִינְטֵל האָט גַּעֲלָאָגָן, גַּעֲזָגָט נָאָך אַיר פְּסָאָלְמָעָן
און גַּעֲקָוּשֶׁת די קָאָרְגְּבָלוּמָעָן – אַירְעָ אָוִינָן די בְּלוּיַּצָּן.

אַברָּר צוֹ דעם שְׂפִיכְלָעָר – צוֹ דעָר תָּהָרָה-שְׁטוּב –
הָאָט מַעַן דעם וועג נִיט צְוָגְעָלָאָן נָאָעָנָט – עָרָה האָט גַּעַשְׂטִיקָט
זַיַּן ווִינְטֵאָג אַין הָאָרֶץ – די שְׁלָאָגָג אַין גָּרוֹב –
און דִּי שִׁישְׁקָעָס – זַיַּן קָאָלְטְעַבְּגָעוֹצָטָע בָּאָרֶד – קָאָרְ צָעָר זַיַּן גַּעַלְקִיקָט.

דָּעָר שְׁלַיְאָךְ האָט די סְטוֹזְקָעַלְעָט – זַיַּן האָנט די לְאַמְּעָז –
אוַיסְגַּעַזְוִינְגָן אַין דָּעָר קְרוּם אָוֹן גַּעַזְוָאָלְט דְּעַרְלָאָגְגָעָן
צּוֹם שְׁבִיעָר – וּוּסְלִיגְט זַיַּן הָאָרֶץ אָוֹן נַחַמָּה –
און כָּאָטָש גַּלְעָטָן אַירְעָ בָּלְאָנְדָע הָאָר – די זַיַּגְגָעָן.

נָאָר זַיַּן צִיטְעָרְנְדִיקָעַ האָט נִיט דְּעַרְגְּרִיכָט צוֹ דָּעָר גּוֹמְנָעָ
אַין וּפְעַלְכָּעָר די תָּבוֹאָה-גַּאֲרָבָן פָּוָנָאָגְעַנוּמָעָן האָט דָּעָר
קָאָסָאָקָעָר, טּוֹיְבָעָר מִילְּטָעָ;
און פָּוּן די לְוֹוּשָׁטָס – דַּעַם וּוּגָס גְּרִינְעָ אָוִיגָן די סְוּמְנָע –
הָאָבָן זַיַּן גַּעַגְאָסָן רִיטְשָׁקָעַלְעָט, טּוּבָעָ טְרָעָרָן – פָּוּן דַּעַם
שְׁטָעְרָנְלִיכָט – זַיַּן פְּיַין – בָּאֲגִילְדְּרָעָ...
— — — — — — — — — — — —

די פָּאָרָעְבָּקָעָס זַיַּנְעָן חַבְרָה-קִידְשָׁא גַּעֲוֹאָרָן, זַיַּן פְּאָרְגָּעָסָן אַן קָרִיְּזָ
און מְתָהָר גַּעַוּעָן דַּעַם מַת – די סְנָאָפָעָס – מִיטָּהִילְיָקָע צָעָפָעָס גַּעַהְאָקָט
און גַּעַוְנְגָעָן – אַלְמָאָרְחָמִים גַּעַמְאָכָט נָאָך דָּעָר אָשָׁוָה, מָרָת ווּיְיָזָ
און מִיטָּן וּיְדָעְרָקְוָל – האָט זַיַּן אָמָן גַּעַנְטְּקָעָרָט דָּעָר טְרָאָקָט...

דָּעָר וּאָרָאָבִי האָט גַּעַפְּשְׁטָעָט – גַּעַבְּעָטָן בַּיִּ דָּעָר תָּבוֹאָה מְחַילְּה,
די טּוֹיבָן – גַּעַוּוֹאָרְקָעָט – גַּעַטְרִיסָט דַּעַם אַבְּלָ, וּוֹאָס פְּאָרְבְּלִיכָן אַיְזָ שְׁלָל
(אַ פָּאָרָעְבָּאָק האָט אַרוּסְגַּעַטְרִיבָן פָּוּן שְׁתָאָל די קָאָבִיְּעָ
אוּיפָן אוַיסְצּוֹאָקָעָרָן דַּעַם גַּאֲרָטָן אָוּן אַוְיְסְגָּרָאָבָן די קָאָרְטָאָקְלָה).

ווען איבערן וועג איז אַרְיבָּעָרְגָּעָנָגָעָן דֵי בַּלְיִינְדָּעַ שְׂקָאָפָעַ,
און מיטן אַקָּעָר — זִין מַעֲסָרָה, הָאָט דַעַר שְׁמַשׁ — דַעַר פּוֹיעָר —
גַּרְיסִין קְרִיעָה אִין זָמָד — בַּיִם שְׁלִיאָץָן אִין קְלִיאָפָע —
הָאָבָן דֵי גְּרָאָזָן — דֵי הָאָר בַּיִם אֶבֶל — זִיךְ גַּעַשְׁתָּעַלְטָטָקָאָפָעַ.

פּוֹן בָּאָרְגָּהָט אַשְׁוּעָרְגָּהָרְקָאָרְטָשׁ זִיךְ אַקְיִיקָלְגַּעַטָּאָן
אִין טָאָל, זִיךְ פְּאָרְטְּשָׁעְפָּעָט אַנְ אַגְּרוּעָן שְׁטִיָּין — אִון סְטָאָפָן —
דָּאָס הָאָט דַעַר גַּאֲסְצִינְגָּעָץ מִיטָּן זִין הָאָרְטָן דָאָלָאָן —
פְּאָרְ יְאָוָש — אַכְמָאָל גַּעַגְעָבָן זִיךְ אַיְן פְּלִיכְעָוָאָטָן קְאָפָפָ...

ב

די ערְלִים הָאָבָן דַעַר תְּבוֹאָה גַּעַטָּאָן אִיר רַעַכְתָּ — זִיךְ בָּאָחָלָטָן
אִין קְלִיִּיטָן,
דָעַם לְעַצְטָן זָכָר פּוֹן אִיר גּוֹף — דֵי קְעָרָנָעָר — הָאָבָן אוַיְסְגָּעְפִּיקָט דֵי הַיְנָעָר,
גָּאָר דַעַר שְׁלִיאָץָן גַּעַוְוִינְטָן הָאָט גַּעַנְגָּעָץ נַעַכְתָּ אַוְיָף דַעַר קְרִעָנְגָּעָץ —
זִין זִיךְבָּעָרְגָּעָר קְלִיִּיט —
בֵּין פּוֹן זִינְגָּעָטָרְגָּעָר הָאָט פְּלִיסָן גַּעַנוֹמָעָן אַסְטָאָוָן אַגְּרִינְגָּעָר.

ער הָאָט אַוְיָךְ בָּאָקְלָאָגָט זִין עַרְשָׁטָע וּוַיְבָל — דָעַם קָאָרָן, דֵי פְּאָנְקָעָ,
וּוְאָס דֵי הַעֲנָט נִיט גַּעַוְאָשָׁן הָאָט אַנוּמָלֶט צַוְּגָנָנוּמָעָן פּוֹן דַעַר וּוּעָלָט;
און פּוֹן שְׁלִיאָכָס גַּעַוְוִין אִיז אַכְרִיטָה אַזְיִינָעָר גַּעַוְאָרָן אָוָן
פְּאָרְטִילִיצָט דֵי לְאָנְקָעָ,
און צַוְּגָעְדָעָקָט דֵי נִיט פְּאָרְבָּעָטָע בַּעַט פּוֹן בְּרִמְינָן —
דָאָס צַעְאָקְעָרְטָע פְּעָלָד ..

... די תְּבוֹאָה פֶּאֲרְבּוֹנְדַּן אֵין זַעַק הָאָבָּן דִּי גּוּיִים - אָוֹן גּוֹנוֹמָעַן שְׁפָאַנְגַּעַן
די פְּצָרֶד, גּוֹזּוֹאַלְטַן פְּרִירַן די וּוִיךְ אָוֹן קָאָרָן צָוָם מִלְּנָגָעַר רַי נָח
דֻּעַם אַלְטַן;
נָאָר דַּעַר טִינְךְ הָאָט זַיִי פֶּאֲרְשְׁטְּעַלְט - דָּאָס הָאָט דַּעַר וּוּגְגַּדְיַה
רְשָׁעַםְיַה, די טִירְאַנְגַּעַן
בָּאוֹיְזַן, אָז אֵין זַיִן צָעַר - לִינְגַּט אָוִיךְ זַיִן כּוֹחַ בָּאַהֲאַלְטַן...
הָאָבָּן דִּי כְּלַאֲפָעַס אִיבְּעָרָן פֶּאֲרְטְּלִיְּצַטְן פְּלִינְ גּוֹלְיִינְגַּט אַ בְּרִיךְ -

גּוֹפְרוּוֹת אַרְיְבְּעָרְשְׁלַעְפָּן הָאָט די תְּבוֹאָה - נָאָר דַּעַר חָסְרַ-דַּעַה -
דַּעַר טְרָאָקְט - הָאָט אִיבְּעָר זַיִן וּוּבִיבַ גּוֹזָאָכְט -
צָעַר הָאָט אַ רְיִיךְ טָאָן זַיִק גּוֹזּוֹאַלְט מִיטַּן זַיִן פְּינְגִּיקְעַר -
אָוֹן זַיִץְרַה הָאַרְעַוְאָגְנִיעַ
פֶּאֲרְטְּרָאָגְן אֹושֵׁזְ צָו דַּעַר וּוּלְיִיעַ אָוֹן פָּוֹן דֻּעַם אַ תְּלַ גּוֹמָאָכְט!...
הָאָבָּן דִּי כִּיטְרִינְקָעַ פְּנִיעָרְיְמְלַעַךְ אֹיסְגַּבְוּוּיט אַ פֶּאֲרָאָם
אָוֹן בְּשָׁלוּם אַרְיְבְּעָרְגְּעוּשָׂוּמוּעַן דֻּעַם שְׁלַאָאָס טִינְגַּן גּוֹיְזַן;
אַבְּעָר דַּעַר עַלְנְטַן פָּוֹן פְּרָאָסְטַן לְיִים וּוּטַעַט דַּעַרְיאָגְן דֻּעַם בְּשָׁרוֹדָם -
אָוֹן פֶּאֲרְוּאַגְּנְדַּלְעַן אֵין שְׁטוּבַ זַיִן הָאָרֶץ אָוֹן גּוֹבְּיַן!..

(די לְאַנְקָעַ שְׁלִינְגַּט אֵיןְ די הָאָנְטַם, וּוֹאָס הָאָט פֶּאֲרַ אִיד אַ קָּאָסְעַ
גָּאָט פֶּאֲרַנְעַמְטַן די תְּפִילַה פָּוֹן דֻּעַם שְׁטוּמָעַן גְּרוֹזְעַלְעַז אָוֹן
שְׁלַדְיִיקְן בְּלִימְלַ...
אַבְּעָר דֻּעַם גַּעַשְׁרִיְיַה קוֹנוּם בעַלְ-חַי - הָאָט צָר נָאָךְ נִיטַּבְאָגְרִיפְן,
נִיטַּבְאָגְנוּמָעַן דֻּעַם חַכְמַת חִימָה - וּוֹאָס רְוִישַׁת אַוְנְטַעַרְן הַיְמַלְ...)

עַס הָאָט גּוֹיְאַמְעַרְט אָוֹן גּוֹזּוֹאַיְעַט דַּעַר פֶּאֲרִיתְוּמְטַעַר גָּאַסְצִינְעַץ
(אָ, מִיקִיְתַע, פֶּאֲרְשִׁיפְוָר דִּין צָעַר - דַּעַר עַרְדַּס בִּיטְעָרָן גּוֹיְזַן
פֶּאֲרַזְוֹה, פֶּאֲרַזְוֹז!...)

ס' האט זיין פיין און עצבות אין מילגערטה הויף געטאן א גאַס, אָ גִזְעַן,
פֿאָרטוּנוּקָעַן דֵי מַיְלָא אָן דֵי מַאֲשִׁינָעַס צַעַשְׁמַעַטְעַרְטָא אוּף בָּרוֹךְ...

האָבָן דֵי קְרִיסְטָן זַיִינָר בְּרִילְיאַנְטָעַנְעַ פְּרִידִיד - דֵי קְעַרְנָעַר - אַיְיף
דָּעַר זַיְרָנָעַ - זַיִינָר גְּרוּעַן צָוֵל - צַעַמָּאַלְגָּן
אַבְּעָר רַצְפָּתָעַם אִיז דֵי מַגְּהָה - אָ גְּרוּסָעַ רַווּיטָע וּוּעָלָא - אַרוּסִיס
זָוּן אַיְרָקָאָרָעַטָּש -
אָן פֿאָרְפְּלוּכָּעַט דֵי פְּעַלְדָּעָר, דֵי פְּאָסִיעָקָעַס, דֵי גַּעַרְטָעַנְעַר אָן
דֵי טָאַלְגָּן -
אָן דָּעַרְטוּנוּקָעַן דֵי רַעַשְׁתָּעַס מִיטָּמָעָל - דָּאָס אַרְעָם גֶּלְיקָעַן
דֵי שְׂאָרָעַ דָּעַרְפָּעַר דֵי פֿאָרָמָאָרָעַטָּש.

דָּעַר טִיךְ - דֵי נָוִיט - פֿאָרְשָׁוּעַנְקָט האָט דָּעַם מַעֲנַטְשָׁנָס זַיְנָד...
ס' האָט אַוְילְגָּעָהוּבוּן זַיְנָן קָאָפְּ דָּעַר גְּרוּיָצָר הַוּנְגָּעָר - מִיכְאַלְקָעָן -
אָן גַּעַלְיִיסְטָעַרְט צָוֵם וּוּעָג: - גִּיבְּ מִיר אָפְּ דָּאָס בְּרוּיטָה פֿאָרְ מִין
הַוּנְגָּעָזִינָּד -
וּוּעָט צּוֹרִיק גַּעַבָּאָרָן וּוּעָרָן דֵי יִקְּתְּ-תוֹאָר, דִּין טְרִיעָה מַלְכָּה.

...גַּאֲרָ מִיט אָ מַאְלָה האָבָן דֵי וּוּיְסָעָטָוּבָן - דָּאָס מַלְאָכִים-פֿאָרָל -
אָ שְׁוּעָב גַּעַטָּאָן אַיְבָּעָרָן שְׁלִיאָן -
דָּעַם וּוּסְטָן שְׁטוּמָעָן אַבְּלָא - אָן צְעוּזָּאָרָקָעָט זַיְן, גַּעַצְחָת אִים
בּוּזָה הַלְּשׁוֹן: -
דִּין טְרִער בָּאַשְׁיצָן זַאְל דִּיר זָוּן מַעֲנַטְשָׁנָס פְּלִיְזָיִן - דֵי
קְלִינְגְּעָדִיקָּעָ שְׁפָרָאָן -
אָ משְׁכוֹן נָעַם בְּיִם עַרְלָא פֿאָר דָּעַר וּוּיְיָן - דִּין גַּעַלְיִבְּטָעָר -
וּוָאָס עַר האָט צְעַדְרָאָשָׁן...

האט אויסגעטעריט צום דאָרַךְ די פֿלִיגֶגֶל,
מייטן שנאָבל אין אַפְּנַצְטָעַר פֿון אַכְטְּקָלָעַ גַּעֲנוֹמָעַן טְרָאָסְקָעַן,
ברעכֶן – אָנוּ אַרוּסְגַּעַטְפֶּט מִיכְאָלָעַס ווַיְנַעַדְקֵן קִינְדְּ פֿון ווִיגֶל –
אָנוּ עַס גַּבְּרָאָכֶט צוֹ שְׁלַעַפְּן צום אלְמָן – פֿאָר אַמְשָׁפָן...

דאָן איז אַרוייסגעגענָגען אַין פֿעלְד דער אַלטער פֿאנְגִיע
אָנוֹן זִין הָאָקֵן - די לְעַצְתָּע הוַיְנָס קָעְרְנְדֶלְעָךְ - אַין אַבְלָס הַאָרֶץ -
אַין דָּרְעַדְרָה פֿאָרוֹזִיט;
מִיטָּן פֿאָדָם - דָּעַר זְרִיעָה - אָוֹן מִיט זִין נָאָדָל - דָּעַר בָּרָאָנָע -
הָאָט עַד דִּי גְּרִיבְלֶעָךְ - די קְרִיעָה - אַין שְׁלִיאָכָס קְלִיאָפָע פֿאָרוֹנִיט...
— — — — —

אוון דעמאָלט אוין מיטן דארטסמאָן דער גרויסער נס געשען:
ווען ער אוין גענאנגען פון פאַלד – אוון אוינֵן דארנבוים געוואָלט
פֿאַרְוּאַרְפּן אֲשֶׁרְיךָ...

האָט עַר פְּלוֹצִים אָוֶיךְ דָּעֵר סְטוֹזְקָעַלְעַט - בְּיִם שְׁלִיאַץ אָוֶיךְ
דָּעֵר האָנט - דָּעַרְזְּעַן

או אוצר — זיין פֵאַרְלָאַרְעַנְצָם גֶּלִיק...

הוונט זיין טרייבען שומר – האט דער פֿאָרַעְבָּאָקְ – דער סיינָר דלֹות –
א באָל געפֿראָוועט און טריינָן פֿון שמחה – געוויזן איין זיין פֿאָכְמִיעָלֶן,
וואֹיַילֶן פֿון זיין טִיכָּן צער – די פֿיאָלְעַטָּע קוֹאָלִיעָס –
אוֹרִיסְגְּשׁוֹזְמָעַן איין זיין טֵרֵיַיסְט – די טָאָרְבְּעַצְקָעַ מִיט גָּאַלְדְּנָעַ
מַעֲלָיָן ...

ודעד וועג האט דעם גוי אַפְּגָעָבָן די תְּבוֹאָה פֶּלֶג-כְּפֵלִים,
און אַבְּיִינְגָּשְׁטִילְטַה האט זיך דער געויסער – דעם אלמנס געווין –
זיין צער און צָרָן,
וועיל אוניך דער סָאַלְאוֹויִי האט נְבוֹאָה גַּזְאָגָט, אָז צום יָאָר דעם נְבִיעָם –
וועט וויאַדְעָר אַוְיכְּשָׁטִין תְּחִיתָה-הַמְתִים זיין ערשטַע וויבַּ – דער
קָאָרָן...

* * *

אַזְוֵי אָיוֹ פֶּאֲרְשָׁנִינְטָן גַּעֲוָאָרָן דִּי פַּהְבָּאָה — אָוֹן בָּאַסְטָא !
דָּעַר מַחְבָּר הָאָט אִיר מַסְפִּיד גַּעֲוָעָן — דִּי רָאַסְעָ אָיוֹ זִיְּנָן גַּעֲוָיִין,
גַּאֲרָ צָרְיקִינְיְּצָנְדִּיקְ פָּוֹן אִיר לְוֹוִיתָ, הָאָט עַר פֶּאֲרְלָאָרָן זִיְּנָן
אַ פֶּאֲרְפָּאַסְטָעָ
לִיד — אַ בְּקָשָׁה צָו אִים, רַי גַּאֲסְצִינְגְּעַץ אַלְיִין...

עַר הָאָט דִּי וּוֹיִץ בָּגְלִיִּיט בִּיזְקָלְ דָּאָרָת, אָוֹן פְּלוֹזִים —
גַּעֲוָונְעָן אָוִיְּפָן שְׁלִיאָאָךְ אַ פֶּאֲרְבָּלְאַנְדְּזָשָׁעָטָן קִינְד, אַ סִּיעְדוֹן ;
דָּעַר שְׁרִיבְבָּר הָאָט זִיְּנָעָ כְּתָבִים גַּעֲוָאָרָטָן, גַּעֲבָנְדִּיק שָׁוֹז אִים,
אָוֹן זִיְּנָן לִיד הָאָט דָּעַר יְוָנָגָעָר וּוִינְטָ פֶּאֲרְטָרָאָגָן צָו דָּעַר זָוָן...

אַבְּכָר דָּעַר זְוָנוֹיְקָגָאנְגָן, דָּעַר גִּילְדָּעָנְדָר אָוֹן רְוִיטָעָר,
אָיוֹ נָאָךְ פֶּאֲרָן דִּיכְטָעָר נִיט אַוְיְקָגָאנְגָעָן — אָוֹן עַר הַעֲרָתָן,
וּוְ דִּי שְׁטָעָרָן סָוְדָעָן זִיךְ : — דָאָס גַּעֲזָאָגָן פָּוֹן אַוְיְטָעָר
זָוָעָט לְעָבָן — כָּאָטָש זִיְּנָעָ בִּינְעָר וּוְצָלָן פְּוִילָן אִין דָּרְעָרְדָן...

דעם דיבטערט בעשָׂה צום שליאַך

דעם שימל – זיין צעהָלִיקטע, פֿאָרטערערטער וּרבאָכעַ דֵי גָעֶלְעַ –
האָט צוֹרִיךְ אַנְגַּעֲטָן דָעַר בְּלָאַנדָעַר נְבָיא, דָעַר בעטְלָעַר דָעַר
פֿאָרְשָׁטָעלְלָעַר; –
דָעַר וּועַג דְּרִימְלַט. אַנְגַּעֲלַעַנט אוֹיפֶּה זַיְנָן קְלוֹמִיקְלַ – דָעַר יַעֲדָנוֹסָעַלְלִיעַ –
זִיצְטַ ער שְׁבָעָה נָאָר דָעַר תְּבָאָה אָונָן דָאנְהָט וּאָסָס צָרָאָן גַּעֲבָּהָבָן
אלְיַיְינָן אוֹיפֶּה דָעַר עַלְטָעַר...

ס'קּוֹמֶט צָו לְוִיְּפָן דָעַר מִשְׁרָתַ – דָעַר וּוִינְטַ דָעַר לִינְדָעַר –
מְנַחַם אַבְּלַ – זַיְנָן דֻּעַם גַּאֲצְנָעַן, זַיְנָן אַלְטָן בְּאַלְעָבָּעַ –
(אוֹן דָעַר קְרִיְיךְ טוֹט אוֹיסָס דֻּעַם מָאָר – זַיְנָן יָם-טוֹבָּדִיקָן גְּרִינְעָם
צִילְינְדָעַר –
אוֹן גַּעַמְט אִין הָאנְטַ דֻּעַם וּוּאַלְקָן – דֻּעַם זַיְלְבָּרְגָּנָם פּוֹסַ.

די קְרוֹמֶעַ וּוּעֲרְבָּעַלְלַעַט טוֹט תְּפִילַה – די נַאֲכְטִינְגָּאָל טְרַעְלַט; –
– דָאָס קְאָרְנוֹפְּעַלְד – די מַאֲמַץ פָּוֹן די אַרְעָמֶעַ – אִיזָּ מַעַרְ נִיטָּאָ...
... אוֹן די שְׁקִיעָה – די פְּבִינָן פָּוֹן דָעַר זַיְנְדִיקָר וּוּפְלַט –
דָעַר מְאָרְטִירָעַר טְרִינְקָט אוֹיסָס בִּיּוֹן דָנָאָ!...

ס'דוֹיְשַׁט אָן אוֹיטָא – דָעַר וּוּסְטָעַר וּועַג גִּיט פָּוֹן דְּרִימְלַ – זַיְךְ אַטְשָׁוּכַעַ,
אוֹן אוֹיכָן שְׁוֹאַרְצָן תְּבָ�הָ-פֿעַלְדַּד דֻּעַם אַפְּגַעְשָׁאַרְעָנָם –
ער נִישְׁטָעַר די וּוֹיִיךְ... פֿאָרגְעָסָט, אוֹזְזַי לִיגַט שְׁוֹן לְאַנְגָּג אִין
איַר מְנוּחוֹה...
נָאָר ער גַּעֲפִינָט בְּלוֹוִי דֻּעַם דִּיכְטָעָרָס פְּתַבְ-יַד דֻּעַם פֿאָרְלְאַרְעָנָם.

אין פֿאָרגֿעַלְטָן, צַעֲדֵיִקְטָן כַּתְבֵּיד שְׂטִיטִיט גַּעֲשְׁרִיבָן אֶזְוִי אָמְגַעְפָּעָר
(דאָס ווַיְנַטְּלַ לִיְעַגְּנַט עַס אַיְבָּעָרָן שְׂטִיְין - זִין הַאָר אַיְקָן אַויְצָר):
- דַעַם וּוְעַג וּוְילְ קַומְעָן גַּעֲוָאָר וּוְעָרָן זִין בְּרוּדָעָר - דַעַר
וּאָרְנוֹנִיאַנְגָּעָר שְׂאָסִיִּי, דַעַר אַלְטָצָר קָאוּוֹאַלִּיצָר,
בָּאָר עָר קָאָן נִיט אַנְטְּלוֹיְקָן פָּוּן קָאָטְלְגּוּוֹקָעָר וּוְאָלָד - זִין
שְׂוֹאָרְצָן טְרוּוּעָר.

און דעם אַבְּלָס שְׂוּעָסְטָעָר - דַי גָּאָס, דַי דִּיקָע מַוִּיד, דַי פְּרָאַצְעַוְוִיטָע
שְׁקָחָה - שִׁיקְטָ דָוָרָךְ דַי טְעַלְעַגְּרָאָפְּ-דְרָאָטָן פָּאָר אִים אַטְעַלְעַגְּרָאָמָעָ:
- זִי בְּאָוַיְינָט דַעַר שְׂוּעָגְרָאַנְס טְוִימָן, בְּאָדוּעָרָט וּוְאָס זִי הַאָט
נִיט בָּאָגְלִיְיט אִיר מִיטָּה...
און דעם שְׁלִיאָךְ לְאָזֶט גַּעֲרִיסָן דַי שְׂטָאָט - זִין מַאְמָע...

מִיטָּן בְּאָנְסִיגְגָּאָל וּוְאִיעָט זִין מְחוֹתְנָתָט - דַי בִּידָנָע, שְׁטוּמָע
יְתֻמְהַלְעָ - קַיעַנְעָ...
און פָּאָר בְּעַנְקָשְׁאָקָט נָאָךְ דַעַר תְּבוֹאָה - הָאָט גַּעֲפָרָוּות נְעַמְעָן
זִיךְרָן דָאָס לְעַבְנָן זִין שְׁכָן - דַעַר פֿאָרְגָּאָקָט
און זִין גְּלַיְימָטָע מְוּמָע - קָאָזִיאָן - קָלְאָגָט אַיְבָּעָר מָאָרְקְפָּלָאָץ -
און דָאָגָהָט אָוִיפְּ דַעַם גַּאֲסִצְיָוָצָס צָעָר, נִיט פָּאָר קִיְּנוּם גַּעֲדָכָטָמָ...

בָּאָר דַעַם שְׁלִיאָאָס זִיְדָע - דַעַר הַינְקָעְדִּיקָר, טְוִיבָּעְכָּעָר דִּין - מִיאָר
און זִין סִיוּעָ, בְּלִינְדָע בָּאָבָע - דַי קָלְגָוָע רְבִיצָן - דְרוּעָ -
שִׁיקְן אַרוֹוִיס זִיְעָרָע שְׁלוֹחִים - דַי הַאָזָן - צַו טְרִיסְטָן דַעַם
איְינִיקְלָן, אָזְן צּוּמָן נִיעָם יָאָר -
וּוְעַט אָוִיךְ אַוִּישְׁטָיִין תְּחִיָּה-הַמִּתְיִם, מִרְצָעָשָׁעָם, זִין צְוַיְיָטָע
וּוְיָב - דַי וּוְיִץ דַי צְנוּעה...
דַעַר שְׁלִיאָךְ וּוְעַט לְכָבוֹד זִיןְעָ בְּלָאָנְדָע פְּלָוְנִיתָטָעָם מַאֲכָן אַ בִּיבָע,

טְרִינְקָעָן דַי מְזָרָה-שִׁין - דַעַם פָּאַטְעָקְדִּיקָן רְוִיטָן פְּוֹנְטָש - - -
- - -
און זִין עַרְשָׁטָעָר בְּאָזְינְגָּעָר, וּזְאָס קִירְט מִיט דַעַר אַיְבִּיקִיָּט אַ לִיבָע,
וּוְילְ, אָזְעָר טְרָאָקָט-זִין פִּירָעָר - זָאָל דָעְרָפִילְן זִין בְּקָשָׁה אָוָן וּוְגָוָטָש :

דעם דיכטערס בליער – איז זיין סצעטער, זיין קיניגרייך –
 דער אַדְלָעַדִּיקָעַר בליער טוים.
 נאָר דער שטיין צו קאָפֶן – זיין קאָלְקָעַ, האָרטע בייעז וואָר;
 זאָל דער וועג אַים אַוּזְקִירֵן צו זיין ציל – דעם מירמלגעט הימלזויים –
 אָונַן ברענגען אַים צו זיין קְרִישְׂטָאַלְעַנְעָם פֿאַלְאַץ – דעם קְאַיָּאָר.
 קְרַאנְקָעַ בלְינְדָעַ בעטְלָעַר זִינְגָעַן דעם זִינְגָעָר גְּרוּיעַ טָאגַ,
 נאָר ער – דער אַוּונַט – אַיְזַ אַמְּלָךְ אַיבָּר פֿינְגָּל אָונַן לְבָהָה=שְׁטוֹרָאָל –
 זיין פֿידְעָלָעַ אָונַן סְמִיקַ;
 זיין פֿאַרְלָאַרְעַנְעַץ קְרוּין – דעם זְנוּאַיְקָאנְגַ – זאָל אַים צְוִירַק
 אַפְּגָעַבָּן דער וועג,
 אָונַן זִינְגַּעַ אַוְצָרוֹת – די פֿאַסְיְּעָקָעַס מִיט פֿאוּזְמְקָלָעַ אָונַן דִּי
 גַּעֲרַטְעַנְעָר מִיט קְלוּבָּנִיק.
 זאָל דער שְׁלִיאָץ אַים אַוּזְקִירֵן צו זְנוּן זְיוּוג – דעם אַיְזַ-סּוֹף –
 דער מְלִיכְוּעַג – דער זְלָבְּרָנְגָּעַר טְרָאָן – מוֹזַ אַים גַּעַהָעָרָן,
 אוּבָּן נִיט – ווּעַט ער מִיט זִינְגְּעוּיִין אַונְטְּעַרְצִינְדַן זִינְגַּן
 מְלֻכּוֹת – דעם אַלְאָוָן שְׁלָאָף –
 אָונַן זִיךְ אַוְיכְהַעֲנָגָעַן אוּפַּף זִינְגְּלִילָה אָונַן טְרוּיָעַר – די רְוִוְוַעַט שְׁטָעָרָן.
 ווּעַן דער דיכטער שְׁלָאָקְט – דָּאַן שְׁטִיטַת אוּפַּף זִינְגַּשׁוּאַרְצָעַר שְׁאָטָן
 אָונַן גִּיט – טְרַעַט אַוְיסַ מִיט זִינְגַּעַן טְרִיטַ – אַ וְעַג אַ רְאָוָן ;
 דער פְּאָעַט הַאָט דעם שְׁלִיאָץ פֿוֹן וּשְׁאָרִיקָן לְיִם אַוִּיסְגַּעְנָאָטָן
 אָונַן אַין אַים זִינְגַּן לִיד – אַ גְּרִינְגַּעַ נְשָׁמָה – אַרְיִינְגְּנַעַבְּלָאָזָן.
 אַיְצָט בְּאַגְּעַרְט דער מִיסְטָעַר – מִיט זִינְגְּלָעַד – דעם חְלָוָם=זִיךְ בְּיִיטָן –
 דער וּעְלָטָס פֿאַרְבָּלָאַגְּדוּשָׁעַט קִינְד וּוֹיל וּוּעָרָן אַ שְׁטוּמָעַר טְרָאָקְט –
 פֿוֹן לְיִים –
 אָונַן צְלִיְין דְּרָגְרִיכַן צָוָם גִּינְגָּאַלְדִּיקָּ-דִּימְעַנְטָעַנְעָם, וּוּטִין
 הַאָרִיזָּאנְט – זִינְגַּעַטְרִוְיְמָטָעַר רָאַזְשִׁינְקָעַס = אָונַן=מְאַנְדָּלְדִּיקָּעַר
 זִיסְעַר הַיִּים...
 מִיט זִינְגַּעַן מְאַגְּרָעַר גַּאֲלַדְעַנְעַר הַעֲנָט – דָּעַר סְטוּזְקָעַלְעַץ
 דָּעַר דִּיכְטָעַר וּעַט
 די בְּלִיעַנְדִּיקָּעַ שְׁוּעַסְטָעַרְס זִינְגַּעַ – די אַקְאַצְיָעַס – אַרְוּמָרְעַמְעַן ;
 אָונַן דָּעַר שְׁלִיאָץ וּוּעָרָן זאָל אַ קְלָעַזְמָעַר, אַ בְּעַל=חְלוּמוֹת, אַ פְּאָעַט –
 אָונַן אוּפַּף צָעַר אָונַן בְּעַנְקְשָׁאָקְט – זִינְגְּלִילִיט אָונַן פֿידְל – לִיְאַרְעַמְעַן !...

א גאַסצינעץ וויל זיין דער לֵיריקער – און גָּלְעָטָן זיין ברודער –
דעם סָאָסְגִּיךְ – און זיך טוֹלְיעָן
זוּ זיין געלֿיימטער מאָמעלֶעָן – דער זעַמְלִיאַנְקָעָלָעָ – און טרִינְקָעָן ;
אוּר גָּעוּווִין – דעם טִיךְ ;
אוּן דער שְׂלִיאָךְ – וועָרָן זָאָל אַ קִינְגָּ, אַ הַוְּלַטְבִּי – אַן פָּאָרְהָולְעִין
זִין בְּלוּעַ טְרָעָר אַן גְּרִינְעָם טְרוּם – אַן דָּאָס גַּזְזָאָג זָאָל זִין
זִין קִינְגְּרִיךְ...

דער דִּיכְטָטָר וויל וועָרָן אַ וועָג – אַן פָּוּן גְּרוּעָן בֵּיתְ-עוֹלָם
אוּוּצָוָן-דְּלָעָן –
זוּ זִין פָּלה – דער אָומְעַנְדְּלָעְכִּיקִיט – אַן קוֹשָׁן אִיר מוֹלִיךְ –
דעם אָוּוֹנְטוּיט ;
אַנְרָ דַּעַר שְׂלִיאָךְ זָאָל זיך אַן אַ לְּצַבְעָדִיקָן מְעַנְטָש פָּאָרְהָולְעִין –
אוּן דַּעַר שְׂכָר פָּוּן זִין לְעָבָן – זָאָל זִין דַּעַר טּוּיט!! ..

דָּאָס ווינְטָל פָּאָרְהָולְעִיקָּט נִיט לְיִיעָנָעַן דעם דִּיכְטָטָרָס פַּתְּ-יִיד,
וּבְילַ דַּי לְעַצְטָע טְרָאָף האָבָן זִינְעָט סְקָוקָה – דַּי שְׂלָאָגְנָעָן – פָּאָרְמָעָט,
אַבְעָר נַאֲכָהָעָר האָט עָר אוּוֹיכְן טְרָאָקָט עַס צְוַגְעַשְׁרִיבָן מִיט זִין סְלִיאָד –
אוּן זיך געלֿיינְגָּט אַין שְׂוּאָרְצָן רָאָו – מִיט אַ וּבִיסְן וּאַלְקָן זיך פָּאָרְדָּעָט.

... דַּעַר אוּטָטָר וּוְאָרט : זִין הַלְּדָעָה דַּעַרְקִין זָאָל זִינְעָט באָגָעָרָן,
אוּן אַיְבָּעָר אִים פְּלִיטָט אַן דַּי נַאֲכָט – דַּי פְּיָאָלְעָטָע, בְּלִינְדָע סָאָרְאָקָע –
אוּן סְצִינְדָּן אַן זִין הָאָרֶץ דַּי גָּלְעַנְדִּיקָע שְׁטָעָרָן – רְוִיטָע טְרָעָר –
וּאָס פְּינְקָעָן פָּוּן דַּי לְוֹשָׁפָס – דעם וועָגָס גְּרִינְגָּ, אָוּמְעַטְּיִיךְ
אוּיגָן דַּי קָאָסְאָקָע ..

פָּוֹן הַינְטֶעֶר אֲבוֹם גִּיט אֲשָׁרְלָאָכָּע קְרֻעָנְעַצָּע אַאֲסְטִיקָּן שְׁטוֹרָם —
דָּאָס קְלָאָגֶט דָּעֶר וּזְגָג : “ – אָ, וּזְנְדָעֶרֶת, דָּעֶר חֹשֶׁך – דָּעֶר
בָּאַשְׁיֵיד אִיז פָּוֹן דָּעֶר רַעֲטָעַנְיִיש – דָּעֶר שְׁיִין ;
כְּיוֹיל בְּלִיכְיַבְּן לִיְּמִים, וּפְרִילְ אִיךְ בֵּין שְׁוִין אִין מְאַלְגָּעָוָעָן אֲבָשְׂרָוָדָם,
אוֹן גַּעֲבָאָרָן וּוּעָרָן נָאָך אֲמָאָל – הַיִּסְטָה : פָּוֹן דָּאָס נְזִין זִיךְ פְּאַרְקָנְסָן
כִּיטְ פְּרִיְיד – דָּעֶר פְּאַרְגּוּנִימִירְטָעָר פְּינְ...”

אִיךְ וּוַיִּסְ, אָז דָּעֶר טוֹיט אִיז פָּוֹן מַעֲנְטָשָׁנָס לְעַבְּן דָּעֶר שְׁכָר,
נָאָר כְּיוֹיל אָז אַנְדָעֶר לְזַוִּין. אֹוֵיב נִיט – קָאָן אִיךְ דִּינְ בְּקָשָׁה נִיט
דְּעַרְפְּילִין – – –
אַבְּעָר דָו, פְּאַרְשָׁאָלְטָעַנְעָר, זַיְ דְּעַרְוּיְיל אַבְּעָר דָעֶר טָאָט אֲהָאָר
דִּי טְרִיסְטָ פְּאָר לְיִידְן – אִיז נִיט מְנוֹחָה אוֹן שְׁלָאָף – נָאָר דָעֶר
גַּעַר אַנְגָּל אָז דָאָס פְּלִין – – –
— — — — —

סֹתֶרֶת זָוֶם נְעֵד

שטייל. עס דריימלען די אומעטיקע קראאנקע בעריאזועס,
אנגגעלאונט אין אינסטעף – דעם פורפונגעם דיוואן;
... און אונטערן פיעץ-דעט באָרוועגן טוּס קונגעם צַלְמָן-מייט גראָאו איז
אַבָּאוֹאַקסענער روיטער קָבָר קוּן לִים פֿאַראָן...

מייט וואַלְקָנָס – נאָסָע פֿאַטְשִׁיְלָעַט – האָבן די ציטערנדיקע בײַימַעַר
זַיְעַרְצַן גַּעֲרִוְיזְטַע – בְּרַעֲנַעַנְדִּיקַע קָעַט פֿאַרְבּוֹנְדָן...
... אַונְטָעָרָן קְרִיְיךְ די גַּרְוָב אַיז אַוְיְגַּעְגָּרָבָן – אַונְ דַּעַר נַבְּאַיָּא
דַּעַר טַיְיבָּעָר שָׁוּמָר
קוּן דַּעַר וּוּעַלְט – הַיִּלְטָט מִיט בְּרוֹדְעַרְשָׁאָפְּטַט די קָבָרִים – אַירָע
גַּלְעַנְדִּיקַע וּוּנְדָן...

דַּעַר מַת – קוּן קָבָר אַיז לְאַנְגָּפָרְשָׁוּנוֹנָן, נַאֲרַ דַּעַר סַאַלְאָוּוּי –
זַיְינְן יַעֲמַרְבְּדִיקְעָרְ כּוֹל –
צַעַשְׁנִידְטַן די הַיְמָלְעָן... אַונְ דַּעַר מַולְד – זַיְינְן אַוְיָג – הַאָטְזִיךְ –
צַו דַּעַט דַּעַרְלִיְזָעָר, אַונְ מַאנְט – אַז עַר, דַּעַר טַאַג דַּעַר
גַּילְדְּעָנָר – דַּעַר צַלְמָן – זַאַל
פֿאַרְגִּיכְטַן דַּעַט לְעַבְּן, וואָסְטַן די טִירְאָנָעָן האָבן מִיט נַאֲכָט –
פֿאַרְגִּיכְטַן...

... אַנגַעַטָּאָן אַין אַכְעַנְעָם גְּרִינְעָם שִׁינְעָל – אַין שְׁטַעְרַנְדִּיכְט
בְּלַאֲנְדוֹשָׁעַט אָום אַין וואַלְד אַעֲמְזִיקְטָעָר יוֹן אַבְּלִיְכָעָר,
עַר קוּמָט צַו צַוְמָן. חַזּוֹת – דַּעַר פֿעַלְעָר אַיז נַאֲרַ נַיְת –
פֿאַרְגִּיכְט –
אַונְ דַּעַר גַּיְינְר וּוּאַרְכַּט זִיךְ אַין אַקְעַנְעָם קָבָר אַרְיִין – וּוַיְשַׁט אָפְּ
קוּן זַיְינְן גַּעֲבִין דַּעַט זַכְּר...

— — — — —

דעם צלטס טאטע – דער בלאנדעך כראפ וואַס איז אַראָפ קון שטריך,
כדי צו פֿאַלְן אַין קְרִיּוֹ, אֲבעֵר תְּחִיתְהַמְתִים אוּיגַעַשְׂטָאנְצָן זִיךְ
צּוֹ וּאֶרְעֶמֶץ אַן זִין זָנוֹס – דעם נְבִיאָס – שְׁבִינְ
אוֹן זִיךְ פֿאַרְן גְּרִינְעָם זָמֵר פֿאַרְשְׁטָעַט – זִיךְ פֿאַרוֹזָאנְדָלַט אַין
וּדְיקְעָר רְאֹזְעָר מּוֹזִיק, –
איַז אִיצְט צְרוּיקְ צְוֹעָק אַין זִין רְוִיְין.

דעם צלטס טרעַר – אַ שְׂוֹאַרְצְעָרְ רְעַגְן – אַרוֹיסְגַּעַפְּאַלְן אַיז אַין
אֶרְעֶמֶץ לְאַנד –
דָאַס הָאָט דַעַר נְבִיא פֿאַרְלָאַשְׁן דַעַם מְעַרְבָּ – זִין פְּנִין אֲבעֵר
אַן אַבְּיוֹן פֿאַרְבְּלִיבְּן דַעַר וּעְגָג אַיז –
ער הָאָט דַעַם זְעַנְעָרְסְטְּ בְּלוֹטְיִקְעָסְלִיאָן – זְיַנְעָז אִמְפְּרִירִיאָן
פֿאַרְלָאַרְן – אוֹן שְׁטְרַעְקְט אַוִיס אַּהֲנָט
צּוֹם קְאִיאָר – אוֹן קְלָאָגְט מִיטְ די פֿאַרְבִּיְּפֿאַרְנְדִיקְעָס סְקִרְיפְּעַנְדִיקְעָס
טִיעַלְעַגְעָס...
— — — — —

די נִידְעַרְיקְעָז בְּעַרְיָאָז עַטְהַלְקִיקְט אִיד גְּרִינוֹז אַטְהַלְעַטְנָעַ קְלִיְיד, אוֹן
אַיְבָּעָרְן שְׁאַטְן – אִיר תְּחִינָה –
זִי יִאָמְעָרְט: – סְהָאָט אָונְדוֹ פֿאַרְשְׁאַלְטָן דַעַר אַלְטָעָר וּוַיְנָט, דַעַר
בְּרוּיְנְעָר אַשְׁמָדָא...
מִיטְן גַּעַזְוַיְישׁ קָוָן אַפְּהַלְבִּינְדִיקְעָז שְׂוֹאַלְבָן – עַנְטְּפְּרָט אִיד אָפְ
די הוֹיכְעָז בְּלָאַנְדִינְעָז:
– שְׂוֹעַסְטְּעַרְלָג, דַעַר יְוָנְגְעָר וּוַיְנָט אָונְדוֹ פֿאַרְקִירְט מִיטְ זִין
שְׂטִילְעַרְבִּי...
— — — — —

שְׂטִילָג. שְׂטִילָג. אַיְבָּעָרְן זְמַעַרְסְטְּ קְבָּר דַעַם טְוּנְקְלְפֿאַלְעָטָן –
פֿאַלְגָן, פֿאַלְגָן קָוָן די מִילְכּוּזְגָן די שְׁטָעָרְן – די אֶרְעֶמֶץ אוֹן אַפְּגַעַנְאַלְטָעָ
בִּימְעָר – רְיִיסְן עַס פֿאַר צְעָר אַראָפְזִיעָר זְיִינְרָע גִּילְדָעָנָע בְּרָאַנְזָאַלְעָטָן
קָוָן זְיִינְרָע וּוַיְסָע, אַלְבָאַסְטְּרָעָנָע הָעַנְטָה די צָאַרְטָע...
— — — — —

פָּאָר אַבְּלֹות - הָאָט דַּעַר צְלָם אֹוִיסְגַּזְטָאָן זַיִן זַיִדָּן שָׁאַלְיִיךְ -
 דַּעַם קְרַעַנְצֵל כְּרִיזָּאנְטְּעַמְּס -
 אָוָן דַּעַם שְׁטְרָאָגְלַּיְיךְ פָּוּן תְּמוּזָאָוָונְט - זַיִן נְבִיעָם שְׁלִיְיךְ דַּעַם רָאוֹן
 (אָבָעָר פָּוּן זַיִן הָאָרֶץ גַּיִיט אֹוִיךְ דַּעַר זְוָנוֹיְקְגָּאָגָּג - דַּעַר
 גִּילְדְּעָנְגָּעָר אָמָת -
 וּוֹאָס זַיִן טָאָטָע - דַּעַר זְוָמָעָר - הָאָט אִים בִּירּוּשָׁה גַּעֲלָאָזָן...)

אֹוִיךְ דַּעַם שְׁאָטָן - זַיִן גְּרָאַנְגָּטְעַנְעָם פְּרָאָק - טָוָת אֹוִיס דַּעַר רִיטָעָר
 (אָוָן זַיִן טְרָעָר צִינְדָּט אָן דַּעַם הִימְלַ - דִּי אִיבְּיִקְיִיט - וּוֹאָס עַז
 הָאָט אֹוִיסְגַּעַטְרָאָכְט...);
 דַּעַם בְּגַד הָאָט פָּאָר אִים זַיִן פָּאָטָעָר בָּאַשְׁטָעַלְט בֵּין דַּעַר גַּעַנְיִיטָר
 פִּישְׂוֹעָ-מִיסְטָעָרִין - דַּעַר בְּלוּנְגָּר אִירְ-נָאָכָט.

נָאָר דַּעַר זְוָמָעָר צְוֹגַעַשְׁלָאָסָן הָאָט זַיִן הַיִּסְעָ, גִּילְדְּעָנְגָּו וּוֹיָגָּא
 זַיִן נְשָׁמָה - דִּי נְאַכְּטִינְגָּאָל - הָאָט אֹוִיךְ אַרְאָב - אַגְּלָגָו - זַיִךְ פָּאָרְבִּיטָן
 אָוָן זַיִן גַּעַלְיִבְטָע - דַּעַר מִיבָּוִים, דִּי פָּאָנִיכָּע, דִּי בְּלָאַנְדָּע יִפְּיִתְּהָ -
 הָאָט מִיט דַּעַר שְׁקִיעָה - דַּעַם הַאָלְדוֹ זַיִךְ אֹוִיכְגַּעַשְׁנִיטָן...

דַּעַר זְוָמָעָר אִין אֹוִיסְגַּעַנְגָּעָן - אָוָן נָאָר דַּעַר לְבָנָה - זַיִן פְּנִים
 דַּעַם בְּלָאָסָן -
 טְרוּוּעָרְט דִּי סָאָסָנָע - דִּי שְׁלָאַנְקָע, גַּרְאַצְיָעָז יִדְּיִישָׁע מַאֲדָם -
 זַיִ טָוָת זַיִךְ אָן עֲנוֹנִים פָּאָר בָּעַנְקָשָׁאָט אָוָן רִיבְסָט פָּוּן זַיִךְ פָּאָסָן
 פְּלִיִּישָׁ פָּוּן רָאַצְוּעָן גּוֹף - דִּי קָאָרָע פָּוּן שְׁטָאָם...

זַי פָּאָרְבָּרָעָכְט דִּי הַעֲנֵט אָוָן פְּלִיִּיקְט דִּי הָאָר זַיִה, אָבָעָר
 עַס גִּיט דַּעַר יְוָנְגָעָר וּוִינְט מִיט אִיר אַשְׁטִיף -
 אָוָן פָּאָרְטָרָאָגְט צַו דַּעַר לִיְפָעָ - אִיר חְבָרְטָע דַּעַר גְּרָאָבָעָר -
 דִּי לְבָנָה-שְׁטוֹרָאָלָן - דַּעַם טְוִיטָנָס לִיבְעָרְיוֹ...

און די רַאֲבִינָע - די יונגינקע ציגיניגערין די חנעוודיקע - האט
אין איר בְּלוּיעַן טרוים -
פֿאַרְאָרָן דָּס גַּעַשְׁאָגָן פֿוֹן אַיר גַּעַלְיבָּטָן - אַירע פֿוֹרְפֿוֹרְדִּיקָע קְרָעָנָץ,
רוּבִּינְעָן,
זֵי לַיְיָגֶט אַין קָאָרְטָן זֵיך אָוֹן וּוּיְינָט - דַעַר מַאֲרְגְּנְשְׁטָעָרָן אַוְיָהָן -
אַיר רַאֲזָע טְוִוִּיז - וּוּעָרָט שְׂוֹאָרָץ - אַסִּימָן, אָז די בְּתוּלָה וּוּעָט
שְׁוִוִּין קִיְּן מַאְלָמָּה מַעַר נִיטָּגְּרִינִינָן...

און די לְאַמָּע הַוִּיקְעָרְדִּיקָע פֿוֹיְעָרְטַעְלָע - די זַעַמְלִיאָנָקָע -
גּוֹסְטָט - עַס שְׁטִיְיט דַעַר הַאֲרָבָּסָט - דַעַר טְוִוִּיט - בְּנֵי אַיר צֻוּקָּאָפָּנָס,
און פֿוֹן די שְׁיִבְעַלְעָן - אַירע טְוַאָכָּאָמָע רְוִיְיט אַוְיָהָן די קְרָאָנָקָע -
טְרִיפִּן אַרְאָנְשְׁעוּוּע גַּעַזְגַּעַנְגָּס-טְרָעָרָן - לְעַצְטָע קְפּֿצְרָדִיקָע
מַעְרָבְּ-טְרָאָפָּנָס...

זֵי זַיְצָט אָוֹן רַיִּיסָט זֵיך די הָאָר פֿוֹן קָאָלָטָן - דַעַם מַאְך פֿוֹן
דַעַלְלָד דַעַם פֿאַרְשִׁימְלָטָן ;
נָאָכוּן בְּלוּיעַן הַיְמָל בְּעַנְקָט אַוְיָהָן די קְאַלְיָיקָע יְתּוֹמָהָלָע - די אַוְגְּעָרְקָעְלָע
אוּיָהָן קָאָלָטָן בִּיְתָה...
און דַעַר קְרִיִּיךְ האַט די העַנְט צְעַשְׁפְּרִיט אַיְבָּעָר דַעַר גְּרוּבָּפֿוֹן
זַיְנִין פֿאַטְעָרָד דַעַם אַיְנְגָּגְעָדְרִימְלָטָן,
און יְאַמְעָרָט נַאְך אַים אוּפִּיךְ דַעַר נְשָׁמָה פֿוֹן דַעַר מַאְדְּלִיעְנְדִיקָּר
מַאְסָע - זַיְנִין בְּרִילְיאָנְטָעָנָר יְזָפָּר-פּֿלִיִּיטָה...

דַעַר זְוּמָעָר - דַעַר בְּלַאֲנְדַעַר בְּעַלְמָוֹתָה - האַט פֿאַרְמָאָכָט זֵיך אַין זַיְנִין
גַּעַלְעָר טְרוּמָנָג,
און עַס סְקִרְיְּפָצָט - סַע הַרְזְשָׁעָט נַאְך אַים דַעַר שְׁטָאָלְזָי - זַיְנִין אַלְטִינְקָעָר
בְּלַיְנְדַעַר פֿעָרְדָּזָד דַעַר גְּרוּעָר ;
און די צְוֹוֹת - די יְיַלְבָּעָרָנָע אַלְוִיְּגָנָעָט, די סְיוּוּעָאָלְמָנוֹתָה די טְוָמָנָע -
הַאָבָן אַוְיְגָעָהָעָרָט לִיְגָן די זְוּגָּעָן - זַיְעָרָע גַּלְדָּעָנָע אַיְיָעָר -
אַסִּימָן פֿוֹן טְרוּיְעָר...

און דַעַר סְכוּאָטָנִיקָע, דַעַר פֿאַרְאָוְמָעְרָטָעָר קְלַעְמָעָר - דַעַר אַסְוּוּרָר -
קְלַאָגָט נַאְך אַים אוּפִּיךְ זַיְנִין אַלְטָעָר פֿידָל - דַעַם הַיְלָצְרָנָעָם עַמְפָּר ;
און דַעַר הַיְזָעְרִיקָעָר פָּאָפָּ אַוְיָהָן אַלְטָאָר - אַוְיָהָן בְּאָרגָע דַעַר מַאְנוֹאָסְטִיר -
קְלִינְגָּט - הַאַלְטָאָשָׁוּאָרְצָעָר דְּרָשָׁה נַאְך אַים - פֿאָרָדָי לְעַמְעָר...

די שעפּסן, די גאנטס אָרכְטִיקע זַקְנָה, דערה אָרכְן די טַרִיטְ פֿוֹנְעָם
אָוּוֹנְט - אָוּן פֿאָלֵן אוּיפּ די קְנִי
עַס מַעֲקָצֶת שְׁאַטְנָס אָוִיס דַעַר בָּאָק - דַעַר בֵּין-הַשְּׁמָשׂוֹת - דַעַר
סְטָאָרָאוּיעַר, דַעַר פֿרּוֹמֶעֶר קְרָאָנְקָעֶר דְזִיאָד;
עַס וּזְרָגַן זִיךְ די זְרִיחָהָס - די העַנְעָר, עַס רָאוּעָן די פֿאָרְנָאָכָטָן -
די בּוּהְבִּיעָס אָוּן די יַאֲלָוּעַ קִי -
דָאָס זָגַן זַיִ פֿאָטְשָׁעָרָעַס נָאָכָן פֿאָסְטָעָכָל וּמָעָר - אִינְ שְׁטָעָרְנוּבָּן -
לְעַם דִּיכְטָעָרָס בּוֹרְשְׁטִינְגָּעָנָעָם פְּתַבְּ-יַיד...

מֶלֶל הַאֲרָבָּסְטָן

א

דורך דער געגנט ריביט דער מלך הארבסט, און די וויכערס —
זינגע גילדענע טראָםפֿיטן — שאַלְעַן

ס'געט ציטערן די יעדנָאָסעלִיעַ — די געלִימְטָעַ הינקעדייע גויעַ —
ער וויל פון פִּיעָקְצְּלִיקְ דָּאָס קָאנְצְּלִיךְ דָּאָס פִּיצְיָמָּאָנוֹנִיקְ אָוִיסְטְּרָעָן
מייט זִין וויאַלְעַן

אַטְעַם — צוֹרוֹיְבֵן פּוֹן אִיר הָאָרֶץ אִיר לִיכְטִיקְעַ, אִיר הַיְּלִיקְעַ
נְשָׁמָהְלָעַ דִּי בְּלִיְעַ...

אויף רענְגָּס-שוֹאָרְצָעַ פְּעַרְדָּעַ — עַס רִיבִּיט דָּעַר האָרְבָּסְטָן, דָּעַר שָׂרָהְמוֹתָן,
אָוֹן סְפָּאַלְעַן אֲנִידָעַר פָּאָר אִים פּוֹרָעִים די גְּרוֹזָן — די שְׁלִילְעַן קְנָעָכְטָן
(דָּעַר טָאגְ לִיגְט גַּעֲפָאָנְגָּעָן אָונְטָעַר די פְּלִיגְלְעַן פּוֹן די סָאָוּסָן,
אָוֹן די שְׁפִּין — אָתְּלִיה פָּאָר אִים פְּלִעְכָּטָן).

עַס רִיבִּיט דָּעַר גַּעַלְעַר רִיבִּיטְעַר אִיבָּעַר פְּעַלְעַד אָוֹן פְּלִיְין אָוֹן סְטוּעַפְּ —
די צַפְּ פּוֹן זִינְגָּעַ קְעָפְסְוּיְבָּעַר — די אַלְכָעַס — עַס פְּלִיקְט אַוִּיסָּט
דָּעַר בִּיוּזָעַר קִיְּזָעַר;
אָוֹן מִיט שְׁקִיעָה-שְׁטְרָאַלְעַן — גִּילִּיאָטִינְגָּעַס — עַר שְׁנִידְט אַרְאָפְּ דִּי קְעַפְּ
פּוֹן די רְוִיטָעַ רְוִיזָן — די שְׁטָאַלְעַט טְרוּמְעַר אָוֹן דְּעַרְלִיְזָעַר.

אָ, דָּעַר האָרְבָּסְטָן, דָּעַר מלֵךְ דָּעַר צְעִוּשְׁעַטָּעַר, אַרְאָפְּ פּוֹן זִין אַיִּזְ —
דָּאָס פְּאַלְקָ — די בִּידְגָּעַ שְׁעַפְעַלְעַעַן — פְּאַרְשְׁפָּאָרְטָן עַר אִין די
קָאָרְצָעָרָס — די פְּינְגְּצְּטָעָרָעָס טְפָּאָדָאָלָעָס,
אָוֹן פּוֹן די גַּעַרְטָעַנְעַר אָוֹן סְעַדְעַר — זִינְגָּעַ גִּינְגָּאַלְעַדְעַנְעַ מְדִינָות —
פְּאַרְיָאָגָט עַר די נְבִיאָים — די קָאנְאַרְעַקְלְעַעַן — אִין גְּלוּתָ...

פֿאָרוּסַר רִיטַּע דַּעַר קִינְג אֵין פּוֹרֶפְּרֶנְסַר וּוִיטַּן שִׁינְעַל,
הִינְטַּעַר אִים פְּלִיעַן אָוָן זִינְגַּעַן אִים לְוִיבְּגַעְזָאנְגַּעַן — דַּי רָאַטְעַס
אוֹלְאַנְעַר — דַּי רָאַבְּן — אָוָן אַיְלַן מַלְכַּס בָּאַקְעַל —
מַאֲרַשְׂיַרְן דַּי פּוֹסְגִּיעַר=זַעֲלַנְעַר — דַּי מִינְזַּוְן דַּי קְרָאַטְעַס.

זַיְיַיְרִיכְן אָרוּסַר פָּוָן דַּי אַקְאַפְּסַס אָוָן גִּיעַן קַעְגַּן דַּעַם שְׁפָעַטְזּוּמְעַר
אָיִן קְרִיג —
לִיְיַיְגַּן אָוָיס זַיְנַעַן חִילְגַּות — דַּי קְרִיבְעַטְרַס, גְּרִינְסַן אָוָן גַּעֲוִוִּיקְסַן —
אָוָן אַיבְּעַר זַיְעַרְעַץ קַעְפַּע — פַּעַס וּשְׁוֹמֶת דַּעַר זְשֻׁוק, דַּי בִּין, דַּי פְּלִיג —
דַּי לְעַצְעַטְעַט קוֹלִין פּוֹנְגַּעַם שְׁוֹנָאָס בִּיקְסַן.

דַּעַר מַלְךָ הָאַרְבָּסַט דַּוְרַךְ דַּי פָּאַסְיַעַקְעַס רִיטַּע גַּאֲלָאָפַּס, גַּאֲלָאָפַּס,
אוֹנְטַּעַר זַיְנַן טַרְאַט צִיטְעַרְטַּס דַּי מַאְסַע — דַּי עַרְד ;
אָוָן דַּעַם בְּלוֹיעַן הִימְלַל — דַּעַם שְׁפָעַטְזּוּמְעַרְטַּס קָאָפַּס —
עַר שְׁנַבְּדַט אַרְאָפַּס מִיטַּן הָאַרְיוֹזְאַנט — זַיְנַן שְׁוֹעָרְדַּה.

ב

דַּעַר מַלְךָ זַיְצַט אֵין דַּי בְּעַרְגַּן — זַיְנַעַן גִּילְדְּעַנְעַן שְׁלַעַטְעַר —
אָוָן הָאַרְכַּט דַּעַם גַּעֲרוֹיְשַׁ פָּוָן דַּי טַבְּכַן — זַיְנַן הָאַרְעַמְסַ גַּעֲזָאנְגַּן
דַּעַם יָאַמְּרַדְּקַן אֵין זַיְסַן ;
אַבְּעַר מִיטַּן זַיְלְבָּעַרְנוּם שְׁפִיזַּן אָוָן שְׁטָאַלְעַנְגַּעַם מַעַסְעַר —
וּוּעַט אִים בָּאַקְאַלְן זַיְנַן אַיְגַּן גַּעֲוִיְסַן ...

סְׁוּעַט אִים אַוִּיסְבְּרַעַנְעַן דַּי אַוִּיגַן דַּעַר גְּרוּיְצַר פְּאַרְבְּרַעְכַּעַר,
דַּי סְׁאַפְּרַעַנְעַן קְרוּוַיַּן — דַּי זַיְנַד — פָּוָן זַיְנַן קָאָפַּס אַרְאַפְּרַיְסַן, אַוִּיסְקְּלִיְקַן
דַּי הָאָרְאִים, אָוָן פָּוָן זַיְנַן הָאָרְצַן — דַּעַם אַיְזְעַרְנוּם בְּעַכְבַּר —
מִיטַּן זַיְנַן קִילְן בְּלוֹט אָוָן הִיְסַן גַּעֲוִיְיַן זַיְקְרַקְוּיְקַן.

דער ווינטער שאטן ווועט זיין געלן האר פֿאָרטֿרִיבּֿן פֿוֹן זײַן
פֿאָלְאַץ דעם ווּאוּרְעַמְעַן,
געַהְעַר אוּיף דער אָזִיעַרְעַ – דער קִיטֿעַרְינְגַּע – מִיט גּוֹאַלְד זִיךְ וּאוֹרְקַן,
אין קִיטֿעַן זֵי שְׁמִידַן – זֵי זָאַל וּעְרָן זַיְן וּוּבִיב – אָן גַּעֲמַעַן פֿיָּאַרְעַמְעַן
אַ גַּזְחָוָן-מְאַרְשַׁ אָוּיפְּ דַי טַעַלְעַטְאָן-דְּרָאַטְן – זַיְנַע וּלְבַעַרְנַע הַאַרְטַּן.

דער בְּלִינְדֶּר מֶלֶךְ זִיךְ פֿאָרוֹאַנְדְּלַעַן וּוֻעַט אַיִן אַ בְּלִאַנְדוּשְׁעַנְדִּיקְעַן
שְׁטַבְּרַן,
אָבָעַר פֿוֹן דַי הוּיכַן-אָרָאָפְּהַאָלַן אַיִן תְּהֻוָּם אָוֹן זִיךְ נִיטְ קָאַנְעַן גַּעֲפִינְגַּן...
וּוֻעַט דַעַר בְּלִינְדֶּר קִינְגַּ אַיִן אַ בְּלִוְיעַר טְרַעַר פֿאָרוֹאַנְדְּלַט וּעְרָן –
נִאַר נִיטְ הַאָבָן קִין אָוִיגְ פֿוֹן וּוּאנְעַן אַרְוִיסְצְרוּרִינְגַּן...

וּוֻעַט אַיִן אַ בְּרוּינְעַם אַקס זִיךְ פֿאָרוֹאַנְדְּלַעַן דַעַר מֶלֶךְ דַעַר גְּרָאַבָּעַר,
נִאַר דַעַר חַלְף וּוֻעַט נִיטְ וּוּלְעַן מִיט זַיְן שְׁוֹאַרְצַן בְּלִוְעַט זִיךְ בְּאַפְּלַעְלַעְן...
וּוֻעַט וּעְרָן דַעַר קִינְגַּ אַ הוֹנְטַ – אַ משְׁוֹגְעַנְעַר, אַ קוֹדְלָאַטְעַר, אָבָעַר –
נִיטְ הַאָבָן וּוּעַמְעַס פּוֹס צֹו בְּמִיסְן אָוֹן וּוּעַמְעַס הַאָנְטַ צֹו לְעַקְעַן...

וּוֻעַט דַעַר בְּלִינְדֶּר קִינְגַּ זִיךְ פֿאָרוֹאַנְדְּלַעַן אַיִן אַנְאַטְן וּוּאָרָאַבְּיַי
אַ שָּׁאַרְן,
נִאַר זִיךְ צַעַשְׁמַעְטַעְרַן דַי פְּלִינְגְּלַעַן אַן דַי פְּעַלְזְוַנְשְׁפִּיצַן – זַיְן שְׁוֹנָאַס
טְרַאַגְעַן...
וּוֻעַט וּעְרָן דַעַר מֶלֶךְ אַ סִּיוּעַר וּוּאַלְף – אָבָעַר זַיְן חַלְום –
דַעַר שְׁלִיאַץ – וּוֻעַט אִים פֿאָרְגְּנוֹרַן
אַיִן וּוּאַלְקְנָגְרוֹב – זַיְן וּאַר – אָוֹן עַר וּוֻעַט וּאַעַזְן – וּעְרָן זִיךְ אַלְיַין
אוּיְקְרַעַס – אָוֹן נִיטְ קָאַנְעַן!!

וּוֻעַט דַעַר בְּלִינְדֶּר מֶלֶךְ זִיךְ פֿאָרוֹאַנְדְּלַעַן אַיִן אַ גָּאוּהָדִיקְעַן
גַּאֲלָאָגָאַסְקַן הַאָן אַ גַּעַלְן,
נִאַר דַעַר אָוֹונְט – דַעַר קָאַרְשַׁוֹן – וּוֻעַט זַיְן רַוְבִּינְיַקְעַד הַאָרְצַן –
דַי זַוְן – אַוִּיסְפִּיקְעַן;

וועט ווערן דער קיניג אָראָצער, נְבִיעַר נִיגּוֹן, אָבָעַר דִי אַלְטַע
קְלַעַזְמָאָרִים לְעַן – דִי בְּרוּיִינַע וַיְאַלְאַגְּנַטְשָׁעַן –
ווען דערטרינקען אִם אֵין זִיעַר גַּעֲווֹינַן אָוֹן אִים צַעֲמוֹרְשְׁטַשְׁעַן
מייט דִי שָׂאָרֶפֶע סְמִיקָּן...

וועט ווערן דער מלך אָרוּיטַעַר אָגָעַר – אָוֹן אָוִיפַּת זִין אַוְיסְגַּדְאַרְטַן,
הָאַרְטַן רָוקָן –
שְׁלַעַפָּן דִי וּוּלְט – דִי זָוָנה, נָאָר דִי אַיְבִּיקִיט – דִי שְׁטוּמָע,
הַוְּגַגְעַרְקַע בְּלוּיַּע חַיה –
וועט דַעַט בְּלִינְדַן פְּצַרְד מִיט דַעַר גְּרוּיִיר, אַלְטַעַר רַמְּטַעְרִין –
איַר קִינְד – פְּאַרְצּוֹקָן,
אָוֹן זִיךְ בְּאַפְּרוֹכְפַּעַרְן פָּוֹן מַעַט ש – אָוֹן גַּעֲבָאָרַן דִי עַרְלַעְכְּלִיט –
אָ בְּלִאָנְדַע וּוּלְט אָ נְבִיעַ – – – – –

אָוֹן דַעַר בְּלִינְדַעַר מלך וועט אָסָאוּע וְועָרָן, אָוֹן פָּוֹן שְׁלַאָנְגָעַן –
זִיךְ אַוְיכְהַעֲנָגָעַן אָוִיפַּת אָדָרְגְּבוּם אָוֹן קְלַאָגָן, קְלַאָגָן :
– וּוּיְיָ, מְקוּימִים גַּעֲוֹאָרַן אִיז דִי נְבוֹאָה פָּוֹן קְאַנְאָרָעַק – דַעַם גַּעֲרַכְתָּן
נְבִיאָ – וּוּאָס אִיךְ הָאָב גַּעֲהַיִיסְן פָּוֹן מִינְן לְאָנְד פְּאַרְיָאָגָן...

עם שטארבט דער שליאָאַל

א

דער דאָרֶף האָט די קרייטשמע – די דיקע, געלְעַז יידענע – דערוֹואָרגָן,
ס'הָאַט געזאגָט נאָך אִיר קדיש דער שלְיָאָך – מיטן סְקָרִיפָט פָּון אַראָד
און אַקסָּן צְשָׁפָאָלְטָעָנָעָ, אָן די קְנוּיִתְשָׁן בֵּין אִים אַוְיכָן שְׁטָעָרָן זִינְעָן טִיכָּעָר גַּעֲוָאָרָן פָּאָר אַזְּרָגָן,
ער האָט גַּעַדְאָוּונָט, גַּעַבְעָטָן גָּאָט, אָז בעטָר וּעוֹרָן זָאָל אָונְדוּעָר
וועַלְטָט די פָּאָרְשָׁאָלְטָעָנָעָ...

דער אַלְכָּאוּעָר וּוְאָלְד גַּעֲפָרוּוֹת האָט דער הָרְגָּעָנָעָן דעם באָגִינְעָן,
זִיןְעָן האָר,
צְוָנְעָרוּבָּט דעם זָוָאַיְהָגָאנָג – אָן מִיט די פָּוּרְלְעַץ וּוּאָס פָּאָר צָעָר
הָאָט דער גָּאָסְצִינְעַץ גַּעַמְינְטָעָרָט דעם קָאָרָגָן מִילְיָאָגָעָר – אָן פָּאָר צָעָר
וּוּאָס די וועַלְטָט וּעוֹרָט נִיט בעטָר – אִיז ער קְרָאָנָק גַּעֲוָאָרָן...

די מִילְּן – זִינְעָן לִימִיקָּע גַּלְיְידָעָר – טָעָן וּוּי דָעָם טְרָאָקָט,
און ס'חָזְקָן פָּון אִים די גּוֹיִים – די וועַלְדָעָר יָאָדָאָוּע –
און דער לִינְדָעָר וּוֹינְט, זִין לְאָקְיָי, הָאָט זִיךְ פָּון שְׁטָעַלְעַ אַגְּזָאָגָט –
גַּעֲוָאָרָן אָ בָּעֵל-תְּשׂוֹבָה אָן קְלִיבָּט זִיךְ צָוָּקְלִיעָן צָוָּם כּוֹתָל-הַמְּעָרְבִּי...

דער באָרג – דער גְּרוּיָעָר רָוּקָן פָּון וּוֹעָג – אִיז אַיְינְגָּעָאָלָן –
און די בָּלְאָטָעָס – אוּפְּפָן זִין אַלְטָן גּוֹפָן די טּוּבָעָרְקָוְלְאָזָע, רְוִיטָע
וּוֹנְדָן – האָבָן די יְוָנְגָעָ בעַרְיָאָזָעָס מִיט זִיְעָרָע נָאָסָע, גַּעַלְעַז שָׁאָלָן –
מִיט די אַרְאָפְּגָעָאָלְעָנָע, דּוּרְכָּגָעָרְעָגָנָטָע בָּלְעָטָע – פָּאָרְבּוֹנְדָן...

דער אונגעט איז דורכגעט אָרֶן די געגנט אַין אַ שׂוֹאָצְּרָץ פֿאָכְּעַטָּן,
מייט זיין גערוייש האט דער שלֵיאָך געטָן אַ זִּיכָּר, אַ קְרָעָכִיךְ;
און די הענט פֿאָרָבָּאָךְ האט זיין שכָּן – דער אַלְטָעָר, הוֹיכָעָר קְלִיאָן:
– אַ, די בְּלִינְדָּעַ מְכֻשָּׁה, די סָאוּעַ – וּוֹרָאָזְעַטַּשׁ שְׁלַעַכְּתָסִים!..

דעם וועג זייןען געקומען געזואָר ווערטָן פֿון די פְּלִינְגְּצָן אַון טָאָלָן
די ברוינְגָּעַ בהמות – די לְעַצְּטָעַ טָעַג דעם יַעֲסִיפָּנָס,
געלְעַקט דעם חולְחָס ווּנדָן, געבעומָן רָאָזָעָן אַון ווּינְגָּן, עַס זָאָלָן
נִיט בְּלִיבָּן קִיְּן יְהוּמוֹת די בערִיאָזָעָס – די שְׁלַאָקָעַ פֿרִינְצָעָסִים.

סְלִיגְט קְרָאָנָק דער שלֵיאָך, אַון דער באָנְקִיר – דער פֿאָרָנְאָכָט –
אייז געקומען צו רִיבְּטָן אוּרְפָּאָר אַ וּאָלְקָן אַיִם מְבָקָר חֹלוֹה זִיכָּר,
און פֿאָרָן פֿאָרְשָׁמְאָכָט זִיכָּר אַ פֿרְעָזָעָט, אַ רְפָּאָה גַּעֲבָרָאָכָט –
די שְׁקִיעָה – אַ רְוִיטָן בּוֹטָל ווּין.

דער צְלָם האט צָום שְׂוֹעָר זִיךְ אַיְנְגָּעָבוֹיָגָן, אוּסְגָּזְוָפָּט די
ריְטְשָׁקָעָס די צְשָׁוּוּמָעָנָע –
דעם קְרָאָנָקָס טְרָעָרָן – אַון אַ שְׁטוֹרָאָל פֿון אַוּוֹנְטָשָׁיָּן – אַ לְעַפְּלָל
וּוּין – דער לְאָגָּנָגָט אַיִם אַון גַּעֲשָׁוּכָט ;
גָּאָר גַּעַטָּן אַ צִּיטָּעָר האט די סְטָעַזְקָעָלָע – דעם שלֵיאָאָס לְאָמָע
הָאָנָט די אַפְּגָעָנוּמָעָנָע –
און דער גַּעַטְרָאָנָק האט אוּפָּן פֿעָלָד זִיךְ אוּסְגָּפְּלִיוּכָט.

דָּאָס גָּרוֹאָ – זִין גַּעַלְעַ בָּאָרְד – נַעַמְתָּ דָּעַר וּוּגָּמִיט די לְעַצְּטָעַ
קְרָעָטָן זִיךְ רִיבְּסָן
וּוְמַלְלָעָר אַיְזָן מַעַר נִיט בְּפּוֹחַ קִיְּן מַשָּׁאָת – לְאָסְטָקָוָן – צו טְרָאָגָן ;
און פֿון דעם הַיְּלִיקָן אָרְט – זִין מִרְמְלָנָעָם שְׁלָאָס – אַיְזָן דָּעַר פְּצָס –
דָּעַר גַּעֲוִיטָעָר – גַּעֲקוּמָעָן מַיִט אַיִם ווּידָוִי זָאָגָן.

ער האט גַּעַגְּסָטָן, נִיט גַּעַקְּאָנָט דְּעַרְוָאָרָטָן דעם טְוִיטָן,
פֿאָר יִסְוִרִים אַלְיָין זִיךְ דְּעַרְוָוָעָרגָן גַּעַזְאָלָט אַון מַאְכָן אַ סּוֹפָּה –
אַרְאָפְּגָעָלְוָגָעָן אַ בְּיָין – אַ פּוֹרָמִיט מַעַרְן אַון קְרוּיטָן,
וּוֹאָס האט זִיךְ גַּעַשְׁטָעַט דִּיבָּאָם אַיְזָן הַאָלְדוֹ – דעם רָאוֹן.

וויאו! דער וואגן ליגט דערטונגקען אין טיפן, שווארצן גראבן –
דער שליכאך האט זיך א מעשה אונגעטען און דערהרגעט דעם
פּוֹרְמָאָן – זיין געויסן;
און דעם בר-מיינס געלִיימטע מומע – קאַזְיָאָן – וועט ניט האבן,
נעבען, ווער עס זאָל איר דערלאָנגגען צום מוייך דעם ביסן...
— —

נאָן גָּאַסְצִינְגָּעָץ טְרוּוּיְעָרֶט זִין זִידָעֶ, דָּעֶר טּוּבְלָעֵכָּעֶר, סִיוּעָר
און זִין בָּאָבָשִׂי, דִּי רְבִיצִין – דְּרוּיָעֶ – וְאָסָהָאָט אַוְיָאָן פָּאַטִּילְנִיכְזָעֶ
שְׁטָעָרָן – רְוִיטָעֶ סְטְרוֹפָעֶט
שְׁלִיקָט זִיךְ דִּי שְׁטוּרְיוּיְעָנוֹעֶ דְּעַכְּלָעֶ – אִירָעֶ שְׁיטְעָרֶג גַּעֲלָעֶ הָאָרֶ
און פָּאָר צְבָוָהָהָאָבָן זִיךְ אַבְּנָגְבוֹיָגֶן אִירָעֶ פְּלִיעִיקָעַלְעָעֶ – דִּי
פְּאַרְשִׁימְלַטָּע כָּאַלְפָעָס...
— —

עס באָדוּיְעָרֶט אִים זִין רִיבְכָּע בְּלָאָגְדָּע שְׁוּגְעָרִין – דִּי מַאְדָּאָם
גַּלוּבָּאָק
און גְּרִילְצָט מִיט דִּי רְאָדִיאָס – דְּעַרְמָאנְט צּוֹם גּוֹטָן זִין נַאֲמָנָן;
און זִין וּוּבִיטָעֶ אַרְצָמָעֶ קְרוֹבָּהָ, דִּי הָאֻרְבָּאָטָעֶ אַלְמָנָה – הַבְּזִוְצִישָׁאָק...
דְּרוּמְלַט פָּאָר צָעָר אָן שְׁלִיסָט צּוֹ אִירָעֶ וּבִעָס – דִּי קְרָאָמָעָן...
וּאְרָאְפִּיעְזּוּעֶ, זִין גַּלְּדָשׁוּעַטְעָרִיקִינְד, דִּי גָּאַסְטְּהִירִינְדְּלַעְכָּעֶ סְוַחְרְטָעֶ,
קוּוִוִּישָׁעֶט אִיבָּעָרָן מֵת מִיט דִּי סִינְגָּאָלָן קוֹן דִּי לְאַקְאָמָאָתוֹן;
און קוֹן דִּי שְׁיִיבְעַלְעָעֶ – אִירָעֶ טְרָאָבָאָמָעֶ, גְּרִינָעֶ אוֹיגָן דִּי פְּאַרְדּוֹרִיכְעַרְטָעֶ –
שְׁטָרָאָלָן קוֹן דְּרוּיְעָרֶלְעַמְפְּלָעֶ – רְאֹזָעֶ, וּבִינִיקָעֶ טְרָעָרֶן טְרִיקָן.

בְּלִי זִין שְׁטוּמָעָר עַלְטָעֶ-מוּמָעָלָעֶ – פָּאָהָסָט – כְּלִיפְעָט דִּי קְלוּזִי –
אִירֶ קְרָאְנְקָעֶ הָאָרֶץ דִּי פִּיאָּאָטָעֶ,
און פָּאָר גְּרִיזָאָטָעֶ פְּאַרְבָּרָאָכָן האָט דִּי יְעַנְטָעֶ אִירָעֶ אוִיסְגְּנְדָאָרְטָעֶ,
קְרוּמָעֶ העַנְטָ – דִּי וּוּבְרַעְפְּלִוִּיטָן –
און שאָרָאָוּשְׁטַשְׁזָנָעֶ אִיז קוֹן זִינָעֶ אַרְאָפֶ, אָן קוֹשֶׁט דִּי לְיִמְקָעֶ
בְּלָאָטָעֶ דִּי רְאָפִיקָעֶ אָן פְּעַטָּע –
די רְוִיטָעֶ וּוֹגְדָּן אַוְיָאָן גּוֹפֶן קוֹן וּוּגֶ – אִירֶ שְׁוּעַטְעָרִיקִינְד דַּעַם טְוִיטָן.

זין שכנה — פאלַאָוועט — די האָרְעָפָאַשְׁנָע ערלְטָע, האָט פָאָר אַבְלוֹהַת
אַ פִּינְפִּינְגְּטָן מֵיט דָעַר פָאָבְרִיךְ-סִירְעָנָע-אַיִן גַּעוּוִין זִיךְ פָאָרְגָּאַנְגָּעָן;
אוֹן זִין שְׂטִיכְשְׂוּעַסְטָעַר — דָוְנִילְאָוְוִיטֶש — האָט מֵיט גַּעֲפְלָעָן,
גַּרוּיעַ פָאָטְשְ׀יְלָעַס,
די אָוִיעָרֶעֶט — אִירָעַ זַיְלְבָעָרֶנָע טְרִימָא-שְׁפִיגְלָעָן — פָאָרְהָאַגְּגָעָן...

זין פְּלִימְעָנוּיְצָע — יָאָד — די צְנוּגָה, וּאָס לְמִידְדַּת אַוִּיפָּה רְעֻזְמָאַטָּעַס,
איַיִן אַיִן חַלְשָׁוֹת גַּעֲפְלָאַלְוָן,
אוֹן אָסְטְּרָאָוְוִיעַץ-זִין קָאָסְקָעַר פָּעַטְעַר דָעַר סְוָכָּנִיק, דָעַר לְאַמְעָר —
דאָהָט. זִיכְצָט. עַם רִישְׁנָן אַיִן גַּעֲגָנָט דִי קְרַעְנְצָעַס אוֹן קוֹוָאַלְוָן —
דאָס זָאנְט עַד תְּהִילִים נַאֲכָן גַּאֲצִינְגָּעָן מֵיט אַ גַּעְיָאַמְעָר.

ב

דָעַר טְרִיאָקָט האָט פָאָרָן שְׂטָאָרָבָן אוִיסְגָּעַטָּאַן פָוּן האָנָט זִינְגָּעַתְּקִילְיָין —
די לְוִיכְנְדִיקָע בִּידְגָּע שְׂוֹאָרָצָע פָּעַרְדָּלְעָן מֵיט זִיעָר שָׁאָרָן גַּעֲשְׁפָאַן;
אוֹן דָעַר אַלְטָעַר וּוִינְט נַעַמְת פָאָוָאָלִיעַ דַעַם בָּאוֹוִינְטָן מַת אַיְנְהִילָן
מִינְזָן זִינְדָעַנְעָם טְלִית — דַעַם בְּלוּיצָן לִיטְוּוִישָׁן תּוֹמָאַן...

נַאֲר דָעַר גַּעְוִיטָעַר, דָעַר קְבָרָן, קְעַן גַּעְוִוִיס נִיט פָאָרְשְׁתִּיְין,
נַאֲכָסָל דָעַר מַת האָט זִין גַּעֲשְׁלִיכְעָנָעָם שְׁלָרָאָש נִיט אוִיסְגָּעַטָּאַן
פָאָרָן טְוִוִיט —
דָעַר דּוֹרְכְגַּעְוִוְיִקְטָעַר שְׁלַעְפָּעַר מֵיט די קָאָלִיקָע פִּיס זִיצְט נַאֲר
אַלְעַז אַוִיכְן שְׁטִיְין —
שְׁפִילְט אַוִיף אַ הָאָרְמָאַן אוֹן בְּעַטְלָט אַוִיף בְּרוּוִיט.

דָעַר בְּעַטְלָט שְׁטַעַלְט זִיךְ אַוִיף, שְׁפָאָרָט אַן זִיךְ אַן שְׁטַעְקָל —
נַאֲר דָעַר אַלְטָעַר וּוִינְט הַיְבָט אִים אַוִיף פָאָר די הָאָר די גַּעְלָע —
אוֹן פָאָרְטָרָאָגָט אִים צָוָם שְׁלַיְצָבָס צְעַדְלִיקְטָן, סָאמְעַטְעָנָעָם
תְּקִילְיָין-זְעַקָּל —
צָו דָעַר פָאָרְשְׁנִיְיטָעַר, בְּלוּיצָר, אַיְנְגָעַטְלָעַנְעָר יַעֲדָנָאָסְעַלְיָע...

א פֿאָרָאָוּמְעַרְטָע בּוֹרְלְאַטְשָׁקָע טְרָאָגֶט פּוֹן מְאָרָק אָן אִינְגָּס —
אַ לְּיִמְפְּנָע שִׁיסְלָר,

נָאָר זֵי גְּלִיטְשֶׁט זִיךְ אַוִּיס אָוּן פֿאָרְלִירְט עַס, צְעַבְּרַעְטַט —
דָּאָס הָאָט דַּעַר כִּימְטָעָר גְּעוּוִיטָעָר אַיר אָוְנְטְּרָגְּעַשְׁטָעַלְט אַ פּֿיסְל —
פְּדִי דַּעַם גָּאָסְצִינְעָץ צַו טָאָן זִין רַעֲכַט.

די אָרְעַמְעַגְּוִיעַ וּוַיְינְט, אָוּן גִּיטְנִיט צְרוּרִיק אִין שְׂטַעְטָל מִיט לִיְּדִיקָּן —
זֵי וּוַיְשַׁת זִיךְ דָּאָס בְּלוֹט פּוֹן דִּי שְׁלִיכָּן — אָוּן וּוְיל דְּעַרְמִיט אָפְּצָאָלְן ;
דַּעַם קְרֻעְמָעָר אַיר חָוָב ;

נָאָר דַּעַר גְּעוּוִיטָעָר וּוְיל דַּעַם וּוְעָג, דַּעַם הַיְּיִקְוָן מָת, נִיט בָּאַלְיִידִיקָּן —
די שְׂטִיקְלְעַךְ לִים פּוֹן אַיר שִׁיסְל — עַר נַעַמְת אִין אַ הַוִּיכָּן צְנוּנִית...

דַּעַר שְׁלִיכָּק, וּוֹאָס גַּעֲבָאָרָן אִין פּוֹן אַ פֿאָרְשְׁטוּסְעַנְעָם מַעֲנְטָשָׁנָס טְרִיטָט,
גִּיט אִין זִין רָו אַדְרִין, אָוּן דַּעַר אַלְטָעָר וּוַיְינְט לִיְּגָט אִים שְׂעַרְבְּלָעָן
אוּףְּ דִּי אָוְגָן ;

אָוּן דִּי בְּעַרְיָאָזָעָס הָאָבָן דִּי בְּרָאָנָעָס — דִּי אָפְּגַּעַבְלְאַקְרִירְטָע הִיט —
אָרְאָפְּגַּעַלְקָט פּוֹן דִּי שִׁיטְלְעַן אָוּן פֿאָר צָעָר — דִּי שְׂטָאַלְצָעָע קַעַפְּ...
— — — — —

סְגִּיט אַ בְּרִיְּטְבִּיְּנִיקָּעָר פֿאָנִיעָ אָוּן טְרָאָגֶט אַ זָּאָק מִיט קוּקוּרְוּזָעָר,
נָאָר דַּעְרְשְׁרַעְט זֵיךְ, וּוְאָרְטַט אַרְאָפְּ דִּי מְשָׁא פּוֹנוּנָס רָוּקָן אָוּן
נַעַמְת פָּצְטְשָׁעָרָעָס זָאָגָן .
וּוְיל דַּעַם שְׁלִיאָכָס טְוִיטָע אַוִּיג — דִּי פֿאָרְקְרָאָרְעַנְעָ לְוֹשָׁע —
הָאָט זִיךְ צְעַקְנָט, גַּעַנוּמָעָן אוּפְּ אִים קוּקָן אָוּן קְלָאָגָן ...

דַּעַר צְעַמְוִיקְטָעָר גָּאָטְסָקְאָרְכְּטִיקְעָר גּוֹי קְעַזְן זִיךְ אוּפְּ דִּי לִיְּטָס וּוְיט שְׁמַטְזָן,
נָאָר אַ גְּוִוִּיסְעַמְצָה צַו טָאָן אַיְזָעָן דַּעַם פְּרָאָסְטָן פּוֹעַל בָּאַשְׁעָרָת —
וּוְיל אַוִּיכָּן שְׁטִיְּין — אַוִּיכָּן שְׁלִיאָכָס פְּנִים דַּעַם גַּלְעָן —
שִׁיט דַּעַר גְּעוּוִיטָעָר פּוֹן ערְלָס זָאָק — אַרְצָ=יְשָׁרָאָל=פְּרָד ...

דער סטראָוועיזער בוקט זיך פֿאָרֶן קְרִיִּיך, בעט אַ רְקֹואה-שְׁלָמָה
פֿאָר זִינְנָעַ קִינְדְּעַרְלְעַד דֵּי קְרָאַנְקָעַ,
און הייבט זיך אויף און וווערט אַין דער בלוייזער געגנט פֿאָמְצָלְעַךְ
פֿאָרְשָׂוּוֹנְדָּן –
דער נָאָךְ – אַין קְלִיְינְגְּקָן פֿעַנְצְּטָעַרְלִיךְ פֿוֹן זִין זַעֲמְלִיאַנְקָעַ –
הָאָט עַר אַ קְוּרְנִיקְלַן נָאָכָן בְּרַמְּיָהָן אַנְגְּבָזְנְדָּן...

דער אַלְטָעַר ווינט האָט פֿוֹן שְׁלִיאָךְ אַרְאָפְּגָעָנוּמָעַן אַ מָאָס –
פֿוֹן קָאָפְּ בֵּין דֵּי קְנָאַטְלְעַן,
און מִיטָּן דִּימְעָנָט – דָעַם סְמִילְקָעְדִּיקָן קְוּרְנִיקְלַן – דָעַם צִיטְנִירִיקָן
און בָּגְנָגָן –
צעַשְׁנִיטָן דֵי פֿאָרְקָרָאַרְעָנָעַ לְוֹפְטַ – דָאָס גְּלָאָזְ – אויף טָאַפְּלָעַן –
און גַּעַמְּיִיסְטְּרָעָוּצָט אַן אָרוֹן פֿאָרָן צְדִיקָס דִּיקָן גּוֹף דָעַם לְצָנָגָן.

צְעוּוִינְטָהָאָט זיך דער צְלָם, דער בְּלִינְדָעַר גָּאוֹן, אָונְ זִין
רִינְגְּנְדִּיקְעַט טְרָעַר –
אַ טְרָאָפְּן סְמָאַלְעַ, בָּאֲגִילְדָט פֿוֹן זִין שְׁכִינָה – דָעַר לְבָנָה-שְׁבִינָ –
אייז אַ סְאַפְּרָעָנָעָר, בְּרִילְיאַנְטָעָנָר שְׁלִיסָלַ, פְּדִי דָעַר שְׁלִיאָץ –
זִין שְׁוֹעָר –
זָאָל קָאנְגָן עַפְּעַנְגָן דֵי הִימְלָעָן אָונְ אַין גַּעַדְן אַרְבָּיְן...

דָעַם גָּאַסְצִינְעָצָס האַרְבָּאָטָן גּוֹף האָט דָעַר גַּעַוְוִיטָעַר מִיט שְׁנִיעָן
פֿאָרוּוֹיִיט –
זיך באַמִּיט, אוֹ אַוִּיך יְעַנְעַ ווּעַלְטַ לְיכְטִיק זִין צָס זָאָל אִים ...
און דֵי בְּצָרְיאָזָעַס האָבָן גַּעַרְשָׁנָט נָאָכָן טָאָטָן דֵי דִיסְעָנְקָעַ – זִין
זִיְּבָעָרָנוּ פֿלְיִיט –
און זִי שְׁפִילְן אוֹיף אִיר דָאָס לְיִד פֿוֹן הַבְּ-הַבְּלִים ...

דָעַם שְׁלִיאָכָס מְצָבָה אייז דָעַר מְאַיָּאָק – אויף אִים צְוֹוִי נְעַסְטָן
לְיִידְיִקְעַ – פֿ.ג. נָאָר דָעַר גְּרוּוּיָעַר ווּאַלְפַּט מִיט אַשְׁעָפָס אַין דֵי צִיְינָרַ,
און דֵי פֿיְיָעָרִימְלְעַן, ווֹאָס פֿירַן פֿלְאָקָס אָונְ תְּבָוָה צָו דֵי פֿעַסְטָן –
בְּלֹאַנְדוּזְשָׁעַן אָונְ זָוָן צְצִינְדַּזְ – זִינְנָעַ גַּעַלְעַז בִּינְגָר.

ס'ויס נאָר דער קאָלטער וויטראֹטישער הימל דער פִיאַלעטער,
וואּ דער לְמְדוֹזָוָנוּיַּק — דער גָּאַסְצִינָעַץ — אַיז מְכֻבָּר גַּעֲוָאָרֶן;
אָ, עָר זָאָל כָּאָטֵש זִין דָאָרט פְּאָר דַּי שְׁטָעָרַן די גַּפְרָוְדְּפָטָעַ
אוֹן אַוְיךְ פְּאָר זַיִעַר מַחְבָּר — וֹאָס הָאָט אַוְיךְ אִים זִין יַגְנַט פָּאָרְלָאָרֶן...

אוֹן פָּאָרַן אִידְעַם, דָּעַם דַּעֲרַלְיְזָעַר, וֹאָס לְיִידְט פְּאָר דַּעַר גַּאנְצַעַר
— וּוּלְט — זִין אֹומה —
אוֹן פְּאָר דַּי בָּעָרִיאָזָעַס, דַּי בָּתְ-מְלָפְהָם, דַּי שְׂלָאַקָּעַ בְּלָאַנדִינָעַס,
אוֹן זִיךְרַמְּיָעַן, דַּי רְשָׁעִים זָאָלַן נִיטְקוּילְעַן זַיִעַר גַּעֲוִיסַן — דַּי
שְׁעַטְעַלְעַךְ דַּי שְׁטוּמָעַ,
אוֹן דַּי אַמְתָּחוּקָעַר — דַּי יַגְנַעַן הָעַנְעָר — נִיט פָּאָרְקָעַן מִיט
גִּילְיאַטִּינְגָּעַס..

בְּלֹא לְעֵגֶל בְּלֹא בְּרִית

דעך דיקטער האט א צינדמאשינדליך, א מעסערליך, א בליעדר,
א מילכוביטן בלעאנט מיט בלוייע פארשריבגענע בלעטער;
צער שליכידערט זיין וויטטאג אין שכינה – דעתם ברילענטגעעם
זורייחאה-הליינער –
און ברעננט עס א קרבן צו שיינקייט און ליכט – זייןנע געתער.
ער פארמאנגט אויך א גראאנטגענע מאירינארכע און א פארטיסינא...
אבעער אנטקאגן זיין שפיגל – דעתם זילבערנעם געוויין –
אין מאנגאנטאנע לדיינער פוצט ער אויס זיין צוויטנדיקע פרייד
און ראן צער,
כדי בי דער פריילין אייביקייט צו געטינען חן...
זיין אווצר – אייז דער פרומער אונגענטשטערן דער רוויינער,
זיין נשמה – די טלייננדיקע לווקע, אונגעהט מיט ביטערער מאכארקע;
פאר צוויי וויססע טובין האט געלעיגנט זייןנע ווערך דער אויטער –
ס'פֿלעגט איינע אם אַפְּעָנְטוּרָן מיט א ציטערדיין ווארכע.

נאך די צוויטע פֿלְעָגֶט א פֿלְיִי טאן איבערן פֿלְיִין – און א לויין
פֿאָר דעתם לְיִיד – ברענגען אמתנה פֿאָרָן קְנַעַטְתָּן זיין געטיל און מהשבה:
aims אַנְטָאָן אוַיְקָן סְיוֹוֹן קָאָפּ – אַיר גַּעֲנִיּוֹקָט פֿלְיִיגְלְ – אַגְּלִידְעָנָעָן קָרוֹוִין –
די אוַיְקָגִיּוֹנְדִּיקָע כְּלִיפְעָנְדוּרָן בָּאַרְמָהָאַרְצִיקָע לְבָנָה די לְיִילְיאָוּעָן.

צורך אין די הימלְעָן – זיין מײַיקער ווֹאָר – זייןנע פֿאָרְפּֿלְזְוִינָן
די טובין –
אוַיְףּ דער ערְד – זיין שְׁבִּטִּיקָן קָאָשְׁמָאָר – ווֹאָלְטָן אַפְּרִירָן ביַיְ –
גוטע מלְאָכִים די פֿלְיִיגְלְעָן,
נאך דער דיקטער אייז פֿאָרְבְּלִיבָן מִיטָן צוּוִיְהָ – זיין גַּלוֹבָן –
און מיט זייןנע העָלְדָן – די פֿאָרְשָׁנִיטָע שְׂתָחִים אַוְן הַגְּלָעָן.

ער איז פֿאָרְבַּלְּגִיבָּן מֵיט זִין עַלְגַּטְן גּוֹף – דעט פֿרְאָסְטָן גַּעֲלָן חֻמָּר –
און מיט זִין הָאָרֶץ – דעט טִיפָּן, קִילָּן, גַּילְדָּעָנָם בְּרוֹנְצָן...
און מיטן פֿיָּאָלְעָטָן וּאָלְדָּ אָון דִּימְעָנְטָעָנָם פֿאָלְדָּ גַּעֲזָגָנָט זִיךְ –
דעַר טְרוּמִיכָּר –
און זָאָגָט צָום קְרִיִּיךְ: – כְּהָאָב אִין צָעַר אֲתִיקָּוּן גַּעֲזָגָנָעַן.

ער שְׁעַפְּטָשָׁעַט צָו דִּי בְּעַרְיָאָזָעָס: – שְׁוּעָסְטָעַר לִיבְעָזָן... אָון קוּשָׁט דִּי
וְאָרְצָלְעָן – זִיְּעָרָע בְּאָרוּוּעָסָע פֿיסְקִינְגְּנָעָר דִּי פֿאָרְבַּרְאָרְכָּעָנָע,
דעַט צְלָמָס מְאָגָעָרָע, וּוַיְסָעָה הָעַנְתָּן ער דְּרִיקָּט אָון אֲתִילְיָקָע שְׁבָועָה
דעַר זִינְגָּעָר גִּיט אִים:
ער האָט אִין דִּי וּאָלְדָּעָר – דִּי גְּרִינְעָ לְאָבִירִינְטָן פֿוֹן זִין לִיד –
צְוָרִיק גַּעֲזָגָנָעָן זִין סְוָמָעָ יְוָגָנָט דִּי פֿאָרְלָאָרְכָּעָנָע,
און זִין דְּעַרְטְּרוֹנְקָעָנָע קִינְדָּהִיטָּא אָרוּסְגָּשְׁוּמָעָן אִין אוּחָף דִּי
בְּלוּיעַ כּוֹאָלְיָעָס פֿוֹן זִין רִיטָּעָם...

ער האָט זִין גַּעֲשָׁטָאָרְבָּעָנָעָר מְאָמָעָן בְּאָגָעָגָנָט אֹוִיךְ זִינְגָּעָר וּוַיְסָטָע
– פֿעָרָזָן – דִּי שְׁתָעָגָן –
און זִי האָט גַּעֲזָגָנָט: – אָ, זְוָנְעָלָע, מְלָאָכִים זִינְגָּעָן דִּינְגָּעָן תְּקִילָּות
און זִי רִידָּן:
די מְוַטָּעָר – וּוְעָלָט האָט זִיךְ מִיטָּן יְתָום נִיט גַּעֲשִׁידָט וּוְיִלְּ
נִיט פֿוֹן זָוָן אָון נִיט פֿוֹן רַעֲגָן,
נָאָר פֿוֹן דִּיכְטָעָרָס פֿרִיאַיד אָון טְרָעָרָן בְּלִיעַן דִּי גַּיְלְדָּעָנָע
עַפְּסָעְדָּעָר אִין גַּעֲזָדָן...

אָ, קִינְדָּ, מִין לְעָבָן גַּעֲזָעָן אִין צָו גָּאָט אֲתִילְפּֿסְגָּשְׁרִי
נָאָךְ רָוּ, אָון ער האָט מִיךְ גַּעֲטְרִיסְט מִיט טָוִיט, נָאָר טָוִיט – אִין לְיִגְּנָן,
כְּהָאָב מְנוֹחָה גַּעֲזָגָנָעָן אִין מִין זְוָנָס גַּעֲזָגָנָגָג... – אָ, מְאָמָעָלָע,
דעַר סָאָלְאָוּויִי –
דִּינְגָּעָן זִינְגָּעָן דִּיקָּעָר גִּיסְטָן – האָט מִיר גַּעֲגָעָן צָום לִיד דעט נִיגְוָן...

אָ, מְאָמָעָ, טְרִיסְט דִּינְגָּעָן קִינְדָּ אָון טְוִילִיעַ אִין אִים אִין דִּינְגָּעָן שְׁוִיסָן,
דִּינְגָּעָן זְוָנָס וּאָר אִין אֲבִיְזָעָר תְּלָוָם, נָאָר דַּעַר תְּלָוָם אִין זִין בְּלוּיעַ וּאָר;

ער ראוץ – און פון זיין הארצן מיט מייליאנצען קולות שריט ארויס
און מאגנט דערלייונג זיין פארפיניקטער און קראנגער דור...

דיבין זון ווועט אויף א שווערד א בעאנקער מוזן אויסטוישן זיין
גרינע פֿליך –

אָ, מאמע, מאמע, זאג מיר וועמצע פֿיין איז גרעסער –
צַיְדָעֵם ווּאָס שְׂטַבְכֶּת אָ בְּרוּדָעֶר גַּעֲצָוֹוּגָעַנְעָרְהִיט,
אָדָעֶר דַּעַם קְרַבְנֶס, ווּאָס לִיגְט אָונְטַעַר זַיְן בְּרוּדָעֶר מַעַטָּר ? – – –

אָ קְלַעַזְמָעֶר אַיְזָדְבִּין זַיְן אָונָן זַיְן בְּאַשְׁעַרְתָּעָ אַיְזָדְלָ אָונָן דִּי הַאַרְפָּשָׁן;
אָ, ער אַיְזָאַלְיִין דַּעַר פְּאַטְעָר אָונָן אַלְיִין דָּאָס קִינְד דָּאָס
אוּמְבָּאַחְאַלְפָּעָנָע אָונָן שׂוֹאָכָע ;
מִיט דַּי זַיְבָּעָרְנָע סְטוּרְנוּעָס פָּוּן זַיְן אַיְסְטוּרְמוּנָעָס אָונָן מִיטָּן
סְמִיטְשִׁיקְל – דַּי נַעַדְעַלְעַד דִּי שָׁאָרְפָּע –
פְּאַרְגְּנִיט ער דַּי קְרִיעָה נַאֲצָר פְּרִיהִיט – דַּעַם גּוֹאַלְדְּרִיס
איַן זַיְן בְּלִוְיעָר, סָאַטְינְקָעְנָעָר רַוְּבָּאָכָע ...

אָ, מאמע, מאמע, אַיצְטָ מוֹזָעָן פָּוּן סְטוּרְנוּעָס אַוַּיךְ תְּלִיוּת שָׁאָר
זַיְךְ פְּלַעְכָּתָן,
פָּוּן סְמִיקָּן – אַוִּיסְשָׁאָרְפָּן פְּאָר זַיְךְ חַלְפִּים, אָונָן פָּוּן ווּיְאַלְגָּאַנְטָשָׁעָן –
מַאֲכָן אַרְוָנָס פְּאָר דִּי טַוִּיטָע ;
... דִּיבְּין זַיְן ווּעַט גִּינְן צָוָם מַעַטָּש, כְּאַטְשָׁ רַוִּינְן גְּלִיאִיקָע
אוּנָן גְּרוּוּלְ פְּאַרְזִיְעָן דִּי שְׁפָוָרָן פָּוּן דַּעַם גַּעֲרָעָתָן,
כְּאַטְשָׁ אַוַּיךְ דַּי שְׁטָעָרָן זַיְנְעָן שְׁפִיּוֹן, אָונָן אַפְּיִילְוָוָו דִּי לְבָנָה – גַּעֲוָאָרָן
איַן אָחָק אָרְוִוָּעָ ! ..

מֵאַמְעָלָעַ, דִּין֙ זֹנֶסׁ פְּאַטָּר֙ אֵיזׁ פָּוּןׁ קָבָרׁ אַוְיְגַעַשְׂטָאָגָעַןׁ זִיךְרָןׁ
וּפָעָרׁ עַסׁ חֲאַטָּא אִיםׁ אַפְּגַעַנְגָּרָטׁ — אִיםׁ בְּלִינְדָּןׁ גַּעֲמָאָכָטָןׁ.
צַעַשְׂמַעַטָּרָטָןׁ, אָוֹןׁ דָּאָסׁ אַיְגָןׁ הָאָרֶץׁ — פָּאָרׁ זִיְנָעַןׁ בְּרִינְדֶּלֶעֶןׁ
אָוֹןׁ אַיְצָטָרָטָןׁ וּוַיִּסׁ עָרָןׁ, אָזׁ פָּאָרׁ זִיְנָןׁ בְּלִינְדְּקִיִּיטׁ — וּפָעָטׁ כָּאָטָה
לִיכְטִיקׁ וּפָעָרָןׁ אַוִּיפְּרָעָדָןׁ!

... מֵאַמְעָלָעַ, דִּין֙ זֹנֶסׁ הָאַטָּא דִּיךְ פְּאַרְשְׁפִּילְטָןׁ בֵּין֙ זִיְנָןׁ חַבְּרָלָןׁ —
אָוֹןׁ עָרָןׁ וּוַיִּנְגְּטָןׁ אָוֹןׁ וּפָאָרָעָטָןׁ זִיךְרָןׁ אָזׁ דִּיןָןׁ הַיְלִיךְ הָאָרֶץׁ — דִּעְמָןׁ
אָבָעָרָטָןׁ פָּוּןׁ זִיְנָןׁ טְרָעָרָטָןׁ — דִּעְרָןׁ רַאֲסָעָןׁ — אַיְבִּיקָןׁ בְּלִיעָןׁ וּפָעָטָןׁ דִּיןָןׁ
גַּעַבְּעַנְטְּשָׁטָעָןׁ בְּרוֹסְטָןׁ — דִּעְרָןׁ בּוֹלְבָעָןׁ-גָּאָרָטָןׁ,
אָוֹןׁ זִיְנָןׁ גַּעַזְאָנָגָןׁ אֵיזׁ פָּאָרׁ דִּיןָןׁ פְּיָינָןׁ — זִיְנָןׁ גַּעַבְּוָרָטָןׁ אָוֹןׁ זִיְנָןׁ פָּאָרָןׁ
יַתְוָמְטִיקִיִּיטׁ — אָשְׁכָרָןׁ...

אָ, מַאֲמִינָקָעַ, דָוּ בִּיסְטָןׁ אַוּעָקָעַ, נָאָרָןׁ דִּיןָןׁ זֹנֶסׁ צְוִירִיקָןׁ גַּעַפְּגָנְעָןׁ
אָוֹנָןׁ עָרָןׁ שְׁוֹעָרָטָןׁ צָוָןׁ בָּאוּנְגָעָןׁ דִּיןָנָעָןׁ אַרְעָמָעָןׁ — גַּיְלְדָעָנָעָןׁ גַּיְידָעָרָןׁ —
דִּי זַגְּגָעָןׁ
אָוֹןׁ בָּאוּיְינָעָןׁ דִּעְמָןׁ קִינְיָינָגָןׁ דִּעְמָןׁ פְּרִילְיָינָגָןׁ וּזְאָסָסׁ הָאַטָּא דִּעְמָןׁ זְנוֹאַיְגַעַגָּאָנָגָןׁ —
זִיְנָןׁ קְרִוִּיןָןׁ — אַנְגָּעוֹאָרָןׁ,
אָוֹןׁ הָאַטָּא אַוִּיכְןׁ זִינְגָּעָרָסׁ הַאָלְדוֹןׁ — זִיךְרָןׁ אַוְיְגַעַהָאָגָעָןׁ...

אָוֹןׁ בָּאַדְיוּעָרָןׁ דִּעְמָןׁ זְוּמָעָרָןׁ, וּזְאָסָסׁ הָאַטָּא אַוִּיכְןׁ דִּיכְטָצָרָסׁ אַרְעָמָסׁ
אַוְיְסָגָעָה וִיכְטָןׁ זִיְנָןׁ גְּרִינְעָםׁ אַטְבָּמָםׁ...
אָוֹנָןׁ מִיטׁ גַּעַזְאָנָגָןׁ מְנַצְּחָה זִיְנָןׁ דִּי מְלָכָה חַוְּלָאָתָהָןׁ, וּזְאָסָסׁ הָאַטָּא אַנְגָּעָטָאָןׁ
אוִיפְּרָעָדָןׁ זִיְנָןׁ מְוַיֵּלָןׁ אָצּוּםׁ — אָשְׁלָאָנָגָןׁ —

זי' שטעכת זיין גוף מיט נאַלען — זילבערדיקע שפֿאָרֶן, פֿאָר אַיר,
וּוִיסְקָן פֿערְד געמאָכָט זִי האָט אַים,
אוֹן יָאָגַט אַים צוֹם בֵּית-עוֹלָמָן — דַעַם גַעַלְן תְהוֹם, צוֹם בְּרִילְיאָנְטָעָנָם
לוֹוִיתָן — דַעַם טֻוִי ט — אוֹוִיךְ פָּאנְגָן.

- צור וועט אויך זינגען אַ הײַמֶן זײַן חָבֵר – דעם אַלְיוֹן האָן, וואָס האָט די
בַּלְאַנְדָּע גַּעֲטִין – די גַּעֲרָעַכְתִּיקִיט – אויסגערטראָכָט,
- אָוֹן מִיט אַ רָּאוֹן נִיגּוֹן די קָוָרְטַשְׁקָעֵס – די אַרְעַמָּע יְהֻמִּילָעֵץ
פֿאָרוֹווֹגָן:
- אַיִּיעַר טָاطָן דעם נְבִיא פֿאָרְקָנְסָן מִיט דָעַר תְּלֵיה – דָעַר
בְּלִינְדָעַר חַשׂוֹן-גַּאֲכָט –
- צוֹוִינְגֶּט דָעַר שְׂוּאָרְצָעָר טַוְיבָּעָר הָאָר פָּוּן דָעַר וּוּוּלְעַט – דָעַר לְגָנָן.

אין שקרים ברוינער קראאנקער פויסט ליגט איבער טאטע א געפֿאָנגגענער,
און די גערעכטיקיט – די שיין – זיצט צו פּוֹסְטְסְטִים זונֶן נארע ;
אויפֿן שקרים רויטן קאָרָעַך וויגט זיך איבער טאטע א געפֿאָנגגענער,
און די גערעכטיקיט – די בלוייש טער – רײַנט אָראָפְטְסְטִין זונֶן
אויגן די שטאָראָע...

... דעם גערעטען אוניג – דער אמרת – איז א קרייטשאָלענען שפיגל –
 דַּי טיראנען דַּי פּוֹזָאַטְעַ
 אָלִין דערוזען אֵין אַיִם זַיִרְעַץ צְבָרָאַכְעַנְצָה קִינְזְשָׁלָן, זַיִרְעַץ סִיוּעַ
 טְשֻׁבָּן אָוֹן רְוִיטָע בְּעֶרֶד ...
 דַּי קְרָאַפְּעַוּ וּוּעַט זַיִךְ אַלְיִין אַפְּרָעַנְעַן, דַּי אַיִיבִיקִיט אֵין נָאָר
 אַכְיָעַר קְדוּשָׁהְדִּיקָע מְאֻמָּע דַּי הָאַרְבָּאַטְעַ,
 וּוֹיְנִילְכִּידִי צָו בְּרוּנְגָּעַן פֿוֹרָכְט פֿאָר אַיִיךְ, הָאָטָם זַי אַלְיִין פֿאָרוּזָאַנדְלַט
 זַיִךְ אֵין עַרְדָּ!

אֵלֶּה הַיְנָדָעָלָעָר, אֲוֹן אִקְשָׁר אֵין דַּעַר אֶמֶת – אֵלָיְנָדִיקָעָר בְּלֹוִיעָר
פְּרִיגָּל,
וּזְוֹאָס אֵין פָּוֹן אָונְדִּיז פָּאָרְפְּלוֹגִין אָן אַפְּגָעָנוֹאָרְטָעָר, אֲ נִיט בָּאָגְרִילָעָנָעָר,
אֲ נִיט דְּעַרְקָאָנְטָעָר;

און אונדזער געווין זשלאקט אויס דער שקר – דער גילדענער פון –
און וויל מיט ציינער-שפין-אויפוילען פון ליעבן דעת געלאנטער...

דער דיכטער וויל אויך ברענגן דער וועלט א גראס פון גאט,
וואס בוייט זיין הים אין פארשאָלטענעט מענטשנס רײיטע ווינדן...
און דערנאָך וווערן א בערגלַּהַם – אָכָּשׁ ווועט דער בלינדרער קראָט
דערקאנען אין טריימערס האָץ דעת אמת-וואָס איז פון דער ערְּד
פֿאָרשוונגן...

די בעריאָזעס שוידערן: – אַ, קינד, מלכִּים זייןען ניט די וואָס
טרָאָגָן קרוינען,
נָאָר די וואָס האָבן הערצער – פֿידֶלען – נגינה איז פון ליעבן
דער באַשְ׀יַּיד...
טרויימער, די וואָר – דִּין רִיכְטָרִין – ווועט דיר פֿאָר דִּין לִיד מִיט
יסורִים באַלְּגִינְעָן,
אֲבעָר דָו – לְעֵב אָון זינְגָן. דעת זינגערס יְסוּרִים – אַיז זִין פְּרִידִין!

צום אֲפְשִׁיְּד פון פָּאָעַט האָט די מְזֻרְחָשִׁין – דעת צְלָמָס שכינה –
זִיך צְעָדָתָן אוֹיף דער ערְּד.
דער נְבִיא זָאנְט: – יְאָ, אַ רְעַטְנִיש דָאָס לְעֵבָן אַיז, אֲבעָר ניט
די תְּמִימָות דִּיקָּע שְׂמִיכְלָעָן פון די קִינְדְּשָׁר,
ניט דער אִישָׁם רְוִיטָע לִיפְּנָן, ניט דעת זינגערס לִיד אָון ניט
דעָם קְרִיגְעָס שׂוּעָר –
אִים באַשְ׀יַּיד קָאנְעָן, נָאָר די מעשִׁים-טוּבִים פון גַּעֲרָעָט אָון
די תשׂוּבָה פון די זינְדָר...

זו דער גַּעֲזָעָנוֹג פון גַּאֲסָט האָט דער קְרִיְּז – דער טָאָג דער הַעַלְּעָר –
די זָוָן – זִין פְּמִינְעָדִיקָּע האָץ – דעת דִּיכְטָעָר אַ גַּעַשְׁאָנק גַּעַגְעָבָן,
ער זָאָל עַט פון הוַיְכָן הַיְמָל אַרְאָפְטָרָאָגָן אַן טִיכְּן שׂוֹאָרְצָן קָעָלָנָר –
אַ לְוִין פֿאָר די, וואָס ווילְּן באַשְ׀יַּידְּן די רְעַטְנִיש – דָאָס לְעֵבָן...

דער קרייז איבערן קלוייטערל – זיין מאנדאַליין – די הענט
צעשפּרײַט ער
און שפּילט עָלְגִּיעַס, גִּיט אויך דעם דיכטער מיט זיין תפּילַה –
זיין טרויעֶר אָוּן זיין פִּיגַן
ער שיקט אִים מיט זיין בִּידְגָּעָם, פְּשׁוֹטַן שְׂלֵיחַ – דעם וואָראָבַּיַּי,
וּוְאָוּן שָׁמֵר אָוּן באָגְלִיטַעַר –
און די נאָכַט גִּיט אָרוּס דְּזֵם צְלָנְטַן, שְׁלֵן אָוֹרָה מְקֻבָּלַן פְּנִים זיין...

די פְּסָלוּ-גְּנָכַט – די בלְאָסַץ קִינְגִּין – זַי טָוָת דַּעַם וּוְאַנְדְּרָעַר
אָז מּוֹטְעָרְלַעֲכַן גְּלַעַט
און עָפָּנַט אָוִיףַּ פָּאָר אִים די מִילְכּוּעָגַן – פָּוֹן אַירַ קִרְישְׁטָאָגְנָעָם
פָּאָלָאָצַן דִּי טּוּעָרַן;
גָּאָר פְּלוֹצִים צִינְדַּן אָוּן זַיְךְ די שִׁיבְעַלְעַךְ אִין די כּוּטְעַרְלַעְךְ –
אוּן ער דְּעַרְזַעַט –
וּוְעַלְפִּישַׁע גְּרִינְגַּע אָוִיגַּן – אָוִיףַּ אִים נְעַמְּצַן לְוַיְצָרָן...

אנטקעגן אִים אָגְרוּעַר סִילּוּעַט הִיְבַּט זַיְךְ אָוִיףַּ פָּוֹן האָרִיזָאָנְטַ –
עָפָּנַט אָוִיףַּ זַיְן מוֹילַ – דַּעַם וּוֹאָלַד – אָוּן סְקִילְגְּנָעָן קָאָסַעַס – עַס
שְׁטִישְׁרַעַן דִּי צִינְעַר פָּוֹן דִּי וּצְרַעַף;
דַּעַר גַּע-וְנַדְנִיק שְׁוִידְעַרְט אָוִיףַּ: ער האָט אִים – זַיְן רְוֹדְקָעַר –
דְּעַרְקָאָנְטַ,
און מְוֻרְמַלְט צָוָם צְלָמָ: – אָ, הַעַלְפַּ מִיר, פְּאָטָעַר, הַעַלְפַּ...

...דַּעַר צְוַלְהַ-רְגַּלְנִיק וּוְילַ גִּין, גָּאָר ער שְׁטַעַלְטַ זַיְךְ וּוְיַדְעַר אָפַּ-ער אָנְטַ –
די אָנְגַּעַה-עַצְטַע גַּעֲגַנְטַ דְּרָאָט אִים מִיט די בְּעַרְגַּ – אַירַע גַּעַבְּלִיטְעַט
קְוִיסְטַן...

און דַּעַר אַיְן-סְוּפַּ נְצַמְּט אָרוּס זַיְן האָלְדוֹן אָוּן וּוּעַרְגַּט אִים מִיט
אָ קָאָלְטַעַר, בְּלוֹיַעַר האָנְטַ,
און גִּיט אָ פְּאָךְ אִיבָּעַר זַיְן קָאָפְּ מִיטַּן מוֹלַד – זַיְן רְוִיטַן קִינְזָאָל
דַּעַם אָנְטְּבָלְוִיזְטַן...

... דער בלאנדזשטיינג וויל גיין, נאר א שואָרצעער שיפּוֹרער געזאגן —
א ביטערער ראָב — פֿלייט אָן פֿון פֿליין אָונִ גִיט זִין האָרֶץ אַ בֵּיס,
און אונטער אִים פּוֹיְזַעַט אָן די דּוֹווַינָע — אַ הַיְלִיק-וִיסְעַט פֿישּׂוֹרְדִּיקָע
אונ פּעַנְטַעַט זִיןַעַט תְּפִילְהָדִיקָע, שְׁטוּנוּנְדִּיקָע פִּיס...

... דער ווֹאנְדַּרְעָר ווִיל גַּיִן, אַבעָּר דער הוֹרָאָגָן — דער
אנגעריזטער הונְטָמָן, דער גִּיעָר קָאַשְׁמָאָר —
הָאָט זִיךְ אַ רִיס גַּעֲטָאָן פֿון קִיְּיט אָונִ אִים דּוּם שְׂלִיאָצָק — זִין
זַיְלְבָּעָרְנָעָם חָלוּם — פֿאַרְשְׁטָעָלְטָן;
דער באָפְּאַלְעָנָעָר קָוְשָׁט די ווּבִסְעַת העַנְטָן פֿון דּוּם דּוּרְלִיְּזָעָר זִין זָהָר
און פּֿלִיסְטִינְרָט: — טָאַטְיְּנָעָפָע, דוּ בִּיסְט דָּאָךְ דער גַּעֲוִיסְן פֿון
דער ווּעָלָט...

... דער גִּיעָר ווִיל אַ טָּרָאָט שְׁטָעָלָן, נָאָר צָר שְׁטָעָלָט זִיךְ ווּידָעָר אָפָּ:
אנְטִיכָּגָן אִים אָן אַסְוִיר — אַ גְּרָאָבָע בּוֹלָאָוּע — אוּפְּגָעָהוִיבָן
הָאָט דער שְׁלוֹהָדִיקָעָר דָּאָרָת,
און שנְיִיעָן — שְׁטִיְּנָעָר — נְעַמְּן זִיךְ שִׁיטָּן אָוִי זִין קָאָפָּ
און דער פֿאַרְמְשְׁפְּטָעָר — צָו דּוּם דּוּרְלִיְּזָעָר קִיט גִּיט זִיךְ אַ וּאָרָת...

ער צִיטָּרָט אָונִ קוּקָט זִיךְ אָוָם, זִין יַעֲדָר בְּלִיךְ — אִיז אַ גַּעַשְׁרִי:
— הָאָר, אַ רָּאָטוּעָ מִיךְ, מִין אַיְגָעָנָר שָׁאָטָן ווִיל מִיךְ לִינְטָשָׁן! — —
דער צָלָם ווִינְגָט: — אַ גָּאָט צָו זִין טָוּת ווּיִ
אין אַ שְׁטִיְּן פֿאַרְוּאַנְדָּלָעָן זִיךְ — ווּאָלָט אַיךְ מִיךְ ווִינְטָשָׁן! ..

רציחות — מִינְעָן עֲנוֹנִים זִיןַעַט — אָונִ דּוֹ, אַרְעָמָר, זַאלְסָט זָאָגָן אִים
דִּין ווּדְפָּעָר: — דער ווֹאָס פֿיְנִיקָט מַגְּנָטָשָׁן — פֿיְנִיקָט אָוִיךְ זִין
איַיְגָעָנָם גָּאָט...

... פֿאַרְגָּאָרְטָלָט מִיט אַ שְׁטִירִיך — די טְרִיבִיסְט פֿון נִידְעָוְגָעָשָׂאָגָעָנָעָם —
שְׁלַעַפְּט זִיךְ דער בְּלִיכָּעָר ווֹאנְדַּרְעָר צְרוּיךְ אַין שְׁטָאָט.

ער ניימט בעטן דער רעוזידענען, זי זאָל ניט פֿרְצּוּעַן קִין הַזְּיָאנְקָעַס –
אייר זון – דער פֿירְצּרֶר פֿון די פֿאָרְבֵּלְאָנְדוּשְׁעַטַּע – אָזִי מַעַר נִיטָּא...
די וועטלט אִיז קוֹל מִיט ווֹונְדָן – קְבָּרִים – אָוִין שָׂוָאַץ אָוּן קְרָאנְק אִיז –
גָּאַט – אָוּן דער תָּהָום פֿון שְׁטוּרְיוּכְּלוֹנְג אִיז אָן אַ דָּגָא...

נָאָר סְנִיגְט זִיך צָוָם וּוְאַנְדְּעַרְעַר אָן אַלְטַע קְלוֹגַע יַאֲדַלְעַע
אוֹן זָאָגֶט: – דער תָּהָום הַיְּבָט זִיך אָן אָט דָּאָרְט וּוְהָן דַּו גִּיסְט –
נָאָכָן גַּאֲסְצִינְגַּעַץ נִיט וּוְיִינְגַּעַץ וּוּעַט די שְׁטָאַט די פֿאָדְלַע –
דער טְוִיט פֿון פֿאָסְטַעַץ – אִיז פֿאָרָן וּוּאַלְף די גְּרָעַסְטַע טְרִיבְּסְט...

סְפִּילִיט אָרוֹיס פֿון וּוּאַלְד די דַּעַמְּעַרְוָנוֹג – די פֿלְלְעַדְעַרְמוֹז די שְׁאָרָע –
אוֹן שְׁרִיבְּבַט מִיט שָׁאָטָנָס – פֿלְלְיַעַן – אָוִיף די וּוּיְסַעַּפְּלִינְגַּעַץ:
– אָבָעָר די גָּאָס וּוּעַט אָוִיף צִימְבָּאָז – דַּעַם רַעַדְעַרְרוֹיְש – אָוִיף גִּיטְאָרָע –
בְּאַנְגְּלְעַקְלְטַע שְׁלִיטָנָס – דִּיבְּן פֿירְצּרֶר, דַּעַם וּוּעָג, בְּאוּיְינְגַּן.

אָיְונְגְּנְקָעַר סְאַסְגְּנִיאָק צִיטְעַרְט אִיבְּעָר די שְׁמָאַלְעַט אַקְסְּלַעַן פֿון
דַּעַם גִּיעָר,
אוֹן אִין גְּרִינְגָּם סְבָּך גִּיט אָן עַלְנְטָעָר פֿיְינְגַּס אַ בְּלְאָסְפַּעַר אַ טְרִילִי:
– די גָּאָס פֿאָר צָעֵר צַעְפְּלִיכְעַן וּוּעַט דַּעַם שְׁנִי – אִיר חֻוְפָה-שְׁלִיבְּרַע...
אוֹן מִיט אַ מְאַל דַּעַרְהָעָרט דַּעַר דִּיכְטָעָר, וּוּי סְגַּעַטְמַת קְרַעְכְּצַגְּנָעָן
די וּוּאַסְעַרְמִיל:

– די שְׁוּוּעַסְטָעָר קְלָאָגָן וּוּעַט אָוִיף דַּעַר וּוּילְעַנְקְלַעַץ – אִיר
צִיטְעַדְקָעָר פֿלְיִיט דַּעַר גְּרִינְגָּעָר,
נָאָכָן וּוּעָג – אִיר בְּרוֹדְעָר – וּוֹאָס אִיז אַמְאַל גְּזַוּוּזָן אַ זְּאוּוּלְעַקְלַע...
אָוִיף סְאַפְּגִּינְקָעַס...
נָאָך אִים יַאֲמָעָרָן אָוִיך די קְרָאָעָן – די האָרְבָּסְטָנְצָבָט – אָוּן די
וּוּנְגְּטְּצְרָנְצָבָט – די סְיוּזָה הַיְּנָעָר –
זִיצְנָה שְׁבָעָה נָאָך אִים אָוִיך די גַּיְלְדְּעָנָע אִיעָר – די שְׁקִיעָה –
אִין די רַעַשְׁטַעַס – די שְׁטוּרְיוּעַגְּעַץ וּזְאַסְגִּינְקָעַס...
— — — — —

דער גיעער גייט געטינגען זיך – און דערקאנט זיין גוף אין אַלאָמען,
שארן באָרנבייל אַפֿאָרְשְׁנוּיטָן,
נָאָר דער וּאָרָאַבִּי – דעם נָעָנְדְּנִיקָס באָגְלִיטָעָר – רְוִימֶט אַיִּין
אִים אַיִּין אַוְיעֵר אַסּוֹד אַזִּיסְן:
– די גָּאָס וּוְעַט אַוִּיפְּלִיבְּנְדִּיקָעָט טְאַקְּסִיס – אַוִּיפְּרָאָמְבָּאָנְגָעָן אָוּן
טוֹרָאָמְפִּיְּטָן –
אוּיפְּשָׂאָלָן אַמְּאָרְש – דיַן, דעם שְׁלִיאָכָס נְשַׁמְּהַלְּעָט דיַלְּוִינְקָע –
בָּאָגְרִיסְן...
— — — — —

דער וּאָנְדָּרָעָר דָּוָרָךְ סְטוּפָעָס, פָּאָסִיעָקָעָס בְּלָאָנְדוּשָׁעַט אָוּם:
נָאָר פְּלוֹצִים עַר דָּרְחָעָרט, דָּרְזָעָט:
דער בְּלוּאַוִּיגִיקָעָר, גָּאָלְדָּגָעָלְאָקְטָעָר רְיִיטָעָר – דער פְּאָרְטָאָג
רִיבְּטָן אַן אַנְטְּקָעָן אִים,
דער רְיִיטָעָר פָּאָרְן פְּוֹסְגִּיעָר שְׁטָעַלְט אַפְּ זִין רְוִיטָן פְּעָרְד –
אוּן דער פְּאָעָט
פְּאָרְנוּמָט דעם האָמָעָרְקָלְאָנְג פָּוּן קוֹזְנוּעַלְעָט – דעם בְּלָאָגְדָּן רְיִיטָעָס
שְׁטִים:

– אַ, קִינְד, דער תָּהָוָם פָּוּן שְׁטוּרְיִיכְּלָוָג – וּוּעָרֶת נָאָךְ טִיכְעָר פָּוּן
גַּעֲווּיִן –
שְׁפְּרִינְג אִים אַרְיְבָעָר – אַיְבָעָר דֵּיר שְׁטִי אַיךְ אַוִּיפְּ דָּעָר וּאָךְ...
דער אַלְטָעָר וּוְעָג אִין טְוִיט – אָוּן דוּ פְּאָרוּאָנְדָּלְ דִּין גַּעֲבִיִּין
אַיִּין שְׁטִין – אָוּן זַיִּין פָּאָר דיַ פְּאָרְבָּלְאָנְדוּשָׁעָט – אַנְבִּיעָר שְׁלִיאָךְ...
—

ראַס נוֹסְבִּימָל וְאֶגְט קְרִיש בְּאַבְנֵ שְׁלִיאָל — זַיִן זַיִדָּן

דאָס נוֹסְבִּימָל — אָונְטָעָר זַיִנָּע מַאֲמָץ פָּאָרֶטְעָכָעָר דַּי הָעַנְטָעַלְעַן
בְּאַהֲלָט עַר,
אוֹן אוֹיֶף זַיִן בְּלָאָגָדָן קָעְפָּעַלְעַ — דַּעַם רִיטָּה, וּוּסְקָרְבִּיזָּט זַיִן
אַ בְּלָעְטָעַלְעַ — אַ רְאֹזָעָר לְאָק —
הָאָט אַנְגָּצָטָן זַיִן רְבִי, דַּעַר שְׁמָשׁ — דַּעַר בְּרוּנָעָר וּוּינָט דַּעַר אַלְטָעָר —
פָּוֹן שְׁנִי — אַ נְּבִיעָ, הַוִּיכָּעָ, בָּאַרְאַשְׁקָעָנָעָ הַיְּטָל מִיט אַ לְּאָגָדָן
קָאֹזָעָרָאָק.

דאָס הַיְּטָלְעַ אַוִּיכָּן צִיטָעַרְדִּיקָּן תְּלִמְידָלְעַן צָו גְּרוּיס אִין,
פָּאָר אִים דַּי גַּעֲגָנָט — דַּעַר בְּרִילְיאָנְטָעָנָעָר סִידָוָר — לִיגָּט אַפָּן ;
עַר שָׁאָקָלְטָז זַיִן אַיבָּעָר דַּי גַּעֲטָאָקָטָעָ בְּלוּיעָ אָתָהָיָת —
דַּי טְרִיטָלְעַן פָּוֹנָעָם וּוּאָלָה, וּוּאָס אִין דַּעַם פְּלִין אַדוּרְכָּגָנָעָלָאָפָּן.

דַּעַם וּוּאָלָקָס סְלִיאָדָן — זַיִנָּעָן פָּוֹן סִידָוָר דַּי תְּפִילָות,
בָּאָר פָּוֹן אַ יְעֻטוּזָדָן פָּסָוק דַּעַר טְמִיטָה, דַּעַר טְפִיעָר מִין —
זַיִנָּעָן דַּי זְשָׁעָבָרָעָס אָוֹן דַּי אַבְּרִים פָּוֹן צָעְרִיסָעָנָעָ רְאַכְּבָעָ קָאָבְּלָעָס,
אוֹן פָּוֹן אַ דְּעָרוּוֹאָרְגָּגָנָעָם יְוָגָנָן לְאַשָּׁעָק — דַּאָס גַּעֲבִין.

דַּעַר חִיה וּרְעָהָס פְּיַאלְעַטָּע שְׁפָוָרָן זַיִנָּעָן דַּי זְמִירָות פָּוֹן סִידָוָר,
אַבָּעָר דַּי רְוִיטָה צָאָפְּלָעָנְדִיקָּעָ אָתָהָיָת —
זַיִנָּעָן דַּי זִיסָּעָ בְּיַינְדָּעַלְעַךְ פָּוֹן דַּי אַגְּצָרָעָס אַרְעָמָעָ בְּרִידָעָר —
דַּי סְטָאָדָעָס — וּוּאָס זַיִנָּעָן, גַּעֲבָעָן, אוֹיֶף קִידּוֹשָׁהָשָׁם גַּעֲבָאָלָן...

אַ, דער קדיש אֵין זיילבערנעם סָלֶר אִיז הייליך:
אַים פָּאָרְפָּאָסְטּ הָאָט דָעַר ווֹאַלְףּ – דָעַר צְדִיקְהַדּוּ –
מִיטָן אָוּמְשׁוֹלְדִיקְן בְּלוֹטּ פָּוּן אַ קָּעְלְבָעַלְעַז אָוּן מִיטּ אַ בִּילְיכּ
פָּוּן אַ טָּעַלְעַצְעַז, ווֹאָס עַר הָאָט צְעִירִיסּ אֵין מִקְיָיטָעַס כּוֹטָאָר.

די ווּבִינְיקָעּ הַעֲרָצָעַר פָּוּן דִּי בְּלוֹדְנוּ שְׂעַטְצַלְעַךּ דִּי פָּאָרְצּוֹקְטּוּ,
אוּן דִּי רַיְקָעַס פָּוּן דִּי יְוָנָגָעּ, ווּבִיטָעּ שְׂוֹאָנְגָעַרְעַז גִּינְגּ –
זִיבְּנְעַן דִּי גִּילְדָעָנָעּ, רַוְּבִינְיקָעּ אָוּתִיוֹתְלַעְעַץ דִּי גַּעַדְרוֹקְטּוּ,
וֹאָס אִיבָּעַר זַיְדָאָס נּוּסְבִּימְלָאַטּ קָלְאָגָטּ מִיטּ אַ טְּרוּפִיעְרִיקְן גִּינְגּ.

פָּר קָלְאָגָטּ אוּן עַר טָוְלִיעַצּ זִיךְ צָו דִּי בְּעַרְיָאָזָעּ (אוּן דָעַר קְרִיְיךּ),
זָאָגָטּ אַים אָוּנְטָעַר – יָאָמְעָרַטּ ווֹאָס דָעַם קְרַבְּנָס טָוִיטּ – זִיבְּנְעַן –
אוּן סְבִּיּוּעָרַטּ אָוִיףּ אַים זִיךְ דָעַר ווּינְטּ ווֹאָס נְעַרְוָעַז אִיז –
אוּן גִּיטּ אַ רְאֻוּעַז –
– אַיְינְיקָלּ, הַיְפּ נִיטּ אִיבָּעַר קִיְין אָוּתּ פָּוּן קְדִישּׁ, זַיְדָאָס מְבִיאַש
דִּין זַיְדָן!..

עַר הַיְיָבָט אָן דָעַם קְדִישּׁ: אַ טְּרָאָפּן בְּלוֹטּ – אַ יְוָד אִיגּ
אוּן אָוּנְטָעַרְן יְוָד אִיז פָּאָרָאָן אָוִיךְ אַ צִּירִיק – אַ בְּלוּיְינְקָעּ פִּינְטָל
(דָאָס הַאָבָן דָעַרְשְׁטָעַלְעַט צָו דִּי אָוּתִיוֹת דִּימְעַנְטָעַנְעַז נְקוּדוֹת –
דִּי שְׁפָרָן פָּוּן אַן עַלְגָּטָן, גַּעֲרִירָטָן, הַוּגְנָעָרִיקְן הַינְּטָל).

דָאָס בִּימְעַלְעַז זָאָגָטּ ווּבִיטָעּ: סְאִיז אַ רְוִיטָעַר טְרָאָפּן – אַ תְּיִוּ
אוּן אָוּנְטָעַרְן תְּיוּ שְׁטִיעַן סָאָפְּיִירַעַנְעַז פִּינְטָלְעַז צְוַיִּי; –
דָעַר ווֹאַלְףּ הָאָט שְׁטִיקָעַר פָּלִיִּישּׁ פָּאָרְלָאָרְן פָּוּן שָׁאָףּ –
הָאָט עַס אַצְינְדּ דָאָס הַינְּטָל גַּעֲוָנָעַן אֵין פָּאָרְבָּלוֹטִיקָטּ שְׁנִי!..

פְּלוֹצִים – דָאָס בִּידְגָּנָעּ נּוּסְבִּימְלָאַטּ גִּיטּ זִיךְ אַ צָּפְלַ –
סְפִּלְיִיטּ אַן אַלְטָעּ, שְׂוֹאָרְצָעּ קְרָאַ פָּאָרְבִּי אַים –
אוּן דָעַר גִּימְלָ – דָעַם שְׂעַטְצַלְעַס שְׂוֹאָרְצָעַפּ –
איּוּ נִיטָּאָ אֵין זִיבְּנְעַן קְרִישְׁטָלְעַנְעַם סִידּוּר דָעַם נִיעַם!..

די שקיעה – דער לְעַמְּלֵעַס אוִיג – האט איבער דער פערל-מווערטגער
גענט געטאן אַ גָּלְבִּיג,
און די נאכט – די בייעז גִּירִיךְעַ קְרָא – האט איר אויסגעפֿיקטֶן,
האַט דָּאַס בִּימְעַלְעַ גַּעֲנוֹנָעַ אִין הַיִּילִיקְן סִידּוֹר אַ גְּרִיזִי –
אנשטעטֶן דעם אָת – דער הוֹנְטֶן, אַ גְּרוֹיסְעַר פָּתָח, לִיגְטָן...

נאָר דער לְאַמְּרַעְדָּר דָּאָרְקְּסְמָאַן, ווֹאָס האַט דעם ווֹאַלְף גַּעֲינְגָּט,
ליַגְטַּ אַיצְטַּ אַ פָּאָרְקְּרָאָרְעַנְגָּר, אַ פָּאָרְשְׁנִיטְעַר אָוֹן אַ בְּלוּיְעַר;
און אַיבָּעַר אִים האַט דָּאַס בִּימְעַלְעַ ווֹיְטָעַר דעם קְדִישַׁ גַּעֲזָאָגֶט –
אָפָּשֶׁר אִין דער גִּימְלָ – דער טוֹיְטָעַר גַּוְף פָּוּנְקְּ פְּוּיְעַר?..

אוֹיפְּ דער לְאַנְדְּשָׁאָפְּט – דעם גְּרוֹיִצְּן פָּאָרְמָעַט – האַט דער אַלְטְּעַר
וּוִינְט
מיַטְּן זְוָנוֹיְקָגָאָגָג – דעם כְּלָאָפְּס צָעָגְרִיזְשָׁעַטְן קָאָפְּ ווֹאָס האַט די
שְׁנִיְעַן אַנְגְּעַצְוָנְדָן –
צָוּגָעָשְׁרִיבָן מִיט פְּכִיעָדְקִין רְוִיְטָן טִינְט –
דעם אָתָּה, ווֹאָס אִין פָּוּנְקְּ טְרוֹיְצְרִיקִין קְדִישַׁ פָּאָרְשְׁוּנְדָן... .

דעם ערְלָס דָּאָרָעַ האַנטַּן, זִיְנַן דעַמְּבָעַנְגָּר שְׁטַעַקְן אָוֹן זִיְנַן יַאֲרְמָאָקְלָהָן
דער פָּאָרְבְּלוּטִיקְטָעַר – אִין מַן-הַסְּתָמָם אַ ברְוִינְגָּר דָּלַת אַוִּיכְן פְּלִינְ –
דעם רָאָוֹן
(דער הוֹנְטֶן – זִיְנַן האָסְפָּאָדָאָר בָּאַשְׁנָאָפְּט, אָוֹן מִיט זִיְנַן צָוְגָג –
דעם גָּלְבִּינְדִּיקִין פָּאָקְהָ –
צָר ווֹיל אַוְיְפְּלָאָקָעָרָן דָּאַס הַאָרֶץ פָּוּנְקְּ מַתָּה, מִיט זִיְנַן אַטְעָם –
אַ נְבִיאָנָה אִין אִים אַרְיְנְבָּלָאָזָן...).

אַ שְׁטַעַקְן – דער דָּלַת אִין, אַבָּעַר דער לְמַד אִין פָּאָרְשְׁטָעַלְט
מִיט דער דעַמְּרוֹנוֹג – די ווֹאַלְ פָּוּנְקְּ פָּאָרְצְוֹקְטָן שְׁעַפְס – דעם
טָאָג דעם הַעֲלֵן;
... עַס זָאָגָט קְדִישַׁ דָּאַס נּוֹסְבִּימְלָ, אָוֹן זִיְנַן גְּרָאָבָעָר מַלְמָד-קוּוּלְט
אָוֹן עַנְטֶפְעָרֶת אִים אַמְּן מִיט אַ הַיּוֹצְרִיקִין, שִׁיפְרָוּן קוֹל אַ גַּעֲזָן... .

ווען דאס קָרְוּמָעַ, הָאָרָעָבָאָטָעַ בִּימָעַלְעַ אֲפָגָזָאָגַטַּ הָאָטַטַּ יְתַגְּדַלְלַ
נָאָךְ זִיְּנָן זִיְּדָן דָעַם שְׁלֵיאָן, וּוֹאָס לִיגָּטַ אָונְטָעָרָן אַיְּזָן בָּאָגָּרָאָבָן –
הָאָטַטַּ דָעַרְ אַלְטָעַרְ וּוַינְטַ דָעַם סִידָוַרְ גַּעֲקָוֶשְׁתַ מִיטַ אַמְּעָרַבְ-שְׁטָרָאָלְ,
אוֹן דַי אָותְיוֹתַ פָּוָן קְדִישַ – פָּאָרְמָעָקָטַ מִיטַ דַי פָּלִיגָלָעַן פָּוָן דַי רָאָבָן...

אַ וּוֹאָנְדָעָרָעַר – דָעַם שְׁלֵיאָכָס בְּלוֹיעַ נְשָׁמָה – אַיְּזָן פָּאָרְבִּינְגְּשָׁוָנוֹנְדַן –
גַּעֲטָאָן אַ צִּיטָעַר
אוֹן דַי הָעַנְטָעַלְעַקְ פָּאָרְבָּרָאָכְן הָאָטַטַּ דָאָס נְסָבִיםְ. אוֹן מִיטַן
פּוֹרְפּוֹרְנָעַם טָאָוָל –
מִיטַן שִׁיןַ פָּוָן פָּאָרְנָאָכְטַ – הָאָטַטַּ זִיְּנָן מְשֻׂגָּעָנָרְ רְבִיְ, דָעַרְ בִּיּוֹזְרַ
גַּעֲוִיטָעַר –
דַי גַּעֲגָנָטַ – דָאָס בְּלָאָטַטַּ פָּוָן דָעַם סִידָוַרְ – פָּאָרְמָאָכָטַ פָּאָרָן
יְוָנְגִינְקָן אַבָּאָ...

נָאָךְ עַס שְׁטִיטִיטַ אַוִּיכָן בְּלָאָטַטַּ דָעַרְ וּוֹאָלְחַ אָוִיפַטְ דָעַרְ וּוֹאָךְ –
עַרְ וּוֹעַטְ אַיְּנָן זִיְּנָן זִילְבָּרְגָּנָעַם סְכָרְ – דָעַם וּוַינְטָעַר –
נָאָךְ גִּילְדָעָנָעַ אָותְיוֹתַ פָּאָרְקָאָסַן אַ סְךְ –
נָאָרְ זִיְּיָ לִיגָּן דָעַרְוּיְיָ אַיְּנָן שְׁטָאָלְ – זִיְּנָן בְּרוּינָעַם טִינְטָעַר...

בֵּין קְוּמָעַן וּוֹעַטְ דַי שָׁעהַ, וּוֹעַן גְּרִיבָעַרְ וּוֹעַלְןַ בְּעַרְגַּ וּוֹעַרְןַ, אוֹן
בְּעַרְגַּ – גְּרִיבָעַרְ,
וּוֹעַן דָעַרְ מְחַבְרַ פָּוָן טְוִיְטַ וּוֹעַטְ אַוִּיכָן וּוֹיִיסָן בְּלָאָטַטַּ – דָעַם
פְּלָאָטִינְגָּנָעַם פְּלִיְין –
מִיטַ זִיְּנָעַשְׁ אַעֲרָעַ שְׁפָוָרַן פָּאָרְקָאָסַן דָעַם לְעַצְטָן חִיבּוֹרַ –
אַ הַיְּלִיכָעַתְּפִילָהַ נָאָךְ זִיְּיָ אַלְיָיְן! – – –

אָוִיפַטְ אַ צְעַקְהִיקָטָן רְוִיטַן זִיְטַלְ – בִּימָם רְאַנְדַ פָּוָן
אַן אָונְטָעָרָגָעָצְזָוָנְדָעָנָעַם סָאָסָנִיאָק –
אוֹיִיכָן פָּאָטָעָרָסַ בְּלוֹטַ וּוֹעַטְ אַ רְבָּנְיָ-קְדִישַ זִגְאָן דָאָס רָאָבָעַ
וּוְעַלְקָעַלְעַעַ – אַן וּוֹאָיעַן, וּוֹאָיעַן,
אוֹן גְּרִיוֹשָׁעָנָעַן דָעַם טְבִיטַלְ – דַי גַּעַשְׁלִיכָעָנָעַ גְּרִויַעַץ הָאָקַ –
וּוֹאָס הָאָטַטַּ בְּאַלְוִינְטַ פָּאָרַ דַי חֲטָאִים דָעַם מָוְרָה-הָוָרָהַ אַן גָּאוֹן...

אין דאָך — דאָס הָרֶץ פּוֹן כְּלָאָפּ — ווּעַט דֵי שָׂאָפּ, זִין ווּבִיסְעַ
גַּעֲקִילְעַטְעַ נְשַׁמְהַלְעַ, אַוְיכּוֹאַכְנַן...
און אונטערן ברַיְיאַאנְטְעַנְעַם אַרְנוֹן-קְדוּשַׁ — דַעַם בָּאָרֶג ווּאָסּ
בָּאַדְעַטְקַט מִיטַּשְׁנַיִי אַיְזַן
וועַלְן דֵי גַעֲוִיתְעַרְסַ — מְגִידִים — פָּאָר דַעַר עַדְהַ קְרָאָעַן, נַאֲכַן רַבְּ מַאֲכַן...
מִיטַּא שָׁוּאַרְצַן נִיגּוֹן הַסְּפִידִים אַוְיכּוֹעַבְעַשְׁיַשְׁ...

סְוּעַן זִיךְ צַעְלַאַקְעַרְן דֵי דָאָרְנוּזְעַלְעַדְעַר — דַעַם ווּאַלְפַס בִּינְעַר...
און שְׂטָאָל דֵי בָעַק ווּעַלְן מִיטַּדְעַרְנַעְרַ — אַמְצָבָה נַאֲכַן אַיְם
קְרִיאַן אַיְן דֵי מִיסְטַן...

... נַאֲר דַעַר אַרְעַמְעַר אַנְדָרִי בָּאַחַאַלְטַן ווּעַט דַעַר חַיְה-רַעַשְׁ —
צִיְינְעַר —

און דְּצְרָמִית אַיְבָרְאַקְעַרְן דַעַם פְּצַלְד — דַעַם גַּרוּעַן לְעַבְנַד דַעַם ווּיסְטַן...

... דְּצְרָנָאָךְ ווּעַט אַנְבָּיא אַוְיכּ — אַגְּלַדְעַנְעַם רַיְטוֹוָאָגְן קוּמָעַן צַו
רַבְּיַן — אַוְיכּ דֵי שְׂטַעְרַן —
און צַעְלַיְקַן דֵי שִׁימּוֹת פּוֹן סְכַר-הַמּוֹת — דֵי ווּלְלַיְשַׁע פְּלִינְעַן
דֵי פְּאַרְשְׁנִיְעַט אַוְן סִיוּעַ,
און פָּאָר דֵי בָהַמְתַלְעַץ ווּאָס זַיְעַר שְׁטוּמִיקִיט אַיְן טִיכְעַר פּוֹן
טַרְעַן — אַוְיסְקַלְעַרְן
אַמְעַשְׁתַּלְעַט אַוְן זַיְיַעַן אַיְן דֵי זַרְיַהַס — זַיְנַע הַיְסַע אַרְעַמְס
דֵי אַלְיַוּעַ.

די לְבָנָה — זִין לְוַקְעַלְעַט — ווּעַט זִיךְ צַעְלַיְעַן, אַרְוִיסְלַאָזְן ווּאַלְקַנְס —
רוּיכְן גַּרוּעַץ
און זִין בָּוּרְשְׁטִינְגַּעַט פְּעַדְעַר-דֵי זַוְן-זִיךְ צַעְשְׁטַרְאָלְן, טַאָן זִין רַצְוֹן,
און זִין בָּלְיַינְדַעְטַ פְּלָהָה — דֵי עַרְד — עַפְעַנְעַן ווּעַט דֵי פְּאַרְהַאַרְעַנְעַט
קוּוֹאַלְן — אִירַע בָּלְיַע
אוּגַּן — אַוְן זִינְגַּעַן דַעַם מִיסְטְּעַרְסַ לִיד — מִיטַּגְרָאָז זִיךְ צַעְשְׁפַּרְאָצְן...

די וויסע ציגעלעך וועגן צעמצען זיך איבער דער לאָנקע —
און די בידנע פאַסטעכער וועלן צבערכן זײַערע ברונע טיטלען —

די באָראָנעם וועגן זיך לאָבן און שליגגען פון סָרְהַחִים די
ווערטער די גריינע —

מען וועט דעם דיכטערס געזאנג זיי ניט דארען פֿאָרטיטישן...
— — — — —

... אָבער אוַיּוֹן ווַיְטוֹסִישׁן טִיכְלָה-זִין צִיטָרְדִּיקָן בְּלוּיְצָן פּֿנִיכְאָל —
וועט דער גואָל אַ פּֿיְאָלֶעָטָן נִיגּוֹן פּֿאָרְקָאָסָן צו זִינְגָּעָ לִילְיְזָוָעָ
הימנען — די מִינְעָן:

— אַ, לְעַמְעַלְעַךְ, די פּֿרִידְפּֿון די גַּעֲרוֹדְפּֿטָעָ — דָּאָרָף זִין דער צוֹל,
בֵּין דער חַלְפָּה וועט זיך צַעַשְׂמַעְתָּעָרָן אָן בְּרִידְעַלְעַקְיִיט — דעם
געַרְעַבְטָנוֹס פּֿלְיְ-זִין...

דער דערלייזער וועט אַ צַּי גַּעַבָּן מִיטָּן רַעֲנָבָּוִיגָּן — דעם
גִּילְדְּעָנָם סְמִיךְ —
איְבָּרָן וּאָסְעָרְפָּאָל — זִין זִילְבָּרְגָּעָר בְּאַנְדוֹרָעָ: — שַׁעַתְּלָעָה
מיַט קִיְּיטָן אוַיָּף די גַּלְיְידָעָר
זִינְעָן מִיר גַּעַבָּרָן, אָונְדוֹעָר וּוַיְגַּעַלְעָ — דָּאָס לְעָבָן — אִיז צָום
טוֹיט אַ בְּרִיךְ
אָבער אַיְבָּיקִיָּט אִיז — פּֿאָלָן אִין די תְּהֻמָּעָן — מְצִילְ זִין די
טוֹרִינְקָעָנְדִיקָּעָ בְּרִידְעָר!...

ל א ק א ל י ז מ ע נ

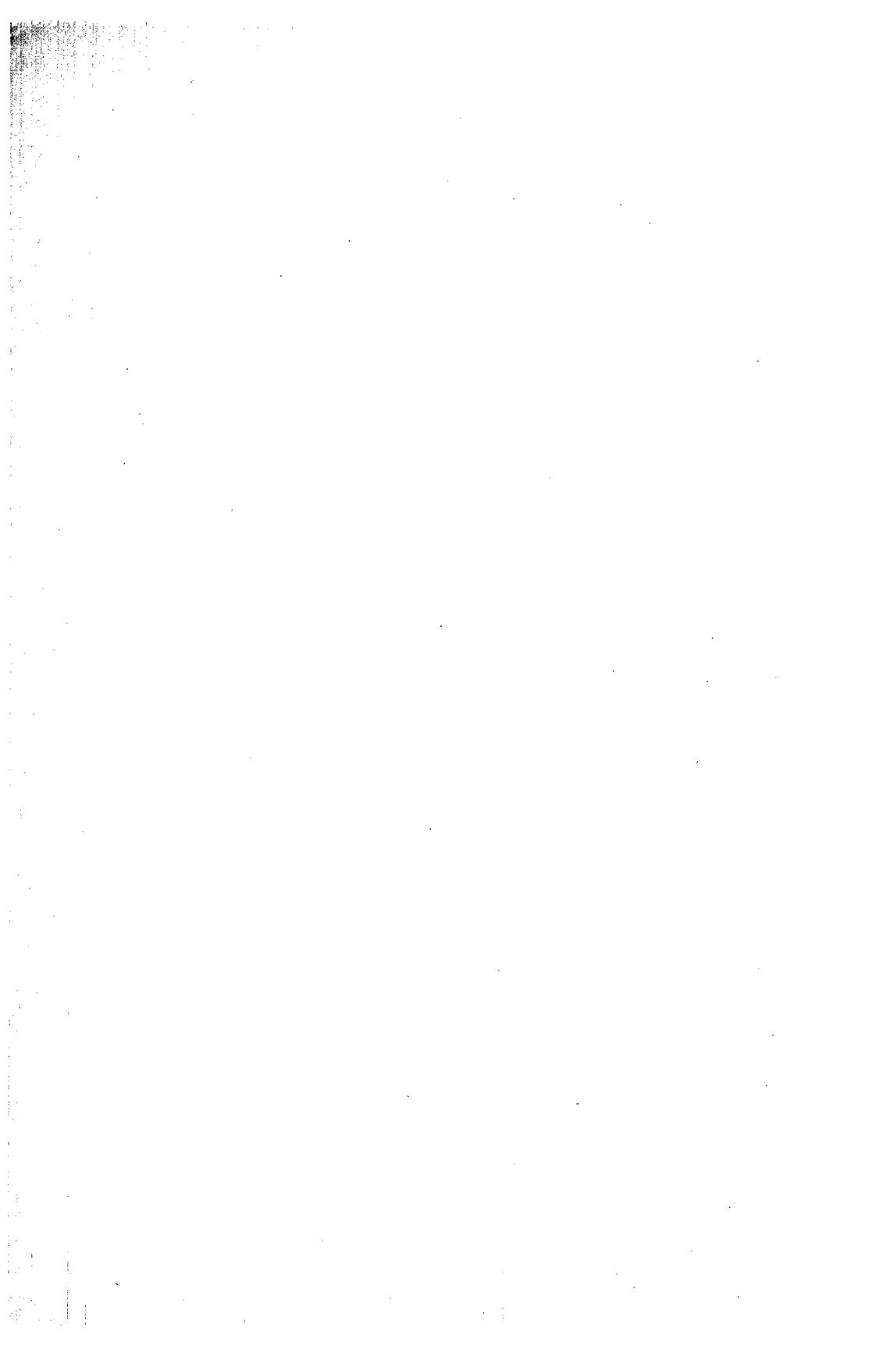
" 11	קָאַלְאַמָּשְׁקָעַ — ♀ שְׁפָצִיר-חָעֶגֶل
" 15	דְּרָאֵנִינָּעַ — וְנוֹן
" 16	יעַדְנָאַסְעָלִיָּעַ — אָן אַיְנִיצִיקָּפָּעַ כָּפְטָע אֵין קָעֶלֶר
" 17	אַסְוּוֵיר — בְּרוֹגָעַם-שְׁטָעָקָן
" 17	גָּאַלְאַשְׁיִיקָּעַ — ♀ מִין חָוָן
" 18	קָאַטּוֹךְ — אָן אַרְטָה קָאָרָד עֲוֹפָות אַוְנְטָעָרָן אַוְיָוָן
" 26	מְעַצְּעַלְעַצְּעַ — שְׁנוֹיְשְׁטוּרָעָם
" 34	סְיֻדָּוָן — ♀ רַאֲכִיטִישׁ קִינְדָּן
" 36	נְאַצְּלָעָג — פְּיַטְעָרָן אַוִּיפָּה נְאַכְּטָה דִּי פְּעָרָד
" 37	פְּרָאַלְנִיךְ — ♀ הַילְצָרָנְעָרָם מְכַשְּׂיר אַוִּיפָּה אַוְיְצָקָלְפָּעָן חָעָש
" 37	קָלְאַדְקָעַ — ♀ בְּרָעָט אַבְּעָר ♀ טִיבָּלָן
" 42	קָאוֹרְשָׁעָנוּ — קָלְנָעָר
" 48	אַסְמִילְקָעַ — ♀ צָאנָקָן ♀ פִּינְקָל
" 48	קָאַנְעָצָל — ♀ קְלִיָּן פְּיִיעָרָל
" 53	טָאַמְבָּאָק — ♀ גְּרוּסָעָטָלִיגָּן
" 59	קָאַרְנָעַ — ♀ מִין פְּיִיכָּל
" 64	לְיַאֲגָמָעָם — הַוְּלִינְגְּנָעָם
" 65	פָּאַזְנָיָעַ — אַפְּגָעָקָטִיסְעָטָעַ לְאַנְקָעַ
" 67	זָאַסְצִיאַנְעַקְלָעַ — יִשְׁוֹבִים
" 70	פְּוֹנִיָּעַ — שִׁיעָר
" 74	טְיַעַלְעָגָעַ — חָגָן
" 82	גּוֹמָנָעַ — שִׁיעָר
" 86	סָאַלְקָעָם — בּוּידָעָמְשִׁטְבָּלָעַ

" פָּאַרְזָשָׁאַרְטָעָר —	106
פָּאַרְזָשָׁאַרְטָעָר	
" פָּרִימָאָרָאַזָּעָק —	117
פָּרִימָאָרָאַזָּעָק	
" טָשָׁוּפְלִינְקָע —	118
קָגְנְטְשִׁיק	
" צָעָפָעָם —	126
צָעָפָעָם	
" קָלְיוֹת —	127
שְׁפִינְכְּלָעָר	
" פָּאַכְמִיעָל —	130
אַיְכָעַרְחוֹן	
" בִּיבָּע —	133
שִׁימְחָלָע	
" פָּאַסְיְּקָעָם —	134
אוֹיְתְּגָעָהָקָטָע	
" קָלוּבָנִיק —	134
פְּרוֹסְקָאַזְוָקָע	
" פַּיְּעַקְעָלִיק —	142
פְּרִיְּפֶעְשִׁיק	

אַיִלָּה

וְנִינָּה

3	ג סטעושקי צום שליאך (הקדמה)
9	דעך זייגיג
15	זומער
20	דעך גלטער ווינט און דער יונגעער ווינט
31	דעך שליאקס וויבער
34	ג ברייחן
43	דעך שליאקס לאקאי
47	דעך צלטס יהוס
56	דעך פרינץ און די יתומה
63	ויאָ, זיאָ, גערזעלעך !...
70	דעך שליאקס יהוס
100	דעך שליאך דיעצעילט דעם נוטבימל ג מעלה
109	קgeschמאר
115	קמץ-אלף — א... .
125	דעך שליאך קלאנס נאך זינגע וויבער — דער וויז און דעם קאָרֶן .
132	דעך דיכבערט בקש האון צום שליאך
137	סוק זומער
142	מלך הארבסט
146	עס שטאָרבעט דער שליאך
153	געועגעונגונג
163	דאָס נוטבימל וואָגָס קדיש נאָכָן שליאך — זיין זיידָן .
169	לאָקָאַלְיוֹמָעָן



פָוִן דַעַם זַעֲלְבִּיקָן מַחְבָּרָה:

"אֶבְלַעַטֵּל אֵין וּוִינְטֵ" (פָגָעַמָּעָ)

גַּרְדִּיט צָוָם דְּרוֹקָה:

"חַבְרַתְשָׁצְאָלְכְעָ" (לִידָעָר)

